

Bruxelles, 11. travnja 2019.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2019/0097(NLE)

XT 21024/19
ADD 1

BXT 37

PRIJEDLOG

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	11. travnja 2019.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2019) 194 final
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o izmjeni Odluke (EU) 2019/274 o potpisivanju, u ime Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2019) 194 final - Annex.

Priloženo: COM(2019) 194 final

Bruxelles, 11.4.2019.
COM(2019) 194 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o izmjeni Odluke (EU) 2019/274 o potpisivanju, u ime Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju

SPORAZUM
O POVLAČENJU UJEDINJENE KRALJEVINE
VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE
IZ EUROPSKE UNIJE
I EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU

PREAMBULA

EUROPSKA UNIJA I EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU

I

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske (Ujedinjena Kraljevina) 29. ožujka 2017. nakon ishoda referenduma održanog u Ujedinjenoj Kraljevini i svoje suverene odluke o napuštanju Europske unije obavijestila o svojoj namjeri povlačenja iz Europske unije („Unija”) i Europske zajednice za atomsku energiju („Euratom”) u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”) koji se na Euratom primjenjuje na temelju članka 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju („Ugovor o Euratomu”),

ŽELEĆI utvrditi pojedinosti o načinu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije i Euratoma, uzimajući pritom u obzir okvir za njihov budući odnos,

IMAJUĆI NA UMU smjernice Europskog vijeća od 29. travnja i 15. prosinca 2017. te 23. ožujka 2018., na temelju kojih Unija sklapa sporazum kojim se utvrđuju aranžmani povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije i Euratoma,

PODSJEĆAJUĆI da se u skladu s člankom 50. UEU-a, u vezi s člankom 106.a Ugovora o Euratomu, i podložno sporazumima utvrđenima u ovom Sporazumu, od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma propisi Unije i Euratoma u cijelosti prestaju primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu,

NAGLAŠAVAJUĆI da je cilj ovog Sporazuma uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije i Euratoma,

PREPOZNAJUĆI da je potrebno pobrinuti se za uzajamnu zaštitu građana Unije i državljana Ujedinjene Kraljevine i članova njihovih obitelji koji su prije datuma utvrđenog ovim Sporazumom ostvarivali pravo na slobodu kretanja te zajamčiti izvršivost njihovih prava na temelju ovog Sporazuma te njihovu utemeljenost na načelu nediskriminacije; prepoznajući i da bi trebalo zaštititi prava koja proizlaze iz razdoblja osiguranja socijalne sigurnosti,

ODLUČNE da se za uredno povlačenje pobrinu raznim odredbama o razdvajanju kojima je cilj spriječiti poremećaje i zajamčiti pravnu sigurnost građanima i poslovnim subjektima te pravosudnim i upravnim tijelima u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini, iako pritom nije isključeno da će sporazumom ili sporazumima o budućem odnosu relevantne odredbe o razdvajanju biti stavljene izvan snage,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je u zajedničkom interesu Unije i Ujedinjene Kraljevine da se utvrdi prijelazno ili provedbeno razdoblje u kojem bi se pravo Unije, uključujući međunarodne sporazume, trebalo primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini te u pravilu s jednakim učinkom na države članice, bez obzira na sve posljedice njezina povlačenja iz Unije spram njezina sudjelovanja u radu institucija, tijela, ureda i agencija Unije, posebno činjenice da na dan stupanja ovog Sporazuma na snagu završavaju mandati svih članova institucija, tijela i agencija Unije koji su predloženi, imenovani ili izabrani zbog članstva Ujedinjene Kraljevine u Uniji, a kako bi se izbjegli poremećaji u razdoblju pregovora o sporazumu ili sporazumima o budućem odnosu,

PREPOZNAJUĆI da će, čak i ako se tijekom prijelaznog razdoblja pravo Unije bude primjenjivalo na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini, zbog specifičnosti Ujedinjene Kraljevine kao države koja je napustila Uniju, Ujedinjenoj Kraljevini biti važno da može poduzimati korake za pripremu i uspostavu vlastitih novih međunarodnih sporazuma, među ostalim u područjima Unijine isključive nadležnosti, pod uvjetom da takvi sporazumi ne stupe na snagu i ne počnu se primjenjivati tijekom tog razdoblja, osim uz odobrenje Unije,

PODSJEĆAJUĆI da su se Unija i Ujedinjena Kraljevina dogovorile da će poštovati uzajamne obveze preuzete za trajanja članstva Ujedinjene Kraljevine u Uniji na temelju jedinstvenog financijskog dogovora,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je, da bi se zajamčili pravilno tumačenje i primjena ovog Sporazuma te usklađenost s obvezama koje iz njega proizlaze, nužno utvrditi odredbe kojima se osigurava općenito upravljanje ovim Sporazumom, a osobito obvezujuća pravila o rješavanju sporova i provedbi propisa kojima se u cijelosti poštuje autonomija Unije i njezin pravni poredak te status Ujedinjene Kraljevine kao treće zemlje,

POTVRĐUJUĆI da je za uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije u zasebnim protokolima priloženima ovom Sporazumu potrebno uspostaviti i trajna rješenja za vrlo specifične situacije koje se odnose na Irsku / Sjevernu Irsku i na suverena područja na Cipru,

POTVRĐUJUĆI nadalje da je za uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije u zasebnim protokolima priloženima ovom Sporazumu potrebno uspostaviti specifična rješenja za Gibraltar, koja bi se primjenjivala osobito tijekom prijelaznog razdoblja,

NAGLAŠAVAJUĆI da se ovaj Sporazum temelji na ukupnom pregledu koristi, prava i obveza Unije i Ujedinjene Kraljevine,

IMAJUĆI NA UMU da su usporedo s ovim Sporazumom stranke sačinile Političku izjavu kojom se uspostavlja okvir za buduće odnose Europske unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske,

UZIMAJUĆI U OBZIR da i Ujedinjena Kraljevina i Unija trebaju poduzeti sve što je potrebno da bi što prije nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma započele formalne pregovore o jednom ili nekoliko sporazuma o uređenju svojeg budućeg odnosa kako bi osigurale da se ti sporazumi u najvećoj mogućoj mjeri počnu primjenjivati nakon isteka prijelaznog razdoblja,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 1.

Cilj

Ovim se Sporazumom utvrđuju pojedinosti o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) iz Europske unije („Unija”) i Europske zajednice za atomsku energiju („Euratom”).

ČLANAK 2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „pravo Unije” znači:

- i. Ugovor o Europskoj uniji („UEU”), Ugovor o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju („Ugovor o Euratomu”), kako su izmijenjeni ili dopunjeni, te ugovori o pristupanju i Povelja Europske unije o temeljnim pravima, koji se zajedno nazivaju „Ugovori”;
- ii. opća načela prava Unije;
- iii. akti koje su donijeli institucije, tijela, uredi i agencije Unije;
- iv. međunarodni sporazumi kojih je Unija stranka i međunarodni sporazumi koje su sklopile države članice djelujući u ime Unije;

- v. sporazumi između država članica koje su sklopile u svojstvu država članica Unije;
 - vi. akti predstavnika vlada država članica koji se sastaju u okviru Europskog vijeća ili Vijeća Europske unije („Vijeće”);
 - vii. izjave dane u okviru međuvladinih konferencija na kojima su doneseni Ugovori;
- (b) „države članice” znači Kraljevina Belgija, Republika Bugarska, Češka Republika, Kraljevina Danska, Savezna Republika Njemačka, Republika Estonija, Irska, Helenska Republika, Kraljevina Španjolska, Francuska Republika, Republika Hrvatska, Talijanska Republika, Republika Cipar, Republika Latvija, Republika Litva, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Mađarska, Republika Malta, Kraljevina Nizozemska, Republika Austrija, Republika Poljska, Portugalska Republika, Rumunjska, Republika Slovenija, Slovačka Republika, Republika Finska i Kraljevina Švedska;
- (c) „građanin Unije” znači svaka osoba s državljanstvom države članice;

- (d) „državljanin Ujedinjene Kraljevine” znači državljanin Ujedinjene Kraljevine, kako je definirano u Novoj izjavi Vlade Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske od 31. prosinca 1982. o definiciji izraza „državljanin”¹ zajedno s Izjavom br. 63 priloženom Završnom aktu međuvladine konferencije na kojoj je donesen Ugovor iz Lisabona²;
- (e) „prijelazno razdoblje” znači razdoblje koje je predviđeno člankom 126.;
- (f) „dan” znači kalendarski dan ako ovim Sporazumom ili odredbama prava Unije koje se na temelju ovog Sporazuma primjenjuju nije predviđeno drukčije.

ČLANAK 3.

Teritorijalno područje primjene

1. Ako ovim Sporazumom ili pravom Unije koje se primjenjuje na temelju ovog Sporazuma nije predviđeno drukčije, svako upućivanje na Ujedinjenu Kraljevinu ili na njezino državno područje u ovom Sporazumu tumači se kao upućivanje:

- (a) na Ujedinjenu Kraljevinu;

¹ SL C 23, 28.1.1983., str. 1.

² SL C 306, 17.12.2007., str. 270.

- (b) na Gibraltar, u mjeri u kojoj se pravo Unije na njega primjenjivalo prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;
- (c) na Kanalske otoke i Otok Man, u mjeri u kojoj se pravo Unije na njih primjenjivalo prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;
- (d) na suverena područja Akrotiri i Dhekelia na Cipru, u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se osigurala provedba aranžmana utvrđenih u Protokolu o suverenim područjima Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske na Cipru, priloženom Aktu o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji;
- (e) na prekomorske zemlje i područja navedene u Prilogu II. UFEU-u koji imaju posebne odnose s Ujedinjenom Kraljevinom¹, ako se odredbe ovog Sporazuma odnose na posebne aranžmane za pridruživanje prekomorskih zemalja i područja Uniji.

¹ Angvila, Bermuda, Britansko antarktičko područje, Britansko područje Indijskog oceana, Britanski Djevičanski Otoci, Kajmanski otoci, Falklandski otoci, Montserrat, Pitcairn, Sveta Helena, Otok Uzašašća i Tristan da Cunha, Južna Georgia i otoci Južni Sandwich te Otoci Turks i Caicos.

2. Ako ovim Sporazumom ili pravom Unije koje se primjenjuje na temelju ovog Sporazuma nije predviđeno drukčije, svako upućivanje na države članice ili na njihovo državno područje tumači se tako da obuhvaća državna područja država članica na koje se primjenjuju Ugovori kako je predviđeno člankom 355. UFEU-a.

ČLANAK 4.

Metode i načela koji se odnose na učinak,
provedbu i primjenu ovog Sporazuma

1. Odredbe ovog Sporazuma i odredbe prava Unije koje se na temelju ovog Sporazuma primjenjuju proizvode s obzirom na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini pravne učinke jednake onima koje proizvode u Uniji i njezinim državama članicama.

U skladu s tim, pravne ili fizičke osobe mogu se izravno pozvati na odredbe koje su sadržane ili na koje se upućuje u ovom Sporazumu i koje na temelju prava Unije ispunjavaju uvjete za izravan učinak.

2. Ujedinjena Kraljevina osigurava usklađenost sa stavkom 1., među ostalim s obzirom na potrebne ovlasti njezinih pravosudnih i upravnih tijela da na temelju domaćeg primarnog zakonodavstva ne primjenjuju nedosljedne ili neusklađene domaće odredbe.

3. Odredbe ovog Sporazuma koje upućuju na pravo Unije ili na njegove pojmove ili odredbe tumače se i primjenjuju u skladu s metodama i općim načelima prava Unije.
4. Odredbe ovog Sporazuma koje upućuju na pravo Unije ili njegove pojmove ili odredbe pri svojoj se provedbi ili primjeni tumače u skladu s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije donesenom prije isteka prijelaznog razdoblja.
5. Pravosudna i upravna tijela Ujedinjene Kraljevine pri tumačenju i primjeni ovog Sporazuma uzimaju u obzir relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije donesenu nakon isteka prijelaznog razdoblja.

ČLANAK 5.

Dobra vjera

Unija i Ujedinjena Kraljevina, uz puno uzajamno poštovanje i u dobroj vjeri, međusobno si pomažu pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz ovog Sporazuma.

One poduzimaju sve odgovarajuće mjere, bilo općenite ili posebne, kako bi se osiguralo ispunjavanje obveza koje proizlaze iz ovog Sporazuma i suzdržavaju se od svih mjera koje bi mogle ugroziti ostvarenje ciljeva ovog Sporazuma.

Ovim se člankom ne dovodi u pitanje primjena prava Unije na temelju ovog Sporazuma, osobito načela lojalne suradnje.

ČLANAK 6.

Upućivanja na pravo Unije

1. Uz iznimku dijela četvrtog i petog, ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, sva upućivanja u ovom Sporazumu na pravo Unije tumače se kao upućivanja na pravo Unije, među ostalim i kako je izmijenjeno ili zamijenjeno, kako se ono bude primjenjivalo na zadnji dan prijelaznog razdoblja.
2. Ako se u ovom Sporazumu upućuje na akte Unije ili njihove odredbe, takvo se upućivanje, ako je relevantno, tumači tako da uključuje upućivanje na pravo Unije ili njegove odredbe koji se, iako zamijenjeni ili stavljeni izvan snage aktom na koji se upućuje, nastavljaju primjenjivati u skladu s tim aktom.

3. Za potrebe ovog Sporazuma, upućivanja na odredbe prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Sporazuma tumače se tako da uključuju upućivanja na relevantne akte Unije o dopuni ili provedbi tih odredaba.

ČLANAK 7.

Upućivanja na Uniju i države članice

1. Za potrebe ovog Sporazuma, sva upućivanja na države članice i nadležna tijela država članica u odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Sporazuma tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu i njezina nadležna tijela, osim u odnosu:

- (a) na nominiranje, imenovanje ili izbor članova institucija, tijela, ureda i agencija Unije te sudjelovanje u donošenju odluka i prisutnost na sastancima institucija;
- (b) na sudjelovanje u postupku odlučivanja i upravljanju tijelima, uredima i agencijama Unije;

(c) na prisutnost na sjednicama odbora iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹, stručnih skupina Komisije ili drugih sličnih subjekata, ili na sastancima stručnih skupina ili sličnih subjekata, tijela, ureda i agencija Unije, ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije.

2. Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, svako upućivanje na Uniju tumači se tako da uključuje Euratom.

ČLANAK 8.

Pristup mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka

Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, na kraju prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina prestaje imati pravo na pristup svim mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka osnovanima na temelju prava Unije. Ujedinjena Kraljevina dužna je poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala da ne pristupa mreži, informacijskom sustavu ili bazi podataka kojima više nema pravo pristupa.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DIO DRUGI

PRAVA GRAĐANA

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 9.

Definicije

Za potrebe ovog dijela, i ne dovodeći u pitanje glavu III., primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „članovi obitelji” znači sljedeće osobe, bez obzira na njihovo državljanstvo, koje ulaze u osobno područje primjene predviđeno člankom 10. ovog Sporazuma:
 - i. članovi obitelji građana Unije ili članovi obitelji državljana Ujedinjene Kraljevine kako su definirani u članku 2. stavku 2. Direktive br. 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹;

¹ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

- ii. osobe osim onih koje su definirane u članku 3. stavku 2. Direktive 2004/38/EZ, čiju prisutnost zahtijevaju građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine kako se tim građanima Unije ili državljanima Ujedinjene Kraljevine ne bi uskratilo pravo na boravak dodijeljeno u ovom dijelu;
- (b) „pogranični radnici” znači građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine koji obavljaju gospodarsku djelatnost u skladu s člankom 45. ili 49. UFEU-a u jednoj ili više država u kojima ne borave;
- (c) „država domaćin” znači:
- i. u odnosu na građane Unije i članove njihovih obitelji, Ujedinjena Kraljevina, ako su u njoj ostvarivali pravo na boravak u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i nakon toga nastavljaju ondje boraviti;
 - ii. u odnosu na državljane Ujedinjene Kraljevine i članove njihovih obitelji, država članica u kojoj su ostvarivali pravo na boravak u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i u kojoj nakon toga nastavljaju boraviti;

- (d) „država zaposlenja” znači:
- i. u odnosu na građane Unije, Ujedinjena Kraljevina, ako su u njoj obavljali gospodarsku djelatnost kao pogranični radnici prije isteka prijelaznog razdoblja te je i nakon toga nastavljaju obavljati;
 - ii. u odnosu na državljane Ujedinjene Kraljevine, država članica u kojoj su obavljali gospodarsku djelatnost kao pogranični radnici prije isteka prijelaznog razdoblja i u kojoj je nakon toga nastavljaju obavljati;
- (e) „pravo na skrb” znači pravo na skrb u smislu članka 2. točke 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003¹, uključujući pravo na skrb stečeno sudskom odlukom, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (SL L 338, 23.12.2003., str. 1.).

ČLANAK 10.

Osobno područje primjene

1. Ne dovodeći u pitanje glavu III. ovaj se dio primjenjuje na sljedeće osobe:
 - (a) građane Unije koji su ostvarivali pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i nakon toga nastavljaju ondje boraviti;
 - (b) državljane Ujedinjene Kraljevine koji su ostvarivali pravo na boravak u državi članici u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i nakon toga nastavljaju ondje boraviti;
 - (c) građane Unije koji su ostvarivali pravo kao pogranični radnici u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i nakon toga ga nastavljaju ondje ostvarivati;
 - (d) državljane Ujedinjene Kraljevine koji su ostvarivali pravo kao pogranični radnici u jednoj državi članici ili više njih u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i nakon toga ga nastavljaju ondje ostvarivati;

- (e) članove obitelji osoba iz točaka od (a) do (d) ako ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:
- i. boravili su u državi članici domaćinu u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i nakon toga nastavljaju ondje boraviti;
 - ii. bili su u neposrednoj vezi s osobom iz točaka od (a) do (d) i boravili su izvan države domaćina prije isteka prijelaznog razdoblja, ako ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 2. stavku 2. Direktive 2004/38/EZ u trenutku kada traže boravak na temelju ovog dijela kako bi se pridružili osobi iz točaka od (a) do (d) ovog stavka;
 - iii. rođeni su ili zakonito posvojeni po isteku prijelaznog razdoblja, bilo u državi članici ili izvan nje, a biološki roditelj ili posvojitelj im je osoba iz točaka od (a) do (d), te ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 2. stavku 2. točki (c) Direktive 2004/38/EZ u trenutku kada traže boravak na temelju ovog dijela kako bi se pridružili osobi iz točaka od (a) do (d) ovog stavka i ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:
 - oba su roditelja osobe iz točaka od (a) do (d);
 - jedan je roditelj osoba iz točaka od (a) do (d), a drugi je državljanin države domaćina; ili

- jedan je roditelj osoba iz točkaka od (a) do (d) i ima isključivo ili zajedničko pravo na skrb nad djetetom, u skladu s mjerodavnim pravilima obiteljskog prava države članice ili Ujedinjene Kraljevine, uključujući mjerodavna pravila međunarodnog privatnog prava na temelju kojeg je pravo na skrb utvrđeno u skladu s pravom treće zemlje priznato u državi članici ili u Ujedinjenoj Kraljevini, posebno s obzirom na najbolji interes djeteta, i ne dovodeći u pitanje normalno funkcioniranje mjerodavnih propisa međunarodnog privatnog prava¹;

(f) članove obitelji koji su boravili u državi domaćinu u skladu s člancima 12. i 13., člankom 16. stavkom 2. i člancima 17. i 18. Direktive 2004/38/EZ prije isteka prijelaznog razdoblja i nakon toga nastavili ondje boraviti.

2. Osobe obuhvaćene člankom 3. stavkom 2. točkama (a) i (b) Direktive 2004/38/EZ čiji je boravak olakšala država domaćin u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 3. stavkom 2. te direktive, zadržavaju pravo na boravak u državi domaćinu u skladu s odredbama ovog dijela pod uvjetom da nastave boraviti u državi domaćinu nakon toga.

¹ Pojam prava na skrb treba tumačiti u skladu s člankom 2. točkom 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003. Stoga obuhvaća pravo na skrb stečeno sudskom odlukom, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom.

3. Stavak 2. primjenjuje se i na osobe iz članka 3. stavka 2. točaka (a) i (b) Direktive 2004/38/EZ koje su podnijele zahtjev za olakšavanje ulaska i boravka prije isteka prijelaznog razdoblja, a čiji je boravak nakon toga olakšala država domaćin u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

4. Ne dovodeći u pitanje ni jedno pravo na boravak koje dotične osobe imaju, država domaćin u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom i u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom (b) Direktive 2004/38/EZ olakšava ulazak i boravak partneru s kojim je osoba iz ovog članka stavka 1. točaka od (a) do (d) u trajnoj vezi, uz odgovarajuću potvrdu, ako je taj partner boravio izvan države domaćina prije isteka prijelaznog razdoblja, pod uvjetom da je veza bila trajna prije isteka prijelaznog razdoblja te da je i dalje trajna u trenutku kada partner traži boravak na temelju ovog dijela.

5. U slučajevima iz stavaka 3. i 4. država domaćin opsežno razmatra osobne okolnosti dotičnih osoba i obrazlaže svako odbijanje ulaska ili boravka tim osobama.

ČLANAK 11.

Neprekidnost boravka

Na neprekidnost boravka u svrhu članka 9. i 10. ne utječe odsutnost iz članka 15. stavka 2.

Pravo na stalni boravak stečeno u skladu s Direktivom 2004/38/EZ prije isteka prijelaznog razdoblja ne smije se smatrati izgubljenim zbog odsutnosti iz države domaćina tijekom razdoblja navedenog u članku 15. stavku 3.

ČLANAK 12.

Nediskriminacija

U okviru područja primjene ovog dijela i ne dovodeći u pitanje ni jednu njegovu posebnu odredbu, u državi domaćinu i državi zaposlenja u odnosu na osobe iz članka 10. ovog Sporazuma zabranjuje se svaka diskriminacija na temelju državljanstva u smislu članka 18. prvog podstavka UFEU-a.

GLAVA II.

PRAVA I OBVEZE

POGLAVLJE 1.

PRAVA POVEZANA S BORAVKOM, BORAVIŠNE ISPRAVE

ČLANAK 13.

Pravo na boravak

1. Građani Unije i državljani Ujedinjene Kraljevine imaju pravo boraviti u državi domaćinu uz ograničenja i uvjete utvrđene u člancima 21., 45. ili 49. UFEU-a te članku 6. stavku 1., članku 7. stavku 1. točkama (a), (b) ili (c), članku 7. stavku 3., članku 14., članku 16. stavku 1. ili članku 17. stavku 1. Direktive 2004/38/EZ.

2. Članovi obitelji koji su građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine imaju pravo boraviti u državi domaćinu, kako je utvrđeno u članku 21. UFEU-a i članku 6. stavku 1., članku 7. stavku 1. točki (d), članku 12. stavicima 1. ili 3., članku 13. stavku 1., članku 14., članku 16. stavku 1. ili članku 17. stavicima 3. i 4. Direktive 2004/38/EZ, podložno ograničenjima i uvjetima navedenima u tim odredbama.

3. Članovi obitelji koji nisu građani Unije ni državljani Ujedinjene Kraljevine imaju pravo boraviti u državi domaćinu na temelju članka 21. UFEU-a, kako je utvrđeno u članku 6. stavku 2., članku 7. stavku 2., članku 12. stavicima 2. ili 3., članku 13. stavku 2., članku 14., članku 16. stavku 2., članku 17. stavicima 3. ili 4. ili članku 18. Direktive 2004/38/EZ, podložno ograničenjima i uvjetima navedenima u tim odredbama.

4. Država domaćin ne smije uvesti nikakva ograničenja ili uvjete za stjecanje, zadržavanje ili gubitak prava na boravak osobama iz stavaka 1., 2. i 3., osim onih koje su predviđene u ovoj glavi. Ne postoji diskrecijsko pravo u primjeni ograničenja i uvjeta predviđenih u ovoj glavi, osim u korist osobe o kojoj je riječ.

ČLANAK 14.

Pravo izlaska i ulaska

1. Građani Unije i državljani Ujedinjene Kraljevine, članovi njihovih obitelji i druge osobe koji borave na području države domaćina u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj glavi imaju pravo napustiti državu domaćina i pravo u nju ući, kako je utvrđeno u članku 4. stavku 1. i članku 5. stavku 1. prvom podstavku Direktive 2004/38/EZ, uz važeću putovnicu ili nacionalnu osobnu iskaznicu u slučaju građana Unije i državljana Ujedinjene Kraljevine, i uz važeću putovnicu u slučaju članova njihovih obitelji i ostalih osoba koje nisu građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine.

Pet godina po isteku prijelaznog razdoblja država domaćin može odlučiti više ne prihvaćati nacionalne osobne iskaznice za potrebe ulaska na svoje državno područje ili izlaska s njega ako te iskaznice nemaju čip u skladu s mjerodavnim normama Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva koji se odnose na biometrijsku identifikaciju.

2. Od nositelja valjane isprave izdane u skladu s člankom 18. ili 26. ne smije se zahtijevati izlazna ili ulazna viza ni jednakovrijedna formalnost.

3. Ako država domaćin od članova obitelji koji se pridružuju građaninu Unije ili državljaninu Ujedinjene Kraljevine po isteku prijelaznog razdoblja zahtijeva ulaznu vizu, država domaćin tim osobama osigurava sve mogućnosti za pribavljanje potrebnih viza. Te se vize izdaju bez naknade što je prije moguće i po ubrzanom postupku.

ČLANAK 15.

Pravo na stalni boravak

1. Građani Unije i državljani Ujedinjene Kraljevine i članovi njihovih obitelji koji su zakonito boravili u državi domaćinu u skladu s pravom Unije u neprekidnom razdoblju od pet godina ili u razdoblju navedenom u članku 17. Direktive 2004/38/EZ imaju pravo na stalni boravak u državi domaćinu pod uvjetima utvrđenima u člancima 16., 17. i 18. Direktive 2004/38/EZ. Razdoblja zakonitog boravka ili rada u skladu s pravom Unije prije i nakon isteka prijelaznog razdoblja uključuju se u izračun razdoblja potrebnog za stjecanje prava na stalni boravak.

2. Neprekidnost boravka u svrhu stjecanja prava na stalni boravak određuje se u skladu s člankom 16. stavkom 3. i člankom 21. Direktive 2004/38/EZ.

3. Jednom stečeno, pravo na stalni boravak može se izgubiti samo ako odsutnost iz države članice domaćina traje dulje od pet uzastopnih godina.

ČLANAK 16.

Zbrajanje razdoblja

Građani Unije i državljani Ujedinjene Kraljevine te članovi njihovih obitelji, koji su prije isteka prijelaznog razdoblja zakonito boravili u državi domaćinu u skladu s uvjetima iz članka 7. Direktive 2004/38/EZ u razdoblju kraćem od pet godina, mogu steći pravo na stalni boravak pod uvjetima utvrđenima u članku 15. ovog Sporazuma nakon isteka potrebnog razdoblja boravka. Razdoblja zakonitog boravka ili rada u skladu s pravom Unije prije i nakon isteka prijelaznog razdoblja uključuju se u izračun razdoblja potrebnog za stjecanje prava na stalni boravak.

ČLANAK 17.

Status i promjene

1. Na pravo građana Unije i državljana Ujedinjene Kraljevine i članova njihovih obitelji da se izravno pozovu na ovaj dio ne utječe promjena njihova statusa, primjerice učenika, radnika, samozaposlene osobe i gospodarski neaktivne osobe. Osobe koje na kraju prijelaznog razdoblja budu ostvarivale pravo na boravak u svojstvu članova obitelji građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine ne mogu postati osobe iz članka 10. stavka 1. točaka od (a) do (d).

2. Prava predviđena u ovoj glavi za članove obitelji koji su uzdržavanici građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja zadržavaju se čak i nakon što prestanu biti uzdržavanicima.

ČLANAK 18.

Izdavanje boravišnih isprava

1. Država domaćin može od građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine, članova njihovih obitelji i drugih osoba koje borave na njezinu državnom području u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj glavi zahtijevati da podnesu zahtjev za novi boravišni status kojim se dodjeljuju prava iz ove glave i ispravu koja dokazuje taj status, a koja može biti u digitalnom obliku.

Podnošenje tog zahtjeva za boravišni status podliježe sljedećim uvjetima:

- (a) postupkom podnošenja zahtjeva provjerava se ima li podnositelj zahtjeva pravo na boravak utvrđeno u ovoj glavi. Ako ima, podnositelj zahtjeva ima pravo na to da mu se odobri boravišni status i na ispravu kojom dokazuje taj status;
- (b) rok za predaju zahtjeva ne smije biti kraći od šest mjeseci od isteka prijelaznog razdoblja za osobe koje prije isteka prijelaznog razdoblja budu boravile u državi domaćinu.

Za osobe koje imaju pravo u državi domaćinu započeti boravak po isteku prijelaznog razdoblja u skladu s ovom glavom, rok za predaju zahtjeva je tri mjeseca nakon njihova dolaska ili nakon isteka roka iz prvog podstavka, ovisno o tome koji je datum kasniji.

Potvrda o podnošenju zahtjeva za boravišni status izdaje se odmah;

- (c) rok za podnošenje zahtjeva iz točke (b) automatski se produljuje za godinu dana ako Unija obavijesti Ujedinjenu Kraljevinu ili Ujedinjena Kraljevina obavijesti Uniju da država domaćin zbog tehničkih problema ne može evidentirati zahtjev ili izdati potvrdu o podnošenju zahtjeva iz točke (b). Država domaćin objavljuje tu obavijest te dotičnim osobama pravovremeno dostavlja odgovarajuće informacije;
- (d) ako dotične osobe ne poštuju rok za podnošenje zahtjeva iz točke (b), nadležna tijela procjenjuju sve okolnosti i razloge nepoštovanja roka i, ako postoje opravdani razlozi za to nepoštovanje roka, tim osobama dopuštaju podnošenje zahtjeva unutar razumnog dodatnog roka;
- (e) država domaćin osigurava da postupci za podnošenje zahtjeva budu neometani, transparentni i jednostavni te izbjegava sva nepotrebna administrativna opterećenja;
- (f) obrasci za podnošenje zahtjeva moraju biti kratki, jednostavni te prilagođeni korisnicima i kontekstu ovog Sporazuma; zahtjevi koje obitelji podnesu istodobno razmatraju se zajedno;

- (g) isprava kojim se dokazuje status izdaje se bez naknade ili uz pristojbu koja nije viša od one koja se zahtijeva od građana ili državljana države domaćina za izdavanje sličnih isprava;
- (h) osobe koje prije isteka prijelaznog razdoblja budu posjedovale važeću ispravu o stalnom boravku izdanu na temelju članka 19. ili 20. Direktive 2004/38/EZ ili važeću domaću imigracijsku ispravu kojom se potvrđuje njihovo pravo stalnog boravka u državi domaćinu imaju pravo podnošenjem zahtjeva zamijeniti tu ispravu u roku navedenom u točki (b) ovog stavka novom boravišnom ispravom nakon provjere njihova identiteta, provjere kaznene evidencije i sigurnosne provjere u skladu s točkom (p) ovog stavka i potvrde o njihovu postojećem boravku; takve nove boravišne isprave izdaju se bez naknade;
- (i) identitet podnositelja zahtjeva provjerava se predocjenjem važeće putovnice ili nacionalne osobne iskaznice za građane Unije i državljane Ujedinjene Kraljevine te predocjenjem važeće putovnice za članove njihovih obitelji i ostale osobe koje nisu građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine; prihvaćanje tih identifikacijskih isprava ne smije se uvjetovati drugim kriterijima osim valjanosti isprave. Ako nadležna tijela države domaćina zadrže identifikacijsku ispravu dok se zahtjev ne riješi, država domaćin tu ispravu na zahtjev i bez odgode vraća prije donošenja odluke o zahtjevu;

- (j) u pogledu popratnih dokumenata koji nisu identifikacijske isprave, kao što su isprave o građanskom statusu, dopušteno je dostaviti presliku. Originali popratnih dokumenata mogu se zahtijevati samo u posebnim slučajevima kada postoji opravdana sumnja u vjerodostojnost predanih popratnih dokumenata;

- (k) država domaćin od građana Unije i državljana Ujedinjene Kraljevine osim identifikacijskih isprava iz točke (i) ovog stavka može zahtijevati da predoče samo još sljedeće popratne dokumente iz članka 8. stavka 3. Direktive 2004/38/EZ:
 - i. ako borave u državi domaćinu u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2004/38/EZ kao radnici ili samozaposlene osobe, potvrdu poslodavca o zapošljavanju, potvrdu o radnom odnosu ili dokaz da su samozaposleni;

 - ii. ako borave u državi članici domaćinu u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2004/38/EZ kao ekonomski neaktivne osobe, dokaz da imaju dostatna sredstva za sebe i članove svoje obitelji kako ne bi postali teret za sustav socijalne pomoći države domaćina tijekom svojeg boravka te da imaju sveobuhvatno zdravstveno osiguranje u državi domaćinu; ili

- iii. ako borave u državi domaćinu u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (c) Direktive 2004/38/EZ kao studenti, dokaz upisa u ustanovu koju je ovlastila ili koju financira država domaćin na temelju svojeg zakonodavstva ili upravne prakse, dokaz o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju te izjavu ili jednakovrijedan dokaz da imaju dostatna sredstva za sebe i članove svoje obitelji kako ne bi postali teret za sustav socijalne pomoći države domaćina tijekom svojeg boravka. Država domaćin ne može u tim izjavama zahtijevati neki određeni iznos sredstava.

U pogledu uvjeta dostatnih sredstava primjenjuju se članak 8. stavak 4. Direktive 2004/38/EZ;

- (l) država domaćin od članova obitelji koji su obuhvaćeni člankom 10. stavkom 1. točkom (e) podtočkom i. ili člankom 10. stavkom 2. ili 3. ovog Sporazuma i koji borave u državi domaćinu u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (d) ili stavkom 2. Direktive 2004/38/EZ može zahtijevati da osim identifikacijskih isprava iz točke (i) ovog stavka, predoče samo još sljedeće popratne dokumente iz članka 8. stavka 5. ili članka 10. stavka 2. Direktive 2004/38/EZ:
 - i. dokument kojim se potvrđuje postojanje obiteljske veze ili registrirane zajednice;
 - ii. potvrdu o prijavi ili, ako sustav za prijavu ne postoji, bilo koji drugi dokaz da građanin Unije ili državljanin Ujedinjene Kraljevine s kojima borave stvarno boravi u državi domaćinu;

- iii. za izravne potomke koji nisu navršili 21 godinu ili su uzdržavanici i uzdržavane izravne srodnike u uzlaznoj liniji te za one bračnog druga ili registriranog partnera, dokument kojim se dokazuje da su ispunjeni uvjeti iz članka 2. stavka 2. točke (c) ili točke (d) Direktive 2004/38/EZ;
- iv. za osobe iz članka 10. stavka 2. ili stavka 3. ovog Sporazuma, dokument koji je izdalo nadležno tijelo u državi domaćinu u skladu s člankom 3. stavkom 2. Direktive 2004/38/EZ.

U pogledu uvjeta dostatnih sredstava koji se tiču članova obitelji koji su sami građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine primjenjuje se članak 8. stavak 4. Direktive 2004/38/EZ;

- (m) država domaćin od članova obitelji koji su obuhvaćeni člankom 10. stavkom 1. točkom (e) podtočkom ii. ili stavkom 4. ovog Sporazuma može zahtijevati da, osim identifikacijskih isprava iz točke (i) ovog stavka, predoče samo još sljedeće popratne dokumente iz članka 8. stavka 5. i članka 10. stavka 2. Direktive 2004/38/EZ:
 - i. dokument kojim se potvrđuje postojanje obiteljske veze ili registrirane zajednice;
 - ii. potvrdu o prijavi ili, ako sustav za prijavu ne postoji, bilo koji drugi dokaz boravka u državi domaćinu građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine kojima se pridružuju u državi domaćinu;

- iii. za bračne drugove ili registrirane partnere, dokument kojim se potvrđuje postojanje obiteljske veze ili registrirane zajednice prije isteka prijelaznog razdoblja;
 - iv. za izravne potomke koji nisu navršili 21 godinu ili su uzdržavanici i uzdržavane izravne srodnike u uzlaznoj liniji te one bračnog druga ili registriranog partnera, dokument kojim se dokazuje da su bili u vezi s građanima Unije ili državljanima Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja i da ispunjavaju uvjete iz članka 2. stavka 2. točke (c) ili (d) Direktive 2004/38/EZ koji se odnose na dob ili status uzdržavanika;
 - v. za osobe iz članka 10. stavka 4. ovog Sporazuma, dokaz da je trajna veza s građanima Unije ili državljanima Ujedinjene Kraljevine postojala prije isteka prijelaznog razdoblja te da će postojati i nakon njegova isteka;
- (n) za slučajeve koji nisu navedeni u točkama (k), (l) i (m), država domaćin ne smije od podnositelja zahtjeva tražiti popratne dokumente koji nadilaze ono što je nužno i razmjerno kako bi se dokazalo da su ispunjeni uvjeti koji se odnose na pravo na boravak u skladu s ovom glavom;
- (o) nadležna tijela države domaćina pomažu podnositeljima zahtjeva da dokažu da ispunjavaju uvjete i da izbjegnu bilo kakve pogreške ili propuste pri podnošenju zahtjeva; podnositeljima zahtjeva omogućuju da dostave dodatne dokaze i da uklone nedostatke, pogreške ili propuste;

- (p) provjera kaznene evidencije i sigurnosna provjera podnositelja zahtjeva mogu se sustavno provoditi isključivo da bi se provjerilo mogu li se primijeniti ograničenja navedena u članku 20. ovog Sporazuma. U tu se svrhu od podnositelja zahtjeva može zahtijevati da prijavi prijašnje kaznene osude iz svoje kaznene evidencije u skladu s pravom države u kojoj su izrečene u trenutku podnošenja zahtjeva. Država domaćin može, ako smatra da je to nužno, primijeniti postupak utvrđen u članku 27. stavku 3. Direktive 2004/38/EZ kako bi drugim državama poslala upite o prethodnim kaznenim evidencijama;
- (q) nova boravišna isprava sadržava napomenu da je izdana u skladu s ovim Sporazumom;
- (r) protiv odluke kojom mu se odbija zahtjev za boravišnim statusom podnositelj zahtjeva ima pravo pokrenuti žalbeni postupak pred sudom ili, ako je to primjereno, upravnim tijelom države domaćina. U žalbenom je postupku dopušteno preispitivanje zakonitosti odluke, kao i činjenica i okolnosti na kojima se temelji predložena odluka. Tim se žalbenim postupkom osigurava da odluka ne bude nerazmjerna.

2. Tijekom razdoblja iz stavka 1. točke (b) ovog članka i njegova mogućeg produljenja za godinu dana na temelju točke (c) tog stavka, smatra se da se sva prava predviđena u ovom dijelu primjenjuju na građane Unije ili državljane Ujedinjene Kraljevine, članove njihovih obitelji i druge osobe s boravištem u državi domaćinu, u skladu s uvjetima i podložno ograničenjima utvrđenima u članku 20.

3. Do konačne odluke nadležnih tijela o zahtjevu iz stavka 1. i do konačne sudske odluke u slučaju pokretanja žalbenog postupka pred sudom protiv odluke nadležnih upravnih tijela o bilo kakvom odbijanju tog zahtjeva, smatra se da se sva prava predviđena u ovom dijelu primjenjuju na podnositelja zahtjeva, uključujući članak 21. o zaštitnim mjerama i pravu na žalbu, podložno uvjetima utvrđenima u članku 20. stavku 4.

4. Ako država domaćin odluči da neće zahtijevati da građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine, članovi njihovih obitelji i druge osobe koje borave na njezinu državnom području u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj glavi podnesu zahtjev za novi boravišni status iz stavka 1. kao uvjet za zakoniti boravak, osobe koje ispunjavaju uvjete za pravo na boravak na temelju ove glave imaju pravo, u skladu s uvjetima utvrđenima u Direktivi 2004/38/EZ, dobiti boravišnu ispravu, koja može biti u digitalnom obliku i koja sadržava napomenu da je izdana u skladu s ovim Sporazumom.

ČLANAK 19.

Izdavanje boravišnih isprava u prijelaznom razdoblju

1. Tijekom prijelaznog razdoblja država domaćin može dopustiti dobrovoljno podnošenje zahtjeva za boravišni status ili boravišnu ispravu iz članka 18. stavaka 1. i 4. od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.
2. Odluke o prihvaćanju ili odbijanju tih zahtjeva donose se u skladu s člankom 18. stavcima 1. i 4. Odluke na temelju članka 18. stavka 1. ne proizvode pravne učinke prije isteka prijelaznog razdoblja.

3. Ako se zahtjev na temelju članka 18. stavka 1. odobri prije isteka prijelaznog razdoblja, država domaćin može prije isteka prijelaznog razdoblja povući odluku o odobrenju boravišnog statusa samo na temelju razloga navedenih u poglavlju VI. i članku 35. Direktive 2004/38/EZ.
4. Ako je zahtjev odbijen prije isteka prijelaznog razdoblja, podnositelj zahtjeva može u bilo kojem trenutku ponovno podnijeti zahtjev prije isteka razdoblja iz članka 18. stavka 1. točke (b).
5. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., žalbeni postupci iz članka 18. stavka 1. točke (r) moraju biti dostupni od datuma svake odluke o odbijanju zahtjeva iz stavka 2. ovog članka.

ČLANAK 20.

Ograničenja prava na boravak i prava ulaska

1. Ponašanje građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine, članova njihovih obitelji i drugih osoba, koji ostvaruju prava na temelju ove glave, prije isteka prijelaznog razdoblja razmatra se u skladu s Poglavljem VI. Direktive 2004/38/EZ.

2. Ponašanje građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine, članova njihovih obitelji i drugih osoba, koji ostvaruju prava na temelju ove glave, po isteku prijelaznog razdoblja može biti dovoljan razlog za ograničavanje prava na boravak u državi domaćinu ili prava ulaska u državu zaposlenja u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

3. Država domaćin ili država zaposlenja može donijeti potrebne mjere radi odbijanja, ukidanja ili opoziva prava koja proizlaze iz ove glave u slučaju zlouporabe prava ili prijevare, kako je utvrđeno u članku 35. Direktive 2004/38/EZ. Te mjere podliježu postupovnim jamstvima predviđenima člankom 21. ovog Sporazuma.

4. Država domaćin ili država zaposlenja može podnositelje koji su zahtjev podnijeli u svrhu prijevare ili zlouporabe ukloniti sa svojeg državnog područja pod uvjetima utvrđenima u Direktivi 2004/38/EZ, osobito u njezinim člancima 31. i 35., čak i prije pravomoćne sudske odluke u slučaju pokretanja žalbenog postupka protiv odluke o odbijanju tog zahtjeva.

ČLANAK 21.

Zaštitne mjere i pravo na žalbu

Zaštitne mjere iz članka 15. i poglavlja VI. Direktive 2004/38/EZ primjenjuju se u odnosu na svaku odluku države domaćina kojom se ograničava pravo na boravak osoba iz članka 10. ovog Sporazuma.

ČLANAK 22.

Srodna prava

U skladu s člankom 23. Direktive 2004/38/EZ, bez obzira na svoje državljanstvo, članovi obitelji građanina Unije ili državljanina Ujedinjene Kraljevine koji imaju pravo na boravak ili pravo na stalni boravak u državi domaćinu ili državi zaposlenja imaju pravo na zapošljavanje ili samozapošljavanje u toj državi.

ČLANAK 23.

Jednako postupanje

1. U skladu s člankom 24. Direktive 2004/38/EZ, podložno posebnim odredbama predviđenima u ovoj glavi i u glavama I. i IV. ovog dijela, svi građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine koji na temelju ovog Sporazuma borave na državnom području države domaćina imaju pravo na jednako postupanje kao prema državljanima te države unutar područja primjene ovog dijela. To se pravo proširuje i na članove obitelji građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine koji imaju pravo na boravak ili stalni boravak.

2. Odstupajući od stavka 1., država domaćin nije dužna omogućiti pravo na socijalnu pomoć tijekom razdoblja boravka na temelju članka 6. ili članka 14. stavka 4. točke (b) Direktive 2004/38/EZ, niti je, prije stjecanja prava na stalni boravak u skladu s člankom 15. ovog Sporazuma, dužna odobriti pomoć za uzdržavanje tijekom školovanja, uključujući strukovno osposobljavanje, u obliku studentskih stipendija ili studentskih zajmova, osobama koje nisu radnici, samozaposlene osobe, osobe koje zadržavaju taj status ili članovima njihovih obitelji.

POGLAVLJE 2.

PRAVA RADNIKA I SAMOZAPOSLENIH OSOBA

ČLANAK 24.

Prava radnika

1. Podložno ograničenjima iz članka 45. stavaka 3. i 4. UFEU-a, radnici u državi domaćinu i pogranični radnici u državi ili državama zaposlenja uživaju prava zajamčena člankom 45. UFEU-a i prava dodijeljena Uredbom (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Ta prava uključuju:
 - (a) pravo nediskriminacije na temelju državljanstva u vezi sa zapošljavanjem, primicima od rada i ostalim uvjetima rada i zapošljavanja;
 - (b) pravo pokretanja i obavljanja djelatnosti u skladu s pravilima koja se primjenjuju na državljane države domaćina ili države zaposlenja;
 - (c) pravo na pomoć koju pružaju uredi za zapošljavanje u državi domaćinu ili državi zaposlenja u istoj mjeri u kojoj je pružaju i vlastitim državljanima;

¹ Uredba (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (SL L 141, 27.5.2011., str. 1.)

- (d) pravo na jednako postupanje u odnosu na uvjete zapošljavanja i rada, osobito s obzirom na primitke od rada, otkaz i, u slučaju nezaposlenosti, vraćanje na posao ili ponovno zapošljavanje;
- (e) pravo na socijalne i porezne povlastice;
- (f) kolektivna prava;
- (g) prava i povlastice koji se domaćim radnicima priznaju u pogledu stanovanja;
- (h) pravo da im djeca budu primljena u opće obrazovanje, naukovanje i strukovno osposobljavanje pod istim uvjetima kao i državljani države domaćina ili države zaposlenja ako djeca borave na državnom području na kojem radnik radi.

2. Ako se izravan potomak radnika koji je prestao boraviti u državi domaćinu školuje u toj državi, glavni skrbnik tog potomka ima pravo na boravak u toj državi do punoljetnosti potomka te nakon punoljetnosti ako je tom potomku za nastavak i dovršetak školovanja i dalje potrebna prisutnost i skrb glavnog skrbnika.

3. Zaposleni pogranični radnici uživaju pravo ulaska u državu zaposlenja i izlaska iz nje u skladu s člankom 14. ovog Sporazuma te zadržavaju prava koja su imali kao radnici u toj državi ako se nalazi u okolnostima utvrđenima u članku 7. stavku 3. točkama (a), (b), (c) i (d) Direktive 2004/38/EZ, čak i ako ne borave u državi zaposlenja.

ČLANAK 25.

Prava samozaposlenih osoba

1. Podložno ograničenjima utvrđenima u člancima 51. i 52. UFEU-a, samozaposlene osobe u državi domaćinu i samozaposleni pogranični radnici u državi ili državama zaposlenja uživaju prava zajamčena člancima 49. i 55. UFEU-a. Ta prava uključuju:

- (a) pravo pokretanja i obavljanja djelatnosti kao samozaposlene osobe te pravo osnivanja i upravljanja poduzećima u skladu s uvjetima koje je država domaćin odredila za vlastite državljane, kako je utvrđeno u članku 49. UFEU-a;
- (b) prava kako su utvrđena u članku 24. stavku 1. točkama od (c) do (h) ovog Sporazuma.

2. Članak 24. stavak 2. primjenjuje se na izravne potomke samozaposlenih radnika.

3. Članak 24. stavak 3. primjenjuje se na samozaposlene pogranične radnike.

ČLANAK 26.

Izdavanje isprave kojom se utvrđuju prava pograničnih radnika

Država zaposlenja može od građana Unije i državljana Ujedinjene Kraljevine koji imaju prava kao pogranični radnici na temelju ove glave zahtijevati da podnesu zahtjev za izdavanje isprave kojom se potvrđuje da ta prava imaju na temelju ove glave. Ti građani Unije i državljan Ujedinjene Kraljevine imaju pravo da im se izda takva isprava.

POGLAVLJE 3.

STRUČNE KVALIFIKACIJE

ČLANAK 27.

Priznate stručne kvalifikacije

1. Priznavanje, prije isteka prijelaznog razdoblja, stručnih kvalifikacija, kako su definirane u članku 3. stavku 1. točki (b) Direktive br. 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹, građana Unije ili državljana Ujedinjene Kraljevine i članova njihovih obitelji u državi domaćinu ili državi zaposlenja zadržava učinke u dotičnoj državi, uključujući pravo na obavljanje svoje profesije pod jednakim uvjetima koji vrijede za njezine državljanke, ako je to priznavanje u skladu s bilo kojom od sljedećih odredaba:
 - (a) glavom III. Direktive 2005/36/EZ u pogledu priznavanja stručnih kvalifikacija u kontekstu ostvarivanja slobode poslovnog nastana, neovisno o tome je li to priznavanje obuhvaćeno općim sustavom priznavanja dokaza o osposobljenosti, sustavom priznavanja stručnog iskustva ili sustavom priznavanja na temelju usklađivanja minimalnih uvjeta osposobljavanja;

¹ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija, SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

- (b) člankom 10. stavcima 1. i 3. Direktive 98/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹ u pogledu mogućnosti obavljanja odvjetničke djelatnosti u državi domaćinu ili državi zaposlenja;
- (c) člankom 14. Direktive br. 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća² u pogledu izdavanja odobrenja ovlaštenim revizorima iz druge države članice;
- (d) Direktivom Vijeća 74/556/EEZ³ u pogledu prihvaćanja dokaza o znanju i sposobnosti potrebnih za pokretanje ili obavljanje djelatnosti samozaposlenih osoba i posrednika u trgovini i distribuciji otrovnih proizvoda ili djelatnostima koje uključuju profesionalnu uporabu opasnih proizvoda.

¹ Direktiva 98/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o olakšavanju stalnog obavljanja odvjetničke djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj je stečena kvalifikacija (SL L 77, 14.3.1998., str. 36.).

² Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 87.).

³ Direktiva Vijeća 74/556/EEZ od 4. lipnja 1974. o utvrđivanju detaljnih odredaba o prijelaznim mjerama koje se odnose na djelatnosti trgovine i distribucije otrovnih proizvoda i djelatnosti koje obuhvaćaju profesionalnu uporabu takvih proizvoda, uključujući i djelatnosti posrednika (SL L 307, 18.11.1974., str. 1.).

2. Priznavanja stručnih kvalifikacija za potrebe ovog članka stavka 1. točke (a) uključuju:
 - (a) priznavanja stručnih kvalifikacija na koje se primjenjuje članak 3. stavak 3. Direktive 2005/36/EZ;
 - (b) odluke kojima se odobrava djelomičan pristup profesionalnoj djelatnosti u skladu s člankom 4.f Direktive 2005/36/EZ;
 - (c) priznavanja stručnih kvalifikacija za potrebe poslovnog nastana na temelju članka 4.d Direktive 2005/36/EZ.

ČLANAK 28.

Postupci priznavanja stručnih kvalifikacija u tijeku

Članak 4., članak 4.d u pogledu priznavanja stručnih kvalifikacija za potrebe poslovnog nastana, članak 4.f i glava III. Direktive 2005/36/EZ, članak 10. stavci 1., 3. i 4. Direktive 98/5/EZ, članak 14. Direktive 2006/43/EZ i Direktiva 74/556/EEZ primjenjuju se u odnosu na ispitivanje zahtjeva za priznavanje stručnih kvalifikacija koji su prije isteka prijelaznog razdoblja podnijeli građani Unije ili državljani Ujedinjene Kraljevine, koje provodi nadležno tijelo države domaćina ili države zaposlenja, te u odnosu na odluku o svakom takvom zahtjevu.

Članci 4.a, 4.b i 4.e Direktive 2005/36/EZ također se primjenjuju u mjeri u kojoj je to relevantno za završetak postupaka priznavanja stručnih kvalifikacija za potrebe poslovnog nastana na temelju članka 4.d te direktive.

ČLANAK 29.

Administrativna suradnja u priznavanju stručnih kvalifikacija

1. Kako bi se olakšala primjena članka 28., Ujedinjena Kraljevina i države članice surađuju u vezi s neriješenim zahtjevima iz tog članka. Suradnja može uključivati razmjenu informacija, uključujući podatke o poduzetim disciplinskim mjerama ili kaznenim sankcijama te drugim ozbiljnim i posebnim okolnostima koje bi mogle utjecati na obavljanje djelatnosti obuhvaćenih direktivama iz članka 28.
2. Odstupajući od članka 8., tijekom razdoblja koje ne traje dulje od devet mjeseci nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina ima pravo na uporabu informacijskog sustava unutarnjeg tržišta u odnosu na zahtjeve iz članka 28. u mjeri u kojoj se oni odnose na postupke priznavanja stručnih kvalifikacija za potrebe poslovnog nastana na temelju članka 4.d Direktive 2005/36/EZ.

GLAVA III.

KOORDINACIJA SUSTAVA SOCIJALNE SIGURNOSTI

ČLANAK 30.

Obuhvaćene osobe

1. Ova se glava primjenjuje na sljedeće osobe:
 - (a) građane Unije na koje se primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine na kraju prijelaznog razdoblja te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe;
 - (b) državljane Ujedinjene Kraljevine na koje se primjenjuje zakonodavstvo države članice na kraju prijelaznog razdoblja te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe;
 - (c) građane Unije koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i na koje se primjenjuje zakonodavstvo države članice na kraju prijelaznog razdoblja te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe;

- (d) državljane Ujedinjene Kraljevine koji borave u državi članici i na koje se primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine na kraju prijelaznog razdoblja te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe;
- (e) osobe koje nisu obuhvaćene točkama od (a) do (d), ali su:
- i. građani Unije koji obavljaju djelatnost kao zaposlene ili samozaposlene osobe u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja i na koje se, na temelju glave II. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća¹, primjenjuje zakonodavstvo države članice te članovi njihovih obitelji i nadživjele osobe; ili
 - ii. državljani Ujedinjene Kraljevine koji obavljaju djelatnost kao zaposlene ili samozaposlene osobe u jednoj državi članici ili više njih na kraju prijelaznog razdoblja, i na koje se, na temelju glave II. Uredbe (EZ) br. 883/2004, primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine te članovi njihovih obitelji i nadživjele osobe;
- (f) osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u državi članici ili Ujedinjenoj Kraljevini i koji se nalaze u jednoj od situacija opisanih u točkama od (a) do (e) te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe;

¹ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.).

(g) državljane trećih zemalja te članove njihovih obitelji i nadživjele osobe koji se nalaze u jednoj od situacija opisanih u točkama od (a) do (e) ako ispunjavaju uvjete iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 859/2003¹.

2. Osobe iz stavka 1. obuhvaćene su sve dok se bez prekida nalaze u jednoj od situacija navedenih u tom stavku koja istodobno uključuje i državu članicu i Ujedinjenu Kraljevinu.

3. Ova se glava primjenjuje i na osobe koje nisu ili više nisu obuhvaćene točkama od (a) do (e) stavka 1. ovog članka, ali jesu člankom 10. ovog Sporazuma, te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe.

4. Osobe iz stavka 3. obuhvaćene su sve dok u skladu s člankom 13. ovog Sporazuma imaju pravo na boravak u državi domaćinu ili pravo na zaposlenje u svojoj državi u skladu s člankom 24. ili člankom 25. ovog Sporazuma.

5. Kada se ovaj članak odnosi na članove obitelji i nadživjele osobe, oni su obuhvaćeni ovom glavom samo u mjeri u kojoj njihova prava i obveze u tom njihovom svojstvu proizlaze iz Uredbe (EZ) br. 883/2004.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 859/2003 od 14. svibnja 2003. o proširenju odredaba Uredbe (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EEZ) br. 574/72 na državljane trećih zemalja za koje ne vrijede spomenute odredbe isključivo na osnovi njihovog državljanstva (SL L 124, 20.5.2003., str. 1.).

ČLANAK 31.

Pravila o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti

1. Pravila i ciljevi utvrđeni u članku 48. UFEU-a, Uredba (EZ) br. 883/2004 i Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuju se na osobe obuhvaćene ovom glavom.

Unija i Ujedinjena Kraljevina uzimaju u obzir odluke i preporuke Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti pridružene Europskoj komisiji, osnovane na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004 (dalje u tekstu „Administrativna komisija”), navedene u dijelu I. Priloga I. ovom Sporazumu.

2. Odstupajući od članka 9. ovog Sporazuma, za potrebe ove glave primjenjuju se definicije navedene u članku 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004.

¹ Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.).

3. S obzirom na državljane trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete iz Uredbe (EZ) br. 859/2003 te članove njihovih obitelji ili nadživjele osobe u okviru područja primjene ove glave, podrazumijeva se da upućivanja na Uredbu (EZ) br. 883/2004 i Uredbu (EZ) br. 987/2009 u ovoj glavi znače upućivanja na Uredbu Vijeća (EEZ) br. 1408/71¹ odnosno Uredbu Vijeća (EEZ) br. 574/72². Podrazumijeva se da upućivanja na posebne odredbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 znače upućivanja na odgovarajuće odredbe Uredbe (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EEZ) br. 574/72.

¹ Uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL L 149, 5.7.1971., str. 2.).

² Uredba Vijeća (EEZ) br. 574/72 od 21. ožujka 1972. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EEZ) br. 1408/71 o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL L 74, 27.3.1972., str. 1.).

ČLANAK 32.

Posebne situacije

1. Sljedeća pravila primjenjuju se u sljedećim situacijama u mjeri u kojoj se, kako je utvrđeno u ovom članku, odnose na osobe koje nisu ili više nisu obuhvaćene člankom 30.:

- (a) sljedeće su osobe obuhvaćene ovom glavom za potrebe primjene razdoblja osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravka te njihova zbrajanja, uključujući prava i obveze koji proizlaze iz tih razdoblja u skladu s Uredbom (EZ) br. 883/2004:
 - i. građani Unije te osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u državi članici i državljani trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete iz Uredbe (EZ) br. 859/2003 i na koje se prije isteka prijelaznog razdoblja primjenjivalo zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine, te članovi njihovih obitelji i nadživjele osobe;
 - ii. državljani Ujedinjene Kraljevine te osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i državljani trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete iz Uredbe (EZ) br. 859/2003 i na koje se prije isteka prijelaznog razdoblja primjenjivalo zakonodavstvo države članice, te članovi njihovih obitelji i nadživjele osobe.

Za potrebe zbrajanja razdoblja, razdoblja navršena prije i poslije isteka prijelaznog razdoblja uzimaju se u obzir u skladu s Uredbom (EZ) br. 883/2004;

- (b) pravila utvrđena u člancima 20. i 27. Uredbe (EZ) br. 883/2004 nastavljaju se primjenjivati na osobe koje su prije isteka prijelaznog razdoblja zatražile odobrenje za planirano liječenje u okviru zdravstvene zaštite u skladu s Uredbom (EZ) br. 883/2004 do završetka liječenja. Odgovarajući postupci povrata troškova također se primjenjuju i nakon završetka liječenja. Takve osobe i osobe u njihovoj pratnji uživaju pravo ulaska u državu liječenja i izlaska iz nje u skladu s člankom 14., *mutatis mutandis*;
- (c) pravila utvrđena u člancima 19. i 27. Uredbe (EZ) br. 883/2004 nastavljaju se primjenjivati na osobe koje su obuhvaćene Uredbom (EZ) br. 883/2004 i koje na kraju prijelaznog razdoblja privremeno borave u državi članici ili Ujedinjenoj Kraljevini, do isteka njihova privremenog boravka. Odgovarajući postupci povrata troškova također se primjenjuju i nakon završetka privremenog boravka ili liječenja;

- (d) pravila utvrđena u člancima 67., 68. i 69. Uredbe (EZ) br. 883/2004 nastavljaju se primjenjivati, sve dok su ispunjeni uvjeti, na dodjelu obiteljskih davanja na koja postoji pravo na kraju prijelaznog razdoblja za sljedeće osobe:
- i. građane Unije, osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u državi članici te državljane trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete iz Uredbe (EZ) br. 859/2003 i borave u državi članici te na koje se primjenjuje zakonodavstvo države članice i koji imaju članove obitelji koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja;
 - ii. državljane Ujedinjene Kraljevine, osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i državljane trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete iz Uredbe (EZ) br. 859/2003 i borave u Ujedinjenoj Kraljevini te na koje se primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine i koji imaju članove obitelji koji borave u državi članici na kraju prijelaznog razdoblja;
- (e) u slučajevima iz ovog stavka točke (d) podtočaka i. i ii., na sve osobe koje imaju prava kao članovi obitelji na kraju prijelaznog razdoblja na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004, kao što su izvedena prava na davanja u naravi za slučaj bolesti, ta Uredba i odgovarajuće odredbe Uredbe (EZ) br. 987/2009 nastavljaju se primjenjivati sve dok su ispunjeni uvjeti navedeni u njima.
2. Odredbe poglavlja 1. glave III. Uredbe (EZ) br. 883/2004 o davanjima za slučaj bolesti primjenjuju se na osobe koje primaju davanja na temelju stavka 1. točke (a) ovog članka.

Ovaj se stavak primjenjuje *mutatis mutandis* na obiteljska davanja koja se temelje na člancima 67., 68. i 69. Uredbe (EZ) br. 883/2004.

ČLANAK 33.

Državljeni Islanda, Lihtenštajn, Norveške i Švicarske

1. Odredbe ove glave koje se primjenjuju na građane Unije primjenjuju se na državljane Islanda, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švicarske Konfederacije pod sljedećim uvjetima:
 - (a) Island, Kneževina Lihtenštajn, Kraljevina Norveška i Švicarska Konfederacija, ako je primjenjivo, sklopile su i primjenjuju odgovarajuće sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom koji se primjenjuju na građane Unije; i
 - (b) Island, Kneževina Lihtenštajn, Kraljevina Norveška i Švicarska Konfederacija, ako je primjenjivo, sklopile su i primjenjuju odgovarajuće sporazume s Unijom koji se primjenjuju na državljane Ujedinjene Kraljevine.
2. Nakon obavijesti od Ujedinjene Kraljevine i Unije o datumu stupanja na snagu sporazuma iz stavka 1. ovog članka, Zajednički odbor osnovan člankom 164. („Zajednički odbor”) utvrđuje datum početka primjene odredaba ove glave na državljane Islanda, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švicarske Konfederacije, ako je primjenjivo.

ČLANAK 34.

Administrativna suradnja

1. Odstupajući od članka 7. i članka 128. stavka 1., od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma Ujedinjena Kraljevina ima status promatrača u Administrativnoj komisiji. Ako se točke na dnevnom redu povezane s ovom glavom odnose na Ujedinjenu Kraljevinu, ona može poslati predstavnika da u savjetodavnoj ulozi bude prisutan na sastancima Administrativne komisije te na sastancima tijela iz članka 73. i članka 74. Uredbe (EZ) br. 883/2004, na kojima se raspravlja o tim točkama.
2. Odstupajući od članka 8., Ujedinjena Kraljevina sudjeluje u sustavu elektroničke razmjene informacija o socijalnoj sigurnosti (EESSI) i snosi povezane troškove.

ČLANAK 35.

Nadoknada troškova, naplata potraživanja i prijebor

Odredbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 o nadoknadi troškova, naplati potraživanja i prijeboru nastavljaju se primjenjivati na događaje koji se odnose na osobe koje nisu obuhvaćene člankom 30. koji:

- (a) su nastali prije isteka prijelaznog razdoblja; ili

- (b) nastanu nakon isteka prijelaznog razdoblja i odnose se na osobe koje su u vrijeme nastanka događaja bile obuhvaćene člancima 30. i 32.

ČLANAK 36.

Razvoj prava i prilagodbe akata Unije

1. Ako se uredbe (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 izmijene ili zamijene po isteku prijelaznog razdoblja, upućivanja na te uredbe u ovom Sporazumu tumače se kao upućivanja na te uredbe kako su izmijenjene ili zamijenjene, u skladu s aktima navedenima u dijelu II. Priloga I. ovom Sporazumu.

Zajednički odbor revidira dio II. Priloga I. ovom Sporazumu i usklađuje ga sa svim aktima o izmjeni ili zamjeni uredaba (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 čim Unija donese takve akte. Unija radi toga, u najkraćem mogućem roku nakon donošenja, obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu u okviru Zajedničkog odbora o svakom aktu o izmjeni ili zamjeni tih uredaba.

2. Odstupajući od stavka 1. drugog podstavka, Zajednički odbor ocjenjuje učinke akta o izmjeni ili zamjeni uredaba (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 ako taj akt:

- (a) mijenja ili zamjenjuje pitanja obuhvaćena člankom 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004; ili

- (b) novčana davanja čini prenosivima ako su ta davanja na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004 bila neprenosiva na kraju prijelaznog razdoblja, ili novčana davanja čini neprenosivima ako su ta davanja bila prenosiva na kraju prijelaznog razdoblja; ili
- (c) novčana davanja čini prenosivima na neograničeno vrijeme ako su ta davanja bila prenosiva samo na ograničeno vrijeme na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004 na kraju prijelaznog razdoblja ili novčana davanja čini prenosivima samo na ograničeno vrijeme ako su ta davanja bila prenosiva na neograničeno vrijeme na temelju te uredbe na kraju prijelaznog razdoblja.

Zajednički odbor pri ocjenjivanju u dobroj vjeri razmatra opseg promjena iz prvog podstavka ovog stavka i važnost nastavka dobrog funkcioniranja uredaba (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini te važnost činjenice da postoji država koja je nadležna za pojedince obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EZ) br. 883/2004.

Ako Zajednički odbor tako odluči u roku od šest mjeseci od primitka informacija od Unije u skladu sa stavkom 1., dio II. Priloga I. ovom Sporazumu ne usklađuje se s aktom iz ovog stavka prvog podstavka.

Za potrebe ovog stavka:

- (a) „prenosiv” znači koji se isplaćuje na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004 osobi ili u vezi s osobom koja boravi u državi članici ili u Ujedinjenoj Kraljevini ako se tamo ne nalazi institucija odgovorna za pružanje davanja; „neprenosiv” se tumači u skladu s tim; i
- (b) „prenosiv na neograničeno vrijeme” znači prenosiv sve dok su ispunjeni uvjeti na temelju kojih se pravo ostvaruje.

3. Za potrebe ovog Sporazuma podrazumijeva se da uredbe (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 obuhvaćaju prilagodbe navedene u dijelu III. Priloga I. ovom Sporazumu. Ujedinjena Kraljevina, u najkraćem mogućem roku nakon njihova donošenja, obavješćuje Uniju u okviru Zajedničkog odbora o svim promjenama domaćih odredaba važnih za dio III. Priloga I. ovom Sporazumu.

4. Za potrebe ovog Sporazuma podrazumijeva se da odluke i preporuke Administrativne komisije obuhvaćaju odluke i preporuke navedene u dijelu I. Priloga I. Zajednički odbor donosi izmjene dijela I. Priloga I. u kojima se odražava svaka nova odluka ili preporuka Administrativne komisije. Unija radi toga, u najkraćem mogućem roku nakon njihova donošenja, obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu u okviru Zajedničkog odbora o odlukama i preporukama Administrativne komisije. Te izmjene donosi Zajednički odbor na prijedlog Unije ili Ujedinjene Kraljevine.

GLAVA IV.

OSTALE ODREDBE

ČLANAK 37.

Informiranje

Države članice i Ujedinjena Kraljevina šire informacije o pravima i obvezama osoba koje su obuhvaćene ovim dijelom, posebno putem informativnih kampanja koje se, prema potrebi, provode s pomoću nacionalnih i lokalnih medija i drugim komunikacijskim sredstvima.

ČLANAK 38.

Povoljnije odredbe

1. Ovaj dio ne utječe na zakone, propise ni administrativne odredbe koji se primjenjuju u državi domaćinu ili državi zaposlenja i koji bi bili povoljniji za dotične osobe. Ovaj stavak ne primjenjuje se na glavu III.

2. Člankom 12. i člankom 23. stavkom 1. ne dovodi se u pitanje uređenje Zajedničkog prostora putovanja između Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu povoljnijeg tretmana koji bi dotične osobe mogle imati na temelju tih dogovora.

ČLANAK 39.

Cjeloživotna zaštita

Osobe obuhvaćene ovim dijelom doživotno uživaju prava predviđena u relevantnim glavama ovog dijela, osim ako prestanu ispunjavati uvjete određene u tim glavama.

DIO TREĆI

ODREDBE O RAZDVAJANJU

GLAVA I.

ROBA STAVLJENA NA TRŽIŠTE

ČLANAK 40.

Definicije

Za potrebe ove glave, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „stavljanje na raspolaganje na tržištu” znači svaka isporuka robe za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu u okviru komercijalne djelatnosti, uz naknadu ili besplatno;
- (b) „stavljanje na tržište” znači prvo stavljanje neke robe na raspolaganje na tržištu Unije ili Ujedinjene Kraljevine;

- (c) „isporuka robe za distribuciju, potrošnju ili uporabu” znači da je postojeća i pojedinačno prepoznatljiva roba, nakon završetka faze proizvodnje, predmet pisanog ili usmenog sporazuma između dviju ili više pravnih ili fizičkih osoba o prijenosu vlasništva, bilo kojeg drugog prava intelektualnog vlasništva ili posjeda predmetne robe ili je predmet ponude pravnoj ili fizičkoj osobi ili osobama za sklapanje takvog sporazuma;
- (d) „stavljanje u uporabu” znači prva uporaba neke robe u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini od strane krajnjeg korisnika za njezinu predviđenu namjenu ili, u slučaju pomorske opreme, ugradnju na brodove;
- (e) „nadzor tržišta” znači aktivnosti koje provode i mjere koje poduzimaju tijela za nadzor tržišta kojima se osigurava da roba ispunjava primjenjive zahtjeve i da ne ugrožava zdravlje, sigurnost ili druge aspekte zaštite javnog interesa;
- (f) „tijelo za nadzor tržišta” znači tijelo države članice ili Ujedinjene Kraljevine nadležno za nadzor tržišta na njezinu državnom području;

- (g) „uvjeti za stavljanje robe na tržište” znači zahtjevi koji se odnose na značajke robe, kao što su razina kvalitete, izvedbe, sigurnosti ili dimenzija, uključujući sastav te robe ili terminologiju, simbole, ispitivanje i ispitne metode, pakiranje, označivanje i etiketiranje, te postupci ocjenjivanja sukladnosti koji se primjenjuju na tu robu; pojam obuhvaća i zahtjeve koji se odnose na metode i postupke proizvodnje ako utječu na značajke robe;
- (h) „tijelo za ocjenjivanje sukladnosti” znači tijelo koje obavlja aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti uključujući umjeravanje, ispitivanje, certifikaciju i pregled;
- (i) „prijavljeno tijelo” znači tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje je na temelju prava Unije o usklađivanju uvjeta za stavljanje robe na tržište ovlašteno provoditi ocjenjivanje sukladnosti kao treća strana;
- (j) „proizvodi životinjskog podrijetla” znači proizvodi životinjskog podrijetla, nusproizvodi životinjskog podrijetla i od njih dobiveni proizvodi, kako je navedeno u članku 4. točki 29., 30. odnosno 31. Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća¹, hrana za životinje životinjskog podrijetla te hrana i hrana za životinje koja sadržava proizvode životinjskog podrijetla.

¹ Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja”) (SL L 84, 31.3.2016., str. 1.).

ČLANAK 41.

Daljnje kretanje robe stavljene na tržište

1. Sva roba koja je zakonito stavljena na tržište u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja može se:
 - (a) dalje stavljati na raspolaganje na tržište Unije ili Ujedinjene Kraljevine i kretati se između ta dva tržišta dok ne stigne do krajnjega korisnika;
 - (b) ako je predviđeno mjerodavnim odredbama prava Unije, staviti u uporabu u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini.
2. Zahtjevi utvrđeni u člancima 34. i 35. UFEU-a i relevantno pravo Unije kojim se uređuje stavljanje robe na tržište, uključujući uvjete za stavljanje robe na tržište, koji se primjenjuju na dotičnu robu primjenjuju se na robu iz stavka 1.
3. Stavak 1. primjenjuje se na svu postojeću i pojedinačno prepoznatljivu robu u smislu dijela trećeg glave II. UFEU-a, uz iznimku kretanja između tržišta Unije i tržišta Ujedinjene Kraljevine ili obrnuto sljedećeg:
 - (a) živih životinja i zametnih proizvoda;
 - (b) proizvoda životinjskog podrijetla.

4. Kada je riječ o kretanju živih životinja ili zametnih proizvoda između država članica i Ujedinjene Kraljevine, ili obrnuto, primjenjuju se odredbe prava Unije navedene u Prilogu II. pod uvjetom da je datum otpreme bio prije isteka prijelaznog razdoblja.
5. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje mogućnost da Ujedinjena Kraljevina, država članica ili Unija poduzmu mjere zabrane ili ograničenja raspoloživosti na tržištu robe iz stavka 1. ili kategorije te robe ako je i u mjeri u kojoj je to dopušteno pravom Unije.
6. Odredbama ove glave ne dovode se u pitanje mjerodavni propisi o načinima prodaje, intelektualnom vlasništvu, carinskim postupcima, carinama i porezima.

ČLANAK 42.

Dokaz o stavljanju na tržište

Ako se gospodarski subjekt poziva na članak 41. stavak 1. u vezi s određenom robom, taj subjekt snosi teret dokazivanja na temelju svih relevantnih dokumenata da je roba stavljena na tržište u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja.

ČLANAK 43.

Nadzor tržišta

1. Tijela za nadzor tržišta država članica i tijela za nadzor tržišta Ujedinjene Kraljevine bez odgode razmjenjuju sve relevantne informacije prikupljene o robi iz članka 41. stavka 1. u okviru svojih aktivnosti nadzora tržišta. Konkretno, jedna drugima i Europskoj komisiji dostavljaju sve informacije o robi koja se smatra ozbiljnim rizikom te o svim mjerama poduzetima u odnosu na nesukladnu robu, uključujući relevantne informacije o toj robi dobivene iz mreža, informacijskih sustava i baza podataka osnovanih u skladu s pravom Unije ili pravom Ujedinjene Kraljevine.
2. Države članice i Ujedinjena Kraljevina bez odgode prenose sve zahtjeve nadležnih tijela za nadzor tržišta Ujedinjene Kraljevine odnosno države članice tijelu za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na njihovu državnom području ako se taj zahtjev odnosi na ocjenjivanje sukladnosti koju to tijelo provodi u svojstvu prijavljenog tijela prije isteka prijelaznog razdoblja. Države članice i Ujedinjena Kraljevina osiguravaju da tijelo za ocjenjivanje sukladnosti bez odgode rješava takve zahtjeve.

ČLANAK 44.

Prijenos datoteka i dokumenata koji se odnose na postupke u tijeku

Ujedinjena Kraljevina bez odgode prenosi nadležnom tijelu države članice koje je određeno u skladu s postupcima predviđenima primjenjivim pravom Unije sve relevantne datoteke ili dokumente koji se odnose na procjene, odobrenja i ovlaštenja koji su u tijeku na dan prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma i koje vodi nadležno tijelo Ujedinjene Kraljevine u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012¹, Uredbom (EZ) br. 1107/2009², Direktivom 2001/83/EZ³ i Direktivom br. 2001/82/EZ⁴ Europskog parlamenta i Vijeća.

-
- ¹ Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).
 - ² Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).
 - ³ Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (SL L 311, 28.11.2001., str. 67.).
 - ⁴ Direktiva 2001/82/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o veterinarsko-medicinskim proizvodima (SL L 311, 28.11.2001., str. 1.).

ČLANAK 45.

Stavljanje na raspolaganje informacija o prijašnjim postupcima izdavanja odobrenja za lijekove

1. Ujedinjena Kraljevina, nakon obrazloženog zahtjeva države članice ili Europske agencije za lijekove, bez odgode daje na uvid dokumentaciju o davanju odobrenja za stavljanje u promet lijeka koji je odobrilo nadležno tijelo Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja ako je ta dokumentacija potrebna za ocjenjivanje zahtjeva za odobrenje za stavljanje u promet u skladu s člancima 10. i 10.a Direktive 2001/83/EZ ili člancima 13. i 13.a Direktive 2001/82/EZ.
2. Država članica, nakon obrazloženog zahtjeva Ujedinjene Kraljevine, bez odgode daje na uvid dokumentaciju o davanju odobrenja za stavljanje u promet lijeka koji je odobrilo nadležno tijelo te države članice prije isteka prijelaznog razdoblja ako je ta dokumentacija potrebna za ocjenjivanje zahtjeva za odobrenje za stavljanje u promet u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu sa zakonodavnim zahtjevima Ujedinjene Kraljevine u mjeri u kojoj ti zahtjevi odgovaraju okolnostima iz članka 10. i 10.a Direktive 2001/83/EZ ili članka 13. i 13.a Direktive 2001/82/EZ.

ČLANAK 46.

Stavljanje na raspolaganje informacija koje posjeduju prijavljena tijela
s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini ili državi članici

1. Ujedinjena Kraljevina osigurava da se informacije koje posjeduje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa svojim aktivnostima kao prijavljeno tijelo u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja na zahtjev nositelja potvrde bez odgode stave na raspolaganje prijavljenom tijelu s poslovnim nastanom u državi članici koju je naveo nositelj potvrde.
2. Države članice osiguravaju da se informacije koje posjeduje prijavljeno tijelo s poslovnim nastanom u dotičnoj državi članici u vezi sa svojim aktivnostima prije isteka prijelaznog razdoblja na zahtjev nositelja potvrde bez odgode stave na raspolaganje tijelu za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini kako je naveo nositelj potvrde.

GLAVA II.

CARINSKI POSTUPCI U TIJEKU

ČLANAK 47.

Status robe Unije

1. Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na robu Unije iz članka 5. stavka 23. te uredbe ako se ta roba premješta iz carinskog područja Ujedinjene Kraljevine u carinsko područje Unije ili obratno, pod uvjetom da je kretanje započelo prije i završilo nakon isteka prijelaznog razdoblja. Kretanje robe koje je započelo prije i završilo nakon isteka prijelaznog razdoblja smatra se kretanjem unutar Unije u odnosu na zahtjeve iz prava Unije u pogledu uvoznih i izvoznih dozvola.

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

2. Za potrebe stavka 1. ne primjenjuje se pretpostavka o carinskom statusu robe Unije iz članka 153. stavka 1. Uredbe (EU) br. 952/2013. Dotična osoba mora za svako kretanje robe bilo kojim sredstvom iz članka 199. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2015/2447¹ dokazati carinski status te robe kao robe Unije i činjenicu da je kretanje iz stavka 1. započelo prije isteka prijelaznog razdoblja. Dokaz o početku kretanja dostavlja se u obliku prijevozne isprave za tu robu.

3. Stavak 2. ne primjenjuje se na robu Unije koja se prevozi zračnim putem i koja je utovarena ili pretovarena u zračnoj luci na carinskom području Ujedinjene Kraljevine radi slanja na carinsko područje Unije odnosno koja je bila utovarena ili pretovarena u zračnoj luci na carinskom području Unije radi slanja na carinsko područje Ujedinjene Kraljevine ako se takva roba prevozi pod pokrićem jedinstvene prijevozne isprave izdane u jednom od dvaju dotičnih carinskih područja, pod uvjetom da je kretanje zrakom započelo prije isteka prijelaznog razdoblja i da je kretanje završilo nakon njegova isteka.

¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredaba Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 558.).

4. Stavak 2. ne primjenjuje se na robu Unije koja se prevozi morskim putem i koja je otpremljena između luka na carinskom području Ujedinjene Kraljevine i luka na carinskom području Unije redovitim brodskim prijevozom iz članka 120. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446¹, pod uvjetom:

- (a) da je plovidba koja uključuje luke na carinskom području Ujedinjene Kraljevine i luke na carinskom području Unije započela prije i završila nakon isteka prijelaznog razdoblja; i
- (b) da je plovilo redovitog brodskog prijevoza pristalo u jednoj ili više luka na carinskom području Ujedinjene Kraljevine ili na carinskom području Unije prije isteka prijelaznog razdoblja.

5. Ako tijekom plovidbe iz stavka 4. točke (a) plovilo redovitog brodskog prijevoza pristane u jednoj ili više luka na carinskom području Ujedinjene Kraljevine po isteku prijelaznog razdoblja:

- (a) za robu koja je utovarena prije isteka prijelaznog razdoblja i istovarena u tim lukama carinski status robe Unije ne mijenja se;

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 1.).

- (b) za robu koja je utovarena u lukama pristajanja po isteku prijelaznog razdoblja carinski status robe Unije ne mijenja se, pod uvjetom da je dokazan u skladu sa stavkom 2.

ČLANAK 48.

Ulazna skraćena deklaracija i deklaracija prije otpreme

1. Uredba (EU) br. 952/2013 primjenjuje se na ulazne skraćene deklaracije koje su prije isteka prijelaznog razdoblja podnesene u carinskom uredu prvog ulaska u skladu s glavom IV. poglavljem I. te uredbe, a po isteku prijelaznog razdoblja te deklaracije proizvode jednake pravne učinke na carinskom području Unije i carinskom području Ujedinjene Kraljevine.
2. Uredba (EU) br. 952/2013 primjenjuje se na deklaracije prije otpreme koje su podnesene u skladu s glavom VIII. poglavljem I. te uredbe prije isteka prijelaznog razdoblja ako je, gdje je to primjenjivo, roba puštena u skladu s člankom 194. te uredbe prije isteka prijelaznog razdoblja. Po isteku prijelaznog razdoblja te deklaracije proizvode jednake pravne učinke na carinskom području Unije i carinskom području Ujedinjene Kraljevine.

ČLANAK 49.

Završetak privremenog smještaja ili carinskih postupaka

1. Uredba (EU) br. 952/2013 primjenjuje se na robu koja nije roba Unije i koja je na kraju prijelaznog razdoblja bila u privremenom smještaju iz članka 5. točke 17. te uredbe i na robu koja je bila u bilo kojem carinskom postupku iz članka 5. točke 16. te uredbe na carinskom području Ujedinjene Kraljevine na kraju prijelaznog razdoblja dok takav privremeni smještaj ne završi, dok se ne zaključi jedan od posebnih carinskih postupaka, dok se roba ne pusti u slobodni promet ili dok se roba ne iznese iz carinskog područja, pod uvjetom da se to dogodi po isteku prijelaznog razdoblja, ali najkasnije u odgovarajućem roku iz Prilog III.

Međutim, članak 148. stavak 5. točke (b) i (c) i članak 219. Uredbe (EU) br. 952/2013 ne primjenjuju se na kretanje robe između carinskog područja Ujedinjene Kraljevine i carinskog područja Unije koje završava po isteku prijelaznog razdoblja.

2. Uredba (EU) br. 952/2013, Odluka Vijeća 2014/335/EU, Euratom¹, Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 608/2014² i Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014³ primjenjuju se na svaki carinski dug koji po isteku prijelaznog razdoblja nastane iz završetka privremenog smještaja ili zaključenja postupaka iz stavka 1..

3. Glava II. poglavlje 1. odjeljak 1. Provedbene Uredbe (EU) 2015/2447 primjenjuje se na zahtjeve za dodjelu carinskih kvota koje su prihvatila carinska tijela na carinskom području Ujedinjene Kraljevine, ako su prije isteka prijelaznog razdoblja ta tijela dostavila potrebne priložene isprave u skladu s člankom 50. te uredbe, te se primjenjuje na poništavanje zahtjevâ i povrate neiskorištenih dodijeljenih količina povezanih s tim zahtjevima.

¹ Odluka Vijeća 2014/335/EU, Euratom od 26. svibnja 2014. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije (SL L 168, 7.6.2014., str. 105.).

² Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 608/2014 od 26. svibnja 2014. o utvrđivanju provedbenih mjera za sustav vlastitih sredstava Europske unije (SL L 168, 7.6.2014., str. 29.).

³ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 od 26. svibnja 2014. o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom (SL L 168, 7.6.2014., str. 39.).

ČLANAK 50.

Pristup relevantnim mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka

Odstupajući od članka 8., Ujedinjena Kraljevina ima pristup mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka iz Priloga IV., u mjeri u kojoj je to nužno za ispunjavanje njezinih obveza iz ove glave. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za stvarne Unijine troškove koji nastanu zbog omogućavanja tog pristupa. Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini iznos tih troškova do 31. ožujka svake godine sve do isteka razdoblja iz Priloga IV. Ako dostavljeni iznos stvarno nastalih troškova znatno odstupa od najbolje procjene iznosa koju je Unija dostavila Ujedinjenoj Kraljevini prije potpisivanja ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina bez odgode Uniji isplaćuje najbolju procjenu iznosa, a Zajednički odbor utvrđuje na koji način treba riješiti pitanje razlike između stvarno nastalih troškova i najbolje procjene iznosa.

GLAVA III.

TEKUĆA PITANJA POVEZANA S POREZOM NA DODANU VRIJEDNOST I TROŠARINAMA

ČLANAK 51.

Porez na dodanu vrijednost (PDV)

1. Direktiva Vijeća 2006/112/EZ¹ primjenjuje se na robu koja se otprema ili prevozi s državnog područja Ujedinjene Kraljevine na državno područje države članice i obratno, pod uvjetom da su otprema ili prijevoz započeli prije i završili nakon isteka prijelaznog razdoblja.
2. Direktiva 2006/112/EZ nastavlja se primjenjivati pet godina po isteku prijelaznog razdoblja na prava i obveze poreznih obveznika povezane s transakcijama s prekograničnim elementom između Ujedinjene Kraljevine i države članice koje su izvršene prije isteka prijelaznog razdoblja te na transakcije iz stavka 1.

¹ Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.).

3. Odstupajući od stavka 2. i od članka 15. Direktive Vijeća 2008/9/EZ¹, zahtjevi za povrat PDV-a koji je porezni obveznik s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini platio u državi članici, ili koji je porezni obveznik s poslovnim nastanom u državi članici platio u Ujedinjenoj Kraljevini, podnose se najkasnije 31. ožujka 2021. pod uvjetima iz te direktive.

4. Odstupajući od stavka 2. i od članka 61. stavka 2. Provedbene uredbe Vijeća (EU) br. 282/2011², izmjene prijava PDV-a koje su podnesene u skladu s člankom 364. ili člankom 369.f Direktive 2006/112/EZ u Ujedinjenoj Kraljevini, a odnose se na usluge pružene u državama članicama potrošnje prije isteka prijelaznog razdoblja, ili u državi članici, a odnose se na usluge pružene u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja, dostavljaju se najkasnije 31. prosinca 2021.

¹ Direktiva Vijeća 2008/9/EZ od 12. veljače 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za povrat poreza na dodanu vrijednost, predviđenih u Direktivi 2006/112/EZ, poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan u državi članici povrata, već u drugoj državi članici (SL L 44, 20.2.2008., str. 23.).

² Provedbena uredba Vijeća (EU) br. 282/2011 od 15. ožujka 2011. o utvrđivanju provedbenih mjera za Direktivu 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 77, 23.3.2011., str. 1.).

ČLANAK 52.

Trošarinska roba

Direktiva Vijeća 2008/118/EZ¹ primjenjuje se na kretanje trošarinske robe u sustavu odgode plaćanja trošarine i na kretanje trošarinske robe nakon puštanja u potrošnju s državnog područja Ujedinjene Kraljevine na državno područje države članice, ili obratno, pod uvjetom da je kretanje započelo prije i završilo nakon isteka prijelaznog razdoblja.

ČLANAK 53.

Pristup relevantnim mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka

Odstupajući od članka 8., Ujedinjena Kraljevina ima pristup mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka iz Priloga IV., u mjeri u kojoj je to nužno za ispunjavanje njezinih obveza iz ove glave. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za stvarne Unijine troškove koji nastanu zbog omogućavanja tog pristupa. Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini iznos tih troškova do 31. ožujka svake godine sve do isteka razdoblja iz Priloga IV. Ako dostavljeni iznos stvarno nastalih troškova znatno odstupa od najbolje procjene iznosa koju je Unija dostavila Ujedinjenoj Kraljevini prije potpisivanja ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina bez odgode Uniji isplaćuje najbolju procjenu iznosa, a Zajednički odbor utvrđuje na koji način treba riješiti pitanje razlike između stvarno nastalih troškova i najbolje procjene iznosa.

¹ Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ (SL L 9, 14.1.2009., str. 12.).

GLAVA IV.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

ČLANAK 54.

Kontinuirana zaštita u Ujedinjenoj Kraljevini registriranih ili dodijeljenih prava

1. Nositelj jednog od sljedećih prava intelektualnog vlasništva koja su registrirana ili dodijeljena prije isteka prijelaznog razdoblja, bez ponovnog razmatranja postaje nositelj usporedivog registriranog i izvršivog prava intelektualnog vlasništva u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju prava Ujedinjene Kraljevine:

- (a) nositelj žiga Europske unije koji je registriran u skladu s Uredbom (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća¹ postaje nositelj žiga u Ujedinjenoj Kraljevini koji se sastoji od istog znaka, za istu robu ili usluge;

¹ Uredba (EU) br. 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije (SL L 154, 16.6.2017., str. 1.).

- (b) nositelj dizajna Zajednice koji je registriran i, ako je primjenjivo, objavljen nakon odgode objave u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 6/2002¹ postaje nositelj prava na registrirani dizajn za taj isti dizajn u Ujedinjenoj Kraljevini;
- (c) nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice odobrenog u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2100/94² postaje nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu u Ujedinjenoj Kraljevini za istu biljnu sortu.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice (SL L 3, 5.1.2002., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 2100/94 od 27. srpnja 1994. o oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu Zajednice (SL L 227, 1.9.1994., str. 1.).

2. Ako su oznaka zemljopisnog podrijetla, oznaka izvornosti ili zajamčeno tradicionalni specijalitet u smislu Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹, oznaka zemljopisnog podrijetla, oznaka izvornosti ili tradicionalni izraz za vina u smislu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća², zemljopisna oznaka u smislu Uredbe (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća³ ili oznaka zemljopisnog podrijetla u smislu Uredbe (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ na temelju tih uredaba zaštićeni u Uniji na zadnji dan prijelaznog razdoblja, osobe koje imaju pravo za dotična vina rabiti oznaku zemljopisnog podrijetla, oznaku izvornosti, zajamčeno tradicionalni specijalitet ili tradicionalni izraz, imaju pravo nakon završetka prijelaznog razdoblja bez ponovnog razmatranja za dotična vina u Ujedinjenoj Kraljevini rabiti oznaku zemljopisnog podrijetla, oznaku izvornosti, zajamčeno tradicionalni specijalitet ili tradicionalni izraz, kojima se na temelju prava Ujedinjene Kraljevine jamči najmanje jednaka razina zaštite kao i na temelju sljedećih odredaba prava Unije:

¹ Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL L 343, 14.12.2012., str. 1.).

² Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

³ Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89 (SL L 39, 13.2.2008., str. 16.).

⁴ Uredba (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91 (SL L 84, 20.3.2014., str. 14.).

- (a) članak 4. stavak 1. točke (i), (j) i (k) Direktive (EU) 2015/2436 Europskog parlamenta i Vijeća¹; i
- (b) u odnosu na oznaku zemljopisnog podrijetla, oznaku izvornosti, zajamčeno tradicionalni specijalitet ili tradicionalni izraz za dotična vina, članak 13., članak 14. stavak 1. članak 24., članak 36. stavak 3., članci 38. i 44. te članak 45. stavak 1. točka (b) Uredbe (EU) br. 1151/2012; članak 90. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²; članak 100. stavak 3., članak 102. stavak 1., članci 103. i 113. te članak 157. stavak 1. točka (c) podtočka x. Uredbe (EU) br.1308/2013; članak 62. stavci 3. i 4. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009³; članak 15. stavak 3. prvi podstavak, članak 16. i članak 23. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 110/2008 te članak 24. stavak 1. te uredbe u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađenosti s tim odredbama te uredbe; ili članak 19. stavak 1. i članak 20. Uredbe (EU) br. 251/2014.

¹ Direktiva (EU) 2015/2436 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima (SL L 336, 23.12.2015., str. 1.).

² Uredba (EU) No 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike (SL L 347, 20.12.2013., str. 549.).

³ Uredba Komisije (EZ) No 607/2009 od 14. srpnja 2009. o utvrđivanju određenih detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla, tradicionalnih izraza, označivanja i prezentiranja određenih proizvoda u sektoru vina (SL L 193, 24.7.2009., str. 60.).

Ako oznaka zemljopisnog podrijetla, oznaka izvornosti, zajamčeno tradicionalni specijalitet ili tradicionalni izraz za vina iz prvog podstavka po isteku prijelaznog razdoblja prestanu biti zaštićeni u Uniji, prvi podstavak prestaje se primjenjivati u odnosu na tu oznaku zemljopisnog podrijetla, oznaku izvornosti, zajamčeno tradicionalni specijalitet ili tradicionalni izraz za vina.

Prvi podstavak ne primjenjuje se ako zaštita u Uniji proizlazi iz međunarodnih sporazuma kojih je Unija stranka.

Ovaj stavak primjenjuje se osim ako i sve dok sporazum iz članka 184. kojim će taj stavak biti stavljen izvan snage ne stupi na snagu ili se ne počne primjenjivati.

3. Neovisno o stavku 1., ako je pravo intelektualnog vlasništva iz tog stavka u Uniji proglašeno ništavim ili opozvano odnosno, u slučaju oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice, proglašeno ništavim ili ukinuto u upravnom ili sudskom postupku koji je bio u tijeku na posljednji dan prijelaznog razdoblja, odgovarajuće pravo u Ujedinjenoj Kraljevini također se proglašava ništavim ili opoziva odnosno poništava ili ukida. Ništavost, opoziv ili ukidanje proizvodi učinke na isti datum u Ujedinjenoj Kraljevini i u Uniji.

Odstupajući od prvog podstavka, Ujedinjena Kraljevina nije dužna proglasiti ništavim ili opozvati odgovarajuće pravo u Ujedinjenoj Kraljevini ako u Ujedinjenoj Kraljevini ne postoje razlozi za proglašenje ništavosti ili opoziv žiga Europske unije ili registriranog dizajna Zajednice.

4. Žig ili pravo na registrirani dizajn koji su nastali u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu sa stavkom 1. točkama (a) ili (b) prvi se put produljuju na datum produljenja odgovarajućeg prava intelektualnog vlasništva registriranog u skladu s pravom Unije.
5. Na žigove u Ujedinjenoj Kraljevini iz ovog članka stavka 1. točke (a), primjenjuje se sljedeće:
- (a) žig ima datum podnošenja zahtjeva ili datum prvenstva žiga Europske unije i, ako je primjereno, senioritet žiga Ujedinjene Kraljevine koji je zatražen na temelju članka 39. ili 40. Uredbe (EU) 2017/1001;
 - (b) žig ne može biti opozvan na temelju toga što odgovarajući žig Europske unije nije bio u stvarnoj uporabi na državnom području Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja;
 - (c) nositelj žiga Europske unije koji je stekao ugled u Uniji ostvaruje prava u Ujedinjenoj Kraljevini u odnosu na odgovarajući žig koja su istovjetna onima iz članka 9. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU) 2017/1001 i članka 5. stavka 3. točke (a) Direktive (EU) 2015/2436 na temelju ugleda stečenog u Uniji do isteka prijelaznog razdoblja, a nakon toga daljnji ugled tog žiga temelji se na uporabi žiga u Ujedinjenoj Kraljevini.

6. Na prava na registrirani dizajn i oplemenjivačka prava na biljnu sortu u Ujedinjenoj Kraljevini iz stavka 1. točaka (b) i (c), primjenjuje se sljedeće:

- (a) zaštita na temelju prava Ujedinjene Kraljevine za odgovarajući registrirani dizajn Zajednice ili oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice traje najmanje jednako kao preostalo razdoblje zaštite na temelju prava Unije;
- (b) datum podnošenja zahtjeva ili datum prvenstva jest datum podnošenja ili datum prvenstva za odgovarajući registrirani dizajn Zajednice ili pravo na zaštićenu biljnu sortu Zajednice.

ČLANAK 55.

Postupak registracije

1. Registraciju, dodjelu ili zaštitu u skladu s člankom 54. stavcima 1. i 2. ovog Sporazuma provode bez naknade relevantni subjekti u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju podataka dostupnih u registrima Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo, Ureda Zajednice za biljne sorte i Europske komisije. Za potrebe ovog članka Prilog III. Uredbi (EZ) br. 110/2008 smatra se registrom.

2. Za potrebe stavka 1., nositelji prava intelektualnog vlasništva iz članka 54. stavka 1. i osobe koje imaju pravo rabiti oznaku zemljopisnog podrijetla, oznaku izvornosti, zajamčeno tradicionalni specijalitet ili tradicionalni izraz za vina iz članka 54. stavka 2. nisu dužni podnijeti zahtjev ni pokrenuti neki posebni administrativni postupak. Nositelji prava intelektualnog vlasništva iz članka 54. stavka 1. nisu dužni u Ujedinjenoj Kraljevini imati adresu za korespondenciju tri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja.

3. Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo, Ured Zajednice za biljne sorte i Europska komisija osiguravaju relevantnim subjektima u Ujedinjenoj Kraljevini informacije potrebne za registraciju, dodjelu ili zaštitu u Ujedinjenoj Kraljevini prava intelektualnog vlasništva iz članka 54. stavka 1. ili 2.

4. Ovim se člankom ne dovode u pitanje naknade koje bi se u trenutku obnove prava mogle primjenjivati ni mogućnost odricanja od prava intelektualnog vlasništva u Ujedinjenoj Kraljevini za dotične nositelje prava u skladu s relevantnim postupkom na temelju prava Ujedinjene Kraljevine.

ČLANAK 56.

Kontinuirana zaštita u Ujedinjenoj Kraljevini međunarodnih registracija u kojima je naznačena Unija

Ujedinjena Kraljevina dužna je poduzeti mjere kojima se osigurava da fizičke ili pravne osobe koje su prije isteka prijelaznog razdoblja stekle zaštitu za međunarodno registrirane žigove ili dizajne u kojima je naznačena Unija u skladu s Madridskim sustavom za međunarodnu registraciju žigova ili u skladu s Haškim sustavom za međunarodno deponiranje industrijskog dizajna uživaju zaštitu u Ujedinjenoj Kraljevini za svoje žigove ili industrijski dizajn u odnosu na te međunarodne registracije.

ČLANAK 57.

Kontinuirana zaštita u Ujedinjenoj Kraljevini neregistriranog dizajna Zajednice

Nositelj prava u vezi s neregistriranim dizajnom Zajednice koje je nastalo prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s Uredbom (EZ) br. 6/2002 postaje *ipso iure* nositeljem izvršivog prava intelektualnog vlasništva u Ujedinjenoj Kraljevini u odnosu na taj neregistrirani dizajn Zajednice na temelju prava Ujedinjene Kraljevine, kojim se osigurava razina zaštite jednaka onoj predviđenoj Uredbom (EZ) br. 6/2002. Zaštita tog prava na temelju prava Ujedinjene Kraljevine traje najmanje jednako kao preostalo razdoblje zaštite odgovarajućeg neregistriranog dizajna Zajednice iz članka 11. stavka 1. te uredbe.

ČLANAK 58.

Kontinuirana zaštita baza podataka

1. U odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu nositelj prava povezanog s bazom podataka u skladu s člankom 7. Direktive 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹, a koje je nastalo prije isteka prijelaznog razdoblja, zadržava izvršivo pravo intelektualnog vlasništva povezano s tom bazom podataka u Ujedinjenoj Kraljevini i na temelju prava Ujedinjene Kraljevine, kojim se osigurava razina zaštite jednaka onoj predviđenoj Direktivom 96/9/EZ, pod uvjetom da nositelj tog prava i dalje ispunjava zahtjeve iz članka 11. te direktive. Zaštita tog prava na temelju prava Ujedinjene Kraljevine traje najmanje jednako kao i preostalo razdoblje zaštite iz članka 10. Direktive 96/9/EZ.
2. Smatra se da sljedeće osobe i poduzetnici ispunjavaju zahtjeve iz članka 11. Direktive 96/9/EZ:
 - (a) državljani Ujedinjene Kraljevine;
 - (b) fizičke osobe s uobičajenim boravištem u Ujedinjenoj Kraljevini;

¹ Direktiva 96/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 1996. o pravnoj zaštiti baza podataka (SL L 77, 27.3.1996., str. 20.).

- (c) poduzetnici s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, pod uvjetom da je djelovanje tih poduzetnika stvarno i trajno povezano s gospodarstvom Ujedinjene Kraljevine ili, ako u Ujedinjenoj Kraljevini imaju samo registrirano sjedište, s gospodarstvom države članice.

ČLANAK 59.

Pravo prvenstva u pogledu neriješenih zahtjeva za žig Europske unije, dizajn Zajednice i oplemenjivačka prava na biljnu sortu Zajednice

1. Ako je osoba podnijela prijavu za žig Europske unije ili dizajn Zajednice u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja, a tom je zahtjevu utvrđen datum podnošenja, ta osoba za isti žig povezan s robom ili uslugama koje su istovjetne ili sadržane u onima za koje je zahtjev podnesen u Uniji ili za isti dizajn, ima pravo podnijeti zahtjev u Ujedinjenoj Kraljevini u roku od devet mjeseci od isteka prijelaznog razdoblja. Smatra se da zahtjev podnesen na temelju ovog članka ima isti datum podnošenja i datum prvenstva kao i odgovarajući zahtjev podnesen u Uniji i, ako je primjereno, senioritet žiga Ujedinjene Kraljevine zatražen na temelju članaka 39. ili 40. Uredbe (EU) 2017/1001.

2. Ako je osoba podnijela zahtjev za dodjelu oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja, ta osoba za potrebe podnošenja zahtjeva za isto oplemenjivačko pravo na biljnu sortu u Ujedinjenoj Kraljevini, ima ad hoc pravo prvenstva u Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od šest mjeseci od isteka prijelaznog razdoblja. Na temelju prava prvenstva smatra se da je datum prvenstva zahtjeva za oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice, za potrebe utvrđivanja različitosti, novosti i ovlaštenja za to pravo, datum podnošenja zahtjeva za oplemenjivačko pravo na biljnu sortu u Ujedinjenoj Kraljevini.

ČLANAK 60.

Neriješeni zahtjevi za svjedodžbe o dodatnoj zaštiti u Ujedinjenoj Kraljevini

1. Uredbe (EZ) br. 1610/96¹ i br. 469/2009² Europskog parlamenta i Vijeća primjenjuju se na zahtjeve za svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za sredstva za zaštitu bilja i za lijekove i na zahtjeve za produljenje trajanja takvih svjedodžbi ako su ti zahtjevi podneseni tijelu Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja i u slučajevima kada je administrativni postupak za dodjelu odgovarajuće svjedodžbe ili produljenje njezina trajanja bio u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja.
2. Svaka svjedodžba dodijeljena u skladu sa stavkom 1. osigurava jednaku razinu zaštite kao što je predviđena Uredbom (EZ) br. 1610/96 ili Uredbom (EZ) br. 469/2009.

¹ Uredba (EZ) br. 1610/96 Europskoga parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 1996. o uvođenju svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za sredstva za zaštitu bilja (SL L 198, 8.8.1996., str. 30.).

² Uredba (EZ) br. 469/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti za lijekove (SL L 152, 16.6.2009., str. 1.).

ČLANAK 61.

Iscrpljenje prava

Prava intelektualnog vlasništva iscrpljena u Uniji i u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s uvjetima predviđenima pravom Unije ostaju iscrpljena u Uniji i u Ujedinjenoj Kraljevini.

GLAVA V.

POLICIJSKA I PRAVOSUDNA SURADNJA U KAZNENIM STVARIMA U TIJEKU

ČLANAK 62.

Postupci pravosudne suradnje u kaznenim stvarima u tijeku

1. Sljedeći akti primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama u situacijama koje uključuju Ujedinjenu Kraljevinu na sljedeći način:
 - (a) Konvencija o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije koju je Vijeće utvrdilo u skladu s člankom 34. Ugovora o Europskoj uniji¹ i Protokol uz Konvenciju o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije koju je Vijeće utvrdilo u skladu s člankom 34. Ugovora o Europskoj uniji² primjenjuju se na zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć koje na temelju jednog od ta dva instrumenta središnje tijelo ili pravosudno tijelo zaprimi prije isteka prijelaznog razdoblja;

¹ SL C 197, 12.7.2000., str. 3.

² SL C 326, 21.11.2001., str. 2.

- (b) Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP¹ primjenjuje se na europski uhidbeni nalog ako je tražena osoba uhićena prije isteka prijelaznog razdoblja u svrhu izvršenja europskog uhidbenog naloga, bez obzira na odluku pravosudnog tijela izvršenja o zadržavanju tražene osobe ili njezinu privremenom puštanju na slobodu;
- (c) Okvirna odluka Vijeća 2003/577/PUP² primjenjuje se na odluke o zamrzavanju koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo, pravosudno tijelo nadležno za izvršenje ili nadležno tijelo u državi izvršenja koje nije nadležno za priznavanje ili izvršenje odluke o zamrzavanju i koje je po službenoj dužnosti dostavlja pravosudnom tijelu nadležnom za izvršenje;
- (d) Okvirna odluka Vijeća 2005/214/PUP³ primjenjuje se na odluke koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo ili nadležno tijelo u državi izvršenja ili tijelo u državi izvršenja koje nije nadležno za priznavanje ili izvršenje odluke o zamrzavanju i koje je po službenoj dužnosti dostavlja tijelu nadležnom za izvršenje;

¹ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, 18.7.2002., str. 1.).

² Okvirna odluka Vijeća 2003/577/PUP od 22. srpnja 2003. o izvršenju odluka o zamrzavanju imovine i osiguranju dokaza u Europskoj uniji (SL L 196, 2.8.2003., str. 45.).

³ Okvirna odluka Vijeća 2005/214/PUP od 24. veljače 2005. o primjeni načela uzajamnog priznavanja na novčane kazne (SL L 76, 22.3.2005., str. 16.).

- (e) Okvirna odluka Vijeća 2006/783/PUP¹ primjenjuje se na naloge za oduzimanje koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo ili nadležno tijelo u državi izvršenja ili tijelo u državi izvršenja koje nije nadležno za priznavanje ili izvršenje naloga za oduzimanje i koje ga po službenoj dužnosti dostavlja tijelu nadležnom za izvršenje;
- (f) Okvirna odluka Vijeća 2008/909/PUP² primjenjuje se:
- i. na presude koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi nadležno tijelo u državi izvršenja ili tijelo u državi izvršenja koje nije nadležno za priznavanje ili izvršenje presude i koje je po službenoj dužnosti dostavlja tijelu nadležnom za izvršenje;
 - ii. za potrebe članka 4. stavka 6. ili članka 5. stavka 3. Okvirne odluke 2002/584/PUP, ako se ta okvirna odluka primjenjuje na temelju točke (b) ovog stavka;

¹ Okvirna odluka Vijeća 2006/783/PUP od 6. listopada 2006. o primjeni načela uzajamnog priznavanja naloga za oduzimanje (SL L 328, 24.11.2006., str. 54.).

² Okvirna odluka Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji (SL L 327, 5.12.2008., str. 27.).

- (g) Okvirna odluka Vijeća 2008/675/PUP¹ primjenjuje se na nove kaznene postupke u smislu članka 3. te okvirne odluke koji započnu prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (h) Okvirna odluka Vijeća 2009/315/PUP² primjenjuje se na zahtjeve za dostavu podataka o osuđujućim presudama koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo; odgovori na takve zahtjeve ne mogu se međutim nakon isteka prijelaznog razdoblja dostavljati putem Europskog informacijskog sustava kaznene evidencije uspostavljenog Odlukom Vijeća 2009/316/PUP³;
- (i) Okvirna odluka Vijeća 2009/829/PUP⁴ primjenjuje se na odluke o mjerama nadzora koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo ili nadležno tijelo u državi izvršenja ili tijelo u državi izvršenja koje nije nadležno za priznavanje odluke i koje je po službenoj dužnosti dostavlja tijelu nadležnom za izvršenje;

¹ Okvirna odluka Vijeća 2008/675/PUP od 24. srpnja 2008. o poštovanju presuda među državama članicama Europske unije u novom kaznenom postupku (SL L 220, 15.8.2008., str. 32.).

² Okvirna odluka Vijeća 2009/315/PUP od 26. veljače 2009. o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznene evidencije između država članica (SL L 93, 7.4.2009., str. 23.).

³ Odluka Vijeća 2009/316/PUP od 6. travnja 2009. o uspostavi Europskog informacijskog sustava kaznene evidencije (ECRIS) na temelju članka 11. Okvirne odluke 2009/315/PUP (SL L 93, 7.4.2009., str. 33.).

⁴ Okvirna odluka Vijeća 2009/829/PUP od 23. listopada 2009. o primjeni načela uzajamnog priznavanja odluka o mjerama nadzora među državama članicama Europske unije kao alternative privremenom pritvoru (SL L 294, 11.11.2009., str. 20.).

- (j) članak 10. stavak 3. Direktive 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na zahtjeve za informacije koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo; odgovori na takve zahtjeve ne mogu se međutim nakon isteka prijelaznog razdoblja dostavljati putem Europskog informacijskog sustava kaznene evidencije uspostavljenog Odlukom 2009/316/PUP;
- (k) Direktiva 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća² primjenjuje se na europske naloge za zaštitu koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo ili nadležno tijelo u državi izvršenja ili tijelo u državi izvršenja koje nije nadležno za priznavanje europskog naloga za zaštitu i koje ga po službenoj dužnosti dostavlja tijelu nadležnom za izvršenje;
- (l) Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća³ primjenjuje se na europske istražne naloge koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo ili nadležno tijelo u državi izvršenja ili tijelo u državi izvršenja koje nije nadležno za priznavanje europskog istražnog naloga i koje ga po službenoj dužnosti dostavlja tijelu nadležnom za izvršenje.

¹ Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011., str. 1.).

² Direktiva 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o europskom nalogu za zaštitu (SL L 338, 21.12.2011., str. 2.).

³ Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima (SL L 130, 1.5.2014., str 1.).

2. Nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine mogu nastaviti sudjelovati u zajedničkim istražnim timovima osnovanima prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 13. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije koju je Vijeće donijelo u skladu s člankom 34. Ugovora o Europskoj uniji odnosno u skladu s Okvirnom odlukom Vijeća 2002/465/PUP¹ u kojima su sudjelovala prije isteka prijelaznog razdoblja.

Odstupajući od članka 8. ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina ima pravo najviše godinu dana nakon isteka prijelaznog razdoblja upotrebljavati mrežnu aplikaciju za sigurnu razmjenu informacija (SIENA) u mjeri u kojoj je to zajedničkim istražnim timovima iz prvog podstavka ovog stavka nužno za razmjenu informacija. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za stvarne Unijine troškove koji nastanu zbog toga što je Ujedinjenoj Kraljevini omogućena upotreba aplikacije SIENA. Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini iznos tih troškova do 31. ožujka 2021. Ako dostavljeni iznos stvarno nastalih troškova znatno odstupa od najbolje procjene iznosa koju je Unija dostavila Ujedinjenoj Kraljevini prije potpisivanja ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina bez odgode Uniji isplaćuje najbolju procjenu iznosa, a Zajednički odbor utvrđuje na koji način treba riješiti pitanje razlike između stvarno nastalih troškova i najbolje procjene iznosa.

¹ Okvirna odluka Vijeća 2002/465/PUP od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima (SL L 162, 20.6.2002., str. 1.).

3. Eurojust može na zahtjev Ujedinjene Kraljevine i uz uvjet usklađenosti s člankom 26.a stavkom 7. točkom (a) Odluke Vijeća 2002/187/PUP¹ dostavljati informacije, uključujući osobne podatke, iz svojeg sustava vođenja predmeta ako je to potrebno za dovršetak postupaka u tijeku iz točaka (a), (b), (c), (e) i (l) stavka 1. ovog članka ili aktivnosti zajedničkih istražnih timova iz stavka 2. ovog članka. Nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine mogu na zahtjev dostavljati Eurojustu informacije koje posjeduju ako je to potrebno za dovršetak postupaka u tijeku iz točaka (a), (b), (c), (e) i (l) stavka 1. ovog članka ili aktivnosti zajedničkih istražnih timova iz stavka 2. ovog članka. Ako zbog primjene ovog stavka nastanu bilo kakvi izvanredni troškovi, Zajednički odbor utvrđuje na koji je način potrebno riješiti pitanje takvih troškova.

¹ Odluka Vijeća 2002/187/PUP od 28. veljače 2002. kojom se osniva Eurojust s ciljem jačanja borbe protiv teških kaznenih djela (SL L 63, 6.3.2002., str. 1.).

ČLANAK 63.

Postupci suradnje u tijeku među službama zaduženima za izvršavanje zakona,
policajska suradnja i razmjena informacija

1. Sljedeći akti primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama u situacijama koje uključuju Ujedinjenu Kraljevinu na sljedeći način:
 - (a) Članci 39. i 40. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. („Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma”)¹ u vezi s člancima 42. i 43. te konvencije primjenjuju se na:
 - i. zamolbe u skladu s člankom 39. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi središnje tijelo koje je u ugovornoj stranki nadležno za međunarodnu policijsku suradnju ili nadležna tijela zamoljene ugovorne stranke ili zamoljena policijska tijela koja nisu ovlaštena postupati po zamolbi i prosljeđuju je nadležnim tijelima;

¹ Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama (SL L 239, 22.9.2000., str. 19.).

- ii. zamolbe za pomoć u skladu s člankom 40. stavkom 1. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi tijelo koje je imenovala ugovorna stranka;
 - iii. prekogranični nadzor u skladu s člankom 40. stavkom 2. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma koji se provodi bez prethodnog odobrenja i koji je započeo prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (b) Konvencija sastavljena na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji o uzajamnoj pomoći i suradnji među carinskim upravama¹ primjenjuje se na:
- i. zahtjeve za informacije koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi primatelj zahtjeva;
 - ii. zahtjeve za nadzor koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi primatelj zahtjeva;
 - iii. zahtjeve za istražne radnje koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi primatelj zahtjeva;
 - iv. zahtjeve za obavješćivanje koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi primatelj zahtjeva;

¹ SL C 24, 23.1.1998., str. 2.

- v. zahtjeve za odobrenje prekograničnog nadzora ili zahtjev da se promatranje povjeri službenicima države članice na čijem se državnom području promatranje obavlja koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi tijelo koje je imenovala država članica primateljica zahtjeva koje je ovlašteno dati zatraženo odobrenje ili proslijediti zahtjev;
 - vi. prekogranični nadzor u skladu s člankom 40. stavkom 2. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma koji se provodi bez prethodnog odobrenja i koji je započeo prije isteka prijelaznog razdoblja;
 - vii. zahtjeve za kontroliranu isporuku koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi primatelj zahtjeva;
 - viii. zahtjeve za odobrenje tajnih istraga koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi primatelj zahtjeva;
 - ix. zajedničke posebne istražne timove osnovane u skladu s člankom 24. te konvencije prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (c) Odluka Vijeća 2000/642/PUP¹ primjenjuje se na zahtjeve koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi financijsko-obavještajna jedinica;

¹ Odluka Vijeća 2000/642/PUP od 17. listopada 2000. o uređenju suradnje između financijsko-obavještajnih jedinica država članica vezano za razmjenu informacija (SL L 271, 24.10.2000., str. 4.).

- (d) Okvirna odluka Vijeća 2006/960/PUP¹ primjenjuje se na zahtjeve koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi nadležno tijelo zaduženo za izvršavanje zakona;
- (e) Odluka Vijeća 2007/533/PUP² primjenjuje se na razmjenu dopunskih podataka ako je prije isteka prijelaznog razdoblja došlo do pogotka za upozorenje u Schengenskom informacijskom sustavu, pod uvjetom da se na posljednji dan prijelaznog razdoblja njezine odredbe primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu. Odstupajući od članka 8. ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina ima pravo najviše tri mjeseca nakon isteka prijelaznog razdoblja upotrebljavati komunikacijsku infrastrukturu iz članka 8. stavka 1. Odluke 2007/533/PUP u mjeri u kojoj je to nužno za razmjenu takvih dopunskih podataka. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za stvarne Unijine troškove koji nastanu zbog toga što je Ujedinjenoj Kraljevini omogućena upotreba komunikacijske infrastrukture. Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini iznos tih troškova do 31. ožujka 2021. Ako dostavljeni iznos stvarno nastalih troškova znatno odstupa od najbolje procjene iznosa koju je Unija dostavila Ujedinjenoj Kraljevini prije potpisivanja ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina bez odgode Uniji isplaćuje najbolju procjenu iznosa, a Zajednički odbor utvrđuje na koji način treba riješiti pitanje razlike između stvarno nastalih troškova i najbolje procjene iznosa.

¹ Okvirna odluka Vijeća 2006/960/PUP od 18. prosinca 2006. o pojednostavljenju razmjene informacija i obavještajnih podataka između tijela zaduženih za izvršavanje zakona u državama članicama Europske unije (SL L 86, 29.12.2006., str. 89.).

² Odluka Vijeća 2007/533/PUP od 12. lipnja 2007. o osnivanju, radu i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II) (SL L 205, 7.8.2007., str. 63.).

- (f) Odluka Vijeća 2007/845/PUP¹ primjenjuje se na zahtjeve koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi ured za oduzimanje imovinske koristi;
- (g) Direktiva (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća² primjenjuje se na zahtjeve koje prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimi odjel za informacije o putnicima u skladu s člancima 9. i 10. te direktive.

2. Odstupajući od članka 8., Ujedinjena Kraljevina ima pravo najviše godinu dana nakon isteka prijelaznog razdoblja upotrebljavati mrežnu aplikaciju za sigurnu razmjenu informacija (SIENA) u mjeri u kojoj je to nužno za dovršetak postupaka u tijeku iz točaka (c), (d), (f) i (g) stavka 1. ovog članka. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za stvarne Unijine troškove koji nastanu zbog toga što je Ujedinjenoj Kraljevini omogućena upotreba aplikacije SIENA. Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini iznos tih troškova do 31. ožujka 2021. Ako dostavljeni iznos stvarno nastalih troškova znatno odstupa od najbolje procjene iznosa koju je Unija dostavila Ujedinjenoj Kraljevini prije potpisivanja ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina bez odgode Uniji isplaćuje najbolju procjenu iznosa, a Zajednički odbor utvrđuje na koji način treba riješiti pitanje razlike između stvarno nastalih troškova i najbolje procjene iznosa.

¹ Odluka Vijeća 2007/845/PUP od 6. prosinca 2007. o suradnji između ureda za oduzimanje imovinske koristi država članica u području praćenja i utvrđivanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili druge imovine povezane s kaznenim djelom (SL L 332, 18.12.2007., str. 103.).

² Direktiva (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela (SL L 9, 4.5.2016., str. 132.).

ČLANAK 64.

Potvrda o primitku ili potvrda o uhićenju

1. Nadležno tijelo koje izdaje ili zahtijeva uhidbeni nalog može zatražiti potvrdu o primitku sudske odluke ili zahtijeva iz članka 62. stavka 1. točke (a), točaka od (c) do (e), točke (f) podtočke i. i točaka od (h) do (l) i članka 63. stavka 1. točke (a) podtočaka i. i ii., točke (b) podtočaka od i. do v., podtočaka vii., viii. i ix. i točaka (c), (d), (f) i (g) u roku od 10 dana od isteka prijelaznog razdoblja ako nije sigurno je li tijelo izvršenja ili tijelo primatelj zahtijeva tu sudsku odluku ili zahtjev primilo prije isteka prijelaznog razdoblja.
2. U slučajevima iz članka 62. stavka 1. točke (b), ako nadležno pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog nije sigurno je li tražena osoba uhićena u skladu s člankom 11. Okvirne odluke 2002/584/PUP prije isteka prijelaznog razdoblja, ono može od nadležnog pravosudnog tijela izvršenja zatražiti potvrdu o uhićenju u roku od 10 dana od isteka prijelaznog razdoblja.

3. Osim ako je potvrda već dostavljena u skladu s primjenjivim odredbama prava Unije, tijelo izvršenja ili tijelo primatelj zahtjeva iz stavaka 1. i 2. dužno je odgovoriti na zahtjev za potvrdu o primitku ili potvrdu o uhićenju u roku od 10 dana od primitka zahtjeva.

ČLANAK 65.

Ostali primjenjivi akti Unije

Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća² primjenjuju se na postupke iz članka 62. stavka 1. točke (b) ovog Sporazuma.

¹ Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26.10.2010., str. 1.).

² Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informacije u kaznenom postupku (SL L 142, 1.6.2012., str 1.).

GLAVA VI.

PRAVOSUDNA SURADNJA U GRAĐANSKIM I TRGOVAČKIM STVARIMA U TIJEKU

ČLANAK 66.

Primjenjivo pravo u ugovornim i izvanugovornim stvarima

Sljedeći akti primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini na sljedeći način:

- (a) Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na ugovore sklopljene prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (b) Uredba (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća² primjenjuje se na štetne događaje ako su nastali prije isteka prijelaznog razdoblja.

¹ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I), (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.).

² Uredba (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”) (SL L 199, 31.7.2007., str. 40.).

ČLANAK 67.

Nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka i s time povezana suradnja središnjih tijela

1. U Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama u situacijama koje uključuju Ujedinjenu Kraljevinu, na sudske postupke pokrenute prije isteka prijelaznog razdoblja i na postupke ili mjere povezane s tim pravnim postupcima u skladu s člancima 29., 30. i 31. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹, člankom 19. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 ili člancima 12. i 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009² primjenjuju se sljedeći akti ili odredbe:

(a) odredbe o nadležnosti iz Uredbe (EU) br. 1215/2012;

¹ Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL L 7, 10.1.2009., str. 1.).

- (b) odredbe o nadležnosti iz Uredbe (EU) 2017/1001, Uredbe (EZ) br. 6/2002, Uredbe (EZ) br. 2100/94, Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Direktive 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²;
- (c) odredbe o nadležnosti iz Uredbe (EZ) br. 2201/2003;
- (d) odredbe o nadležnosti iz Uredbe (EZ) br. 4/2009.

2. U Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama u situacijama koje uključuju Ujedinjenu Kraljevinu, u pogledu priznavanja i izvršenja sudskih odluka, odluka, vjerodostojnih isprava, sudskih nagodbi i sporazuma primjenjuju se sljedeći akti na sljedeći način:

- (a) Uredba (EU) br. 1215/2012 primjenjuje se na priznavanje i izvršenje sudskih odluka donesenih u sudskim postupcima koji su pokrenuti prije isteka prijelaznog razdoblja te na vjerodostojne isprave formalno sastavljene ili registrirane i sudske nagodbe odobrene ili sklopljene prije isteka prijelaznog razdoblja;

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

² Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

- (b) odredbe Uredbe (EZ) br. 2201/2003 o priznavanju i izvršenju primjenjuju se na sudske odluke donesene u pravnim postupcima koji su pokrenuti prije isteka prijelaznog razdoblja te na dokumente formalno sastavljene ili registrirane kao vjerodostojne isprave i sporazume sklopljene prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (c) odredbe Uredbe (EZ) br. 4/2009 o priznavanju i izvršenju primjenjuju se na odluke donesene u pravnim postupcima pokrenutima prije isteka prijelaznog razdoblja te na sudske nagodbe odobrene ili sklopljene i vjerodostojne isprave izdane prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (d) Uredba (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na sudske odluke donesene u pravnim postupcima pokrenutima prije isteka prijelaznog razdoblja te na sudske nagodbe odobrene ili sklopljene i vjerodostojne isprave sastavljene prije isteka prijelaznog razdoblja, pod uvjetom da je potvrđivanje europskog naloga za izvršenje zatraženo prije isteka prijelaznog razdoblja.

¹ Uredba (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine (SL L 143, 30.4.2004., str. 15.).

3. U Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama u situacijama koje uključuju Ujedinjenu Kraljevinu primjenjuju se sljedeće odredbe na sljedeći način:

- (a) poglavlje IV. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 primjenjuje se na zahtjeve koje je zaprimilo središnje tijelo ili drugo nadležno tijelo zamoljene države prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (b) poglavlje VII. Uredbe (EZ) br. 4/2009 primjenjuje se na zahtjeve za priznavanje ili izvršenje iz ovog članka stavka 2. točke (c) i zahtjeve koje je zaprimilo središnje tijelo zamoljene države članice prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (c) Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na postupke u slučaju nesolventnosti i na postupke iz članka 6. stavka 1. te uredbe, pod uvjetom da su glavni postupci pokrenuti prije isteka prijelaznog razdoblja;

¹ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (SL L 141, 5.6.2015., str. 19.).

- (d) Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na europske platne naloge zatražene prije isteka prijelaznog razdoblja; ako se nakon takvog zahtjeva postupak premjesti u skladu s člankom 17. stavkom 1. te uredbe, smatra se da je postupak pokrenut prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (e) Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća² primjenjuje se na sporove male vrijednosti za koje je zahtjev podnesen prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (f) Uredba (EU) br. 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća³ primjenjuje se na potvrde izdane prije isteka prijelaznog razdoblja.

¹ Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 399, 30.12.2006., str. 1.).

² Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (SL L 199, 31.7.2007., str. 1.).

³ Uredba (EU) br. 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim stvarima (SL L 181, 29.6.2013., str. 4.).

ČLANAK 68.

Postupci pravosudne suradnje u tijeku

Sljedeći akti primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama u situacijama koje uključuju Ujedinjenu Kraljevinu na sljedeći način:

- (a) Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na sudska i izvansudska pismena koja je prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimilo sljedeće tijelo radi dostave:
- i. tijelo za zaprimanje;
 - ii. središnje tijelo države u kojoj se dostava treba izvršiti; ili
 - iii. diplomatski ili konzularni predstavnici, poštanske službe ili pravosudni službenici, državni službenici ili druge nadležne osobe države članice primateljice kako je navedeno u člancima 13., 14. i 15. te uredbe;

¹ Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10.12.2007., str. 79.).

- (b) Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001¹ primjenjuje se na zahtjeve koje je prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimilo sljedeće tijelo:
- i. zamoljeni sud;
 - ii. središnje tijelo države u kojoj se traži izvođenje dokaza; ili
 - iii. središnje tijelo ili nadležno tijelo iz članka 17. stavka 1. te uredbe;
- (c) Odluka Vijeća 2001/470/EZ² primjenjuje se na zahtjeve koji su zaprimljeni prije isteka prijelaznog razdoblja; kontaktna točka koja podnosi zahtjev može u roku od sedam dana od isteka prijelaznog razdoblja zatražiti potvrdu o primitku ako nije sigurna je li zahtjev zaprimljen prije isteka prijelaznog razdoblja.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27.6.2001., str. 1.).

² Odluka Vijeća 2001/470/EZ od 28. svibnja 2001. o uspostavi Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 174, 27.6.2001., str. 25.).

ČLANAK 69.

Druge primjenjive odredbe

1. Sljedeći akti primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini i u državama članicama u situacijama koje uključuju Ujedinjenu Kraljevinu na sljedeći način:
 - (a) Direktiva Vijeća 2003/8/EZ¹ primjenjuje se na zahtjeve za pravnu pomoć koje je tijelo za primanje zaprimilo prije isteka prijelaznog razdoblja. Tijelo koje podnosi zahtjev može u roku od sedam dana od isteka prijelaznog razdoblja zatražiti potvrdu o primitku ako nije sigurno je li zahtjev zaprimljen prije tog datuma;
 - (b) Direktiva br. 2008/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća² primjenjuje se ako prije isteka prijelaznog razdoblja:
 - i. stranke se, nakon nastanka spora, dogovore o mirenju;

¹ Direktiva Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima (SL L 26, 31.1.2003., str. 41.).

² Direktiva 2008/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o nekim aspektima mirenja u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 136 od 24. svibnja 2008., str. 3.).

ii. sud odredi mirenje; ili

iii. sud pozove stranke da upotrijebe mirenje;

(c) Direktiva Vijeća 2004/80/EZ¹ primjenjuje se na zahtjeve koje je prije isteka prijelaznog razdoblja zaprimilo tijelo koje odlučuje.

2. Članak 67. stavak 1. točka (a) i stavak 2. točka (a) ovog Sporazuma primjenjuju se i na odredbe Uredbe (EU) br. 1215/2012 koje se primjenjuju na temelju Sporazuma između Europske zajednice i Kraljevine Danske o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima².

3. Članak 68. točka (a) ovog Sporazuma primjenjuje se i na odredbe Uredbe (EZ) br. 1393/2007 koje se primjenjuju na temelju Sporazuma između Europske zajednice i Kraljevine Danske o dostavi sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim stvarima³.

¹ Direktiva Vijeća 2004/80/EZ od 29. travnja 2004. o naknadi žrtvama kaznenih djela (SL L 261, 6.8.2004., str. 15.).

² SL L 299, 16.11.2005., str. 62.

³ SL L 300, 17.11.2005., str. 55.

GLAVA VII.

PODACI I INFORMACIJE KOJI SU OBRAĐENI ILI PRIKUPLJENI PRIJE ISTEKA PRIJELAZNOG RAZDOBLJA ILI NA TEMELJU OVOG SPORAZUMA

ČLANAK 70.

Definicija

Za potrebe ove glave, „pravo Unije o zaštiti osobnih podataka” znači:

- (a) Uredba (EU) 2016/679, osim poglavlja VII. te uredbe;
- (b) Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća¹;

¹ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

- (c) Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹;
- (d) te sve druge odredbe prava Unije kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

ČLANAK 71.

Zaštita osobnih podataka

1. Pravo unije o zaštiti osobnih podataka primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu obrade osobnih podataka osoba izvan Ujedinjene Kraljevine, ako su ti osobni podaci:
 - (a) obrađeni u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja; ili
 - (b) obrađeni u Ujedinjenoj Kraljevini po isteku prijelaznog razdoblja, na temelju ovog Sporazuma.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako se na obradu osobnih podataka iz tog stavka primjenjuje odgovarajuća razina zaštite kako je utvrđena u mjerodavnim odlukama na temelju članka 45. stavka 3. Uredbe (EU) 2016/679 ili članka 36. stavka 3. Direktive (EU) 2016/680.

¹ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

3. Ako se odluka iz stavka 2. prestane primjenjivati, Ujedinjena Kraljevina dužna je za obradu osobnih podataka osoba iz stavka 1. zajamčiti razinu zaštite osobnih podataka u bitnome istovjetnu onoj utvrđenoj pravom Unije o zaštiti osobnih podataka.

ČLANAK 72.

Povjerljivo postupanje i ograničena primjena podataka i informacija u Ujedinjenoj Kraljevini

Ne dovodeći u pitanje članak 71., osim prava Unije o zaštiti osobnih podataka, odredbe prava Unije o povjerljivom postupanju, ograničenju primjene, ograničenju pohrane i zahtjevima za brisanje podataka i informacija primjenjuju se na podatke i informacije koje su prikupila tijela ili službena tijela Ujedinjene Kraljevine ili u Ujedinjenoj Kraljevini ili naručitelji, kako su definirani u članku 4. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹, Ujedinjene Kraljevine ili u Ujedinjenoj Kraljevini:

- (a) prije isteka prijelaznog razdoblja; ili
- (b) na temelju ovog Sporazuma.

¹ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ, SL L 94, 28.3.2014., str. 243.

ČLANAK 73.

Postupanje prema podacima i informacijama dobivenima od Ujedinjene Kraljevine

Prema podacima i informacijama dobivenima od Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja ili po isteku prijelaznog razdoblja, na temelju ovog Sporazuma, Unija ne postupa drukčije nego prema podacima i informacijama dobivenima od države članice samo zbog toga što je Ujedinjena Kraljevina napustila Uniju.

ČLANAK 74.

Sigurnost informacija

1. Odredbe prava Unije o zaštiti klasificiranih informacija EU-a i klasificiranih informacija Euratoma primjenjuju se na klasificirane informacije koje je Ujedinjena Kraljevina prikupila prije isteka prijelaznog razdoblja ili na temelju ovog Sporazuma ili koje su Unija ili država članica dobile od Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja ili na temelju ovog Sporazuma.
2. Obveze koje proizlaze iz prava Unije o sigurnosti poslovnih subjekata primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu ako su postupci nadmetanja, ugovaranja ili dodjele bespovratnih sredstava za klasificirani ugovor, klasificirani podugovor ili klasificirani sporazum o bespovratnim sredstvima pokrenuti prije isteka prijelaznog razdoblja.

3. Ujedinjena Kraljevina osigurava da se trećim zemljama ne dostave kriptografski proizvodi koji koriste klasificirane kriptografske algoritme razvijene pod nadzorom tijela za odobravanje kriptomaterijala u državi članici ili u Ujedinjenoj Kraljevini, i koje je ono ocijenilo i odobrilo, koje Unija odobri do isteka prijelaznog razdoblja i budu se nalazili u Ujedinjenoj Kraljevini.

4. Na te se proizvode primjenjuju zahtjevi, ograničenja i uvjeti utvrđeni u Unijinu odobrenju kriptografskih proizvoda.

GLAVA VIII.

POSTUPCI JAVNE NABAVE I SLIČNI POSTUPCI KOJI SU U TIJEKU

ČLANAK 75.

Definicija

Za potrebe ove glave „relevantna pravila” znači opća načela prava Unije primjenjiva na dodjelu ugovora o javnoj nabavi, direktive 2009/81/EZ¹, 2014/23/EU², 2014/24/EU³ i 2014/25/EU⁴ Europskog parlamenta i Vijeća, uredbe (EZ) br. 2195/2002⁵ i (EZ) br. 1370/2007⁶ Europskog parlamenta i Vijeća, članak 4. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92⁷, članci 11. i 12. Direktive Vijeća 96/67/EZ⁸, članci 16., 17. i 18. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća⁹, članci 6. i 7. Uredbe (EU) 2017/352 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ i sve druge posebne odredbe prava Unije kojima se uređuju postupci javne nabave.

-
- ¹ Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).
 - ² Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).
 - ³ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).
 - ⁴ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).
 - ⁵ Uredba (EZ) br. 2195/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o Jedinostvenom rječniku javne nabave (CPV) (SL L 340, 16.12.2002., str. 1.).
 - ⁶ Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 (SL L 315, 3.12.2007., str. 1.).
 - ⁷ Uredba Vijeća (EEZ) br. 3577/92 od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (pomorska kabotaža) (SL L 364, 12.12.1992., str. 7.).
 - ⁸ Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996., str. 36.).
 - ⁹ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).
 - ¹⁰ Uredba (EU) 2017/352 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2017. o uspostavi okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o financijskoj transparentnosti luka (SL L 57, 3.3.2017., str. 1.).

ČLANAK 76.

Pravila koja se primjenjuju na postupke u tijeku

1. Relevantna pravila primjenjuju se:

- (a) ne dovodeći u pitanje točku (b), na postupke koje su javni naručitelji ili naručitelji iz država članica ili iz Ujedinjene Kraljevine pokrenuli u skladu s tim pravilima prije isteka prijelaznog razdoblja, ali koji na posljednji dan prijelaznog razdoblja još nisu dovršeni, uključujući postupke u kojima se primjenjuju dinamički sustavi nabave, kao i postupci u kojima je poziv na nadmetanje u obliku prethodne informacijske obavijesti, periodične indikativne obavijesti ili obavijesti o postojanju kvalifikacijskog sustava; i
- (b) na postupke iz članka 29. stavaka 2., 3. i 4. Direktive 2009/81/EZ, članka 33. stavaka od 2. do 5. Direktive 2014/24/EU i članka 51. stavka 2. Direktive 2014/25/EU koji se odnose na provedbu sljedećih okvirnih sporazuma koje su sklopili javni naručitelji ili naručitelji iz država članica ili iz Ujedinjene Kraljevine, uključujući dodjelu ugovora koji se temelje na tim okvirnim sporazumima:
 - i. okvirnih sporazuma sklopljenih prije isteka prijelaznog razdoblja koji na posljednji dan prijelaznog razdoblja nisu istekli niti su raskinuti; ili

ii. okvirnih sporazuma sklopljenih nakon isteka prijelaznog razdoblja u skladu s postupkom iz ovog stavka točke (a).

2. Ne dovodeći u pitanje primjenu ograničenja u skladu s pravom Unije, javni naručitelji i naručitelji dužni su u postupcima iz stavka 1. primjenjivati načelo nediskriminacije u odnosu na ponuditelje ili, ako je primjenjivo, osobe koje na drugi način imaju pravo podnijeti ponudu, iz država članica i iz Ujedinjene Kraljevine.

3. Postupak iz stavka 1. smatra se pokrenutim ako je poziv na nadmetanje ili bilo koji drugi poziv na podnošenje ponuda proveden u skladu s relevantnim pravilima. Ako su relevantnim pravilima dopušteni postupci za koje se ne zahtijeva poziv na nadmetanje ili drugi pozivi na podnošenje ponuda, smatra se da je postupak pokrenut kada javni naručitelj ili naručitelj stupi u kontakt s gospodarskim subjektima u vezi s određenim postupkom.

4. Postupak iz stavka 1. smatra se dovršenim:

(a) nakon objave obavijesti o dodjeli ugovora u skladu s relevantnim propisima ili, ako se tim propisima ne zahtijeva objavljivanje obavijesti o dodjeli ugovora, nakon sklapanja relevantnog ugovora; ili

(b) nakon obavješćivanja ponuditelja ili osoba koje na drugi način imaju pravo podnijeti ponudu, ovisno o slučaju, o razlozima nedodjele ugovora ako javni naručitelj ili naručitelj odluči ne dodijeliti ugovor.

5. Ovaj članak ne utječe na propise Unije ili Ujedinjene Kraljevine o carini, kretanju robe, pružanju usluga, priznavanju stručnih kvalifikacija ili intelektualnom vlasništvu.

ČLANAK 77.

Postupci preispitivanja

Direktive Vijeća 89/665/EEZ¹ i 92/13/EEZ² primjenjuju se na postupke javne nabave iz članka 76. ovog Sporazuma koji su obuhvaćeni područjem primjene tih direktiva.

¹ Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima (SL L 395, 30.12.1989., str. 33.).

² Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetsom, prometnom i telekomunikacijskom sektoru (SL L 76, 23.3.1992., str. 14.).

ČLANAK 78.

Suradnja

Odstupajući od članka 8. ovog Sporazuma, članak 61. stavak 2. Direktive 2014/24/EU primjenjuje se u razdoblju od najviše devet mjeseci od isteka prijelaznog razdoblja na postupke iz te direktive koje su pokrenuli javni naručitelji iz Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja i koji na posljednji dan tog razdoblja još nisu dovršeni.

GLAVA IX.

PITANJA KOJA SE ODNOSU NA EURATOM

ČLANAK 79.

Definicije

Za potrebe ove glave, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „Zajednica” znači Europska zajednica za atomsku energiju;

- (b) „nadzor sigurnosti” znači aktivnosti kojima se utvrđuje da se nuklearni materijal i oprema ne koriste u druge svrhe osim u one koje su korisnici odredili te aktivnosti kojima se utvrđuje poštuju li se međunarodne pravne obveze o miroljubivoj uporabi nuklearnog materijala i opreme;
- (c) „posebni fisibilni materijali” znači posebni fisibilni materijali kako je definirano u članku 197. točki 1. Ugovora o Euratomu;
- (d) „rude” znači rude kako je definirano u članku 197. točki 4. Ugovora o Euratomu;
- (e) „sirovine” znači sirovine kako je definirano u članku 197. točki 3. Ugovora o Euratomu;
- (f) „nuklearni materijal” znači rude, sirovine i posebni fisibilni materijali;
- (g) „radioaktivni otpad i istrošeno gorivo” znači radioaktivni otpad i istrošeno gorivo kako su definirani u članku 3. točkama 7. i 11. Uredbe Vijeća 2011/70/Euratom¹.

¹ Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom (SL L 199, 2.8.2011., str. 48.).

ČLANAK 80.

Prestanak odgovornosti Zajednice za pitanja koja se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu

1. Ujedinjena Kraljevina isključivo je odgovorna osigurati da se svim rudama, sirovinama i posebnim fisibilnim materijalima koji su predmet Ugovora o Euratomu i koji se na kraju prijelaznog razdoblja budu nalazili na državnom području Ujedinjene Kraljevine rukuje u skladu s relevantnim i mjerodavnim međunarodnim ugovorima i konvencijama, uključujući, među ostalim, međunarodne ugovore i konvencije o nuklearnoj sigurnosti, nadzoru sigurnosti, neširenju i fizičkoj zaštiti nuklearnih materijala te međunarodne ugovore i konvencije o sigurnosti gospodarenja istrošenim gorivom i sigurnosti gospodarenja radioaktivnim otpadom.
2. Ujedinjena Kraljevina isključivo je odgovorna osigurati svoju usklađenost s međunarodnim obvezama koje proizlaze iz njezina članstva u Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju ili iz Ugovora o neširenju nuklearnog oružja ili drugih relevantnih međunarodnih ugovora ili konvencija kojih je Ujedinjena Kraljevina stranka.

ČLANAK 81.

Nadzor sigurnosti

Ujedinjena Kraljevina uvodi sustav nadzora sigurnosti. Taj sustav nadzora sigurnosti znači primjenu sustava koji je po učinkovitosti i razmjerima jednak sustavu Zajednice na državnom području Ujedinjene Kraljevine u skladu sa Sporazumom između Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Europske zajednice za atomsku energiju i Međunarodne agencije za atomsku energiju o nadzoru sigurnosti u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske u vezi s Ugovorom o neširenju nuklearnog naoružanja [INFCIRC/263], kako je izmijenjen.

ČLANAK 82.

Specifične obveze koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma

Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati ispunjenje svih specifičnih obveza koje proizlaze iz sporazuma koje je Zajednica sklopila s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama o nuklearnoj opremi, nuklearnom materijalu ili drugim nuklearnim predmetima koji se budu nalazili na državnom području Ujedinjene Kraljevine na kraju prijelaznog razdoblja ili na drugi način identificirati odgovarajuće aranžmane u dogovoru s trećom zemljom ili dotičnom međunarodnom organizacijom.

ČLANAK 83.

Vlasništvo nad posebnim fisibilnim materijalima i pravo njihova korištenja i potrošnje u Ujedinjenoj Kraljevini

1. Posebni fisibilni materijali koji se nalaze na državnom području Ujedinjene Kraljevine na koje se članak 86. Ugovora o Euratomu primjenjuje do isteka prijelaznog razdoblja prestaju biti vlasništvo Zajednice na kraju prijelaznog razdoblja.
2. Posebni fisibilni materijali iz stavka 1. postaju vlasništvo osoba ili poduzeća koji su na kraju prijelaznog razdoblja imali neograničeno pravo korištenja i potrošnje tih materijala u skladu s člankom 87. Ugovora o Euratomu.
3. Ako pravo korištenja i potrošnje posebnih fisibilnih materijala iz stavka 2. („dotični materijali”) imaju država članica, osobe ili poduzeća s poslovnim nastanom na državnom području države članice, u svrhu zaštite cjelovitosti zajedničke politike opskrbe utvrđene u glavi II. poglavlju 6. Ugovora o Euratomu i zajedničkog nuklearnog tržišta uspostavljenog poglavljem 9. te glave, među ostalim s obzirom na razinu nadzora sigurnosti dotičnih materijala, primjenjuje se sljedeće:
 - (a) uzimajući u obzir članak 4.a ovog Sporazuma, Zajednica ima pravo zahtijevati da se dotični materijali pohrane pri Agenciji osnovanoj člankom 52. stavkom 2. točkom (b) Ugovora o Euratomu ili u drugim skladištima koje Europska komisija nadzire ili može nadzirati;

- (b) Zajednica ima pravo sklapati ugovore o opskrbi dotičnim materijalima s osobama ili poduzećima s poslovnim nastanom na državnom području Ujedinjene Kraljevine ili osnovanim u trećoj zemlji u skladu s člankom 52. stavkom 2. Ugovora o Euratomu;
 - (c) na dotične materijale primjenjuje se članak 20. Uredbe Komisije (Euratom) br. 302/2005¹, osim stavka 1. točaka (b) i (c);
 - (d) izvoz dotičnih materijala u treće zemlje odobravaju nadležna tijela države članice u kojoj osoba ili poduzeće s pravom korištenja i potrošnje dotičnih materijala ima poslovni nastan u skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 428/2009²;
 - (e) Zajednica ima sva druga prava u pogledu dotičnih materijala koja na temelju Ugovora o Euratomu proizlaze iz prava vlasništva u skladu s člankom 86. tog ugovora.
4. Države članice, osobe ili poduzeća koji imaju neograničeno pravo korištenja i potrošnje posebnih fisibilnih materijala koji se budu nalazili na državnom području Ujedinjene Kraljevine na kraju prijelaznog razdoblja zadržavaju to pravo.

¹ Uredba Komisije (Euratom) br. 302/2005 od 8. veljače 2005. o primjeni nadzora sigurnosti Euratoma (SL L 54, 28.2.2005., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnog namjenom (SL L 134, 29.5.2009., str. 1.).

ČLANAK 84.

Oprema i ostala imovina koje se odnose na nadzor sigurnosti

1. Oprema i ostala imovina Zajednice koje se na temelju Ugovora o Euratomu odnose na nadzor sigurnosti i koje se na kraju prijelaznog razdoblja, kako je određeno u Prilogu V., budu nalazile u Ujedinjenoj Kraljevini postaju vlasništvo Ujedinjene Kraljevine. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za vrijednost te opreme i ostale imovine, koja se izračunava na temelju vrijednosti te opreme i ostale imovine iskazane u konsolidiranim financijskim izvještajima za 2020.
2. Ujedinjena Kraljevina preuzima sva prava i obveze Zajednice te prava na opremu i ostalu imovinu iz stavka 1.

ČLANAK 85.

Istrošeno gorivo i radioaktivni otpad

Članak 4. stavci 1. i 2. te članak 4. stavak 4. prvi podstavak Direktive 2011/70/Euratom primjenjuju se na konačnu odgovornost Ujedinjene Kraljevine za istrošeno gorivo i radioaktivni otpad koji su nastali u Ujedinjenoj Kraljevini i budu se nalazili na državnom području neke od država članica na kraju prijelaznog razdoblja .

GLAVA X.

PRAVOSUDNI I UPRAVNI POSTUPCI UNIJE

POGLAVLJE 1.

PRAVOSUDNI POSTUPCI

ČLANAK 86.

Predmeti koji su u tijeku pred Sudom Europske unije

1. Sud Europske unije ostaje nadležan za sve postupke koje je pokrenula Ujedinjena Kraljevina i postupke pokrenute protiv Ujedinjene Kraljevine prije isteka prijelaznog razdoblja. Ta se nadležnost odnosi na sve faze postupka, uključujući žalbeni postupak pred Sudom i postupak pred Općim sudom ako mu se predmet vrati na ponovno suđenje.
2. Sud Europske unije ostaje nadležan za donošenje odluka o prethodnim pitanjima na temelju zahtjeva sudova Ujedinjene Kraljevine koji su mu upućeni prije isteka prijelaznog razdoblja.

3. Za potrebe ovog poglavlja, postupci pred Sudom Europske unije smatraju se pokrenutima, a zahtjevi za odluku o prethodnom pitanju smatraju se upućenima, u trenutku upisa pismena kojim se pokreće postupak u tajništvu Suda ili Općeg suda, ovisno o slučaju.

ČLANAK 87.

Novi postupci pred Sudom

1. Ako smatra da Ujedinjena Kraljevina prije isteka prijelaznog razdoblja nije ispunila neku obvezu iz Ugovorâ ili dijela četvrtog ovog Sporazuma, Europska komisija može u roku od četiri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja predmet uputiti Sudu Europske unije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 258. odnosno članku 108. stavku 2. drugom podstavku UFEU-a, ovisno o slučaju. Ti su predmeti u nadležnosti Suda Europske unije.

2. Ako Ujedinjena Kraljevina ne postupi u skladu s odlukom iz članka 95. stavka 1. ovog Sporazuma ili ako u pravnom poretku Ujedinjene Kraljevine ne dade pravni učinak odluci iz te odredbe koja je upućena fizičkoj ili pravnoj osobi s boravištem odnosno poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, Europska komisija može u roku od četiri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja predmet uputiti Sudu Europske unije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 258. odnosno članku 108. stavku 2. drugom podstavku UFEU-a, ovisno o slučaju. Ti su predmeti u nadležnosti Suda Europske unije.

3. Pri odlučivanju o pokretanju postupka iz ovog članka, Europska komisija na Ujedinjenu Kraljevinu primjenjuje ista načela kao i na svaku državu članicu.

ČLANAK 88.

Postupovne odredbe

Odredbe prava Unije kojima se uređuje postupak pred Sudom Europske unije primjenjuju se na postupke i zahtjeve za odluku o prethodnim pitanjima iz ove glave.

ČLANAK 89.

Obvezatna snaga i izvršivost presuda i rješenja

1. Presude i rješenja Suda Europske unije doneseni prije isteka prijelaznog razdoblja te takve presude i rješenja doneseni nakon isteka prijelaznog razdoblja u postupcima iz članaka 86. i 87. u cijelosti su obvezujući za Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini.
2. Ako Sud Europske unije u presudi iz stavka 1. utvrdi da Ujedinjena Kraljevina nije ispunila neku obvezu iz Ugovorâ ili ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina dužna je poduzeti potrebne mjere radi postupanja u skladu s tom presudom.

3. Članci 280. i 299. UFEU-a primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini na izvršenje presuda i rješenja Suda Europske unije iz stavka 1. ovog članka.

ČLANAK 90.

Pravo na uključivanje i sudjelovanje u postupku

Dok presude i rješenja Suda Europske unije u svim postupcima i zahtjevima za odluku o prethodnom pitanju iz članka 86. ne postanu konačni, Ujedinjena Kraljevina može se uključiti u postupak na isti način kao i država članica ili, ako je riječ o predmetima pokrenutima pred Sudom Europske unije u skladu s člankom 267. UFEU-a, sudjelovati u postupku pred tim sudom na isti način kao i država članica. U tom razdoblju tajnik Suda Europske unije obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu, u isto vrijeme i na isti način kao države članice, o svakom predmetu koji sud države članice uputi Sudu Europske unije radi odluke o prethodnom pitanju.

Ujedinjena Kraljevina može se uključiti u postupak ili sudjelovati u postupku pred Sudom Europske unije na isti način kao i država članica:

- (a) u vezi s predmetima koji se odnose na neispunjenje obveza iz Ugovorâ u kojima je Ujedinjena Kraljevina prije isteka prijelaznog razdoblja podlijegala istim obvezama, a ti se predmeti pokreću pred Sudom Europske unije u skladu s člankom 258. UFEU-a prije isteka razdoblja iz članka 87. stavka 1. ili, ovisno o slučaju, nakon isteka toga razdoblja do trenutka konačnosti presude ili rješenja Suda Europske unije koji su doneseni na temelju članka 87. stavka 1.;
- (b) u vezi s predmetima koji se odnose na akte ili odredbe prava Unije koji su se primjenjivali prije isteka prijelaznog razdoblja na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini, a koji su pokrenuti pred Sudom Europske unije u skladu s člankom 267. UFEU-a prije isteka razdoblja iz članka 87. stavka 1. ili, ovisno o slučaju, nakon isteka toga razdoblja do trenutka konačnosti presude ili rješenja Suda Europske unije koji su doneseni na temelju članka 87. stavka 1.; i
- (c) u vezi s predmetima iz članka 95. stavka 3.

ČLANAK 91.

Zastupanje pred Sudom

1. Ne dovodeći u pitanje članak 88., ako prije isteka prijelaznog razdoblja odvjetnik ovlašten za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine bude pred Sudom Europske unije zastupao stranku ili joj pomagao u postupku ili u zahtjevima za odluku o prethodnom pitanju upućenima prije isteka prijelaznog razdoblja, taj odvjetnik može nastaviti zastupati stranku ili joj pomagati u tim postupcima ili u vezi s tim zahtjevima. To se pravo primjenjuje na sve faze postupka, uključujući žalbeni postupak pred Sudom Europske unije i postupak pred Općim sudom nakon vraćanja predmeta na ponovno suđenje.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 88., odvjetnici ovlašteni za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine mogu zastupati stranku ili joj pomagati u postupcima pred Sudom Europske unije u predmetima iz članka 87. i članka 95. stavka 3. Odvjetnici ovlašteni za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine mogu zastupati Ujedinjenu Kraljevinu ili joj pomagati u postupcima iz članka 90. u koje je Ujedinjena Kraljevina odlučila uključiti se ili sudjelovati u njima.
3. Ako zastupaju stranku pred Sudom Europske unije ili joj pomažu u postupku u predmetima iz stavaka 1. i 2., odvjetnici ovlašteni za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine izjednačeni su u svakom pogledu s odvjetnicima ovlaštenima za zastupanje pred sudovima država članica koji zastupaju stranku pred Sudom Europske unije ili joj pomažu u postupku.

POGLAVLJE 2.

UPRAVNI POSTUPCI

ČLANAK 92.

Upravni postupci u tijeku

1. Institucije, tijela, uredi i agencije Unije i dalje su nadležni za upravne postupke pokrenute prije isteka prijelaznog razdoblja koji se odnose na:
 - (a) postupanje Ujedinjene Kraljevine te fizičkih i pravnih osoba s boravištem odnosno poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s pravom Unije; ili
 - (b) postupanje u skladu s pravom Unije u odnosu na tržišno natjecanje u Ujedinjenoj Kraljevini.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., za potrebe ovog poglavlja upravni postupak smatra se pokrenutim u trenutku njegova službenog upisa pri instituciji, tijelu, uredu ili agenciji Unije.

3. Za potrebe ovog poglavlja:

- (a) upravni postupak u vezi s državnim potporama uređen Uredbom Vijeća (EU) 2015/1589¹ smatra se pokrenutim u trenutku kada mu se dodijeli broj predmeta;
- (b) postupak za primjenu članka 101. ili 102. UFEU-a koji vodi Europska komisija u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003² smatra se pokrenutim u trenutku kada Europska komisija odluči pokrenuti postupak u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 773/2004³;

¹ Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 248, 24.9.2015., str. 9.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora (SL L 1, 4.1.2003., str. 1.).

³ Uredba Komisije (EZ) br. 773/2004 od 7. travnja 2004. o postupcima koje Komisija vodi na temelju članaka 81. i 82. Ugovora o EZ-u (SL L 123, 27.4.2004., str. 18.).

- (c) postupak u vezi s kontrolom koncentracija između poduzetnika uređen Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004¹ smatra se pokrenutim u trenutku u kojem je:
- i. koncentracija od značaja za cijelu Uniju prijavljena Europskoj komisiji u skladu s člancima 1., 3. i 4. Uredbe (EZ) br. 139/2004;
 - ii. rok od 15 radnih dana iz članka 4. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 139/2004 istekao, a da nijedna država članica nadležna za ispitivanje koncentracije u skladu sa svojim nacionalnim pravom o tržišnom natjecanju nije izrazila svoje protivljenje zahtjevu da se predmet uputi Europskoj komisiji; ili
 - iii. Europska komisija odlučila, ili se smatra da je odlučila, ispitati koncentraciju u skladu s člankom 22. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 139/2004;

¹ Uredba Komisije (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

- (d) smatra se da je Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala pokrenulo istragu navodne povrede iz Priloga III. Uredbi (EZ) br. 1060/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹ ili Priloga I. Uredbi (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća² u trenutku kada to tijelo imenuje neovisnog službenika nadležnog za istragu u skladu s člankom 23.e stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1060/2009 ili člankom 64. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 648/2012.

4. Unija Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja popis svih pojedinačnih upravnih postupaka koji su u tijeku i obuhvaćeni su područjem primjene stavka 1. u roku od tri mjeseca nakon isteka prijelaznog razdoblja. Odstupajući od prve rečenice, u slučaju pojedinačnih upravnih postupaka Europskog nadzornog tijela za bankarstvo, Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala i Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje koji su u tijeku, popis tih upravnih postupaka koji su u tijeku Unija Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja u roku od mjesec dana nakon prijelaznog razdoblja.

¹ Uredba (EZ) br. 1060/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o agencijama za kreditni rejting (SL L 302, 17.11.2009., str. 1.).

² Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

5. U upravnom postupku o državnim potporama koji je uređen Uredbom Vijeća (EU) 2015/1589 Europsku komisiju u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu obvezuju primjenjiva sudska praksa i najbolja praksa, kao da je Ujedinjena Kraljevina još uvijek država članica. Posebno, Europska komisija u razumnom roku donosi jednu od sljedećih odluka:

- (a) odluku kojom se utvrđuje da mjera ne predstavlja potporu u skladu s člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) 2015/1589;
- (b) odluku o neospornosti u skladu s člankom 4. stavkom 3. Uredbe (EU) 2015/1589;
- (c) odluku o pokretanju službenog istražnog postupka u skladu s člankom 4. stavkom 4. Uredbe (EU) 2015/1589.

ČLANAK 93.

Nove državne potpore i postupci Europskog ureda za borbu protiv prijevara

1. Kada je riječ o potporama koje su dodijeljene prije isteka prijelaznog razdoblja, u razdoblju od četiri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja Europska komisija nadležna je za pokretanje novih upravnih postupaka o državnim potporama uređenim Uredbom (EU) 2015/1589 koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevine.

Nakon isteka razdoblja od četiri godine Europska komisija ostaje nadležna za postupke pokrenute prije isteka tog razdoblja.

Članak 92. stavak 5. ovog Sporazuma primjenjuje se *mutatis mutandis*.

Europska komisija u roku od tri mjeseca od pokretanja postupka obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o svakom novom upravnom postupku o državnim potporama pokrenutom na temelju prvog podstavka ovog stavka.

2. Ne dovodeći u pitanje članke 136. i 138. ovog Sporazuma, u razdoblju od četiri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) nadležan je za pokretanje novih istraga uređenih Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ u pogledu:

- (a) činjeničnih okolnosti koje su nastale prije isteka prijelaznog razdoblja; ili
- (b) svakog carinskog duga koji nastane nakon isteka prijelaznog razdoblja zbog postupaka zaključenja iz članka 49. stavka 1. ovog Sporazuma.

¹ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

Nakon isteka razdoblja od četiri godine OLAF ostaje nadležan za postupke pokrenute prije isteka tog razdoblja.

OLAF u roku od tri mjeseca od pokretanja istrage obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o svakoj novoj istrazi pokrenutoj na temelju prvog podstavka ovog stavka.

ČLANAK 94.

Postupovne odredbe

1. Odredbe prava Unije kojima se uređuju različite vrste upravnih postupaka obuhvaćenih ovim poglavljem primjenjuju se na postupke iz članka 92, 93. i 96.
2. Ako zastupaju stranku ili joj pomažu u upravnim postupcima iz članka 92. i 93., odvjetnici ovlašteni za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine izjednačeni su u svakom pogledu s odvjetnicima ovlaštenima za zastupanje pred sudovima država članica koji zastupaju stranku ili joj pomažu u takvim upravnim postupcima.
3. Nakon isteka prijelaznog razdoblja članak 128. stavak 5. primjenjuje se u mjeri u kojoj je to potrebno za svaki postupak iz članka 92. i 93.

ČLANAK 95.

Obvezatna snaga i izvršivost odluka

1. Odluke institucija, tijela, ureda i agencija Unije koje su donesene prije isteka prijelaznog razdoblja ili su donesene u postupcima iz članka 92. i 93. nakon isteka prijelaznog razdoblja i upućene su Ujedinjenoj Kraljevini ili fizičkim ili pravnim osobama s boravištem odnosno poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini obvezujuće su za Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini.
2. Osim ako Europska komisija i imenovano nacionalno tijelo Ujedinjene Kraljevine nadležno za tržišno natjecanje dogovore drukčije, Europska komisija ostaje nadležna za praćenje i izvršenje obveza koje su preuzete ili pravnih sredstava koja su izrečena u Ujedinjenoj Kraljevini ili u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa svim postupcima za primjenu članka 101. ili 102. UFEU-a koje Europska komisija provede na temelju Uredbe (EZ) br. 1/2003 ili postupcima koje Europska komisija provede na temelju Uredbe (EZ) br. 139/2004 u vezi s kontrolom koncentracija između poduzetnika. Ako Europska komisija i imenovano nacionalno tijelo Ujedinjene Kraljevine nadležno za tržišno natjecanje tako dogovore, Europska komisija prenosi na to tijelo praćenje i izvršenje tih obveza ili pravnih sredstava u Ujedinjenoj Kraljevini.
3. Zakonitost odluke iz stavka 1. ovog članka ispituje isključivo Sud Europske unije u skladu s člankom 263. UFEU-a.

4. Članak 299. UFEU-a primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini na izvršenje odluka iz stavka 1. ovog članka kojima se fizičkim i pravnim osobama s boravištem odnosno poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini izriču novčane obveze.

ČLANAK 96.

Ostali postupci u tijeku i obveze izvješćivanja

1. Tehnička ispitivanja koja uredi za ispitivanja Ujedinjene Kraljevine provode u suradnji s Uredom Zajednice za biljnu raznolikost na temelju Uredbe (EZ) br. 2100/94 i koja su u tijeku na dan prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma nastavljaju se i završavaju u skladu s tom uredbom.

2. Članak 12. stavak 2.a i stavak 3. te članci 14., 15. i 16. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini na emisije stakleničkih plinova ispuštene u zadnjoj godini prijelaznog razdoblja.

3. Članak 19. Uredbe (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća² i članci 26. i 27. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³ primjenjuje se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u odnosu na dostavljanje podataka u zadnjoj godini prijelaznog razdoblja.

¹ Direktiva 2003/87/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

² Uredba (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 842/2006 (SL L 150, 20.5.2014., str. 195.).

³ Uredba (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (SL L 286, 31.10.2009., str. 1.).

4. Članak 8. stavci 1., 2., 3. i 7. Uredbe (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹ te Prilog II. toj Uredbi, članak 8. stavci 1., 2., 3., 8. i 10. Uredbe (EU) 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća² te Prilog II. toj Uredbi, članci od 2. do 5., članak 7. i članak 8. stavci 2. i 3. Uredbe Komisije (EU) br. 1014/2010, članci od 3. do 6., članak 8. i članak 9. stavci 2. i 3. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 293/2012³ primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu praćenja i izvješćivanja o relevantnim emisijama ugljičnog dioksida iz vozila tijekom posljednje godine prijelaznog razdoblja.

¹ Uredba (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nove osobne automobile u okviru integriranog pristupa Zajednice smanjenju emisija CO₂ iz lakih vozila (SL L 140, 5.6.2009., str. 1.).

² Uredba (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nova laka gospodarska vozila kao dio integriranog pristupa Unije s ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz osobnih i lakih gospodarskih vozila (SL L 145, 31.5.2011., str. 1.).

³ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 293/2012 od 3. travnja 2012. o praćenju i prijavi podataka o registraciji novih lakih gospodarskih vozila prema Uredbi (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 98, 4.4.2012., str. 1.).

5. Članci 5., 7., 9. i 10., članak 11. stavak 3., članak 17. stavak 1. točke (a) i (d), članci 19., 22. i 23. Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ te članci 3., 7. i 11. Odluke br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća² primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu u pogledu stakleničkih plinova ispuštenih tijekom 2019. i 2020., a članak 5. Uredbe Komisije (EU) br. 389/2013³ primjenjuje se na Ujedinjenu Kraljevinu do zaključenja drugog obvezujućeg razdoblja iz Kyotskog protokola.

¹ Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

² Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

³ Uredba Komisije (EU) br. 389/2013 od 2. svibnja 2013. o uspostavi Registra Unije u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, odlukama br. 280/2004/EZ i br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o ukidanju uredbi Komisije (EU) br. 920/2010 i br. 1193/2011 (SL L 122, 3.5.2013., str. 1.).

6. Odstupajući od članka 8. ovog Sporazuma:

(a) u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađenosti sa stavcima 2., 4. i 5. ovog članka, Ujedinjena Kraljevina i gospodarski subjekti u Ujedinjenoj Kraljevini imaju pristup:

i. Registru Unije i Registru Kyotskog protokola Ujedinjene Kraljevine uspostavljenom Uredbom (EU) br. 389/2013; i

ii. središnjoj bazi podataka Europske agencije za zaštitu okoliša kako je predviđeno Uredbom (EU) br. 1014/2010, Provedbenom uredbom (EU) br. 293/2012 i Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 749/2014¹;

(b) u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađenosti sa stavkom 3. ovog članka, poduzetnici u Ujedinjenoj Kraljevini imaju pristup:

i. instrumentu za izvješćivanje na temelju obrasca utvrđenog u Prilogu Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1191/2014² za potrebe upravljanja i izvješćivanja o fluoriranim stakleničkim plinovima; i

¹ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 749/2014 od 30. lipnja 2014. o strukturi, formatu, postupcima podnošenja i pregledu informacija koje države članice dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 203, 11.7.2014., str. 23.).

² Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1191/2014 od 30. listopada 2014. o određivanju oblika i načina podnošenja izvješća iz članka 19. Uredbe (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o fluoriranim stakleničkim plinovima (SL L 318, 5.11.2014., str. 5.).

- ii. bazi poslovnih podataka koju poduzetnici koriste za izvješćivanje na temelju članka 27. Uredbe (EZ) br. 1005/2009.

Na zahtjev Ujedinjene Kraljevine, u razdoblju koje završava godinu dana nakon isteka prijelaznog razdoblja, Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini informacije koje su joj potrebne da bi:

- (a) ispunila svoje obveze izvješćivanja na temelju članka 7. Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski sloj; i
- (b) primijenila sankcije u skladu s člankom 25. Uredbe (EU) br. 517/2014 i člankom 29. Uredbe (EZ) br. 1005/2009.

ČLANAK 97.

Zastupanje u postupku koji je u tijeku
pred Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo

Ako je prije isteka prijelaznog razdoblja osoba ovlaštena za zastupanje fizičke ili pravne osobe pred Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo u skladu s pravom Unije zastupala stranku u postupku pokrenutim pred tim uredom, taj zastupnik može i dalje zastupati tu stranku u tom postupku. To pravo primjenjuje se na sve faze postupka pred tim uredom.

Ako zastupa stranku u postupku iz prvog podstavka pred Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo, takav zastupnik izjednačen je u svakom pogledu s profesionalnim zastupnikom ovlaštenim za zastupanje fizičke ili pravne osobe pred Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo u skladu s pravom Unije.

GLAVA XI.

POSTUPCI ADMINISTRATIVNE SURADNJE DRŽAVA ČLANICA I UJEDINJENE KRALJEVINE

ČLANAK 98.

Administrativna suradnja u carinskim pitanjima

1. Postupke administrativne suradnje države članice i Ujedinjene Kraljevine utvrđene u Prilogu VI. koji su pokrenuti u skladu s pravom Unije prije isteka prijelaznog razdoblja ta država članica i Ujedinjena Kraljevina završavaju u skladu s relevantnim odredbama prava Unije.
2. Postupke administrativne suradnje države članice i Ujedinjene Kraljevine utvrđene u Prilogu VI. koji su pokrenuti u razdoblju od tri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja i tiču se činjeničnih okolnosti koje su nastale prije isteka prijelaznog razdoblja ta država članica i Ujedinjena Kraljevina završavaju u skladu s relevantnim odredbama prava Unije.

ČLANAK 99.

Administrativna suradnja u području neizravnog oporezivanja

1. Uredba Vijeća (EU) br. 904/2010¹ primjenjuje se četiri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja na suradnju nadležnih tijela odgovornih za primjenu propisa o PDV-u u državama članicama i Ujedinjenoj Kraljevini u vezi s transakcijama izvršenima prije isteka prijelaznog razdoblja te u vezi s transakcijama iz članka 51. stavka 1. ovog Sporazuma.
2. Uredba Vijeća (EU) br. 389/2012² primjenjuje se četiri godine nakon isteka prijelaznog razdoblja na suradnju nadležnih tijela odgovornih za primjenu zakonodavstva o trošarinama u državama članicama i Ujedinjenoj Kraljevini u vezi s kretanjem trošarinske robe prije isteka prijelaznog razdoblja te u vezi s kretanjem trošarinske robe iz članka 52. ovog Sporazuma.

¹ Uredba Vijeća (EU) br. 904/2010 od 7. listopada 2010. o administrativnoj suradnji i suzbijanju prijevare u području poreza na dodanu vrijednost (SL L 268, 12.10.2010., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EU) br. 389/2012 od 2. svibnja 2012. o upravnoj suradnji u području trošarina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2073/2004 (SL L 121, 8.5.2012., str. 1.).

3. Odstupajući od članka 8., Ujedinjena Kraljevina ima pristup mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka iz Priloga IV., u mjeri u kojoj je to nužno za ostvarenje njezinih prava i ispunjavanje njezinih obveza iz ovog članka. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za stvarne Unijine troškove koji nastanu zbog omogućavanja tog pristupa. Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini iznos tih troškova do 31. ožujka svake godine sve do isteka razdoblja iz Priloga IV. Ako dostavljeni iznos stvarno nastalih troškova znatno odstupa od najbolje procjene iznosa koju je Unija dostavila Ujedinjenoj Kraljevini prije potpisivanja ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina bez odgode Uniji isplaćuje najbolju procjenu iznosa a Zajednički odbor utvrđuje na koji način treba riješiti pitanje razlike između stvarno nastalih troškova i najbolje procjene iznosa.

ČLANAK 100.

Uzajamna pomoć pri naplati potraživanja koja se odnose na poreze, carine i druge mjere

1. Direktiva Vijeća 2010/24/EU¹ primjenjuje se pet godina po isteku prijelaznog razdoblja između država članica i Ujedinjene Kraljevine na potraživanja dospjela prije isteka prijelaznog razdoblja, potraživanja koja se odnose na transakcije izvršene prije isteka prijelaznog razdoblja, ali koja su dospjela nakon tog razdoblja te na potraživanja koja se odnose na transakcije obuhvaćene člankom 51. stavkom 1. ovog Sporazuma ili kretanje trošarinske robe obuhvaćeno člankom 52. ovog Sporazuma.
2. Odstupajući od članka 8., Ujedinjena Kraljevina ima pristup mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka iz Priloga IV., u mjeri u kojoj je to nužno za ostvarenje njezinih prava i ispunjavanje njezinih obveza iz ovog članka. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za stvarne Unijine troškove koji nastanu zbog omogućavanja tog pristupa. Unija dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini iznos tih troškova do 31. ožujka svake godine sve do isteka razdoblja iz Priloga IV. Ako dostavljeni iznos stvarno nastalih troškova znatno odstupa od najbolje procjene iznosa koju je Unija dostavila Ujedinjenoj Kraljevini prije potpisivanja ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina bez odgode Uniji isplaćuje najbolju procjenu iznosa, a Zajednički odbor utvrđuje na koji način treba riješiti pitanje razlike između stvarno nastalih troškova i najbolje procjene iznosa.

¹ Direktiva Vijeća 2010/24/EU od 16. ožujka 2010. o uzajamnoj pomoći kod naplate potraživanja vezanih za poreze, carine i druge mjere (SL L 84, 31.3.2010., str. 1.).

GLAVA XII.

POVLASTICE I IMUNITETI

ČLANAK 101.

Definicije

1. Za potrebe ove glave, „članovi institucija” znači, bez obzira na njihovo državljanstvo, predsjednik Europskog vijeća, članovi Europske komisije, suci, nezavisni odvjetnici, tajnici i pomoćni izvjestitelji Suda Europske unije, članovi Revizorskog suda, članovi tijela Europske središnje banke, članovi tijela Europske investicijske banke te sve druge osobe koje se na temelju prava Unije poistovjećuju s bilo kojom od tih kategorija osoba za potrebe Protokola (br. 7) o povlasticama i imunitetima („Protokol o povlasticama i imunitetima”). Pojam „članovi institucija” ne obuhvaća članove Europskog parlamenta.

2. Kategorije dužnosnika i ostalih službenika iz članaka od 110. do 113. ovog Sporazuma utvrđuju se na temelju Uredbe Vijeća (EURATOM, EZUČ, EEZ) br. 549/69¹.

POGLAVLJE 1.

VLASNIŠTVO, SREDSTVA, IMOVINA I POSLOVANJE UNIJE

ČLANAK 102.

Nepovredivost

Članak 1. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se na prostorije, zgrade, vlasništvo i imovinu Unije u Ujedinjenoj Kraljevini kojima se Unija bude služila prije isteka prijelaznog razdoblja, sve do prestanka njihove službene uporabe ili preseljenja iz Ujedinjene Kraljevine. Unija obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o prestanku službene uporabe svojih prostorija, zgrada, vlasništva ili imovine ili o njihovom preseljenju iz Ujedinjene Kraljevine.

¹ Uredba Vijeća (EURATOM, EZUČ, EEZ) br. 549/69 od 25. ožujka 1969. o utvrđivanju kategorija dužnosnika i ostalih službenika Europskih zajednica na koje se primjenjuju odredbe članka 12., članka 13. drugog stavka i članka 14. Protokola o povlasticama i imunitetima Zajednica (SL L 74, 27.3.1969., str. 1.).

ČLANAK 103.

Arhive

Članak 2. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se na sve arhive Unije u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja, sve do njihova preseljenja iz Ujedinjene Kraljevine. Unija obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o preseljenju svojih arhiva iz Ujedinjene Kraljevine.

ČLANAK 104.

Oporezivanje

Članak 3. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se na imovinu, prihode i ostalu imovinu Unije u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja, sve do prestanka njihove službene uporabe ili preseljenja iz Ujedinjene Kraljevine.

POGLAVLJE 2.

KOMUNIKACIJA

ČLANAK 105.

Komunikacija

Članak 5. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini na službenu komunikaciju, službenu korespondenciju i prijenos dokumenata o aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 3.

ČLANOVI EUROPSKOG PARLAMENTA

ČLANAK 106.

Imunitet članova Europskog parlamenta

Članak 8. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu izraženih mišljenja ili glasovanja članova Europskog parlamenta, uključujući i bivše članove, pri obnašanju njihovih dužnosti prije isteka prijelaznog razdoblja, bez obzira na njihovo državljanstvo.

ČLANAK 107.

Socijalna sigurnost

Bivši članovi Europskog parlamenta, bez obzira na državljanstvo, koji su u tom svojstvu ostvarili pravo na mirovinu, te osobe koje kao nadživjeli članovi obitelji ostvaruju pravo na mirovinu bivših članova, bez obzira na državljanstvo, oslobođeni su obveze sudjelovanja i uplata u nacionalni sustav socijalne sigurnosti u Ujedinjenoj Kraljevini pod istim uvjetima koji se budu primjenjivali na posljednji dan prijelaznog razdoblja, ako su ti bivši članovi Europskog parlamenta bili članovi Europskog parlamenta prije isteka prijelaznog razdoblja.

ČLANAK 108.

Izbjegavanje dvostrukog oporezivanja mirovina i prijelaznih naknada

Članci 12., 13. i 14. Odluke Europskog parlamenta 2005/684/EZ, Euratom¹ primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini na mirovine i prijelazne naknade isplaćene bivšim članovima Europskog parlamenta, bez obzira na državljanstvo, a članak 17. te odluke primjenjuje se na osobe koje, bez obzira na državljanstvo, ostvaruju pravo na obiteljsku imovinu kao nadživjele osobe u slučaju smrti bivših članova, ako je to pravo na mirovinu ili prijelaznu naknadu ostvareno prije isteka prijelaznog razdoblja.

¹ Odluka Europskog parlamenta 2005/684/EZ, Euratom od 28. rujna 2005. o donošenju Statuta članova Europskog parlamenta (SL L 262, 7.10.2005., str. 1.).

POGLAVLJE 4.

PREDSTAVNICI DRŽAVA ČLANICA I UJEDINJENE KRALJEVINE KOJI SUDJELUJU U RADU INSTITUCIJA UNIJE

ČLANAK 109.

Povlastice, imuniteti i olakšice

1. Članak 10. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini na predstavnike država članica i Ujedinjene Kraljevine koji sudjeluju u radu institucija, tijela, ureda i agencija Unije, na njihove savjetnike i tehničke stručnjake te članove savjetodavnih tijela Unije, bez obzira na državljanstvo, u odnosu na njihovo sudjelovanje u tom radu:

- (a) prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (b) nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma.

2. Članak 10. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Uniji na predstavnike Ujedinjene Kraljevine koji sudjeluju u radu institucija, tijela, ureda i agencija Unije, na njihove savjetnike i tehničke stručnjake, u odnosu na njihovo sudjelovanje u tom radu:

(a) prije isteka prijelaznog razdoblja;

(b) nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma.

POGLAVLJE 5.

ČLANOVI INSTITUCIJA, DUŽNOSNICI I OSTALI SLUŽBENICI

ČLANAK 110.

Povlastice i imuniteti

1. Članak 11. točka (a) Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini na članove institucija, dužnosnike i ostale službenike Unije, uključujući bivše članove, bivše dužnosnike i bivše ostale službenike, bez obzira na njihovo državljanstvo, u pogledu radnji koje oni poduzimaju u službenom svojstvu, uključujući izgovorene ili napisane riječi:

- (a) prije isteka prijelaznog razdoblja;
- (b) nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma.

2. Članak 3. prvi, drugi i treći stavak Protokola (br. 3) o Statutu Suda Europske unije primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini na suce Suda Europske unije i nezavisne odvjetnike sve do konačnosti odluka Suda Europske unije u svim postupcima i zahtjevima za odluku o prethodnom pitanju iz članaka 86. i 87. ovog Sporazuma, a nakon toga primjenjuju se među ostalim na bivše suce i bivše nezavisne odvjetnike u pogledu radnji koje oni poduzimaju u službenom svojstvu, uključujući izgovorene ili napisane riječi, prije isteka prijelaznog razdoblja ili u vezi s postupcima iz članaka 86. i 87.

3. Članak 11. točke od (b) do (e) Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini na dužnosnike i ostale službenike Unije, bez obzira na državljanstvo, te na njihove bračne drugove i uzdržavane članove obitelji, bez obzira na njihovo državljanstvo, ako su ti dužnosnici ili ostali službenici stupili u službu Unije prije isteka prijelaznog razdoblja, sve do okončanja postupka njihova premještanja u Uniju.

ČLANAK 111.

Oporezivanje

Članak 12. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini na članove institucija, dužnosnike i ostale službenike Unije, bez obzira na državljanstvo, uključujući bivše članove, bivše dužnosnike i bivše ostale službenike, ako su ti članovi, dužnosnici ili ostali službenici stupili u službu Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i ako su te osobe dužne plaćati porez u korist Unije na plaće, nadnice, prihode i mirovine koje im isplaćuje Unija.

ČLANAK 112.

Porezna rezidentnost

1. Članak 13. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini na članove institucija, dužnosnike i ostale službenike Unije, bez obzira na državljanstvo, koji su stupili u službu Unije prije isteka prijelaznog razdoblja te na njihove bračne drugove, bez obzira na državljanstvo, ako se ne bave vlastitim plaćenim zanimanjem, i na djecu koju uzdržavaju i za koju skrbe ti članovi, dužnosnici ili ostali službenici.

2. Stavak 1. primjenjuje se samo na osobe koje su isključivo radi obnašanja svojih dužnosti u službi Unije imale boravište u državi članici i koje su u trenutku stupanja u službu Unije imale poreznu rezidentnost u Ujedinjenoj Kraljevini te na osobe koje su u Ujedinjenoj Kraljevini imale boravište isključivo radi obnašanja svojih dužnosti u službi Unije i koje su u trenutku stupanja u službu u Uniji imale poreznu rezidentnost u nekoj državi članici.

ČLANAK 113.

Doprinosi za socijalnu sigurnost

Članovi institucija, dužnosnici i ostali službenici Unije, bez obzira na državljanstvo, uključujući bivše članove, bivše dužnosnike i bivše ostale službenike, koji su stupili u službu Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i čije je boravište u Ujedinjenoj Kraljevini te njihovi bračni drugovi, bez obzira na državljanstvo, koji se ne bave vlastitim plaćenim zanimanjem, te djeca koju uzdržavaju i za koju skrbe ti članovi, dužnosnici ili ostali službenici, oslobođeni su od obveze prijavljivanja i uplaćivanja u nacionalne sustave socijalne sigurnosti u Ujedinjenoj Kraljevini pod uvjetima koji se budu primjenjivali na posljednji dan prijelaznog razdoblja, ako su te dotične osobe korisnici Unijina sustava socijalne sigurnosti.

ČLANAK 114.

Prijenos mirovinskih prava

Obveze Ujedinjene Kraljevine prema dužnosnicima i ostalim službenicima Unije, bez obzira na državljanstvo, uključujući bivše dužnosnike i bivše ostale službenike, koji su stupili u službu Unije prije isteka prijelaznog razdoblja i koji žele prenijeti svoja mirovinska prava iz Ujedinjene Kraljevine ili u Ujedinjenu Kraljevinu u skladu s člankom 11. stavcima 1., 2. ili 3. i člankom 12. Priloga VIII. Pravilniku o osoblju za dužnosnike Europske unije¹ ili člancima 39., 109. i 135. Uvjeta zapošljavanja ostalih službenika Europske unije, jednake su obvezama koje su postojale prije isteka prijelaznog razdoblja.

¹ Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije iz Uredbe Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europskih zajednica i kojom se uvode posebne mjere koje se privremeno primjenjuju na dužnosnike Komisije (SL L 56, 4.3.1968., str. 1.).

ČLANAK 115.

Osiguranje za slučaj nezaposlenosti

Članci 28.a, 96. i 136. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije primjenjuju se na ostale službenike Unije, bez obzira na državljanstvo, uključujući bivše ostale službenike, koji su doprinose u Unijin sustav osiguranja u slučaju nezaposlenosti uplaćivali prije isteka prijelaznog razdoblja ako imaju boravište u Ujedinjenoj Kraljevini, a prijavljeni su tijelima Ujedinjene Kraljevine nadležnima za nezaposlenost nakon isteka prijelaznog razdoblja.

POGLAVLJE 6.

OSTALE ODREDBE

ČLANAK 116.

Skidanje imuniteta i suradnja

1. Članci 17. i 18. Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuju se na povlastice, imunitete i olakšice priznate ovom glavom.

2. Unija je pri donošenju odluke u skladu s člankom 17. Protokola o povlasticama i imunitetima o tome hoće li skinuti imunitet na zahtjev tijela Ujedinjene Kraljevine dužna taj zahtjev jednako razmatrati kao i zahtjeve tijela država članica u sličnoj situaciji.
3. Unija na zahtjev tijela Ujedinjene Kraljevine obavješćuje ta tijela o statusu svake osobe koji je relevantan za pravo te osobe na povlasticu ili imunitet u skladu s ovom glavom.

ČLANAK 117.

Europska središnja banka

1. Ova se glava primjenjuje na Europsku središnju banku („ESB”), članove njezinih tijela, njezino osoblje te predstavnike nacionalnih središnjih banaka u Europskom sustavu središnjih banaka („ESSB”) koji sudjeluju u aktivnostima ESB-a.

2. Članak 22. drugi stavak Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se na ESB, članove njegovih tijela, njegovo osoblje, predstavnike nacionalnih središnjih banaka u ESSB-u koji sudjeluju u njegovim aktivnostima te na vlasništvo ESB-a koje se drži, imovinu kojom se upravlja i operacije ESB-a u Ujedinjenoj Kraljevini koje se odvijaju u skladu s Protokolom (br. 4) o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke.

3. Stavak 2. primjenjuje se:

- (a) na vlasništvo i imovinu ESB-a koji se budu držali u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja; i
- (b) na operacije ESB-a u Ujedinjenoj Kraljevini ili s drugim stranama iz Ujedinjene Kraljevine, i s tim operacijama povezane pomoćne aktivnosti, koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja ili su započete po isteku prijelaznog razdoblja u okviru njegovih aktivnosti održanja operacija koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja, sve do njihova konačnog dospijeća, otuđenja ili okončanja.

ČLANAK 118.

Europska investicijska banka

1. Ova se glava primjenjuje na Europsku investicijsku banku („EIB”), članove njezinih tijela, njezino osoblje i predstavnike država članica koji sudjeluju u njezinim aktivnostima te na sva društva kćeri ili druge subjekte koje EIB osnuje prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke, a osobito na Europski investicijski fond.
2. Članak 21. drugi stavak Protokola o povlasticama i imunitetima primjenjuje se na EIB, članove njegovih tijela, njegovo osoblje i predstavnike država članica koji sudjeluju u njegovim aktivnostima te na sva društva kćeri ili druge subjekte koje EIB osnuje prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke, a osobito na Europski investicijski fond.
3. Stavak 2. primjenjuje se:
 - (a) na vlasništvo i imovinu EIB-a ili njegovih društava kćeri koje EIB osnuje prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke, a osobito na Europski investicijski fond, koji se budu držali u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja; i

- (b) na operacije u vezi sa zajmovima, financiranjem, jamstvima, ulaganjima, riznicom i tehničkom pomoći EIB-a ili njegovih društava kćeri i drugih subjekata koje EIB osnuje prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke, a osobito Europskog investicijskog fonda, u Ujedinjenoj Kraljevini ili s drugim stranama u Ujedinjenoj Kraljevini, i s tim operacijama povezane pomoćne aktivnosti, koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja ili su započete po isteku prijelaznog razdoblja u okviru aktivnosti održanja operacija koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja, sve do njihova konačnog dospijeca, otuđenja ili okončanja.

ČLANAK 119.

Sporazumi o sjedištu

Sporazum o sjedištu između Ujedinjene Kraljevine i Europskog nadzornog tijela za bankarstvo od 8. svibnja 2012., razmjena pisama od 24. lipnja 1996. o primjeni u Ujedinjenoj Kraljevini Protokola o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica na Europsku agenciju za ocjenu lijekova i Sporazum o sjedištu Centra za praćenje sigurnosti Galileo od 17. srpnja 2013. primjenjuju se na Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Europsku agenciju za lijekove odnosno Centar za praćenje sigurnosti Galileo sve do okončanja njihova premještanja u neku državu članicu. Datum Unijine obavijesti o konačnom datumu premještanja smatra se datumom prestanka tih sporazuma o sjedištu.

GLAVA XIII.

OSTALA PITANJA FUNKCIONIRANJA INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA UNIJE

ČLANAK 120.

Obveza čuvanja profesionalne tajne

Članak 339. UFEU-a i ostale odredbe prava Unije kojima se određenim pojedincima i institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije nalaže obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini na sve informacije obuhvaćene obvezom čuvanja profesionalne tajne kojima se raspolaže prije ili nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma. Ujedinjena Kraljevina dužna je poštovati te obveze pojedinaca i institucija, tijela, ureda i agencija i jamčiti njihovo izvršenje na svojem državnom području.

ČLANAK 121.

Obveza profesionalne suzdržanosti

Članak 19. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i ostale odredbe prava Unije kojima se određenim pojedincima nalaže obveza profesionalne suzdržanosti primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini na sve informacije obuhvaćene obvezom čuvanja profesionalne tajne kojima se raspolaže prije ili nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma. Ujedinjena Kraljevina dužna je poštovati te obveze pojedinaca i jamčiti njihovo izvršenje na svojem državnom području.

ČLANAK 122.

Pristup dokumentima

1. Za potrebe odredaba prava Unije o pristupu dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije, smatra se da sva upućivanja na države članice i njihova tijela uključuju Ujedinjenu Kraljevinu i njezina tijela s obzirom na dokumente koje su institucije, tijela, uredi i agencije Unije izradili ili do kojih su došli:

- (a) prije isteka prijelaznog razdoblja; ili
- (b) nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma.

2. Članak 5. i članak 9. stavak 5. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹ te članak 5. Odluke ESB/2004/3 Europske središnje banke² primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini na sve dokumente obuhvaćane područjem primjene tih odredaba do kojih je Ujedinjena Kraljevina došla:

- (a) prije isteka prijelaznog razdoblja; ili
- (b) nakon isteka prijelaznog razdoblja u vezi s aktivnostima Unije na temelju ovog Sporazuma.

¹ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

² Odluka 2004/258/EZ Europske središnje banke od 4. ožujka 2004. o javnom pristupu dokumentima Europske središnje banke (ESB/2004/3) (SL L 80, 18.3.2004., str. 42.).

ČLANAK 123.

Europska središnja banka

1. Članak 9. stavak 9.1., članak 17. te članak 35. stavci 35.1., 35.2. i 35.4. Protokola (br. 4) o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke primjenjuju se na ESB, članove njegovih tijela, njegovo osoblje, predstavnike nacionalnih središnjih banaka u ESSB-u koji sudjeluju u aktivnostima ESB-a te na vlasništvo ESB-a koje se drži, imovinu kojom se upravlja i poslovanje ESB-a koje se odvija u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s tim protokolom. ESB je oslobođen od obveze registracije u Ujedinjenoj Kraljevini ili obveze ishoda licencije, dozvole ili drugog odobrenja ili dopuštenja u bilo kojem obliku od Ujedinjene Kraljevine radi svojeg poslovanja.

2. Stavak 1. primjenjuje se:

- (a) na vlasništvo i imovinu ESB-a koji se budu držali u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja; i
- (b) na operacije ESB-a u Ujedinjenoj Kraljevini ili s drugim stranama u Ujedinjenoj Kraljevini, i s tim operacijama povezane pomoćne aktivnosti, koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja ili su započete po isteku prijelaznog razdoblja u okviru njegovih aktivnosti održanja operacija koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja, sve do njihova konačnog dospijeća, otuđenja ili okončanja.

ČLANAK 124.

Europska investicijska banka

1. Članak 13., članak 20. stavak 2., članak 23. stavak 1., članak 23. stavak 4. i članak 26. te članak 27. prvi stavak Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke primjenjuje se na EIB, članove njegovih tijela, njegovo osoblje i predstavnike država članica koji sudjeluju u njegovim aktivnostima te na sva društva kćeri ili druge subjekte koje EIB osnuje prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 28. stavkom 1. tog protokola, osobito Europski investicijski fond. EIB i Europski investicijski fond oslobođeni su od obveze registracije u Ujedinjenoj Kraljevini ili obveze ishodaženja licencije, dozvole ili drugog odobrenja ili dopuštenja u bilo kojem obliku od Ujedinjene Kraljevine radi svojeg poslovanja. Za potrebe tog poslovanja, valuta Ujedinjene Kraljevine i dalje je slobodno prenosiva i konvertibilna, pod uvjetima iz članka 23. stavka 2. Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke u pogledu konvertibilnosti valute Ujedinjene Kraljevine u valutu države nečlanice.

2. Stavak 1. primjenjuje se:
 - (a) na vlasništvo i imovinu EIB-a ili njegovih društava kćeri koje EIB osnuje prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke, a osobito na Europski investicijski fond, koji se budu držali u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja; i

- (b) na operacije EIB-a ili njegovih društava kćeri i drugih subjekata koje EIB osnuje prije isteka prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola (br. 5) o Statutu Europske investicijske banke, a osobito na Europski investicijski fond, u vezi sa zajmovima, financiranjem, jamstvima, ulaganjima, riznicom i tehničkom pomoći u Ujedinjenoj Kraljevini ili s drugim stranama u Ujedinjenoj Kraljevini, i s tim operacijama povezane pomoćne aktivnosti, koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja ili su započete po isteku prijelaznog razdoblja u okviru njegovih aktivnosti održanja operacija koje su bile u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja, sve do njihova konačnog dospijeca, otuđenja ili okončanja.

ČLANAK 125.

Europske škole

1. Ujedinjena Kraljevina obvezana je Konvencijom o statutu europskih škola¹ i uredbama o školama koje je akreditirao Odbor guvernera europskih škola sve do kraja školske godine koja bude u tijeku na kraju prijelaznog razdoblja.
2. Učenicima koji do 31. kolovoza 2021. polože europsku maturu (bakalaureat) i učenicima koji do 31. kolovoza 2021. upišu ciklus srednjoškolskog obrazovanja u nekoj europskoj školi i nakon tog datuma polože europsku maturu (bakalaureat) Ujedinjena Kraljevina jamči prava iz članka 5. stavka 2. Konvencije o statutu europskih škola.

¹ SL L 212, 17.8.1991., str. 3.

DIO ČETVRTI

PRIJELAZNO RAZDOBLJE

ČLANAK 126.

Prijelazno razdoblje

Uspostavlja se prijelazno ili provedbeno razdoblje koje počinje na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma i završava 31. prosinca 2020.

ČLANAK 127.

Područje primjene prijelaznog razdoblja

1. Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, tijekom prijelaznog razdoblja na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini primjenjuje se pravo Unije.

Međutim, tijekom prijelaznog razdoblja na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini ne primjenjuju se sljedeće odredbe Ugovorâ i akti koje su donijele institucije, tijela, uredi ili agencije Unije:

- (a) odredbe Ugovorâ i akti koji, u skladu s Protokolom (br. 15) o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske, Protokolom (br. 19) o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije ili Protokolom (br. 21) o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde ili u skladu s odredbama Ugovorâ o pojačanoj suradnji, nisu bili obvezujući za Ujedinjenu Kraljevinu ni u Ujedinjenoj Kraljevini prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma te akti o izmjenama tih akata;
- (b) članak 11. stavak 4. UEU-a, članak 20. stavak 2. točka (b), članak 22. i članak 24. prvi stavak UFEU-a, članci 39. i 40. Povelje Europske unije o temeljnim pravima te akti doneseni na temelju tih odredaba.

2. Ako Unija i Ujedinjena Kraljevina postignu sporazum kojim se uređuje njihov budući odnos u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike i zajedničke sigurnosne i obrambene politike i koji se počne primjenjivati tijekom prijelaznog razdoblja, glava V. poglavlje 2. UEU-a i akti doneseni na temelju tih odredaba prestaju se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od datuma primjene tog sporazuma.

3. Tijekom prijelaznog razdoblja, pravo Unije primjenjivo u skladu sa stavkom 1. proizvodi s obzirom na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini pravne učinke jednake onima koje proizvodi u Uniji i njezinim državama članicama te se tumači i primjenjuje u skladu s metodama i općim načelima jednakima onima koji se primjenjuju u Uniji.

4. Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje ni u jednoj pojačanoj suradnji:

(a) za koju je dano odobrenje nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma; ili

(b) u okviru koje nije bilo donošenja akata prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

5. Članak 5. Protokola (br. 19) o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije i članak 4.a Protokola (br. 21) o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde nastavljaju se primjenjivati *mutatis mutandis* tijekom prijelaznog razdoblja na mjere kojima se mijenja, nadograđuje ili zamjenjuje postojeća mjera donesena u skladu s dijelom trećim glavom V. UFEU-a koja je bila obvezujuća za Ujedinjenu Kraljevinu prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Međutim, Ujedinjena Kraljevina nema pravo obavijestiti o tome da želi sudjelovati u primjeni novih mjera na temelju dijela trećeg glave V. UFEU-a osim mjera iz članka 4.a Protokola br. 21.

Kako bi se potaknuo nastavak suradnje Unije i Ujedinjene Kraljevine u skladu s uvjetima za suradnju s trećim zemljama utvrđenima u relevantnim mjerama, Unija može pozvati Ujedinjenu Kraljevinu na suradnju o novim mjerama donesenim u skladu s dijelom trećim glavom V. UFEU-a.

6. Ako ovim Sporazumom nije predviđeno drukčije, podrazumijeva se da tijekom prijelaznog razdoblja sva upućivanja na države članice u pravu Unije koje se primjenjuje u skladu sa stavkom 1. i kako ga provode i primjenjuju države članice uključuju Ujedinjenu Kraljevinu.

7. Odstupajući od stavka 6.:

(a) za potrebe članka 42. stavka 6. i članka 46. UEU-a i Protokola (br. 10) o stalnoj strukturiranoj suradnji utvrđenoj člankom 42. Ugovora o Europskoj uniji, sva upućivanja na države članice tumače se tako da ne uključuju Ujedinjenu Kraljevinu. Time se ne isključuje mogućnost iznimnog poziva Ujedinjenoj Kraljevini da kao treća zemlja sudjeluje u pojedinačnim projektima u skladu s uvjetima utvrđenima u Odluci Vijeća (ZVSP) 2017/2315¹ ili u drugim oblicima suradnje u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s uvjetima utvrđenima budućim aktima Unije koji se donesu na temelju članka 42. stavka 6. i članka 46. UEU-a;

¹ Odluka Vijeća (ZVSP) 2017/2315 od 11. prosinca 2017. o uspostavi stalne strukturirane suradnje (PESCO) i utvrđivanju popisa država članica sudionica (SL L 331, 14.12.2017., str. 57.).

- (b) ako je aktima Unije predviđeno da države članice, državljani država članica ili fizičke ili pravne osobe s boravištem odnosno poslovnim nastanom u državi članici sudjeluju u razmjeni informacija, postupku ili programu koji se nastavljaju provoditi ili započnu nakon isteka prijelaznog razdoblja i ako bi njihovo sudjelovanje omogućilo pristup osjetljivim sigurnosnim informacijama koje mogu biti poznate samo državama članicama, državljanima država članica ili fizičkim ili pravnim osobama s boravištem odnosno poslovnim nastanom u državi članici, podrazumijeva se da u takvim iznimnim okolnostima upućivanja na države članice u takvim aktima Unije ne uključuju Ujedinjenu Kraljevinu. Unija obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o primjeni ovog odstupanja;
- (c) za potrebe zapošljavanja dužnosnika i ostalih službenika institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, podrazumijeva se da sva upućivanja na države članice u članku 27. i članku 28. točki (a) Pravilnika o osoblju i u članku 1. njegova Priloga X. te u člancima 12., 82. i 128. Uvjeta zapošljavanja ostalih službenika Europske unije, ili u relevantnim odredbama drugih pravila o osoblju koja se primjenjuju na te institucije, tijela, urede ili agencije, ne uključuju Ujedinjenu Kraljevinu.

ČLANAK 128.

Institucionalni aranžmani

1. Neovisno o članku 127., tijekom prijelaznog razdoblja primjenjuje se članak 7.
2. Za potrebe Ugovorâ, tijekom prijelaznog razdoblja parlament Ujedinjene Kraljevine ne smatra se nacionalnim parlamentom države članice, osim s obzirom na članak 1. Protokola (br. 1) o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji i članak 2. tog protokola u dijelu koji se odnosi na prijedloge u javnoj domeni.
3. Tijekom prijelaznog razdoblja podrazumijeva se da odredbe Ugovorâ kojima se državama članicama dodjeljuju institucionalna prava koja im omogućuju podnošenje prijedloga, inicijativa ili zahtjeva institucijama ne uključuju Ujedinjenu Kraljevinu¹.
4. Za potrebe sudjelovanja u institucionalnim dogovorima utvrđenima u člancima 282. i 283. UFEU-a i u Protokolu (br. 4) o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, uz iznimku članka 21. stavka 2. tog protokola, tijekom prijelaznog razdoblja središnja banka Ujedinjene Kraljevine (Bank of England) ne smatra se nacionalnom bankom države članice.

¹ To bi se posebno trebalo odnositi na članke 7., 30., članak 42. stavak 4., članak 48. stavke od 2. do 6. i članak 49. UFEU-a te članak 25., članak 76. točku (b), članak 82. stavak 3., članak 83. stavak 3., članak 86. stavak 1., članak 87. stavak 3., članak 135., članak 218. stavak 8., članak 223. stavak 1. i članke 262., 311. te 341. UFEU-a.

5. Odstupajući od stavka 1. ovog članka i od članka 7., tijekom prijelaznog razdoblja predstavnici ili stručnjaci iz Ujedinjene Kraljevine ili stručnjaci koje je imenovala Ujedinjena Kraljevina mogu iznimno, na poziv, prisustvovati sastancima ili dijelovima sastanaka odbora iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) br. 182/2011, sastancima ili dijelovima sastanaka stručnih skupina Komisije, sastancima ili dijelovima sastanaka drugih sličnih subjekata te sastancima ili dijelovima sastanaka tijela, ureda ili agencija, ako i kad na njima sudjeluju predstavnici ili stručnjaci iz država članica ili stručnjaci koje su imenovale države članice, ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) rasprava se odnosi na pojedinačne akte koji se tijekom prijelaznog razdoblja upućuju Ujedinjenoj Kraljevini ili fizičkim ili pravnim osobama s boravištem odnosno poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini;
- (b) prisutnost Ujedinjene Kraljevine nužna je i u interesu je Unije, posebno radi učinkovite provedbe prava Unije tijekom prijelaznog razdoblja.

Tijekom takvih sastanaka ili dijelova sastanaka, predstavnici ili stručnjaci iz Ujedinjene Kraljevine ili stručnjaci koje Ujedinjena Kraljevina imenuje nemaju pravo glasa i njihova prisutnost ograničena je na određene dijelove dnevnog reda koji ispunjavaju uvjete iz točaka (a) ili (b).

6. Tijekom prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina ne djeluje kao vodeće tijelo za procjene rizika, ispitivanja, odobrenja ili ovlaštenja na razini Unije ni na razini država članica kad odlučuju zajednički kako je navedeno u aktima i odredbama navedenima u Prilogu VII.

7. Ako se tijekom prijelaznog razdoblja u nacrtima akata Unije utvrđuju ili izravno navode određena tijela, postupci ili dokumenti država članica, Ujedinjena Kraljevina savjetuje se s Unijom o takvim nacrtima kako bi zajamčila pravilnu provedbu i primjenu tih akata u Ujedinjenoj Kraljevini.

ČLANAK 129.

Posebni aranžmani koji se odnose na vanjsko djelovanje Unije

1. Ne dovodeći u pitanje članak 127. stavak 2., Ujedinjena Kraljevina dužna je tijekom prijelaznog razdoblja poštovati obveze koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma koje je sklopila Unija ili države članice djelujući u njezino ime ili koje su zajednički sklopile Unija i njezine države članice, kako je navedeno u članku 2. točki (a) podtočki iv.*

* Unija će obavijestiti ostale stranke tih sporazuma da tijekom prijelaznog razdoblja za potrebe tih sporazuma Ujedinjenu Kraljevinu treba smatrati državom članicom.

2. Tijekom prijelaznog razdoblja predstavnici Ujedinjene Kraljevine ne sudjeluju u radu tijela osnovanih na temelju međunarodnih sporazuma koje je sklopila Unija ili države članice djelujući u njezino ime ili koje su zajednički sklopile Unija i njezine države članice, osim ako:

- (a) Ujedinjena Kraljevina sudjeluje u svoje ime; ili
- (b) Unija iznimno pozove Ujedinjenu Kraljevinu da kao dio delegacije Unije prisustvuje sastancima ili dijelovima sastanaka takvih tijela, ako Unija bude smatrala da je prisutnost Ujedinjene Kraljevine nužna i u interesu Unije, posebno radi učinkovite provedbe tih sporazuma tijekom prijelaznog razdoblja; njezina prisutnost dopuštena je samo ako je na temelju primjenjivih sporazuma dopušteno sudjelovanje država članica.

3. U skladu s načelom lojalne suradnje Ujedinjena Kraljevina suzdržava se tijekom prijelaznog razdoblja od svih djelovanja ili inicijativa koje bi mogle štetno utjecati na interese Unije, posebno u okviru bilo koje međunarodne organizacije, agencije, konferencije ili foruma u kojima Ujedinjena Kraljevina sudjeluje u svoje ime.

4. Neovisno o stavku 3., Ujedinjena Kraljevina može tijekom prijelaznog razdoblja pregovarati, potpisivati i ratificirati međunarodne sporazume koje je sklopila u svoje ime u područjima u kojima Unija ima isključivu nadležnost, pod uvjetom da ti sporazumi ne stupaju na snagu niti se primjenjuju tijekom prijelaznog razdoblja, osim ako Unija to odobri.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 127. stavak 2., s Ujedinjenom Kraljevinom može se savjetovati na pojedinačnoj osnovi kad god postoji potreba za koordinacijom.

6. Po donošenju odluke Vijeća u skladu s glavom V. poglavljem 2. UEU-a, Ujedinjena Kraljevina može Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku uputiti službenu izjavu u kojoj navodi da zbog ključnih i navedenih razloga nacionalne politike u tim iznimnim slučajevima neće provoditi tu odluku. U duhu uzajamne solidarnosti, Ujedinjena Kraljevina suzdržava se od svih djelovanja koja bi mogla biti u suprotnosti ili onemogućavati djelovanje Unije na temelju te odluke, a države članice poštuju stajalište Ujedinjene Kraljevine.

7. Tijekom prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina ne daje zapovjednike civilnih operacija, voditelje misija, zapovjednike operacija ili zapovjednike snaga za misije ili operacije koje se provode na temelju članka 42., 43. i 44. UEU-a, ne pruža operativna zapovjedništva za takve misije ili operacije niti služi kao vodeća država za borbene skupine Unije. Ujedinjena Kraljevina tijekom prijelaznog razdoblja ne daje voditelje operativnih djelovanja na temelju članka 28. UEU-a.

ČLANAK 130.

Posebni aranžmani koji se odnose na ribolovne mogućnosti

1. U pogledu utvrđivanja ribolovnih mogućnosti u smislu članka 43. stavka 3. UFEU-a za bilo koje razdoblje u okviru prijelaznog razdoblja, s Ujedinjenom Kraljevinom savjetuje se o ribolovnim mogućnostima koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu, među ostalim u kontekstu pripreme relevantnih međunarodnih savjetovanja i pregovora.
2. Za potrebe stavka 1., Unija Ujedinjenoj Kraljevini pruža mogućnost da se očituje o godišnjoj komunikaciji Europske komisije o ribolovnim mogućnostima, znanstvenim savjetima relevantnih znanstvenih tijela i prijedlozima Europske komisije za ribolovne mogućnosti za sva razdoblja u okviru prijelaznog razdoblja.
3. Neovisno o članku 129. stavku 2. točki (b), kako bi se Ujedinjenoj Kraljevini omogućilo da se pripremi za buduće članstvo u relevantnim međunarodnim forumima, Unija može iznimno pozvati Ujedinjenu Kraljevinu da kao dio delegacije Unije prisustvuje međunarodnim savjetovanjima i pregovorima iz stavka 1. ovog članka, u mjeri u kojoj je to dopušteno državama članicama i ako određeni forum to dopušta.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 127. stavak 1., zadržava se načelo relativne stabilnosti za dodjelu ribolovnih mogućnosti iz stavka 1. ovog članka.

ČLANAK 131.

Nadzor i izvršenje

Tijekom prijelaznog razdoblja, institucije, tijela, uredi i agencije Unije imaju ovlasti koje su im dodijeljene na temelju prava Unije s obzirom na Ujedinjenu Kraljevinu i fizičke i pravne osobe s boravištem odnosno poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini. Osobito, Sud Europske unije ima nadležnost u skladu s Ugovorima.

Prvi stavak primjenjuje se tijekom prijelaznog razdoblja i na tumačenje i primjenu ovog Sporazuma.

ČLANAK 132.

Produljenje prijelaznog razdoblja

1. Neovisno o članku 126., Zajednički odbor može prije 1. srpnja 2020. donijeti odluku o produljenju prijelaznog razdoblja za najviše 1 godinu ili 2 godine.*

* U slučaju produljenja, Unija o tome obavješćuje druge stranke u međunarodnim sporazumima.

2. Ako Zajednički odbor donese odluku u skladu sa stavkom 1., primjenjuje se sljedeće:
- (a) odstupajući od članka 127. stavka 6., Ujedinjena Kraljevina smatra se trećom zemljom za potrebe provedbe programa i aktivnosti Unije za koje su obveze preuzete u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom koji se primjenjuje od 2021.;
 - (b) odstupajući od članka 127. stavka 1. i ne dovodeći u pitanje dio peti ovog Sporazuma, primjenjivo pravo Unije o vlastitim sredstvima Unije koje se odnosi na financijske godine obuhvaćene produljenjem prijelaznog razdoblja ne primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini nakon 31. prosinca 2020.;
 - (c) odstupajući od članka 127. stavka 1. ovog Sporazuma, članci 107., 108. i 109. UFEU-a ne primjenjuju se na mjere tijelâ Ujedinjene Kraljevine, uključujući o ruralnom razvoju, kojima se podupiru proizvodnja i trgovina poljoprivrednim proizvodima u Ujedinjenoj Kraljevini do godišnje razine potpore koja nije veća od ukupnog iznosa rashoda nastalih u Ujedinjenoj Kraljevini u 2019. u okviru zajedničke poljoprivredne politike i pod uvjetom da je minimalni postotak te izuzete potpore usklađen s odredbama iz Priloga 2. Sporazuma WTO-a o poljoprivredi. Takav minimalni postotak utvrđuje se na temelju zadnjeg dostupnog postotka za koji su ukupni rashodi u okviru zajedničke poljoprivredne politike u Uniji usklađeni s odredbama iz Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi. U slučaju da broj mjeseci produljenja prijelaznog razdoblja nije višekratnik broja 12, maksimalna godišnja razina izuzete potpore u godini u kojoj je produljenje prijelaznog razdoblja kraće od dvanaest mjeseci umanjuje se *pro rata*.

- (d) u razdoblju od 1. siječnja 2021. do kraja prijelaznog razdoblja, Ujedinjena Kraljevina doprinosi proračunu Unije, kako je utvrđeno u skladu sa stavkom 3.;
- (e) podložno stavku 3. točki (d), to ne utječe na dio peti ovog Sporazuma.

3. Odlukom Zajedničkog odbora iz stavka 1.:

- (a) utvrđuje se odgovarajući iznos doprinosa Ujedinjene Kraljevine proračunu Unije za razdoblje od 1. siječnja 2021. do kraja prijelaznog razdoblja, uzimajući u obzir status Ujedinjene Kraljevine tijekom tog razdoblja te načine plaćanja tog iznosa;
- (b) utvrđuje se maksimalna razina izuzete potpore i njezin minimalni postotak koji su u skladu s odredbama iz priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi, iz stavka 2. točke (c);
- (c) utvrđuju se sve druge mjere potrebne za provedbu stavka 2.;
- (d) datumi ili razdoblja iz članaka 51., 62., 63., 84., 96., 125., 141., 156., 157. i priloga IV. i V. prilagođavaju se kako bi se uzelo u obzir produljenje prijelaznog razdoblja.

DIO PETI

FINANCIJSKE ODREDBE

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 133.

Valuta koja se primjenjuje između Unije i Ujedinjene Kraljevine

Ne dovodeći u pitanje primjenjivo pravo Unije koje se odnosi na vlastita sredstva Unije, svi iznosi, obveze, izračuni, računi i plaćanja iz ovog dijela iskazuju se i izvršavaju u eurima.

ČLANAK 134.

Mogućnosti dostupne revizorima s obzirom na financijske odredbe

Ujedinjena Kraljevina obavješćuje Uniju o subjektima kojima je povjerila obavljanje revizije provedbe financijskih odredaba koje su obuhvaćene ovim dijelom.

Unija na zahtjev Ujedinjene Kraljevine tim subjektima dostavlja sve informacije koje se razumno mogu zatražiti o pravima i obvezama Ujedinjene Kraljevine na temelju ovog dijela te im pruža odgovarajuću pomoć kako bi im omogućila obavljanje njihova posla. Pri dostavi informacija i pružanju pomoći iz ovog članka Unija postupa u skladu s primjenjivim pravom Unije, posebno s pravilima Unije o zaštiti podataka.

Tijela Ujedinjene Kraljevine i Unije mogu dogovoriti odgovarajuće administrativne aranžmane kojima će olakšati provedbu prvog i drugog stavka.

POGLAVLJE 2.

DOPRINOS I SUDJELOVANJE UJEDINJENE KRALJEVINE U PRORAČUNU UNIJE

ČLANAK 135.

Doprinos Ujedinjene Kraljevine proračunima Unije
za 2019. i 2020. i njezino sudjelovanje u izvršenju tih proračuna

1. U skladu s dijelom četvrtim Ujedinjena Kraljevina doprinosi proračunima Unije za 2019. i 2020. i sudjeluje u izvršenju tih proračuna.
2. Odstupajući od dijela četvrtog, izmjene Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013¹ ili Odluke Vijeća 2014/335/EU, Euratom koje se donesu na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ili nakon tog datuma ne primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu ako te izmjene budu utjecale na financijske obveze Ujedinjene Kraljevine.

¹ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

ČLANAK 136.

Odredbe koje se primjenjuju nakon 31. prosinca 2020. na vlastita sredstva

1. Primjenjivo pravo Unije o vlastitim sredstvima Unije koje se odnosi na financijske godine do 2020. nastavlja se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu nakon 31. prosinca 2020., uključujući slučajeve u kojima se predmetna vlastita sredstva stavljaju na raspolaganje, ispravljaju ili podliježu usklađenjima nakon tog datuma.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 135. stavak 2., pravo Unije iz stavka 1. ovog članka posebno obuhvaća sljedeće akte i odredbe, uključujući sve njihove izmjene, neovisno o datumu donošenja, stupanja na snagu ili primjene izmjene:
 - (a) Odluku 2014/335/EU, Euratom;
 - (b) Uredbu (EU, Euratom) br. 609/2014, a posebno njezin članak 12. o kamatama na sredstva koja su stavljena na raspolaganje sa zakašnjenjem i njezin članak 11. o postupanju u slučaju nesudjelovanja;
 - (c) Uredbu (EU, Euratom) br. 608/2014, a posebno njezin članak 1. o izračunu salda i njezine članke od 2. do 8. o provedbenim mjerama za sustav vlastitih sredstava;

- (d) Uredbu Vijeća (EEZ, Euratom) br. 1553/89¹;
- (e) Uredbu Vijeća (EZ, Euratom) br. 1287/2003²;
- (f) Provedbenu odluku Komisije (EU, Euratom) 2018/195³;
- (g) Provedbenu odluku Komisije (EU, Euratom) 2018/194⁴;

¹ Uredba Vijeća (EEZ, Euratom) br. 1553/89 od 29. svibnja 1989. o konačnom jedinstvenom režimu ubiranja vlastitih sredstava koja proizlaze iz poreza na dodanu vrijednost (SL L 155, 7.6.1989., str. 9.).

² Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1287/2003 od 15. srpnja 2003. o usklađivanju bruto nacionalnog dohotka po tržišnim cijenama (Uredba o BND-u) (SL L 181, 19.7.2003., str. 1.).

³ Provedbena odluka Komisije (EU, Euratom) 2018/195 od 8. veljače 2018. o utvrđivanju obrazaca za izvješćivanje o prijevarama i nepravilnostima koje utječu na prava na tradicionalna vlastita sredstva i o inspekcijama koje se odnose na tradicionalna vlastita sredstva u skladu s Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 608/2014 (SL L 36, 9.2.2018., str. 33.).

⁴ Provedbena odluka Komisije (EU, Euratom) 2018/194 od 8. veljače 2018. o uspostavi modela za izvatke iz računa za prava na vlastita sredstva i obrasca za izvješća o nenaplativim iznosima koji odgovaraju pravima na vlastita sredstva u skladu s Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 (SL L 36, 9.2.2018., str. 20.).

- (h) Uredbu (EU) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća¹ („Financijska uredba”);
- (i) članak 287. UFEU-a o ulozi Revizorskog suda te ostale propise koji se odnose na tu instituciju;
- (j) članak 325. UFEU-a o borbi protiv prijevара i povezanih djela, posebno Uredbu (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća² i Uredbu Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95³;
- (k) godišnje proračune za financijske godine do 2020. ili, u slučaju nedonošenja godišnjeg proračuna, pravila primjenjiva u skladu s člankom 315. UFEU-a.

¹ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

² Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

³ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., nakon 31. prosinca 2020. na Ujedinjenu Kraljevinu primjenjuju se sljedeća pravila:

- (a) Ujedinjena Kraljevina duguje ili potražuje sve iznose koji u slučaju Ujedinjene Kraljevine proizlaze iz usklađenja vlastitih sredstava u proračunu i usklađenja viška ili manjka, u kontekstu financiranja proračuna Unije do 2020. u skladu s pravom Unije iz stavaka 1. i 2.;
- (b) ako u skladu s primjenjivim pravom Unije o vlastitim sredstvima Unije datum na koji se vlastita sredstva stavljaju na raspolaganje nastupa nakon 28. veljače 2021., plaćanje se izvršava na najraniji datum iz članka 148. stavka 1. koji slijedi nakon datuma na koji se vlastita sredstva stavljaju na raspolaganje;
- (c) za potrebe plaćanja tradicionalnih vlastitih sredstava koje Ujedinjena Kraljevina izvršava nakon 28. veljače 2021., iznos prava utvrđen u skladu s člankom 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 nakon smanjenja troškova naplate u skladu s člankom 2. stavkom 3. i člankom 10. stavkom 3. Odluke 2014/335/EU, Euratom umanjuje se za udio Ujedinjene Kraljevine u tom iznosu;

- (d) odstupajući od članka 7. ovog Sporazuma, predstavnici ili stručnjaci iz Ujedinjene Kraljevine ili stručnjaci koje Ujedinjena Kraljevina imenuje mogu iznimno, na poziv i bez prava glasa, prisustvovati sastancima bilo kojeg odbora osnovanog na temelju primjenjivog prava Unije iz stavaka 1. i 2. ovog članka, kao što su sastanci Savjetodavnog odbora za vlastita sredstva osnovanog na temelju članka 7. Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014 ili Odbora za BND osnovanog na temelju članka 4. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1287/2003, u mjeri u kojoj se rad tih odbora odnosi na financijske godine do 2020.;
- (e) svi ispravci ili usklađenja vlastitih sredstava na temelju PDV-a i bruto nacionalnog dohotka provode se samo ako se odluka o relevantnim mjerama u skladu s odredbama iz stavaka 1. i 2. donese najkasnije do 31. prosinca 2028.;
- (f) poseban račun za tradicionalna vlastita sredstva iz članka 6. stavka 3. drugog podstavka Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 mora se u cijelosti likvidirati do 31. prosinca 2025. Dio sredstava koja se još budu nalazila na tom računu 31. prosinca 2025. i ne budu predmet nalaza inspekcije Europske komisije dostavljenih prije tog datuma u skladu s propisima o vlastitim sredstvima stavlja se na raspolaganje proračunu Unije prije 20. veljače 2026., u iznosu koji je jednak dijelu iznosa stavljenih na raspolaganje Uniji na ime iznosa o kojima je Ujedinjena Kraljevina izvijestila Europsku komisiju u okviru postupka utvrđenog u članku 13. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 tijekom razdoblja od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

ČLANAK 137.

Sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine u provedbi programa i aktivnosti Unije u 2019. i 2020.

1. U skladu s dijelom četvrtim programi i aktivnosti Unije za koje su preuzete obveze u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020. („VFO za razdoblje 2014.–2020.”) ili prethodnih financijskih perspektiva provode se 2019. i 2020. u dijelu u kojem se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu, na temelju primjenjivog prava Unije.

Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ kako se bude primjenjivala 2020. ne primjenjuje se u Ujedinjenoj Kraljevini za godinu podnošenja zahtjeva 2020. Međutim, članak 13. te uredbe primjenjuje se na program izravnih plaćanja Ujedinjene Kraljevine za godinu podnošenja zahtjeva 2020., pod uvjetom da je takav program istovrijedan programu iz Uredbe (EU) br. 1307/2013, kako se bude primjenjivala 2020.

¹ Uredba (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 (SL L 347, 20.12.2013., str. 608.).

2. Odstupajući od dijela četvrtog, Ujedinjena Kraljevina i projekti u Ujedinjenoj Kraljevini prihvatljivi su samo za financijske operacije koje se izvršavaju u okviru financijskih instrumenata kojima se izravno ili neizravno upravlja u skladu s glavom X. Financijske uredbe ili financijske operacije zajamčene proračunom Unije u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) osnovanog Uredbom (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR) osnovanog Uredbom (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća², uz uvjet da su te financijske operacije odobrili subjekti i tijela, uključujući EIB i Europski investicijski fond („EIF”), ili osobe kojima je povjerena provedba dijela tih aktivnosti prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, čak i ako te financijske operacije budu potpisane nakon tog datuma. S obzirom na financijske operacije odobrene nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, subjekti s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini smatraju se subjektima izvan Unije.

¹ Uredba (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja, Europskom savjetodavnom centru za ulaganja i Europskom portalu projekata ulaganja i o izmjeni uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 – Europski fond za strateška ulaganja (SL L 169, 1.7.2015., str. 1.).

² Uredba (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. rujna 2017. o uspostavi Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR), jamstva EFOR-a i Jamstvenog fonda EFOR-a (SL L 249, 27.9.2017., str. 1.).

ČLANAK 138.

Pravo Unije koje se primjenjuje nakon 31. prosinca 2020.
na sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine
u provedbi programa i aktivnosti Unije za koje su obveze
preuzete u okviru VFO-a za razdoblje 2014.–2020. ili prethodnih financijskih perspektiva

1. U pogledu provedbe programa i aktivnosti Unije za koje su obveze preuzete u okviru VFO-a za razdoblje 2014.–2020. ili prethodnih financijskih perspektiva, primjenjivo pravo Unije, uključujući pravila o financijskim korekcijama i poravnanju računa, nastavlja se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu nakon 31. prosinca 2020. do zatvaranja tih programa i aktivnosti Unije.
2. Pravo Unije iz stavka 1. posebno obuhvaća sljedeće odredbe, uključujući sve izmjene tih odredaba, neovisno o datumu donošenja, stupanja na snagu ili izmjene:
 - (a) Financijsku uredbu;
 - (b) temeljne akte u smislu članka 2. točke (4) Financijske uredbe kojima se uspostavljaju programi i aktivnosti Unije navedeni u proračunskim napomenama o glavama, poglavljima, člancima ili stavcima u okviru kojih su odobrena sredstva;

- (c) članak 299. UFEU-a o izvršivosti novčanih obveza;
- (d) članak 287. UFEU-a o ulozi Revizorskog suda te ostale propise koji se odnose na tu instituciju;
- (e) članak 325. UFEU-a o borbi protiv prijevara i povezanih djela, posebno Uredbu (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbu (EZ, Euratom) br. 2988/95.

3. Odstupajući od članka 7., predstavnici ili stručnjaci iz Ujedinjene Kraljevine ili stručnjaci koje Ujedinjena Kraljevina imenuje mogu iznimno, na poziv i bez prava glasa, prisustvovati sastancima odbora koji Europskoj komisiji pomažu u provedbi programa uspostavljenih na temelju prava Unije iz stavka 1. i upravljanju njima ili programa koje je Europska komisija uspostavila u vezi s provedbom tog prava, u mjeri u kojoj se rad tih odbora odnosi na financijske godine do 2020.

4. Odstupajući od članka 8., Ujedinjena Kraljevina ima pristup mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka uspostavljenima na temelju relevantnih temeljnih akata ili povezanih provedbenih propisa proizašlih iz tih temeljnih akata, u mjeri u kojoj je to nužno za provedbu programa i aktivnosti iz stavka 2. točke (b).

5. Na prijedlog Odbora za financijske odredbe iz članka 165. stavka 1. točke (f), Zajednički odbor može u skladu s pravilima utvrđenima u članku 166. donositi tehničke mjere za olakšavanje zatvaranja programa i aktivnosti iz stavka 1. ovog članka ili izuzimanje Ujedinjene Kraljevine iz obveza da tijekom tih programa i aktivnosti ili nakon njihova zatvaranja poduzima mjere koje nisu relevantne za bivšu državu članicu, uz uvjet da su te tehničke mjere u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja i ne uzrokuju prednost za Ujedinjenu Kraljevinu ili korisnike iz Ujedinjene Kraljevine u odnosu na države članice ili treće zemlje koje sudjeluju u istim programima i aktivnostima financiranim iz proračuna Unije.

ČLANAK 139.

Udio Ujedinjene Kraljevine

Udio Ujedinjene Kraljevine iz članka 136. stavka 3. točaka (a) i (c) i članaka od 140. do 147. jest postotak koji se izračunava kao omjer vlastitih sredstava koje je Ujedinjena Kraljevina stavila na raspolaganje u razdoblju od 2014. do 2020. i vlastitih sredstava koja su tijekom tog razdoblja stavile na raspolaganje sve države članice i Ujedinjena Kraljevina, kako su usklađena iznosom o kojem se države članice izvješćuju do 1. veljače 2022. u skladu s člankom 10.b stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014.

ČLANAK 140.

Nepodmirene obveze

1. Ako ovim Sporazumu nije predviđeno drukčije, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u proračunskim obvezama iz proračuna Unije i proračuna decentraliziranih agencija Unije koje nisu podmirene do 31. prosinca 2020. te za svoj udio u obvezama preuzetim u 2021. u pogledu prijenosa odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz proračuna za 2020.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na sljedeće obveze koje budu nepodmirene na dan 31. prosinca 2020.:

- (a) obveze povezane s programima i tijelima na koje se primjenjuje članak 11. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 u dijelu u kojem se odnosi na Ujedinjenu Kraljevinu;
- (b) obveze koje se financiraju iz namjenskih prihoda proračuna Unije.

Kada je riječ o decentraliziranim agencijama Unije, iznos njihovih obveza iz prvog podstavka uzima se u obzir isključivo razmjerno udjelu doprinosa iz proračuna Unije u njihovim ukupnim prihodima u razdoblju 2014.–2020.

2. Unija 31. prosinca 2020. izračunava iznos obveza iz stavka 1. O tom iznosu izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu do 31. ožujka 2021. i prilaže popis s referentnim ključevima za svaku obvezu i povezane proračunske linije te iznosom za svaku povezanu proračunsku liniju.
3. U pogledu obveza iz stavka 1., počevši od 2022. Unija do 31. ožujka svake godine Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja:
- (a) podatke o iznosu nepodmirenih obveza na dan 31. prosinca prethodne godine i o plaćanjima i opozvanim sredstvima iz prethodne godine te ažurirani popis iz stavka 2.;
 - (b) procjenu očekivanih plaćanja u tekućoj godini na temelju razine odobrenih sredstava za plaćanje u proračunu;
 - (c) procjenu očekivanog doprinosa Ujedinjene Kraljevine plaćanjima iz točke (b); i
 - (d) druge informacije, kao što su srednjoročna predviđanja plaćanja.

4. Godišnji iznos za uplatu izračunava se kao udio Ujedinjene Kraljevine u procjeni iz stavka 3. točke (b) usklađen na temelju razlike između plaćanja koje je Ujedinjena Kraljevina izvršila prethodne godine i udjela Ujedinjene Kraljevine u plaćanjima koje je Unija izvršila prethodne godine na ime nepodmirenih obveza iz stavka 1., umanjen za iznos neto financijskih korekcija koje se odnose na programe i aktivnosti financirane u okviru VFO-a za razdoblje 2014.–2020. ili prethodnih financijskih perspektiva i umanjen za prihode od postupaka zbog povrede u slučajevima u kojima država članica nije stavila na raspolaganje vlastita sredstva za financijske godine do 2020., uz uvjet da su ti iznosi primljeni u proračun u prethodnoj godini i da su konačni. Godišnji iznos koji plaća Ujedinjena Kraljevina ne usklađuje se u tekućoj godini.

Godišnji iznos koji Ujedinjena Kraljevina plaća u 2021. umanjuje se za njezin udio u financiranju proračuna za 2020. u iznosu odobrenih sredstava za plaćanja prenesenom iz 2020. u 2021. u skladu s člancima 12. i 13. Financijske uredbe i za njezin udio u ukupnom iznosu tradicionalnih vlastitih sredstava koja se stave na raspolaganje Uniji u siječnju i veljači 2021. s obzirom na koja se u studenome i prosincu 2020. utvrđuju prava Unije u skladu s člankom 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014. Osim toga, Unija nadoknađuje Ujedinjenoj Kraljevini njezin udio u ukupnom iznosu tradicionalnih vlastitih sredstava koja države članice stave na raspolaganje nakon 31. prosinca 2020. za robu puštenu u slobodni promet u slučaju prekida ili završetka postupaka privremenog smještaja ili carinskih postupaka iz članka 49. stavka 2. koji započnu na taj datum ili prije tog datuma.

5. Na zahtjev Ujedinjene Kraljevine koji se podnosi najranije nakon 31. prosinca 2028. Unija izrađuje procjenu preostalih iznosa koje Ujedinjena Kraljevina treba platiti u skladu s ovim člankom, na temelju pravila kojim se uzima u obzir iznos nepodmirenih obveza na kraju godine i procjenu svih opozvanih sredstava za te nepodmirene obveze, svih financijskih korekcija i svih prihoda od postupaka zbog povrede nakon isteka godine. Nakon što Odboru za financijske odredbe iz članka 165. stavka 1. točke (f) i Zajedničkom odboru potvrdi prihvaćanje prijedloga, Ujedinjena Kraljevina plaća procijenjeni iznos, usklađen u skladu sa stavkom 4. ovog članka, za plaćanja koja izvrši u prethodnoj godini. Plaćanjem iznosa iz ovog stavka prestaju preostale obveze Ujedinjene Kraljevine ili Unije u skladu s ovim člankom.

ČLANAK 141.

Novčane kazne o kojima se odluka donese na dan ili prije 31. prosinca 2020.

1. Za novčanu kaznu o kojoj Unija na dan ili prije 31. prosinca 2020. donese odluku koja postane pravomoćna i koja nije namjenski prihod, Unija isplaćuje Ujedinjenoj Kraljevini naknadu za njezin udio u iznosu novčane kazne koju je Unija naplatila, osim ako iznos na dan ili prije 31. prosinca 2020. već bude knjižen kao proračunski prihod Unije.
2. Za novčanu kaznu o kojoj Unija donese odluku nakon 31. prosinca 2020. u postupku iz članka 92. stavka 1., Unija isplaćuje Ujedinjenoj Kraljevini naknadu za njezin udio u iznosu novčane kazne koju Unija naplati nakon što ta kazna postane pravomoćna.

ČLANAK 142.

Obveze Unije na kraju 2020.

1. Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u financiranju obveza Unije koje nastanu do 31. prosinca 2020., osim:
 - (a) obveza s pripadajućom imovinom, uključujući: pozajmljenu imovinu u okviru financijske pomoći Unije i povezane obveze u bilanci, imovinu u obliku nekretnina, postrojenja i opreme te rezervacije za rastavljanje nuklearnih postrojenja Zajedničkog istraživačkog centra, sve obveze, nematerijalnu imovinu i zalihe povezane s najmovima, svu imovinu i obveze povezane s upravljanjem valutnim rizikom, obračunatim i odgođenim prihodima te sve rezervacije osim za novčane kazne, sudske postupke i obveze za financijska jamstva; i
 - (b) obveza i imovine povezanih s funkcioniranjem proračuna i upravljanjem vlastitim sredstvima, uključujući nepodmirene predujmove za pretfinanciranje, potraživanja, gotovinu, obveze te obračunate troškove, uključujući one koji su povezani s Europskim fondom za jamstva u poljoprivredi ili su već uključeni u nepodmirene obveze (RAL).
2. Ujedinjena Kraljevina posebno ima obvezu za svoj udio u obvezama Unije za mirovinska prava i prava na druga davanja na temelju radnog odnosa koja budu obračunata na dan ili prije 31. prosinca 2020. Plaćanja za tu obvezu izvršavaju se u skladu sa stavcima 5. i 6.

3. Počevši od 2022., Unija do 31. ožujka svake godine izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o plaćanjima izvršenima u prethodnoj godini koja odgovaraju nepodmirenim obvezama na dan 31. prosinca 2020. i iznosu doprinosa Ujedinjene Kraljevine tim plaćanjima.
4. Počevši od 2022., Unija do 31. ožujka svake godine dostavlja Ujedinjenoj Kraljevini poseban dokument o stanju mirovina na dan 31. prosinca prethodne godine s obzirom na obvezu iz stavka 2. i koji sadržava:
- (a) preostale nepodmirene iznose koji se odnose na obveze opisane u stavku 5.;
 - (b) izračune te podatke i pretpostavke upotrijebljene za utvrđivanje iznosa koji Ujedinjena Kraljevina treba uplatiti do 30. lipnja tekuće godine za isplate mirovina osoblja i doprinose iz proračuna Unije zajedničkom sustavu zdravstvenog osiguranja (ZSZO) izvršene u prethodnoj godini u skladu sa stavkom 6. te procjenu tih iznosa za tekuću godinu;
 - (c) u pogledu broja stanovnika na dan 31. prosinca 2020., podatke o broju stvarnih korisnika i procjenu broja budućih korisnika mirovina i sustava zdravstvenog osiguranja na kraju prethodne godine te njihovih akumuliranih prava nakon prestanka radnog odnosa u tom trenutku; i

- (d) nepodmirene obveze Ujedinjene Kraljevine izračunane na temelju aktuarskih vrednovanja provedenih u skladu s relevantnim međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i objašnjenje kretanja tih obveza u odnosu na prethodnu godinu.

Taj se dokument može ažurirati do 30. rujna iste godine kako bi odražavao konačne vrijednosti za prethodnu godinu.

5. Kada je riječ o obvezama Ujedinjene Kraljevine koje se odnose na mirovinska prava i prava na druga davanja na temelju radnog odnosa iz stavka 2. s obzirom na mirovine članova i nositelja visokih javnih dužnosti EU-a obuhvaćenih Uredbom Vijeća br. 422/67/EEZ, 5/67/Euratom¹, Odlukom Europskog parlamenta 2005/684/EZ, Euratom² i Uredbom Vijeća (EU) 2016/300³, Ujedinjena Kraljevina doprinosi tim obvezama kako su navedene u konsolidiranim financijskim izvještajima Unije za financijsku godinu 2020. u 10 obroka, počevši od 31. listopada 2021.

¹ Uredba Vijeća br. 422/67/EEZ, 5/67/Euratom od 25. srpnja 1967. o utvrđivanju prihoda predsjednika i članova Komisije te predsjednika, sudaca, nezavisnih odvjetnika i tajnika Suda (SL P 187, 8.8.1967., str. 1.).

² Odluka Europskog parlamenta 2005/684/EZ, Euratom od 28. rujna 2005. o donošenju Statuta članova Europskog parlamenta (SL L 262, 7.10.2005., str. 1.).

³ Uredba Vijeća (EU) 2016/300 od 29. veljače 2016. o utvrđivanju prihoda nositelja visokih javnih dužnosti EU-a (SL L 58, 4.3.2016., str. 1.).

6. Kada je riječ o obvezama Ujedinjene Kraljevine koje se odnose na mirovinska prava i prava na druga davanja na temelju radnog odnosa iz stavka 2. s obzirom na mirovine dužnosnika Unije utvrđene u skladu s člancima od 77. do 84. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i s obzirom na mirovine privremenog osoblja, ugovornog osoblja i parlamentarnih asistenata utvrđene u skladu s člancima od 33. do 40., člancima od 101. do 114. i člankom 135. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije, Ujedinjena Kraljevina godišnje doprinosi neto plaćanjima koja se izvršavaju iz proračuna Unije za svakog korisnika i povezanom doprinosu proračuna Unije za ZSZO za svakog korisnika ili osobu koja ostvaruje korist preko korisnika. Taj se doprinos počinje plaćati 30. lipnja 2022.

Za mirovine iz prvog podstavka, plaćanje Ujedinjene Kraljevine zbroj je neto plaćanja izvršenih prethodne godine iz proračuna Unije za svakog korisnika pomnožen udjelom Ujedinjene Kraljevine i posebnim postotkom za svakog korisnika („posebni postotak”). Posebni postotak iznosi kako slijedi:

- (a) za korisnika koji prima mirovinu 1. siječnja 2021. posebni je postotak 100 %;
- (b) za sve druge korisnike mirovine, posebni postotak izračunava se kao omjer između mirovinskih prava stečenih u skladu s Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije, posebno njegovim Prilogom VIII., do ili prije 31. prosinca 2020., uključujući mirovinska prava prenesena na taj datum, i stečenih mirovinskih prava na datum umirovljenja ili smrti ako ona nastupi ranije ili na datum izlaska osobe iz sustava;

- (c) za potrebe doprinosa ZSZO-u iz proračuna, posebni postotak izračunava se kao omjer između broja godina tijekom kojih je korisnik uplaćivao doprinos u mirovinski sustav do 31. prosinca 2020. i ukupnog broja godina u trenutku umirovljenja tijekom kojih je korisnik, ili osoba obuhvaćena Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije koja je osnova za prava u okviru ZSZO-a, uplaćivao doprinos u mirovinski sustav.

Za korisnika obiteljske mirovine ili mirovine za djecu preminule osobe utvrđene u skladu s Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije, izračun se temelji na godinama radnog staža osobe na koje se primjenjuje Pravilnik o osoblju što je osnova za obiteljsku mirovinu ili mirovinu za djecu preminule osobe.

Sve do prestanka obveze povezane s ovim stavkom, Ujedinjena Kraljevina svake godine („godina N”) može Uniji prije 1. ožujka godine N poslati zahtjev za plaćanje nepodmirene obveze na dan 31. prosinca godine N. Unija određuje iznos nepodmirene obveze s obzirom na mirovinska davanja i davanja ZSZO-a nakon prestanka radnog odnosa primjenom iste metodologije iz stavka 4. točke (d). Ako je s time suglasna, Ujedinjena Kraljevina taj iznos plaća u pet obroka, pri čemu se prvo plaćanje izvršava u godini N+1. Obvezu za godinu N Ujedinjena Kraljevina također plaća primjenom postupka iz ovog stavka. Nakon izvršenja tog plaćanja i ako su izvršena plaćanja iz stavka 5., prestaju preostale obveze na temelju ovog članka. O tome se dostavlja obavijest Odboru za financijske odredbe iz članka 165. stavka 1. točke (f) i Zajedničkom odboru.

ČLANAK 143.

Nepredviđene financijske obveze povezane sa zajmovima
za financijsku pomoć, EFSU-om, EFOR-om i mandatom za vanjsko kreditiranje

1. Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u nepredviđenim financijskim obvezama Unije koje proizlaze iz sljedećih financijskih operacija:
 - (a) o kojima Europski parlament i Vijeće ili Europska komisija donesu odluku prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, ako se te financijske operacije odnose na zajmove za financijsku pomoć o kojima je odlučeno u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 407/2010¹, Uredbom Vijeća (EZ) br. 332/2002² ili s odlukama Europskog parlamenta i Vijeća o pružanju makrofinancijske pomoći raznim zemljama na temelju izdvajanja rezervacija u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009³ ili Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2728/94⁴;

¹ Uredba Vijeća (EU) br. 407/2010 od 11. svibnja 2010. o uspostavi Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (SL L 118, 12.5.2010., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 332/2002 od 18. veljače 2002. o uspostavi instrumenta srednjoročne financijske pomoći platnim bilancama država članica (SL L 53, 23.2.2002., str. 1.).

³ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 od 25. svibnja 2009. o osnivanju Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja (SL L 145, 10.6.2009., str. 10.).

⁴ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2728/94 od 31. listopada 1994. o osnivanju Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja (SL L 293, 12.11.1994., str. 1.).

- (b) koje prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma odobre tijela, subjekti ili osobe kojima je izravno povjereno izvršenje financijskih operacija povezanih s proračunskim jamstvima koja su dodijeljena EIB-u u okviru EFSU-a u skladu s Uredbom (EU) 2015/1017 ili putem mandata za vanjsko kreditiranje u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 480/2009 ili Uredbom (EZ, Euratom) br. 2728/94 i Odlukom br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹ ili Odlukom br. 1080/2011/EU Europskog parlamenta i Vijeća², ili su dodijeljena prihvatljivim partnerima (EFOR).

Unija Ujedinjenoj Kraljevini 31. srpnja 2019. dostavlja posebno izvješće o tim financijskim operacijama u kojemu za svaku vrstu instrumenta navodi podatke o:

- (a) financijskim obvezama koje proizlaze iz tih financijskih operacija na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma;

¹ Odluka br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. kojom se dodjeljuje jamstvo EU-a Europskoj investicijskoj banci protiv gubitaka u okviru financijskih operacija kojima se podržavaju ulagački projekti izvan Unije (SL L 135, 8.5.2014., str. 1.).

² Odluka br. 1080/2011/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o odobravanju jamstva EU-a Europskoj investicijskoj banci za gubitke iz zajmova i jamstva za zajmove za projekte izvan Unije i o stavljanju izvan snage Odluke br. 633/2009/EZ (SL L 280, 27.10.2011. str. 1.).

- (b) ako je primjenjivo, rezervacijama koje se na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma budu držale u odgovarajućim jamstvenim fondovima ili na fiducijarnim računima za pokrivanje financijskih obveza iz točke (a) i odgovarajućim rezervacijama koje su izdvojene i nisu isplaćene.

U konsolidiranim financijskim izvještajima Unije koji se odnose na 2019. i 2020., plaćanja izvršena iz rezervacija navedenih u drugom podstavku točki (b) od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma do 31. prosinca 2019. odnosno 2020. navode se za iste financijske operacije koje su navedene u ovom stavku, ali budu odobrene na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ili nakon tog datuma.

Ni jedno restrukturiranje tih financijskih operacija ne utječe na obveze Ujedinjene Kraljevine prema Uniji povezane s financijskim operacijama iz ovog stavka. Konkretno, financijska izloženost Ujedinjene Kraljevine nominalno se ne povećava u odnosu na stanje neposredno prije restrukturiranja.

2. U slučaju financijskih operacija iz stavka 1. Unija ima obvezu prema Ujedinjenoj Kraljevini za njezin udio:

- (a) u svim povratima Unije od dužnika koji ne ispunjavaju obveze ili povezanih s neopravdanim plaćanjima; i

- (b) u svim neto prihodima koji proizlaze iz razlike između financijskih i operativnih prihoda te financijskih i operativnih troškova unesenih kao opći ili namjenski prihod u proračun Unije.

Kada je riječ o prihodima od upravljanja imovinom za rezervacije za instrumente za koje se izdvajaju rezervacije Unija izračunava postotak prihoda kao omjer neto prihoda od upravljanja imovinom iz prethodne godine i ukupnih rezervacija na kraju prethodne godine. Iznos obveza prema Ujedinjenoj Kraljevini za prihode od upravljanja imovinom za rezervacije izračunava se tako da se postojeće rezervacije Ujedinjene Kraljevine iz stavka 5. pomnože tim postotkom prihoda.

3. Za svaki instrument iz stavka 1. za koji je predviđeno izdvajanje rezervacija iz proračuna Unije, Unija do 31. ožujka 2021. Ujedinjenu Kraljevinu izvješćuje:

- (a) o njezinim početnim rezervacijama, koje se izračunavaju kao udio Ujedinjene Kraljevine u zbroju:
- i. rezervacija koje u odgovarajućem jamstvenom fondu budu izdvojene do 31. prosinca 2020.;
 - ii. iznosa rezervacija koje budu izdvojene, ali ne budu isplaćene do 31. prosinca 2020.; i

iii. plaćanja koja budu izvršena od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma do 31. prosinca 2020. u vezi s financijskim operacijama o kojima odluka bude donesena na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ili nakon tog datuma; i

(b) njezinoj stopi rezervacija za neispunjenje obveza, koja se izračunava kao omjer početnih rezervacija Ujedinjene Kraljevine za taj instrument i iznosa financijskih operacija iz stavka 1. na dan 31. prosinca 2020. o kojima odluka bude donesena prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

4. Počevši od 2021., do amortizacije, isteka ili prestanka financijskih operacija iz stavka 1., Unija 31. ožujka svake godine Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja podatke o tim financijskim operacijama. Ti podaci obuhvaćaju za svaku vrstu instrumenta:

(a) nepredviđene obveze koje budu nepodmirene na dan 31. prosinca prethodne godine;

(b) plaćanja koja je Unija izvršila u prethodnoj godini u vezi s tim financijskim operacijama i iznose takvih plaćanja akumulirane nakon 31. prosinca 2020.;

(c) postojeće rezervacije Ujedinjene Kraljevine i njezinu postojeću stopu rezervacija kako je navedeno u stavku 5.;

- (d) nadoknade isplaćene Ujedinjenoj Kraljevini u prethodnoj godini u skladu s stavkom 6. točkom (a) i iznose takvih nadoknada akumulirane nakon 31. prosinca 2020.;
- (e) povrate i neto prihode unesene u proračun Unije kako je navedeno u stavku 2. za prethodnu godinu;
- (f) prema potrebi, druge korisne informacije o financijskim operacijama u prethodnoj godini.

5. Za svaki instrument iz stavka 1. za koji je temeljnim aktom utvrđeno izdvajanje rezervacija iz proračuna Unije, Unija do 31. ožujka svake godine:

- (a) izračunava postojeće rezervacije Ujedinjene Kraljevine koje se utvrđuju kao iznos početnih rezervacija Ujedinjene Kraljevine umanjen za sljedeće:
 - i. udio Ujedinjene Kraljevine u akumuliranim plaćanjima iz stavka 4. točke (b) izvršenima iz proračuna Unije nakon 31. prosinca 2020. u vezi s financijskim operacijama o kojima odluka bude donesena prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;

- ii. udio Ujedinjene Kraljevine u iznosu sredstava opozvanih prethodnih godina za nepodmirene obveze iz stavka 3. točke (a) podtočke ii. ovog članka, o kojem je izviješteno u skladu s člankom 140. stavkom 3.;
 - iii. akumulirani iznos nadoknada isplaćenih Ujedinjenoj Kraljevini od 1. siječnja 2021., kako je navedeno u stavku 4. točki (d);
- (b) izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o postojećoj stopi rezervacija koja se utvrđuje kao omjer postojećih rezervacija Ujedinjene Kraljevine i iznosa financijskih operacija iz točke stavka 4. točke (a).
6. Svake godine od 2022. nadalje:
- (a) ako postojeća stopa rezervacija Ujedinjene Kraljevine za neki instrument premaši stopu rezervacija za neispunjenje obveza za taj instrument, Unija ima obvezu prema Ujedinjenoj Kraljevini za taj instrument u iznosu koji se dobiva množenjem iznosa financijskih obveza iz stavka 4. točke (a) i razlike između postojeće stope rezervacija i stope rezervacija za neispunjenje obveza. Obveza Unije ne smije premašiti postojeća izdvajanja Ujedinjene Kraljevine za rezervacije izračunana u skladu sa stavkom 5.;

(b) ako u određenoj godini postojeća stopa rezervacija Ujedinjene Kraljevine za neki instrument postane negativna, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za taj instrument u iznosu negativnih postojećih rezervacija. Sljedećih godina Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za taj instrument za svoj udio u izvršenim plaćanjima o kojima je izviješteno u skladu sa stavkom 4. točkom (b) ovog članka i za udio u iznosu sredstava Ujedinjene Kraljevine opozvanih prethodne godine za nepodmirene obveze iz stavka 3. točke (a) podtočke ii. ovog članka o kojima je izviješteno u skladu s člankom 140. stavkom 3.

7. Ako postojeće rezervacije Ujedinjene Kraljevine budu pozitivne, nakon prestanka financijskih operacija Unije povezanih s instrumentom iz stavka 1. Unija ima obvezu prema Ujedinjenoj Kraljevini u iznosu postojećih rezervacija Ujedinjene Kraljevine izračunanih u skladu sa stavkom 5.

8. Nakon 31. prosinca 2020., ako se iz proračuna Unije budu izvršavala plaćanja za financijske operacije iz stavka 1. u vezi s instrumentom za koji temeljnim aktom nije predviđeno izdvajanje rezervacija, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za taj instrument za svoj udio u izvršenim plaćanjima o kojima je izviješteno u skladu sa stavkom 4. točkom (b).

9. Za potrebe ovog članka, kada su financijske obveze, plaćanja, povrati ili drugi iznosi povezani s financijskim operacijama iz stavka 1., ali se ne može izravno odrediti proizlaze li iz određene financijske operacije zbog primjene mehanizama uzajamne podjele ili podređivanja rizika, takve financijske obveze, plaćanja, povrati i drugi iznosi koje je potrebno odrediti radi primjene ovog članka izračunavaju se na proporcionalnoj osnovi na temelju omjera iznosa financijskih operacija o kojima odluka bude donesena ili budu odobrene prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma na dan 31. prosinca godine koja je prethodila izračunu i ukupnog iznosa financijskih operacija kasnijeg datuma.

10. Ako se financijske operacije iz stavka 1. ne amortiziraju, smatra se da se te financijske operacije amortiziraju nakon 10 godina razmjerno amortizaciji preostalih operacija koje se amortiziraju.

ČLANAK 144.

Financijski instrumenti pod izravnom ili neizravnom provedbom
koji se financiraju u okviru programa VFO-a za razdoblje 2014.–2020.
ili prethodnih financijskih perspektiva

1. Od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma do potpune amortizacije financijskih operacija iz točke (a) ovog podstavka Unija utvrđuje financijske operacije o kojima je:
 - (a) Europska komisija donijela odluku prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma i, prema potrebi, koje su odobrile financijske institucije kojima je Europska komisija povjerila provedbu financijskog instrumenta u okviru programa VFO-a za razdoblje 2014.–2020. ili prethodnih financijskih perspektiva pod izravnom ili neizravnom provedbom; i
 - (b) odluka donesena i koje su, prema potrebi, odobrene na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ili nakon tog datuma.

U izvješću iz članka 143. stavka 1. drugog podstavka Unija 31. srpnja 2019. dostavlja sljedeće informacije o financijskim instrumentima pod izravnom ili neizravnom provedbom koji se financiraju u okviru programa VFO-a za razdoblje 2014.–2020. ili prethodnih financijskih perspektiva:

- (a) financijske obveze koje proizlaze iz operacija o kojima je prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma odluku donijela Europska komisija ili subjekt kojem je Europska komisija povjerila provedbu financijskog instrumenta; i
- (b) plaćanja koja je Europska komisija izvršila za financijske instrumente i iznosi izdvojeni za financijske instrumente koji na taj datum još ne budu isplaćeni.

Na obveze Unije prema Ujedinjenoj Kraljevini s obzirom na financijske operacije iz ovog stavka ne utječe restrukturiranje tih financijskih operacija ako takvo restrukturiranje ne povećava nominalnu financijsku izloženost druge ugovorne strane u odnosu na njezinu vrijednost neposredno prije restrukturiranja.

2. Za svaki financijski instrument iz stavka 1., Unija 31. ožujka svake godine, počevši od 2021. do njihove amortizacije, isteka ili prestanka, Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja dostupne podatke o financijskim operacijama iz stavka 1. o kojima je odluka donesena ili su odobrene prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma i o onima o kojima je odluka donesena ili su odobrene na taj datum ili nakon tog datuma. Ti podaci za svaki instrument obuhvaćaju:

- (a) financijske obveze na dan 31. prosinca prethodne godine koje proizlaze iz financijskih operacija o kojima je odluku donijela Europska komisija ili ih je odobrio subjekt kojem je Europska komisija povjerila provedbu financijskog instrumenta prije datuma stupanja snagu ovog Sporazuma;
- (b) ukupne financijske obveze na dan 31. prosinca prethodne godine koje proizlaze iz financijskih operacija o kojima je odluku donijela Europska komisija ili ih je odobrio subjekt kojem je Europska komisija povjerila provedbu instrumenta;
- (c) omjer iznosa iz točaka (a) i (b);
- (d) plaćanja izvršena iz fonda za rezervacije ili s fiducijarnih računa spomenutih subjekata, ako su takva plaćanja povezana s financijskim operacijama o kojima je odluku donijela Europska komisija ili ih je odobrio subjekt kojem je Europska komisija povjerila provedbu financijskog instrumenta, nakon datuma stupanja snagu ovog Sporazuma;

- (e) dio iznosa koji su vraćeni Uniji u skladu s člankom 209. stavkom 3. Financijske uredbe, osim povrata predviđenih točkom (f) ovog stavka, povezanih s financijskim operacijama o kojima je odluka donesena ili su odobrene prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;
- (f) povrat sredstava financijskog instrumenta u fond za rezervacije ili na fiducijarne račune;
- (g) dio iznosa u fondu za rezervacije ili na fiducijarnim računima koji nije isplaćen i koji je Europska komisija vratila;
- (h) prema potrebi, druge korisne informacije o financijskim operacijama u prethodnoj godini.

3. Unija ima obvezu prema Ujedinjenoj Kraljevini za udio Ujedinjene Kraljevine u bilo kojem iznosu iz stavka 2. točaka od (d) do (g).

4. Za potrebe ovog članka, kada su financijske obveze, plaćanja, povrati ili drugi iznosi povezani s financijskim operacijama iz stavka 1., ali se ne može izravno odrediti proizlaze li iz određene financijske operacije zbog primjene mehanizama uzajamne podjele ili podređivanja rizika, takve financijske obveze, plaćanja, povrati i drugi iznosi koje je potrebno odrediti radi primjene ovog članka izračunavaju se na proporcionalnoj osnovi na temelju omjera iz stavka 2. točke (c).

ČLANAK 145.

Europska zajednica za ugljen i čelik

Unija ima obvezu prema Ujedinjenoj Kraljevini za svoj udio na dan 31. prosinca 2020. u neto imovini Europske zajednice za ugljen i čelik u likvidaciji.

Unija isplaćuje Ujedinjenoj Kraljevini relevantni iznos naknade u pet jednakih godišnjih obroka na dan 30. lipnja svake godine, počevši od 30. lipnja 2021.

ČLANAK 146.

Ulaganje Unije u EIF

Unija ima obvezu prema Ujedinjenoj Kraljevini za njezin udio u ulaganjima Unije u EIF-ov uplaćeni kapital na dan 31. prosinca 2020.

Unija isplaćuje Ujedinjenoj Kraljevini relevantni iznos naknade u pet jednakih godišnjih obroka na dan 30. lipnja svake godine, počevši od 30. lipnja 2021.

ČLANAK 147.

Nepredviđene obveze povezane sa sudskim postupcima

1. Ujedinjena Kraljevina ima obvezu za svoj udio u plaćanjima koja su potrebna za podmirivanje dospjelih nepredviđenih obveza Unije povezanih sa sudskim postupcima koji se odnose na financijske interese Unije u vezi s proračunom i posebno u vezi s Uredbom (EZ, Euratom) br. 2988/95 ili sa sudskim postupcima koji proizlaze iz provedbe programa ili politika Unije, uz uvjet da je činjenično stanje tih predmeta utvrđeno najkasnije 31. prosinca 2020.

Unija ima obvezu prema Ujedinjenoj Kraljevini za njezin udio u svim iznosima naknadnih povrata povezanih s plaćanjima iz prvog podstavka.

2. Unija do 31. ožujka svake godine izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o svim iznosima iz stavka 1.

ČLANAK 148.

Plaćanja nakon 2020.

1. Referentni datumi za plaćanja koje Ujedinjena Kraljevina izvršava u korist Unije ili Unija u korist Ujedinjene Kraljevine nakon 31. prosinca 2020. jesu 30. lipnja i 31. listopada svake godine za iznose:

- (a) iz članka 49. stavka 2., članka 50. i 53., članka 62. stavka 2., članka 63. stavka 1. točke (e), članka 63. stavka 2., članka 99. stavka 3. i članka 100. stavka 2.;
- (b) iz članka 84. stavka 1.;
- (c) iz članka 136. stavka 3. točaka (a), (b), (c), (e) i (f), do referentnog datuma koji slijedi nakon datuma usklađenja ili ispravka;
- (d) koji proizlaze iz korektivnih mjera koje Ujedinjena Kraljevina treba poduzeti s obzirom na vlastita sredstva koja duguje za financijske godine do 2020. kao rezultat kontrola provedenih na temelju Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014 ili Uredbe (EEZ, Euratom) br. 1553/89 ili iz bilo kojeg drugog razloga, do referentnog datuma koji slijedi nakon datuma korektivne mjere;
- (e) iz članka 140. stavka 4., u dva obroka na referentne datume za plaćanja, pri čemu prvi obrok iznosi polovinu drugog;

- (f) iz članka 140. stavka 5., na dan 30. lipnja nakon što Ujedinjena Kraljevina Odboru za financijske odredbe iz stavka 165. stavka 1. točke (f) i Zajedničkom odboru potvrdi prihvaćanje prijedloga Unije;
- (g) iz članka 141., do referentnog datuma koji slijedi nakon usklađenja vlastitih sredstava za države članice na temelju konačnog unosa novčane kazne u proračun Unije;
- (h) iz članka 142. stavka 1., do referentnog datuma koji slijedi nakon datuma izvješćivanja iz stavka 3.;
- (i) iz članka 142. stavka 5. i članka 142. stavka 6. četvrtog podstavka, na dan 31. listopada svake godine;
- (j) iz članka 142. stavka 6. prvog podstavka, na dan 30. lipnja svake godine;
- (k) iz članaka 143. i 144., do referentnog datuma koji slijedi nakon datuma izvješćivanja iz članka 143. stavka 4. i članka 144. stavka 2.;
- (l) iz članaka 145. i 146.;

- (m) iz članka 147. stavka 2., do referentnog datuma koji slijedi nakon datuma izvješćivanja navedenog u tom stavku;
- (n) iz stavka 3. kao moguće obračunate kamate.

Plaćanja s referentnim datumom 30. lipnja izvršavaju se u četiri jednaka mjesečna obroka, a plaćanja s referentnim datumom 31. listopada u osam jednakih mjesečnih obroka. Sva plaćanja izvršavaju se do posljednjeg radnog dana u mjesecu, počevši od referentnog datuma ili, ako referentni datum nije radni dan, posljednjeg radnog dana prije referentnog datuma.

2. Sve dok postoje plaćanja koje Unija treba izvršiti u korist Ujedinjene Kraljevine ili Ujedinjena Kraljevina u korist Unije, Unija Ujedinjenoj Kraljevini na dan 16. travnja i 16. rujna svake godine dostavlja dokument u kojem se navode relevantni iznosi za plaćanje, izraženi u eurima i britanskim funtama, primjenom tečaja Europske središnje banke koji vrijedi prvog radnog dana u tom mjesecu. Unija i Ujedinjena Kraljevina neto iznose plaćaju do datuma iz stavka 1.

3. Na sva odgođena plaćanja Ujedinjene Kraljevine u korist Unije ili Unije u korist Ujedinjene Kraljevine obračunava se kamata u skladu s člankom 12. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014.

POGLAVLJE 3.

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

ČLANAK 149.

Naknada za uplaćeni kapital

Europska središnja banka isplaćuje u ime Unije središnjoj banci Ujedinjene Kraljevine (Bank of England) naknadu za njezin udio u uplaćenom kapitalu. Datum isplate naknade i drugi praktični aranžmani utvrđuju se u skladu s Protokolom (br. 4) Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke.

POGLAVLJE 4.

EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

ČLANAK 150.

Nastavak obveza Ujedinjene Kraljevine i naknada za uplaćeni kapital

1. Ujedinjena Kraljevina nastavlja snositi odgovornost u skladu s ovim člankom za financijske operacije koje EIB odobri prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, kako je dodatno utvrđeno u stavku 2. („financijske operacije EIB-a”), čak i ako posljedična financijska izloženost bude preuzeta na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ili nakon tog datuma, te nastavlja snositi odgovornost za ostale rizike koje EIB preuzima kako je navedeno u drugom podstavku.

Obveza Ujedinjene Kraljevine obuhvaća i financijske operacije EIB-a te rizike upravljanja imovinom i obvezama i operativne rizike koji se mogu pripisati financijskim operacijama EIB-a, u skladu sa stavkom 6. Za druge takve rizike koji se ne dovode u vezu s određenim financijskim operacijama i ne mogu se pripisati financijskim operacijama akumuliranim nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, iznos obveze Ujedinjene Kraljevine razmjernan je omjeru preostale izloženosti zbog financijskih operacija EIB-a i ukupnog iznosa financijskih operacija u trenutku nastanka obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavkom 6.

Provedba EIB-ovih strategija rasta nakon povlačenja nije obuhvaćena ovim člankom.

2. Financijske operacije EIB-a obuhvaćaju kredite, jamstva, ulaganja iz fondova, ulaganja privatnog kapitala, obveznice i druge zamjenske kreditne proizvode te sve druge financijske operacije, s drugim ugovornim stranama ili u vezi s projektima na državnom području država članica ili izvan njega, uključujući operacije s jamstvom trećih strana, uključujući države članice ili Uniju.

Obveza Ujedinjene Kraljevine za financijske operacije EIB-a primjenjuje se ako se financijska izloženost EIB-a:

- (a) temelji na odobrenju Upravnog vijeća EIB-a koje je izdano prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma ili se temelji na odluci čije je donošenje Upravno vijeće delegiralo prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;
- (b) proizlazi iz restrukturiranja financijske operacije EIB-a, ako takvo restrukturiranje ne povećava nominalnu financijsku izloženost druge ugovorne strane u odnosu na njezinu vrijednost neposredno prije restrukturiranja;
- (c) proizlazi iz promjene financijske operacije EIB-a ako je tu promjenu odobrilo Upravno vijeće EIB-a na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ili nakon tog datuma, ako takva promjena ne povećava financijsku izloženost druge ugovorne strane, u odnosu na njezinu vrijednost neposredno prije restrukturiranja; ili

- (d) proizlazi iz institucionalnog sudjelovanja EIB-a u kapitalu EIF-a i Europske banke za obnovu i razvoj, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za potrebe razgraničenja obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavcima 3. i 5., smatra se da se vrijednost EIB-ove izloženosti, zbog njegovih financijskih operacija koje se zbog njihove prirode ne amortiziraju, posebno ulaganja vlasničkog kapitala, obnovljivi mandati odobreni EIF-u i sudjelovanje u kapitalu EIF-a i Europske banke za obnovu i razvoj, amortizira kako slijedi: u razdoblju od 10 godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma, smatra se da iznos izloženosti koja proizlazi iz financijske operacije EIB-a koja se ne amortizira ostaje na razini vrijednosti koju je EIB odobrio prije stupanja na snagu ovog Sporazuma, umanjen za svako EIB-ovo otuđenje od tog datuma. Nakon isteka tog razdoblja, iznos se umanjuje razmjerno amortizaciji preostale izloženosti povezane s financijskim operacijama EIB-a koja se amortizira.

3. Za potrebe stavka 1., Ujedinjena Kraljevina ima obvezu za svoj udio u neuplaćenom upisanom kapitalu EIB-a s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Ujedinjena Kraljevina izvršava plaćanja u korist EIB-a do iznosa svoje obveze u skladu s ovim stavkom, ako je ta obveza nastala u skladu sa stavkom 6.

Ukupna obveza u skladu s ovim stavkom ni u jednom trenutku ne premašuje iznos udjela Ujedinjene Kraljevine u neuplaćenom upisanom kapitalu EIB-a s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Ako je iznos preostale izloženosti EIB-a u okviru njegovih financijskih operacija iz stavka 1. niži od ukupnog iznosa upisanog kapitala EIB-a u odnosu na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, iznos obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovim stavkom u svakom je trenutku ograničen na iznos koji se dobije primjenom omjera udjela Ujedinjene Kraljevine u upisanom kapitalu EIB-a i ukupnog upisanog kapitala EIB-a, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma („udio Ujedinjene Kraljevine u upisanom kapitalu”), s razlikom iznosa te preostale izloženosti u tom trenutku i ukupnog uplaćenog upisanog kapitala EIB-a, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

4. EIB u ime Unije isplaćuje Ujedinjenoj Kraljevini iznos jednak udjelu Ujedinjene Kraljevine u uplaćenom upisanom kapitalu EIB-a, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. To se plaćanje izvršava u skladu s Protokolom br. 5 o Statutu Europske investicijske banke u 12 godišnjih obroka. Prvih 11 obroka, od kojih svaki iznosi 300 000 000 EUR, dospijeva 15. prosinca svake godine, počevši od 2019. Preostali iznos od 195 903 950 EUR dospijeva 15. prosinca 2030. Plaćanja izvršena u skladu s ovim stavkom ne oslobađaju Ujedinjenu Kraljevinu od njezine obveze u skladu sa stavkom 5.

5. Osim obveze u skladu sa stavkom 3., za potrebe stavka 1., Ujedinjena Kraljevina ima obvezu za svoj udio u uplaćenom upisanom kapitalu EIB-a, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Ujedinjena Kraljevina izvršava plaćanja u korist EIB-a do iznosa svoje obveze u skladu s ovim stavkom, ako je ta obveza nastala u skladu sa stavkom 6.

Ukupna obveza u skladu s ovim stavkom ni u jednom trenutku ne premašuje iznos udjela Ujedinjene Kraljevine u uplaćenom upisanom kapitalu EIB-a, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Ako je preostala izloženost EIB-a u okviru njegovih financijskih operacija iz stavka 1. niža od ukupnog uplaćenog upisanog kapitala EIB-a, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, iznos obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovim stavkom u svakom je trenutku ograničen na iznos koji se dobije dijeljenjem udjela Ujedinjene Kraljevine u upisanom kapitalu iznosom te preostale izloženosti u tom trenutku.

6. Obveza Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovim člankom nastaje na jednakoj osnovi kao i za države članice ako EIB zahtijeva da države članice izvrše plaćanja na temelju svojeg neuplaćenog upisanog kapitala ili ako se koristi uplaćeni upisani kapital država članica.

Po nastanku obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavkom 3., Ujedinjena Kraljevina EIB-u plaća dugovani iznos pod istim uvjetima koji se primjenjuju na države članice (uključujući rok i uvjete plaćanja), kako upravno vijeće EIB-a odluči u odgovarajućem trenutku. Odluka EIB-a kojom se od država članica zahtijeva da izvrše plaćanja na temelju svojeg neuplaćenog obveze uplate upisanog kapitala može se, konkretno, odnositi na prirodu odnosnih rizika i financijski položaj EIB-a s obzirom na obveze plaćanja, stanje njegove imovine i obveza, njegov položaj na tržištima kapitala i odredbe o planiranju djelovanja u nepredvidivim situacijama i oporavku koje su primjenjive u odgovarajućem trenutku.

Po nastanku obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavkom 5., Ujedinjena Kraljevina EIB-u plaća dugovani iznos u eurima, u roku od 30 dana od prvog EIB-ova zahtjeva i u skladu s četvrtim podstavkom ovog stavka.

Obveza Ujedinjene Kraljevine koja nastane u skladu sa stavkom 5. podmiruje se iz udjela Ujedinjene Kraljevine u uplaćenom upisanom kapitalu EIB-a, s obzirom na njegovu vrijednost neposredno prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, do iznosa koji još nije isplaćen Ujedinjenoj Kraljevini u skladu sa stavkom 4. Iznos godišnjih obroka iz stavka 4. smanjuje se u skladu s time. Ako se tom metodom obveza Ujedinjene Kraljevine ne može u cijelosti ispuniti, Ujedinjena Kraljevina EIB-u plaća preostali dugovani iznos.

EIB za svaki slučaj utvrđuje u ime Unije mogu li se događaji koji su uzrokovali nastanak obveze Ujedinjene Kraljevine pripisati relevantnim akumuliranim financijskim operacijama ili rizicima te iznos koji je Ujedinjena Kraljevina dužna platiti EIB-u na sljedeći način:

- (a) ako se uzročni događaji mogu pripisati financijskim operacijama EIB-a ili povezanom riziku upravljanja imovinom i obvezama ili operativnom riziku, Ujedinjena Kraljevina EIB-u plaća iznos jednak omjeru udjela Ujedinjene Kraljevine u upisanom kapitalu i ukupnog iznosa koji su države članice dužne platiti, ili iznos jednak omjeru udjela Ujedinjene Kraljevine u upisanom kapitalu i ukupnog iznosa u kojem se koristi uplaćeni upisani kapital država članica, ovisno o slučaju;
- (b) ako se uzročni događaji mogu pripisati drugim rizicima i ne mogu se pripisati ni jednoj određenoj financijskoj operaciji ili financijskim operacijama akumuliranim nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina EIB-u plaća iznos koji proizlazi iz točke (a) pomnožen omjerom preostale izloženosti zbog financijskih operacija EIB-a i ukupnog iznosa financijskih operacija u trenutku nastanka obveze Ujedinjene Kraljevine.

7. Osim u slučaju plaćanja predviđenih stavkom 4., EIB nije dužan izvršiti ni jedno drugo plaćanje, povrat ili naknadu zbog prestanka članstva Ujedinjene Kraljevine u EIB-u ili zbog zadržavanja obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovim člankom.

8. EIB 31. srpnja 2019. izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o izloženosti Ujedinjene Kraljevine u okviru financijskih operacija EIB-a i ograničenju obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavcima 3. i 5., uzimajući u obzir financijsko stanje EIB-a i obvezu Ujedinjene Kraljevine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Počevši od 2020. do prestanka obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovim člankom, EIB 31. ožujka svake godine izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o preostaloj izloženosti Ujedinjene Kraljevine u okviru financijskih operacija EIB-a i ograničenju obveze Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavcima 3. i 5., uzimajući u obzir financijsko stanje EIB-a i obvezu Ujedinjene Kraljevine na dan 31. prosinca prethodne godine. U izvješću se navode i sve bitne promjene koje po EIB-ovu mišljenju imaju bitan učinak na obvezu Ujedinjene Kraljevine. EIB također pravodobno obavješćuje o svim takvim promjenama tijekom godine.

EIB Ujedinjenoj Kraljevini pravodobno dostavlja informacije o svim budućim obvezama Ujedinjene Kraljevine na temelju ovog članka, u skladu s informacijama koje se dostavljaju državama članicama. Te se informacije među ostalim odnose na prirodu nastanka obveze i izračune iznosa za plaćanje. Ujedinjena Kraljevina postupi s tim informacijama kao strogo povjerljivima dok EIB ne ukine njihovu povjerljivost ili do nastanka obveze Ujedinjene Kraljevine, ovisno o tome što nastupi ranije.

ČLANAK 151.

Sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine u Grupi EIB-a nakon datuma povlačenja

Od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, ni Ujedinjena Kraljevina ni projekti u Ujedinjenoj Kraljevini nisu prihvatljivi za nove financijske operacije Grupe EIB koje su predviđene za države članice, uključujući financijske operacije u okviru mandata Unije. Subjekti s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini smatraju se subjektima izvan Unije.

Potpisivanje financijskih operacija koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu, subjekte iz Ujedinjene Kraljevine ili na projekte iz Ujedinjene Kraljevine koje Grupa EIB-a odobri prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma moguće je nakon tog datuma na istoj osnovi na kojoj su izvorno odobreni.

POGLAVLJE 5.

EUROPSKI RAZVOJNI FOND I JAMSTVO UJEDINJENE KRALJEVINE U OKVIRU INTERNIH SPORAZUMA ERF-a

ČLANAK 152.

Sudjelovanje u Europskom razvojnom fondu

1. Ujedinjena Kraljevina ostaje sudionica u Europskom razvojnom fondu („ERF”) do zaključenja 11. ERF-a i svih prethodnih nezaključenih ERF-ova te s tim u vezi preuzima jednake obveze kao države članice na temelju Internog sporazuma o njegovu osnivanju („Interni sporazum o 11. ERF-u”)¹ i obveze koje proizlaze iz prethodnih ERF-ova do njihova zaključenja, uključujući sve obveze u skladu s uredbama Vijeća (EU) 2015/322² i (EU) 2015/323³, podložno uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu. Ujedinjenu Kraljevinu obvezuju odluke Vijeća kojima se utvrđuju godišnji doprinosi država članica i koje se donesu u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2015/323. Korisnici iz Ujedinjene Kraljevine i dalje su prihvatljivi za sudjelovanje u projektima u okviru 11. ERF-a i prethodnih ERF-ova pod istim uvjetima kao i prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

¹ Interni sporazum između predstavnika vlada država članica Europske unije, koji se sastaju u okviru Vijeća, o financiranju potpore Europske unije u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020., u skladu sa Sporazumom o partnerstvu AKP-EU i o dodjeli financijske pomoći za prekomorske zemlje i područja na koje se primjenjuje dio četvrti Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 210, 6.8.2013., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EU) 2015/322 od 2. ožujka 2015. o provedbi 11. europskog razvojnog fonda (SL L 58, 3.3.2015., str. 1.).

³ Uredba Vijeća (EU) 2015/323 od 2. ožujka 2015. o financijskoj uredbi koja se primjenjuje na 11. europski razvojni fond (SL L 58, 3.3.2015., str. 17.).

2. Odstupajući od članka 7. ovog Sporazuma, Ujedinjena Kraljevina može sudjelovati kao promatrač bez prava glasa u Odboru ERF-a, kako je osnovan u skladu s člankom 8. Internog sporazuma o 11. ERF-u, i u Odboru instrumenta pomoći ulaganju kako je utvrđeno u skladu s člankom 9. Internog sporazuma o 11. ERF-u.
3. Prekomorske zemlje i područja iz članka 3. stavka 1. točke (e) koriste se 11. ERF-om do njegova zaključenja i prethodnim ERF-ovima do njihova zaključenja.
4. Udio Ujedinjene Kraljevine u instrumentu pomoći ulaganju ERF-a iz uzastopnih razdoblja ERF-a vraća joj se kako ulaganje dopijeva. Metoda tog povrata ista je kao i metoda iz članka 144. Osim ako je drukčije dogovoreno, udio Ujedinjene Kraljevine u kapitalu ne smije se preraspodijeliti u druge svrhe nakon isteka razdoblja za preuzimanje obveza 11. ERF-a niti prenijeti u sljedeća razdoblja.

ČLANAK 153.

Ponovna upotreba opozvanih sredstava

Ako za iznose iz projekata u okviru 10. ERF-a ili prethodnih ERF-ova ne budu preuzete obveze u skladu s člankom 1. stavkom 3. Internog sporazuma o 11. ERF-u ili ako ti iznosi budu opozvani u skladu s člankom 1. stavkom 4. Internog sporazuma o 11. ERF-u na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma, udio Ujedinjene Kraljevine u tim iznosima ne smije se ponovno upotrijebiti.

Prvi stavak primjenjuje se na udio Ujedinjene Kraljevine u sredstvima za koja obveze ne budu preuzete ili koja ne budu opozvana u okviru 11. ERF-a nakon 31. prosinca 2020.

ČLANAK 154.

Jamstvo Ujedinjene Kraljevine u okviru uzastopnih internih sporazuma o ERF-u

Ujedinjena Kraljevina i dalje snosi odgovornost za svoja jamstva na temelju članka 9. Internog sporazuma o 4. ERF-u¹, članka 8. Internog sporazuma o 5. ERF-u², Internog sporazuma o 6. ERF-u³, Internog sporazuma o 7. ERF-u⁴ i Internog sporazuma o 8. ERF-u⁵, članka 6. Internog sporazuma o 9. ERF-u⁶ te članka 4. Internog sporazuma o 10. ERF-u⁷ i Internog sporazuma o 11. ERF-u.

Ujedinjena Kraljevina zadržava pravo na svoj udio u svim iznosima čiji je povrat osiguran pod uvjetima za jamstva država članica i na stanje na svojem depozitnom računu po viđenju. Udio Ujedinjene Kraljevine iz ovog podstavka razmjeran je njezinu sudjelovanju u svakom sporazumu o jamstvu.

¹ SL L 25, 30.1.1976., str. 168.

² SL L 347, 22.12.1980., str. 210.

³ SL L 86, 1.3.1986., str. 210.

⁴ SL L 229, 17.8.1991., str. 288.

⁵ SL L 156, 29.5.1998., str. 108.

⁶ SL L 317, 15.12.2000., str. 355.

⁷ SL L 247, 9.9.2006., str. 32.

POGLAVLJE 6.

UZAJAMNI FONDOVI I INSTRUMENT ZA IZBJEGLICE U TURSKOJ

ČLANAK 155.

Obveze prema uzajamnim fondovima i Instrumentu za izbjeglice u Turskoj

1. Ujedinjena Kraljevina dužna je ispunjavati obveze koje prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma preuzme prema Kriznom uzajamnom fondu Europske unije za stabilnost i rješavanje temeljnih uzroka nezakonite migracije i raseljenih osoba u Africi, osnovanom Odlukom Komisije od 20. listopada 2015.¹, svakom budućem uzajamnom fondu Europske unije osnovanom prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma i prema Instrumentu za izbjeglice u Turskoj, osnovanom Odlukom Komisije od 24. studenoga 2015.² i svim njihovim izmjenama koje se donesu prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

¹ Odluka Komisije od 20. listopada 2015. o osnivanju Kriznog uzajamnog fonda Europske unije za stabilnost i rješavanje temeljnih uzroka nezakonite migracije i raseljenih osoba u Africi (C(2015) 7293).

² Odluka Komisije od 24. studenoga 2015. o usklađivanju mjera Unije i država članica koordinacijskim mehanizmom – Instrumentom za izbjeglice u Turskoj (SL C 407, 8.12.2015., str. 8.).

2. Ujedinjena Kraljevina može sudjelovati u relevantnim tijelima povezanim s Instrumentom za izbjeglice u Turskoj prema pravilima utvrđenima za donatore u skladu s člankom 234. stavkom 4. Financijske uredbe.

POGLAVLJE 7.

AGENCIJE VIJEĆA I OPERACIJE ZAJEDNIČKE SIGURNOSNE I OBRAMBENE POLITIKE

ČLANAK 156.

Obveze Ujedinjene Kraljevine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma

Do 31. prosinca 2020. Ujedinjena Kraljevina dužna je doprinosti financiranju Europske obrambene agencije, Instituta Europske unije za sigurnosne studije i Satelitskog centra Europske unije, kao i troškovima operacija zajedničke sigurnosne i obrambene politike, a prema ključevima za uplatu doprinosa utvrđenima u članku 14. stavku 9. točki (a) Odluke Vijeća (EU) 2016/1353¹, članku 10. stavku 3. Odluke Vijeća 2014/75/ZVSP², članku 10. stavku 3. Odluke Vijeća 2014/401/ZVSP³ i članku 41. stavku 2. drugom podstavku Ugovora o Europskoj uniji te u skladu s člankom 5. ovog Sporazuma.

-
- ¹ Odluka Vijeća (EU) 2016/1353 od 4. kolovoza 2016. o financijskim pravilima Europske obrambene agencije i o stavljanju izvan snage Odluke 2007/643/ZVSP (SL L 219, 12.8.2016., str. 98.).
- ² Odluka Vijeća 2014/75/ZVSP od 10. veljače 2014. o Institutu Europske unije za sigurnosne studije (SL L 41, 12.2.2014., str. 13.).
- ³ Odluka Vijeća 2014/401/ZVSP od 26. lipnja 2014. o Satelitskom centru Europske unije i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije 2001/555/ZVSP o osnivanju Satelitskog centra Europske unije (SL L 188, 27.6.2014., str. 73.).

ČLANAK 157.

Obveze Ujedinjene Kraljevine nakon 31. prosinca 2020.

1. Na temelju financijskih izvještaja agencija, u mjeri u kojoj relevantne obveze nisu pokrivenе rezervacijama na dan 31. prosinca 2020., Ujedinjena Kraljevina plaća svoj udio u sljedećim obvezama u skladu sa svojim ključem za uplatu doprinosa za svaku od tih agencija na temelju njihovih revidiranih financijskih izvještaja na dan 31. prosinca 2020.:
 - (a) obveze za mirovine osoblja Europske obrambene agencije, Instituta Europske unije za sigurnosne studije i Satelitskog centra Europske unije;
 - (b) sve obveze koje proizlaze iz likvidacije Zapadnoeuropske unije.
2. Plaćanja u vezi s obvezama iz stavka 1. izvršavaju se do 30. lipnja 2021.

DIO ŠESTI

INSTITUCIJSKE I ZAVRŠNE ODREDBE

GLAVA I.

DOSLJEDNO TUMAČENJE I PRIMJENA

ČLANAK 158.

Upućivanja na Sud Europske unije u vezi s dijelom drugim

1. Ako se u predmetu koji se u razdoblju od osam godina nakon isteka prijelaznog razdoblja pokrene u prvom stupnju pred sudom Ujedinjene Kraljevine postavi pitanje tumačenja dijela drugog ovog Sporazuma i ako taj sud bude smatrao da mu je za donošenje presude potrebna odluka o tom prethodnom pitanju, taj sud može od Suda Europske unije zatražiti odluku o tom prethodnom pitanju.

Međutim, ako se predmet pred sudom Ujedinjene Kraljevine bude odnosio na odluku o zahtjevu podnesenom u skladu s člankom 18. stavcima od 1. do 4. ili s člankom 19., zahtjev za odluku o prethodnom pitanju može se uputiti samo ako je predmet u prvom stupnju pokrenut u razdoblju od osam godina od dana početka primjene članka 19.

2. Sud Europske unije nadležan je za donošenje odluka o prethodnim pitanjima po zahtjevima u skladu sa stavkom 1. Pravni učinci takvih odluka o prethodnim pitanjima u Ujedinjenoj Kraljevini jednaki su pravnim učincima odluka o prethodnim pitanjima donesenih u skladu s člankom 267. UFEU-a u Uniji i njezinim državama članicama.

3. Ako Zajednički odbor donese odluku u skladu s člankom 132. stavkom 1., razdoblje od osam godina iz stavka 1. drugog podstavka automatski se produljuje za onoliko mjeseci za koliko je produljeno prijelazno razdoblje.

ČLANAK 159.

Praćenje provedbe i primjene dijela drugog

1. Provedbu i primjenu dijela drugog u Ujedinjenoj Kraljevini prati neovisno tijelo („Tijelo”), koje ima jednake ovlasti kao Europska komisija na temelju Ugovorâ za provođenje istraga na vlastitu inicijativu o navodnim povredama dijela drugog koje počine upravna tijela Ujedinjene Kraljevine i za zaprimanje pritužbi građana Unije i članova njihovih obitelji u svrhu provođenja takvih istraga. Tijelo po primitku takve pritužbe ima osim toga pravo pokrenuti odgovarajući sudski postupak pred nadležnim sudom Ujedinjene Kraljevine radi pronalaska odgovarajućeg pravnog sredstva.
2. Europska komisija i Tijelo jednom godišnje zasebno izvješćuju posebni odbor za prava građana iz članka 165. stavka 1. točke (a) o provedbi i primjeni dijela drugog u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini. Dostavljene informacije moraju posebno uključivati mjere poduzete za provedbu dijela drugog ili usklađivanje s dijelom drugim te broj i prirodu zaprimljenih pritužbi.
3. Zajednički odbor ocjenjuje rad Tijela najranije osam godina nakon isteka prijelaznog razdoblja. Nakon te ocjene Odbor može u dobroj vjeri i u skladu s člankom 164. stavkom 4. točkom (f) i člankom 166. donijeti odluku o tome da Ujedinjena Kraljevina može ukinuti Tijelo.

ČLANAK 160.

Nadležnost Suda Europske unije za određene odredbe dijela petog

Ne dovodeći u pitanje članak 87. ovog Sporazuma, članci 258., 260. i 267. UFEU-a primjenjuju se na tumačenje i primjenu primjenjivog prava Unije iz članka 136. i članka 138. stavka 1. ili 2. ovog Sporazuma. U tu svrhu svako upućivanje u člancima 258., 260. i 267. UFEU-a na državu članicu tumači se tako da uključuje Ujedinjenu Kraljevinu.

ČLANAK 161.

Postupci pred Sudom Europske unije

1. Ako sud države članice Sudu Europske unije uputi zahtjev za odluku o prethodnom pitanju koje se odnosi na tumačenje ovog Sporazuma, odluka nacionalnog suda u vezi s tim pitanjem dostavlja se Ujedinjenoj Kraljevini.
2. Odredbe prava Unije kojima su uređeni postupci pokrenuti pred Sudom Europske unije u skladu s člankom 267. UFEU-a primjenjuju se *mutatis mutandis* na zahtjeve za odluku Suda Europske unije upućene na temelju članka 158. ovog Sporazuma.

Odredbe prava Unije kojima se uređuje postupak pred Sudom Europske unije primjenjuju se na postupke pred Sudom Europske unije i zahtjeve za odluku o prethodnom pitanju upućene u skladu s člankom 160. ovog Sporazuma.

3. U predmetima pokrenutima pred Sudom Europske unije u skladu sa stavkom 1. i člancima 158. i 160. ovog Sporazuma te člankom 12. Protokola o suverenim područjima:
 - (a) Ujedinjena Kraljevina može sudjelovati u postupku pred Sudom Europske unije na isti način kao država članica;
 - (b) odvjetnici ovlašteni za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine imaju pravo zastupati stranke pred Sudom Europske unije ili im pomagati u takvim postupcima; u takvim predmetima ti odvjetnici izjednačeni su u svakom pogledu s odvjetnicima ovlaštenima za zastupanje pred sudovima država članica koji zastupaju stranku pred Sudom Europske unije ili joj pomažu u postupku.

ČLANAK 162.

Sudjelovanje Europske komisije u predmetima u tijeku pred sudom Ujedinjene Kraljevine

Ako je to potrebno radi dosljednog tumačenja i primjene ovog Sporazuma, Europska komisija može sudovima Ujedinjene Kraljevine podnijeti pisana očitovanja u predmetima koji su u tijeku pred tim sudovima i tiču se tumačenja Sporazuma. Europska komisija može uz dopuštenje predmetnog suda podnijeti i usmena očitovanja. Europska komisija dužna je obavijestiti Ujedinjenu Kraljevinu o svojoj namjeri podnošenja očitovanja prije nego što ih formalno podnese.

ČLANAK 163.

Redovit dijalog i razmjena informacija

Kako bi se olakšalo dosljedno tumačenje ovog Sporazuma, i uz puno poštovanje neovisnosti sudova, Sud Europske unije i najviši sudovi Ujedinjene Kraljevine uspostavljaju redovit dijalog istovjetan dijalogu Suda Europske unije s najvišim sudovima država članica.

GLAVA II.

INSTITUCIJSKE ODREDBE

ČLANAK 164.

Zajednički odbor

1. Osniva se Zajednički odbor, koji se sastoji od predstavnika Unije i Ujedinjene Kraljevine. Supreedsjedaju mu Unija i Ujedinjena Kraljevina.
2. Zajednički odbor sastaje se na zahtjev Unije ili Ujedinjene Kraljevine, a u svakom slučaju najmanje jednom godišnje. Zajednički odbor utvrđuje raspored sastanaka i dnevni red zajedničkom suglasnošću. Rad Zajedničkog odbora uređen je poslovnikom utvrđenim u Prilogu VIII. ovom Sporazumu.
3. Zajednički odbor nadležan je za provedbu i primjenu ovog Sporazuma. Unija i Ujedinjena Kraljevina mogu Zajedničkom odboru uputiti sva pitanja koja se odnose na provedbu, primjenu i tumačenje ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor:

- (a) nadzire i olakšava provedbu i primjenu ovog Sporazuma;
- (b) odlučuje o zadaćama posebnih odbora i nadzire njihov rad;
- (c) traži odgovarajuće načine i metode sprječavanja problema koji bi mogli nastati u područjima obuhvaćenim ovim Sporazumom odnosno rješavanja sporova koji bi mogli nastati u vezi s tumačenjem i primjenom ovog Sporazuma;
- (d) razmatra sva pitanja od interesa za područja obuhvaćena ovim Sporazumom;
- (e) donosi odluke i preporuke kako je navedeno u članku 166.; i
- (f) donosi izmjene ovog Sporazuma u slučajevima koji su njime predviđeni.

5. Zajednički odbor može:

- (a) prenijeti svoje odgovornosti na posebne odbore, osim odgovornosti iz stavka 4. točaka (b), (e) i (f);

- (b) osnivati posebne odbore, osim odbora utvrđenih u članku 165., koji mu pomažu u izvršavanju njegovih zadaća;
 - (c) promijeniti zadaće dodijeljene posebnim odborima i raspustiti bilo koji od tih odbora;
 - (d) osim u vezi s dijelom prvim, četvrtim i šestim, do kraja četvrte godine nakon isteka prijelaznog razdoblja, donositi odluke o izmjeni ovog Sporazuma pod uvjetom da su te izmjene potrebne za ispravljanje pogrešaka, uklanjanje propusta ili drugih nedostataka ili rješavanje situacija koje se nisu mogle predvidjeti u trenutku potpisivanja ovog Sporazuma te pod uvjetom da se tim odlukama ne smiju mijenjati ključni elementi ovog Sporazuma;
 - (e) donositi izmjene poslovnika utvrđenog u Prilogu VIII.; i
 - (f) poduzimati druge mjere pri izvršavanju svojih funkcija u skladu s odlukom Unije i Ujedinjene Kraljevine.
6. Zajednički odbor donosi godišnje izvješće o funkcioniranju ovog Sporazuma.

ČLANAK 165.

Posebni odbori

1. Osnivaju se sljedeći posebni odbori:

- (a) Odbor za prava građana;
- (b) Odbor za odredbe o razdvajanju;
- (c) Odbor za pitanja provedbe Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj;
- (d) Odbor za pitanja provedbe Protokola o suverenim područjima na Cipru;
- (e) Odbor za pitanja provedbe Protokola o Gibraltaru; i
- (f) Odbor za financijske odredbe.

Ti posebni odbori sastavljeni su od predstavnika Unije i predstavnika Ujedinjene Kraljevine.

2. Rad posebnih odbora uređen je poslovníkom utvrđenim u Prilogu VIII. ovom Sporazumu.

Osim ako je ovim Sporazumom predviđeno drukčije ili ako supredsjedatelji odluče drukčije, posebni odbori sastaju se najmanje jednom godišnje. Dodatni sastanci mogu se održati na zahtjev Unije, Ujedinjene Kraljevine ili Zajedničkog odbora. Supredsjedaju im predstavnici Unije i Ujedinjene Kraljevine. Posebni odbori raspored sastanaka i dnevni red utvrđuju zajedničkom suglasnošću. Posebni odbori mogu izraditi nacрте odluka i preporuka te ih uputiti na donošenje Zajedničkom odboru.

3. Unija i Ujedinjena Kraljevina dužne su se pobrinuti da njihovi predstavnici u posebnim odborima imaju odgovarajuće stručno znanje o pitanjima o kojima se raspravlja.

4. Posebni odbori dužni su Zajednički odbor obavijestiti o rasporedu i dnevnom redu svojih sastanaka dovoljno rano prije njihova održavanja i izvješćivati ga o rezultatima i zaključcima svakog sastanka. Osnivanje ili postojanje posebnog odbora Ujedinjenu Kraljevinu ili Uniju ne sprječava da bilo koje pitanje izravno upute Zajedničkom odboru.

ČLANAK 166.

Odluke i preporuke

1. Za potrebe ovog Sporazuma, Zajednički odbor ima ovlasti donositi odluke o svim pitanjima za koja je to predviđeno ovim Sporazumom i odgovarajuće preporuke za Uniju i Ujedinjenu Kraljevinu.
2. Odluke Zajedničkog odbora obvezujuće su za Uniju i Ujedinjenu Kraljevinu i one su ih dužne provoditi. Odluke imaju isti pravni učinak kao ovaj Sporazum.
3. Zajednički odbor odluke i preporuke donosi zajedničkom suglasnošću.

GLAVA III.

RJEŠAVANJE SPOROVA

ČLANAK 167.

Suradnja

Unija i Ujedinjena Kraljevina uvijek se nastoje dogovoriti o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma te suradnjom i savjetovanjem postići obostrano prihvatljivo rješenje svakog pitanja koje bi moglo utjecati na njegovo funkcioniranje.

ČLANAK 168.

Isključivost

Za sve sporove između Unije i Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz ovog Sporazuma, Unija i Ujedinjena Kraljevina primjenjuju isključivo postupke predviđene ovim Sporazumom.

ČLANAK 169.

Savjetovanje i komunikacija u okviru Zajedničkog odbora

1. Unija i Ujedinjena Kraljevina nastoje svaki spor o tumačenju i primjeni odredaba ovog Sporazuma riješiti savjetovanjem u Zajedničkom odboru u dobroj vjeri kako bi postigle sporazumno rješenje. Stranka koja želi započeti savjetovanje dostavlja pisanu obavijest Zajedničkom odboru.
2. Svaka komunikacija ili dostava obavijesti između Unije i Ujedinjene Kraljevine koje su predviđene ovom glavom odvijaju se u okviru Zajedničkog odbora.

ČLANAK 170.

Pokretanje arbitražnog postupka

1. Ne dovodeći u pitanje članak 160., ako se u roku od tri mjeseca od dostave pisane obavijesti Zajedničkom odboru u skladu s člankom 169. stavkom 1. ne postigne sporazumno rješenje, Unija ili Ujedinjena Kraljevina mogu zatražiti osnivanje arbitražnog vijeća. Taj zahtjev podnosi se u pisanom obliku drugoj stranki i Međunarodnom uredu Stalnog arbitražnog suda. U zahtjevu se navodi predmet spora pred arbitražnim vijećem i sažetak pravnih argumenata koji podupiru zahtjev.

2. Unija i Ujedinjena Kraljevina mogu se sporazumjeti da se osnivanje arbitražnog vijeća može zatražiti prije isteka roka iz stavka 1.

ČLANAK 171.

Osnivanje arbitražnog vijeća

1. Zajednički odbor najkasnije do isteka prijelaznog razdoblja sastavlja popis 25 osoba koje žele i mogu obavljati dužnost članova arbitražnog vijeća. U tu svrhu Unija i Ujedinjena Kraljevina predlažu po deset osoba. Unija i Ujedinjena Kraljevina osim toga zajedno predlažu pet osoba za predsjednika arbitražnog vijeća. Zajednički odbor osigurava usklađenost popisa s tim zahtjevima u svakom trenutku.

2. Popis utvrđen u skladu sa stavkom 1. sadržava samo osobe neupitne neovisnosti, koje posjeduju kvalifikacije potrebne za imenovanje na najvišu sudsku dužnost u svojim državama ili koje su priznati pravni stručnjaci te posjeduju stručna znanja ili iskustvo u području prava Unije i međunarodnog javnog prava. Taj popis ne smije uključivati osobe koje su članovi, dužnosnici ili drugi službenici institucija Unije, vlada država članica ili vlade Ujedinjene Kraljevine.

3. Arbitražno vijeće sastoji se od pet članova.

4. Vijeće se osniva u skladu sa stavcima 5. i 6. u roku od 15 dana od dana zahtjeva u skladu s člankom 170.

5. Unija i Ujedinjena Kraljevina imenuju po dva člana iz redova osoba s popisa iz stavka 1. Predsjednik se bira konsenzusom članova vijeća iz redova osoba koje su za tu funkciju Unija i Ujedinjena Kraljevina zajednički predložile.

Ako članovi vijeća ne uspiju postići dogovor o odabiru predsjednika u roku utvrđenome u stavku 4., Unija ili Ujedinjena Kraljevina mogu od glavnog tajnika Stalnog arbitražnog suda zatražiti da predsjednika odabere ždrijebom iz redova osoba koje su za tu funkciju Unija i Ujedinjena Kraljevina zajednički predložile.

6. Glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda u roku od pet dana od zahtjeva iz stavka 5. provodi odabir iz stavka 5. drugog podstavka. Predstavnici Unije i Ujedinjene Kraljevine imaju pravo prisustvovati odabiru.

7. Datum osnivanja arbitražnog vijeća jest datum završetka postupka odabira.

8. Ako popis iz stavka 1. ne bude sastavljen do isteka roka iz stavka 4., Unija i Ujedinjena Kraljevina u roku od pet dana imenuju po dvije osobe za članove arbitražnog vijeća. Ako su osobe iz stavka 1. već predložene, članovi se imenuju iz redova tih osoba. Predsjednika se tada imenuje u skladu s postupkom utvrđenim u stavku 5. Ako Unija i Ujedinjena Kraljevina u roku od dodatnih pet dana zajednički ne predlože barem jednu osobu za predsjednika, glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda nakon savjetovanja s Unijom i Ujedinjenom Kraljevinom u roku od pet dana predlaže predsjednika koji ispunjava zahtjeve iz stavka 2. Ako Unija ili Ujedinjena Kraljevina u roku od pet dana ne ulože prigovor na taj prijedlog, imenuje se osoba koju je predložio glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda.

9. Ako se arbitražno vijeće ne uspije osnovati u roku od tri mjeseca od datuma zahtjeva podnesenog u skladu s člankom 170., glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda na zahtjev Unije ili Ujedinjene Kraljevine u roku od 15 dana od takvog zahtjeva te nakon savjetovanja s Unijom i Ujedinjenom Kraljevinom, za članove arbitražnog vijeća imenuje osobe koje ispunjavaju zahtjeve iz stavka 2. ovog članka.

ČLANAK 172.

Poslovník

Postupci rješavanja sporova utvrđeni u ovoj glavi uređeni su Poslovníkom navedenom u dijelu A Priloga IX. („Poslovník”), a Zajednički odbor stalno preispituje funkcioniranje tih postupaka i može izmijeniti Poslovník.

ČLANAK 173.

Vremenski okvir postupka pred arbitražnim vijećem

1. Arbitražno vijeće svoj pravorijek dostavlja Uniji, Ujedinjenoj Kraljevini i Zajedničkom odboru u roku od 12 mjeseci od datuma osnivanja arbitražnog vijeća. Ako arbitražno vijeće smatra da ne može poštovati taj rok, predsjednik arbitražnog vijeća o tome dostavlja pismenu obavijest Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini te navodi razloge za kašnjenje i datum do kojeg vijeće namjerava dovršiti svoj posao.
2. Unija ili Ujedinjena Kraljevina mogu u roku od 10 dana od osnivanja arbitražnog vijeća uputiti obrazloženi zahtjev za hitno rješavanje predmeta. Arbitražno vijeće u tom slučaju odlučuje o hitnosti predmeta u roku od 15 dana od primitka takvog zahtjeva. Ako utvrdi hitnost predmeta, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini dostavilo svoj pravorijek u roku od šest mjeseci od datuma svojeg osnivanja.

ČLANAK 174.

Sporovi u kojima se propituje pravo Unije

1. Ako se u sporu koji je upućen na arbitražu u skladu s ovom glavom postavlja pitanje tumačenja pojma prava Unije, pitanje tumačenja odredbe prava Unije navedene u ovom Sporazumu ili pitanje je li Ujedinjena Kraljevina poštovala svoje obveze iz članka 89. stavka 2., arbitražno vijeće ne odlučuje ni o jednom takvom pitanju. U tim slučajevima arbitražno vijeće upućuje zahtjev Sudu Europske unije za odlučivanje o tom pitanju. Sud Europske unije nadležan je za donošenje takve odluke i ona je obvezujuća za arbitražno vijeće.

Arbitražno vijeće upućuje zahtjev iz prvog podstavka nakon što sasluša stranke.

2. Ne dovodeći u pitanje prvu rečenicu stavka 1. prvog podstavka, ako smatraju da je potrebno uputiti zahtjev u skladu sa stavkom 1., Unija ili Ujedinjena Kraljevina mogu arbitražnom vijeću dostaviti podneske u tu svrhu. U takvom slučaju, arbitražno vijeće upućuje zahtjev u skladu sa stavkom 1., osim ako se pitanje ne odnosi na tumačenje pojma prava Unije, tumačenje odredbe prava Unije navedene u ovom Sporazumu ni na to je li Ujedinjena Kraljevina poštovala svoje obveze iz članka 89. stavka 2. Arbitražno vijeće obrazlaže svoju ocjenu. U roku od 10 dana nakon ocjene svaka stranka može od arbitražnog vijeća zatražiti da preispita svoju ocjenu te se u roku od 15 dana od zahtjeva stranaka za saslušanje o tom pitanju organizira saslušanje. Arbitražno vijeće obrazlaže svoju ocjenu.

3. U slučajevima iz stavaka 1. i 2 rokovi utvrđeni člankom 173. suspendiraju se dok Sud Europske unije ne donese svoju odluku. Od arbitražnog vijeća ne zahtijeva se da svoj pravorijek donese u roku kraćem od 60 dana od datuma donošenja odluke Suda Europske unije.

4. Na postupke pred Sudom Europske unije u skladu s ovim člankom primjenjuju se *mutatis mutandis* članak 161. stavak 2. prvi podstavak i članak 161. stavak 3.

ČLANAK 175.

Postupanje u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća

Pravorijek arbitražnog vijeća obvezujući je za Uniju i Ujedinjenu Kraljevinu. Unija i Ujedinjena Kraljevina poduzimaju sve mjere potrebne za postupanje u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća u dobroj vjeri te nastoje dogovoriti rok za provedbu tog pravorijeka u skladu s postupkom iz članka 176.

ČLANAK 176.

Razumni rok za postupanje u skladu s odlukom

1. Ako vijeće odluči u korist tužitelja, tuženik najkasnije 30 dana nakon dostave pravorijeka arbitražnog vijeća Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja obavijest tužitelju o roku koji smatra potrebnim za postupanje u skladu s odlukom („razumni rok”).
2. U slučaju neslaganja između Unije i Ujedinjene Kraljevine u pogledu razumnog roka za postupanje u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća, tužitelj u roku od 40 dana od dostave obavijesti tuženika u skladu sa stavkom 1. izvornom arbitražnom vijeću upućuje pisani zahtjev za određivanje razumnog roka. Takav se zahtjev istodobno dostavlja tuženiku. Arbitražno vijeće Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja svoju odluku o roku za postupanje u skladu s odlukom u roku od 40 dana od datuma podnošenja zahtjeva.

3. Ako se izvorno arbitražno vijeće ili neki njegovi članovi ne mogu ponovno sastati radi razmatranja zahtjeva iz stavka 2., osniva se novo arbitražno vijeće u skladu s člankom 171. Rok za dostavu odluke jest 60 dana od datuma osnivanja novog arbitražnog vijeća.
4. Tuženik u pisanom obliku obavješćuje tužitelja o svojem postupanju u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća iz članka 173. najkasnije mjesec dana prije isteka razumnog roka.
5. Unija i Ujedinjena Kraljevina mogu sporazumno produžiti razumni rok.

ČLANAK 177.

Preispitivanje mjera poduzetih radi postupanja u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća

1. Tuženik prije isteka razumnog roka dostavlja obavijest tužitelju o svim mjerama koje je poduzeo radi postupanja u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća.
2. Ako po isteku razumnog roka smatra da tuženik nije postupio u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća iz članka 173., tužitelj može izvornom arbitražnom vijeću uputiti pisani zahtjev za rješavanje o toj stvari. Arbitražno vijeće svoj pravorijek dostavlja Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini u roku od 90 dana od datuma podnošenja zahtjeva.

3. Ako se izvorno arbitražno vijeće ili neki njegovi članovi ne mogu ponovno sastati radi razmatranja zahtjeva iz stavka 2., osniva se novo arbitražno vijeće u skladu s člankom 171. Rok za dostavu pravorijeka jest 60 dana od datuma osnivanja novog arbitražnog vijeća.

4. Ako se u predmetu upućenom arbitražnom vijeću u skladu sa stavkom 2. postavlja pitanje tumačenja pojma prava Unije ili pitanje tumačenja odredbe prava Unije navedene u ovom Sporazumu, primjenjuje se *mutatis mutandis* članak 174.

ČLANAK 178.

Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu s pravorijekom

1. Ako u skladu s člankom 177. stavkom 2. donese odluku o nepostupanju tuženika u skladu pravorijekom arbitražnog vijeća iz članka 173., arbitražno vijeće može na zahtjev tužitelja izreći plaćanje jednokratnog iznosa ili novčane kazne u korist tužitelja. Pri određivanju jednokratnog iznosa ili novčane kazne arbitražno vijeće uzima u obzir ozbiljnost nepostupanja u skladu s odlukom i temeljne povrede obveze te trajanje nepostupanja u skladu s odlukom i temeljne povrede obveze.

2. Ako nakon mjesec dana od donošenja pravorijeka arbitražnog vijeća iz stavka 1. tuženik ne uplati jednokratni iznos ili novčanu kaznu koja mu je izrečena ili ako nakon 6 mjeseci od donošenja pravorijeka arbitražnog vijeća iz članka 177. stavka 2. tuženik i dalje ne postupa u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća iz članka 173., tužitelj nakon dostave obavijesti tuženika ima pravo suspendirati obveze koje proizlaze iz:

- (a) odredaba ovog Sporazuma, osim onih koje su sadržane u dijelu drugom; ili
- (b) dijelova drugih sporazuma između Unije i Ujedinjene Kraljevine u skladu s uvjetima utvrđenima u tim sporazumima.

U obavijesti se navode odredbe koje tužitelj namjerava suspendirati. Prije donošenja odluke o suspenziji dijelova sporazuma iz točke (b) tužitelj prvo razmatra je li suspenzija odredaba ovog Sporazuma u skladu s točkom (a) primjeren odgovor na povredu. Svaka suspenzija mora biti proporcionalna predmetnoj povredi obveze s obzirom na težinu povrede i predmetna prava te, ako se suspenzija temelji na činjenici da tuženik i dalje ne postupa u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća iz članka 173., na to je li tuženiku izrečena novčana kazna, je li je on platio ili još nije.

Tužitelj može primijeniti suspenziju u bilo kojem trenutku, a najranije 10 dana nakon datuma dostave obavijesti, osim ako tuženik zatraži arbitražu u skladu sa stavkom 3.

3. Ako smatra da opseg suspenzije navedene u obavijesti iz stavka 2. nije proporcionalan, tuženik može izvornom arbitražnom vijeću uputiti pisani zahtjev za rješavanje o toj stvari. Takav zahtjev dostavlja se tužitelju prije isteka razdoblja od 10 dana iz stavka 2. Arbitražno vijeće svoj pravorijek dostavlja Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini u roku od 60 dana od datuma podnošenja zahtjeva. Obveze se ne suspendiraju sve dok arbitražno vijeće ne dostavi svoj pravorijek, a svaka suspenzija mora biti usklađena s pravorijekom arbitražnog vijeća.

4. Ako se izvorno arbitražno vijeće ili neki njegovi članovi ne mogu ponovno sastati radi razmatranja zahtjeva iz stavka 2., osniva se novo arbitražno vijeće u skladu s člankom 171. U takvim slučajevima rok za dostavu pravorijeka jest 90 dana od datuma osnivanja novog arbitražnog vijeća.

5. Suspenzija obveza privremena je i primjenjuje se samo dok se mjera za koju se utvrdi da nije u skladu s odredbama ovog Sporazuma ne opozove ili izmijeni kako bi se uskladila s odredbama ovog Sporazuma, ili dok Unija i Ujedinjena Kraljevina ne dogovore drugi način rješavanja spora.

ČLANAK 179.

Preispitivanje mjera poduzetih nakon primjene privremenih pravnih sredstava

1. Ako tužitelj suspendira obveze u skladu s člankom 178. ili ako arbitražno vijeće tuženiku izrekne plaćanje novčane kazne u skladu s člankom 178. stavkom 1., tuženik dostavlja obavijest tužitelju o svim mjerama koje je poduzeo radi postupanja u skladu s pravorijekom arbitražnog vijeća i o svojem zahtjevu za ukidanje suspenzije obveza koju primjenjuje tužitelj ili plaćanja novčane kazne.

2. Ako Unija i Ujedinjena Kraljevina u roku od 45 dana od dana dostave obavijesti ne postignu dogovor o tome postiže li se mjerom iz obavijesti usklađenost tuženika s odredbama ovog Sporazuma, svaka stranka može arbitražnom vijeću uputiti pisani zahtjev za rješavanje o toj stvari. Takav se zahtjev istodobno dostavlja drugoj stranki. Pravorijek arbitražnog vijeća dostavlja se Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini te Zajedničkom odboru u roku od 75 dana od podnošenja zahtjeva.

Ako arbitražno vijeće donese odluku o usklađenosti tuženika sa Sporazumom ili ako tužitelj u roku od 45 dana od dostave obavijesti iz stavka 1. ovog članka ne zatraži da izvorno arbitražno vijeće odluči o tom pitanju:

- (a) suspenzija obveza prestaje u roku od 15 dana od pravorijeka arbitražnog vijeća odnosno nakon isteka roka od 45 dana;

(b) plaćanje novčane kazne prestaje prvi dan nakon dana pravorijeka arbitražnog vijeća odnosno nakon isteka roka od 45 dana.

3. Ako se izvorno arbitražno vijeće ili neki njegovi članovi ne mogu ponovno sastati radi razmatranja zahtjeva iz stavka 2., osniva se novo arbitražno vijeće u skladu s člankom 171. U tom slučaju, rok za dostavu pravorijeka jest 90 dana od datuma osnivanja novog arbitražnog vijeća.

4. Ako se u predmetu upućenom arbitražnom vijeću u skladu sa stavkom 2. postavlja pitanje tumačenja pojma prava Unije ili pitanje tumačenja odredbe prava Unije navedene u ovom Sporazumu, primjenjuje se *mutatis mutandis* članak 174.

ČLANAK 180.

Odluke i pravorijeci arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi odluke donijelo konsenzusom. Ako se odluka ipak ne može donijeti konsenzusom, o spornom pitanju odlučuje se većinom glasova. Međutim, izdvojena mišljenja arbitara ne objavljuju se ni u kojem slučaju.

2. Svaki pravorijek arbitražnog vijeća obvezujući je za Uniju i Ujedinjenu Kraljevinu. U pravorijeku se navode utvrđene činjenice, primjenjivost relevantnih odredaba ovog Sporazuma i utemeljenost mišljenja i donesenih zaključaka. Unija i Ujedinjena Kraljevina obznanjaju pravorijeke i odluke arbitražnog vijeća u cijelosti, u skladu s odredbama o zaštiti povjerljivih informacija.

ČLANAK 181.

Članovi arbitražnog vijeća

1. Članovi arbitražnog vijeća moraju biti neovisni, samostalno obavljati funkciju i ne smiju primati upute ni od jedne organizacije ili vlade i dužni su postupati u skladu s Kodeksom ponašanja iz dijela B Priloga IX. Zajednički odbor može izmijeniti Kodeks ponašanja.
2. Članovi arbitražnog vijeća od njegova osnivanja uživaju imunitet od pravnih postupaka u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini koji se odnose na postupanje pri obavljanju funkcija u tom arbitražnom vijeću.

GLAVA IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 182.

Protokoli i prilozi

Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj, Protokol o suverenim područjima na Cipru, Protokol o Gibraltaru i prilozi od I. do IX. sastavni su dio ovog Sporazuma.

ČLANAK 183.

Vjerodostojni tekstovi i depozitar

Ovaj Sporazum sastavljen je u jednom izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Glavni tajnik Vijeća depozitar je ovog Sporazuma.

ČLANAK 184.

Pregovori o budućim odnosima

Unija i Ujedinjena Kraljevina ulažu sve moguće napore, u dobroj vjeri i u cijelosti poštujući svoje pravne poretke, da bi poduzele korake potrebne za promptne pregovore o sporazumima kojima će biti uređen njihov budući odnos iz političke izjave od 25. studenoga 2018. i za provedbu odgovarajućih postupaka ratifikacije ili sklapanja tih sporazuma, kako bi zajamčile da se ti sporazumi u najvećoj mogućoj mjeri počnu primjenjivati od isteka prijelaznog razdoblja.

ČLANAK 185.

Stupanje na snagu i primjena

Ovaj Sporazum stupa na snagu na jedan od sljedećih datuma, ovisno o tome koji je raniji:

(a) dan nakon isteka razdoblja iz članka 50. stavka 3. UEU-a, kako ga je Europsko vijeće produljilo u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom, uz uvjet da prije toga datuma depozitar ovog Sporazuma primi pisanu obavijest od Unije i Ujedinjene Kraljevine o završetku potrebnih unutarnjih postupaka;

(b) prvog dana u mjesecu nakon što depozitar ovog Sporazuma primi posljednju pisanu obavijest iz točke (a).

Ako prije isteka razdoblja iz članka 50. stavka 3. UEU-a, kako ga je Europsko vijeće produljilo u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom, depozitar ovog Sporazuma ne primi pisanu obavijest iz točke (a), ovaj Sporazum ne stupa na snagu.

U pisanoj obavijesti iz prvog stavka Unija za svaku državu članicu koja je navela razloge povezane s temeljnim načelima svojeg nacionalnog zakonodavstva može izjaviti da tijekom prijelaznog razdoblja, uz razloge za neizvršenje europskog uhidbenog naloga iz Okvirne odluke 2002/584/PUP, pravosudna tijela izvršenja te države članice mogu odbiti predati svoje državljane Ujedinjenoj Kraljevini na temelju europskog uhidbenog naloga. Ujedinjena Kraljevina u takvom slučaju najkasnije mjesec dana nakon primitka izjave Unije može izjaviti da njezina pravosudna tijela izvršenja mogu odbiti predati njezine državljane toj državi članici.

Dijelovi drugi i treći, uz iznimku članka 19., članka 34. stavka 1., članka 44. i članka 96. stavka 1., kao i glava I. dijela šestog i članci od 169. do 181., primjenjuju se od isteka prijelaznog razdoblja.

Protokol o Irskoj / Sjevernoj Irskoj primjenjuje se nakon isteka prijelaznog razdoblja, osim sljedećih odredaba tog protokola koje se primjenjuju od stupanja na snagu ovog Sporazuma:

- članci 1., 2. i 3.,
- zadnja rečenica trećeg podstavka, četvrti podstavak, zadnja rečenica petog podstavka i šesti podstavak stavka 1. članka 6.;
- druga rečenica prvog podstavka stavka 2. članka 6.;

- zadnja rečenica stavka 2. članka 12.;
- članak 14. stavak 3.;
- članak 16.;
- članak 17. stavci od 1. do 4. i stavak 6.;
- članak 21.;
- treća rečenica članka 4. stavka 3. i članak 5. stavak 2. Priloga 2.;
- druga rečenica članka 4. stavka 1., članak 8. stavak 1. i prva rečenica članka 13. drugog stavka Priloga 3.;
- članak 1. stavak 4. i članak 2. stavak 3., zadnja rečenica članka 7. stavka 2. i članak 8. stavak prvi Priloga 4.: i
- Prilog 9. prvi podstavak.

Protokol o suverenim područjima Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske na Cipru, uz iznimku njegova članka 11., primjenjuje se nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Protokol o Gibraltaru, uz iznimku njegova članka 1., primjenjuje se nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Sastavljeno dana

PROTOKOLI

PROTOKOL O IRSKOJ/SJEVERNOJ IRSKOJ

Unija i Ujedinjena Kraljevina,

UZIMAJUĆI U OBZIR povijesne veze i dugotrajnost bilateralnih odnosa Irske i Ujedinjene Kraljevine,

PODSJEĆAJUĆI da je povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije važan i jedinstven izazov za otok Irsku te ponovno potvrđujući da su postignuća, koristi i preuzete obveze mirovnog procesa neizmjerljivo važni za tamošnji mir, stabilnost i pomirenje,

PREPOZNAJUĆI da je jedinstvenim rješenjem potrebno odgovoriti na jedinstvene okolnosti na otoku Irskoj kako bi se zajamčilo uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije,

PODSJEĆAJUĆI da se Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju („Sporazum o povlačenju”), koji se temelji na članku 50. UEU-a, ne uspostavlja trajan budući odnos Unije i Ujedinjene Kraljevine,

PODSJEĆAJUĆI da Unija i Ujedinjena Kraljevina namjeravaju zaštitni mehanizam za Irsku i Sjevernu Irsku zamijeniti naknadnim sporazumom o uspostavi zamjenskih aranžmana kojima se osigurava trajno nepostojanje „tvrde” granice na otoku Irskoj,

UZIMAJUĆI U OBZIR zajednički cilj Unije i Ujedinjene Kraljevine o uspostavi bliskog budućeg odnosa, u okviru kojeg će se na temelju jedinstvenog carinskog područja utvrđenog ovim Protokolom uspostaviti kompleksni carinski aranžmani, u cijelosti poštujući svoje pravne poretke,

POTVRĐUJUĆI da bi trebalo zaštititi sve dijelove Sporazuma na Veliki petak ili Sporazuma iz Belfasta od 10. travnja 1998. između Vlade Ujedinjene Kraljevine, Vlade Irske i ostalih sudionika u višestranim pregovorima („Sporazum iz 1998.”), koji je priložen britansko-irskom sporazumu od istoga datuma („Britansko-irski sporazum”), uključujući naknadne sporazume i aranžmane o njegovoj provedbi,

PREPOZNAJUĆI da je suradnja Sjeverne Irske i Irske središnji dio Sporazuma iz 1998. i da je ključna za pomirenje i normalizaciju odnosa na otoku Irskoj te podsjećajući na uloge, funkcije i jamstva Izvršnog tijela Sjeverne Irske, Skupštine Sjeverne Irske i Vijeća ministara Sjever-Jug (uključujući odredbe koje se odnose na obje zajednice), uspostavljenih Sporazumom iz 1998.,

PRIMJEĆUJUĆI da je pravom Unije pružen okvir potpore za odredbe o pravima, jamstvima i jednakim mogućnostima iz Sporazuma iz 1998.,

PREPOZNAJUĆI da će irski građani u Sjevernoj Irskoj na temelju svojeg statusa građanina Unije i dalje uživati, izvršavati i imati pristup pravima, mogućnostima i povlasticama, te da ovaj Protokol treba poštovati i ne smije dovesti u pitanje prava, mogućnosti i identitet koji proizlaze iz statusa građanina Unije za stanovnike Sjeverne Irske koji odluče ostvariti svoje pravo na status građanina Irske, kako je definirano u Prilogu 2. Britansko-irskog sporazuma „Izjava o odredbama članka 1. stavka vi. o građanstvu”,

PODSJEĆAJUĆI na obvezu Ujedinjene Kraljevine da štiti suradnju Sjever-Jug i njezino jamstvo izbjegavanja „tvrde” granice, uključujući svaku fizičku infrastrukturu ili s time povezane provjere i kontrole, te imajući na umu da svi budući aranžmani moraju biti u skladu s tim glavnim zahtjevima,

PRIMJEĆUJUĆI da ništa u ovom Protokolu Ujedinjenu Kraljevinu ne sprječava da osigura neometan pristup tržištu za robu koja se kreće iz Sjeverne Irske prema ostatku unutarnjeg tržišta Ujedinjene Kraljevine,

NAGLAŠAVAJUĆI zajednički cilj Unije i Ujedinjene Kraljevine da izbjegnu kontrole u lukama i zračnim lukama Sjeverne Irske, u mjeri u kojoj je to moguće u skladu s primjenjivim zakonodavstvom i uzimajući u obzir svoje regulatorne režime i njihovu provedbu,

PODSJEĆAJUĆI da se u zajedničkom izvješću pregovaračaâ Europske unije i Vlade Ujedinjene Kraljevine od 8. prosinca 2017. o napretku ostvarenom tijekom prve faze pregovora na temelju članka 50. UEU-a o urednom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije navode tri različita scenarija zaštite suradnje Sjever-Jug i izbjegavanja „tvrde” granice, ali da se ovaj Protokol temelji na trećem scenariju očuvanja potpune usklađenosti s pravilima Unijina unutarnjeg tržišta i carinske unije kojima se i sada i ubuduće podupire suradnja Sjever-Jug, gospodarstvo cijelog otoka te zaštita Sporazuma iz 1998., te da se on primjenjuje ako i sve dok se ne dogovori zamjenski aranžman o provedbi nekog drugog scenarija,

IMAJUĆI NA UMU da se u skladu s člankom 132. Sporazuma o povlačenju prijelazno razdoblje može produljiti zajedničkom suglasnošću,

PODSJEĆAJUĆI da su Unija i Ujedinjena Kraljevina provele zajedničku analizu koja pokazuje da se suradnja Sjever-Jug u znatnoj mjeri temelji na zajedničkom pravnom i političkom okviru Unije,

IMAJUĆI NA UMU da povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije stoga donosi stvarne izazove očuvanju i razvoju suradnje Sjever-Jug,

PODSJEĆAJUĆI da Ujedinjena Kraljevina i dalje ima obvezu štititi i podržavati nastavak suradnje Sjever-Jug i Istok-Zapad u nizu političkih, gospodarskih, sigurnosnih, društvenih i poljoprivrednih područja i okvira za suradnju, uključujući nastavak djelovanja tijela za provedbu suradnje Sjever-Jug,

POTVRĐUJUĆI da je ovaj Protokol potrebno provoditi radi očuvanja potrebnih uvjeta za nastavak suradnje Sjever-Jug, među ostalim radi mogućih novih aranžmana u skladu sa Sporazumom iz 1998.,

PODSJEĆAJUĆI na obveze Unije i Ujedinjene Kraljevine prema programima financiranja PEACE i INTERREG u okviru postojećeg višegodišnjeg financijskog okvira te prema očuvanju postojećih razmjera financiranja za buduće programe,

POTVRĐUJUĆI obvezu Ujedinjene Kraljevine da kroz svoje državno područje omogući učinkovit i pravovremen provoz robe koja se kreće iz Sjeverne Irske u drugu državu članicu ili u neku treću zemlju, te u suprotnom smjeru,

UVJERENE da bi primjena ovog Protokola trebala što manje utjecati na svakodnevni život zajednica u Irskoj i Sjevernoj Irskoj,

IMAJUĆI NA UMU da se prava i obveze Irske na temelju pravila Unijina unutarnjeg tržišta i carinske unije moraju u cijelosti poštovati,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Sporazumu o povlačenju:

ČLANAK 1.

Ciljevi i odnos prema naknadnom sporazumu

1. Ovaj Protokol ne dovodi u pitanje odredbe Sporazuma iz 1998. u pogledu ustavnog položaja Sjeverne Irske i načela pristanka, kojim je propisano da je svaka promjena tog položaja moguća jedino uz pristanak većine njezina stanovništva.
2. Ovaj Protokol poštuje temeljne državne funkcije i teritorijalnu cjelovitost Ujedinjene Kraljevine.
3. U ovom se Protokolu utvrđuju odgovarajuća rješenja za jedinstvene okolnosti na otoku Irskoj, za zadržavanje potrebnih uvjeta za nastavak suradnje Sjever-Jug, za izbjegavanje „tvrde” granice te za zaštitu Sporazuma iz 1998. u svim njegovim dimenzijama.
4. Cilj Sporazuma o povlačenju nije uspostava trajnog odnosa Unije i Ujedinjene Kraljevine. Stoga bi se odredbe ovog Protokola trebale primjenjivati samo privremeno, uzimajući u obzir obveze Unije i Ujedinjene Kraljevine utvrđene u članku 2. stavku 1. Odredbe ovog Protokola primjenjuju se ako i sve dok nekim naknadnim sporazumom ne budu djelomično ili u cijelosti stavljene izvan snage.

ČLANAK 2.

Naknadni sporazum

1. Unija i Ujedinjena Kraljevina ulažu sve moguće napore da do 31. prosinca 2020. sklope sporazum kojim se ovaj Protokol djelomično ili u cijelosti stavlja izvan snage.
2. U svakom naknadnom sporazumu između Unije i Ujedinjene Kraljevine navode se dijelovi ovog Protokola koji se tim sporazumom stavljaju izvan snage. Kada se nakon stupanja na snagu Sporazuma o povlačenju počne primjenjivati naknadni sporazum između Unije i Ujedinjene Kraljevine, otada se ovaj Protokol, od datuma početka primjene takvog naknadnog sporazuma i u skladu s odredbama tog sporazuma o njegovu učinku na ovaj Protokol, više ne primjenjuje ili se prestaje primjenjivati, ovisno o slučaju, u cijelosti ili djelomično, neovisno o članku 20.

ČLANAK 3.

Produljenje prijelaznog razdoblja

Ujedinjena Kraljevina može, uzimajući u obzir napredak ostvaren u pogledu sklapanja sporazuma iz članka 1. stavka 4. i članka 2. stavka 1. ovog Protokola, u svakom trenutku nakon 1. srpnja 2020. podnijeti zahtjev za produljenje prijelaznog razdoblja iz članka 126. Sporazuma o povlačenju. Ako Ujedinjena Kraljevina podnese takav zahtjev, prijelazno razdoblje može se produljiti u skladu s člankom 132. Sporazuma o povlačenju.

ČLANAK 4.

Prava pojedinaca

1. Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati da njezino povlačenje iz Unije ne prouzroči smanjenje prava, jamstava ili jednakih mogućnosti utvrđenih u tom dijelu Sporazuma iz 1998. naslovljenom „Prava, jamstva i jednake mogućnosti”, među ostalim u području zaštite od diskriminacije kako je utvrđena u odredbama prava Unije navedenima u Prilogu 1. ovom Protokolu, te posebnim mehanizmima provoditi ovaj stavak.
2. Ujedinjena Kraljevina dužna je i dalje omogućavati rad institucija i tijela osnovanih na temelju Sporazuma iz 1998., uključujući Komisiju Sjeverne Irske za ljudska prava, Komisiju Sjeverne Irske za jednakost i Zajednički odbor zastupnika komisija Sjeverne Irske i Irske za ljudska prava, u pogledu poštovanja ljudskih prava i standarda jednakosti.

ČLANAK 5.

Zajednički prostor putovanja

1. Ujedinjena Kraljevina i Irska mogu i dalje međusobno dogovarati aranžmane o kretanju osoba između svojih državnih područja („Zajednički prostor putovanja”), uz puno poštovanje prava koja fizičke osobe imaju na temelju prava Unije.

2. Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati nastavak primjene Zajedničkog prostora putovanja i s njime povezanih prava i povlastica, a da to ne utječe na obveze Irske u skladu s pravom Unije, posebno u odnosu na slobodu kretanja građana Unije i članova njihovih obitelji, neovisno o njihovom državljanstvu, pri ulasku u Irsku, izlasku iz Irske ili kretanju unutar Irske.

ČLANAK 6.

Jedinstveno carinsko područje, kretanje robe

1. Do početka primjene budućeg odnosa, uspostavlja se jedinstveno carinsko područje između Unije i Ujedinjene Kraljevine („jedinstveno carinsko područje”). U skladu s tim, Sjeverna Irska u istom je carinskom području kao i Velika Britanija.

Jedinstveno carinsko područje obuhvaća:

- (a) carinsko područje Unije definirano u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹; i
- (b) carinsko područje Ujedinjene Kraljevine.

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Pravila utvrđena u Prilogu 2. ovom Protokolu primjenjuju se na ukupnu trgovinu robom između područja iz drugog podstavka te, ako je tako predviđeno, između jedinstvenog carinskog područja i trećih zemalja. Kako bi se očuvali jednaki uvjeti nužni za odgovarajuće funkcioniranje ovog stavka, primjenjuju se odredbe iz Priloga 4. ovom Protokolu. Zajednički odbor, prema potrebi, može izmijeniti Prilog 4. da bi za te jednake uvjete utvrdio više standarde.

Zajednički odbor radi primjene ovog stavka prije 1. srpnja 2020. donosi detaljna pravila o trgovini robom između dvaju dijelova jedinstvenog carinskog područja. Ako se takva odluka ne donese prije 1. srpnja 2020., primjenjuje se Prilog 3. ovom Protokolu.

Odstupajući od trećeg podstavka, proizvodi ribarstva i akvakulture, kako su utvrđeni u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ („proizvodi ribarstva i akvakulture”) nisu obuhvaćeni ni pravilima iz priloga 2. i 4. ovom Protokolu ni pravilima iz četvrtog podstavka ovog stavka, osim ako se između Unije i Ujedinjene Kraljevine počne primjenjivati sporazum o pristupu vodama i ribolovnim mogućnostima. U skladu s člankom 184. Sporazuma o povlačenju, Unija i Ujedinjena Kraljevina ulažu sve moguće napore da takav sporazum sklope i ratificiraju prije 1. srpnja 2020.

¹ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

Zajednički odbor može donositi odluke o izmjeni Priloga 3. ovom Protokolu, ako su takve izmjene potrebne za odgovarajuće funkcioniranje ovog stavka. Takvim odlukama ne smiju se mijenjati ključni elementi ovog Protokola ni Sporazuma o povlačenju.

Drugi podstavak ne dovodi u pitanje posebne aranžmane utvrđene u Protokolu koji se odnose na suverena područja Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske na Cipru.

2. Zakonodavstvo definirano u članku 5. točki 2. Uredbe (EU) 952/2013 primjenjuje se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom (ne uključujući teritorijalne vode Ujedinjene Kraljevine). Međutim, Zajednički odbor utvrđuje uvjete, uključujući u smislu količine, pod kojima se od carina izuzimaju određeni proizvodi ribarstva i akvakulture koje u carinsko područje Unije definirano u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 unesu plovila koja plove pod zastavom Ujedinjene Kraljevine, čija je matična luka u Sjevernoj Irskoj.

I odredbe prava Unije navedene u Prilogu 5. ovom Protokolu primjenjuju se u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom, pod uvjetima iz tog priloga.

Članci 30. i 110. UFEU-a primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom. Zabranjuju se količinska ograničenja izvoza i uvoza između Unije i Sjeverne Irske.

ČLANAK 7.

Zaštita unutarnjeg tržišta UK-a

1. Ništa u ovom Protokolu Ujedinjenu Kraljevinu ne sprječava da osigura neometan pristup tržištu za robu koja se kreće iz Sjeverne Irske prema ostatku unutarnjeg tržišta Ujedinjene Kraljevine. Odredbe prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola, a kojima se zabranjuje ili ograničava izvoz robe, primjenjuju se na trgovinu između područja iz članka 6. stavka 1. drugog podstavka samo u mjeri u kojoj je to nužno zbog međunarodnih obveza Unije. Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati punu zaštitu u skladu s međunarodnim zahtjevima i obvezama relevantnima za zabrane i ograničenja izvoza robe iz Unije u treće zemlje, kako je utvrđeno pravom Unije.

2. Uzimajući u obzir ključni položaj Sjeverne Irske na unutarnjem tržištu Ujedinjene Kraljevine, Unija i Ujedinjena Kraljevina ulažu sve moguće napore da olakšaju trgovinu između dijela državnog područja Ujedinjene Kraljevine na koje se na temelju članka 6. stavka 2. ovog Protokola primjenjuje Uredba (EU) br. 952/2013 i drugih dijelova državnog područja Ujedinjene Kraljevine, u skladu s primjenjivim zakonodavstvom i uzimajući u obzir svoje regulatorne režime i njihovu provedbu. Zajednički odbor kontinuirano preispituje primjenu ovog stavka i donosi odgovarajuće preporuke kako bi se izbjegle kontrole u lukama i zračnim lukama Sjeverne Irske u mjeri u kojoj je to moguće.

3. Ništa u ovom Protokolu ne sprječava da se proizvodi podrijetlom iz Sjeverne Irske pri stavljanju na tržište u Velikoj Britaniji predstavljaju kao proizvodi podrijetlom iz Ujedinjene Kraljevine.

4. Ništa u ovom Protokolu ne utječe na pravo Ujedinjene Kraljevine kojim se uređuje stavljanje na tržište u drugim dijelovima Ujedinjene Kraljevine robe iz Sjeverne Irske koja je sukladna s tehničkim propisima, ocjenama, registracijama, potvrđama, odobrenjima ili ovlaštenjima uređenima odredbama prava Unije iz Priloga 5. ovom Protokolu.

ČLANAK 8.

Tehnički propisi, ocjene, registracije, potvrde, odobrenja i ovlaštenja

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe prava Unije iz Priloga 5. ovom Protokolu, zakonitost stavljanja robe na tržište Sjeverne Irske uređuje se pravom Ujedinjene Kraljevine te, kad je riječ o robi uvezenoj iz Unije, člancima 34. i 36. UFEU-a.

2. Ako se odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola predviđa navođenje oznake države članice, uključujući u skraćenom obliku, na markicama, naljepnicama, privjesnicama ili na neki drugi način, za Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom navodi se oznaka „UK(NI)” ili „Ujedinjena Kraljevina (Sjeverna Irska)”. Ako se odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola predviđa navođenje numeričke oznake, Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom označava se prepoznatljivom numeričkom oznakom.

3. Odstupajući od članka 15. stavka 1. ovog Protokola i članka 7. Sporazuma o povlačenju, u pogledu priznavanja u jednoj državi članici tehničkih propisa, ocjena, registracija, potvrda, odobrenja i ovlaštenja koje su izdala ili provela tijela druge države članice ili tijelo s poslovnim nastanom u nekoj drugoj državi članici, upućivanja na države članice u odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola ne tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom u pogledu tehničkih propisa, ocjena, registracija, potvrda, odobrenja i ovlaštenja koja su izdala ili provela tijela Ujedinjene Kraljevine ili tijela s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na registracije, potvrde, odobrenja i ovlaštenja za lokacije, instalacije ili objekte u Sjevernoj Irskoj koje su izdala ili provela nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine ako bi za registraciju, potvrdu, odobrenje ili ovlaštenje bio potreban pregled lokacija, instalacija ili objekata.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na veterinarske certifikate ili službene oznake i biljni reprodukcijski materijal koji se zahtijevaju odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola.

Prvi podstavak ne dovodi u pitanje valjanost u Sjevernoj Irskoj ocjena, registracija, potvrda, odobrenja i ovlaštenja koje su na temelju odredaba prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola izdala ili provela nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine ili tijela s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini. Uz svaku oznaku sukladnosti, logotip ili slično koji se zahtijevaju odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola i koji gospodarski subjekti stave na temelju ocjene, registracije, potvrde, odobrenja ili ovlaštenja koja su izdala nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine ili tijela s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini navodi se i oznaka „UK(NI)”.

Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom ne mora pokrenuti postupak prigovora, zaštitni ili arbitražni postupak koji su predviđeni odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola u mjeri u kojoj se ti postupci odnose na tehničke propise, norme, ocjene, registracije, potvrde, odobrenja i ovlaštenja koja su izdala ili provela nadležna tijela država članica ili tijela s poslovnim nastanom u državama članicama.

Prvi podstavak ne sprječava ovlaštenu osobu u Sjevernoj Irskoj da ispita i pusti u promet seriju lijeka uvezenog u Sjevernu Irsku ili proizvedenog u Sjevernoj Irskoj.

ČLANAK 9.

PDV i trošarine

Odredbe prava Unije o robi navedene u Prilogu 6. ovom Protokolu primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom.

Zajednički odbor redovito raspravlja o provedbi ovog članka te, prema potrebi, donosi potrebne mjere za njegovu odgovarajuću primjenu.

ČLANAK 10.

Poljoprivreda i okoliš

Odredbe prava Unije navedene u Prilogu 5. ovom Protokolu primjenjuju se, pod uvjetima iz tog priloga, u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom.

ČLANAK 11.

Jedinstveno tržište električne energije

Odredbe prava Unije kojima se uređuju veleprodajna tržišta električne energije navedene u Prilogu 7. ovom Protokolu primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom, pod uvjetima iz tog priloga.

ČLANAK 12.

Državne potpore

1. Odredbe prava Unije navedene u Prilogu 8. ovom Protokolu primjenjuje se na Ujedinjenu Kraljevinu, uključujući u pogledu mjera kojima se podupire proizvodnja poljoprivrednih proizvoda u Sjevernoj Irskoj i trgovina tim proizvodima, u odnosu na mjere koje utječu na tu trgovinu, na koju se primjenjuje ovaj Protokol, između dijela državnog područja Ujedinjene Kraljevine na koji se primjenjuje Uredba (EU) br. 952/2013 na temelju članka 6. stavka 2. ovog Protokola i Unije.

2. Neovisno o stavku 1., odredbe prava Unije iz tog stavka ne primjenjuju se u odnosu na mjere koje poduzimaju tijela Ujedinjene Kraljevine kojima se podupire proizvodnja poljoprivrednih proizvoda u Sjevernoj Irskoj i trgovina tim proizvodima do određene maksimalne ukupne godišnje razine potpore, i pod uvjetom da je utvrđeni minimalni postotak te izuzete potpore u skladu s odredbama iz Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi. Na utvrđivanje maksimalne ukupne godišnje razine izuzete potpore i minimalnog postotka primjenjuju se postupci iz Priloga 9.

3. Pri ispitivanju informacija o mjeri tijela Ujedinjene Kraljevine koja bi mogla činiti nezakonitu potporu koja podliježe stavku 1., Europska komisija osigurava da Ujedinjena Kraljevina bude redovito i u potpunosti obaviještena o napretku i ishodu ispitivanja te mjere.

Europska komisija i neovisno tijelo iz članka 9. Priloga 4. uspostavljaju i preispituju administrativne postupke potrebne za pravilnu provedbu ovog članka odnosno dijela četvrtog Priloga 4.

ČLANAK 13.

Druga područja suradnje Sjever-Jug

1. U skladu s aranžmanima iz članka 6. stavka 2. i članaka od 7. do 12. i uz puno poštovanje prava Unije, ovaj se Protokol provodi i primjenjuje kako bi se održali uvjeti potrebni za nastavak suradnje Sjever-Jug, uključujući u područjima kao što su okoliš, zdravlje, poljoprivreda, promet, obrazovanje i turizam te u područjima energetike, telekomunikacija, radiodifuzije, ribolova u unutarnjim vodama, pravosuđa i sigurnosti, visokog obrazovanja i sporta.

Uz puno poštovanje prava Unije, Ujedinjena Kraljevina i Irska mogu nastaviti dogovarati nove aranžmane koji se temelje na odredbama Sporazuma iz 1998. u drugim područjima suradnje Sjever-Jug na otoku Irskoj.

2. Zajednički odbor kontinuirano preispituje u kojoj se mjeri provedbom i primjenom ovog Protokola održavaju uvjeti potrebni za suradnju Sjever-Jug. Zajednički odbor može s tim u vezi donositi odgovarajuće preporuke Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini, među ostalim na preporuku Posebnog odbora.

ČLANAK 14.

Provedba, primjena, nadzor i izvršenje

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., tijela Ujedinjene Kraljevine odgovorna su za provedbu i primjenu odredaba prava Unije koje se na temelju ovog Protokola primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom.
2. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., predstavnici Unije imaju pravo biti prisutni prilikom svih aktivnosti tijelâ Ujedinjene Kraljevine koje se odnose na provedbu i primjenu odredaba prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola, a Ujedinjena Kraljevina na zahtjev dostavlja sve relevantne informacije o tim aktivnostima. Ujedinjena Kraljevina omogućuje takvu prisutnost predstavnika Unije i dostavlja im tražene informacije. Ako predstavnik Unije od tijelâ Ujedinjene Kraljevine uz propisno obrazloženje zatraži da u pojedinačnim slučajevima provedu mjere kontrole, tijela Ujedinjene Kraljevine provode te mjere kontrole.
3. Praktične upute o izvršenju pravâ predstavnika Unije iz stavka 2. utvrđuje Zajednički odbor na prijedlog Posebnog odbora.

4. U odnosu na članak 6. stavak 2. i članke od 8. do 12. ovog Protokola, te članak 7. stavak 1. Priloga 4. ovom Protokolu u dijelu koji se odnosi na mjere država članica, institucije, tijela, uredi i agencije Unije s obzirom na Ujedinjenu Kraljevinu i fizičke i pravne osobe s boravištem odnosno poslovnim nastanom na državnom području Ujedinjene Kraljevine imaju ovlasti koje su im dodijeljene na temelju prava Unije. Osobito, Sud Europske unije ima nadležnost u skladu s Ugovorima. Na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u tom se smislu primjenjuje članak 267. podstavak drugi i treći UFEU-a.

5. Akti institucija, tijela, ureda i agencija Unije doneseni u skladu sa stavkom 4. proizvode, s obzirom na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini, pravne učinke jednake onima koje proizvode u Uniji i njezinim državama članicama.

6. Prilikom zastupanja stranke ili pomaganja stranki u upravnim postupcima koji su rezultat izvršavanja ovlasti institucija, tijela, ureda i agencija Unije iz stavka 4., odvjetnici ovlaštene za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine izjednačeni su u svakom pogledu s odvjetnicima ovlaštenima za zastupanje pred sudovima država članica koji zastupaju stranku ili joj pomažu u takvim upravnim postupcima.

7. U predmetima koji su u tijeku pred Sudom Europske unije u skladu sa stavkom 4.:

(a) Ujedinjena Kraljevina može sudjelovati u postupku pred Sudom Europske unije na isti način kao država članica;

- (b) odvjetnici ovlašteni za zastupanje pred sudovima Ujedinjene Kraljevine mogu zastupati stranku pred Sudom Europske unije ili joj pomagati u tom postupku te su u svakom pogledu izjednačeni s odvjetnicima ovlaštenima za zastupanje pred sudovima država članica koji zastupaju stranku pred Sudom Europske unije ili joj pomažu u postupku.

ČLANAK 15.

Opće odredbe

1. Za potrebe ovog Protokola svako upućivanje na Ujedinjenu Kraljevinu u primjenjivim odredbama Sporazuma o povlačenju tumači se kao upućivanje na Ujedinjenu Kraljevinu ili na Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom, ovisno o slučaju.

Neovisno o drugim odredbama ovog Protokola, svako upućivanje na područje definirano u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 u primjenjivim odredbama Sporazuma o povlačenju i ovog Protokola te odredbama prava Unije koje se na temelju ovog Protokola primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom, tumači se tako da uključuje dio državnog područja Ujedinjene Kraljevine na koji se na temelju članka 6. stavka 2. ovog Protokola primjenjuje Uredba (EU) br. 952/2013.

Za potrebe članka 6. stavka 1. prvog podstavka, pojam „carinsko područje” ima isto značenje kao u članku XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini 1994.

Glave I., II. i III. dijela trećeg i dio šesti Sporazuma o povlačenju primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odredbe ovog Protokola.

2. Za potrebe ovog Protokola, primjenjuju se sljedeće definicije:

- „treća zemlja” znači zemlja ili područje koje ne pripada carinskim područjima iz članka 6. stavka 1. drugog podstavka;
- „dio jedinstvenog carinskog područja” znači ili carinsko područje Unije definirano u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 ili carinsko područje Ujedinjene Kraljevine.

3. Neovisno o članku 4. stavcima 4. i 5. Sporazuma o povlačenju, odredbe ovog Protokola koje upućuju na pravo Unije ili njegove pojmove ili odredbe tumače se pri njihovoj provedbi ili primjeni u skladu s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije.

4. Neovisno o članku 6. stavku 1. Sporazuma o povlačenju, i ako nije predviđeno drukčije, svako upućivanje u ovom Protokolu na akt Unije smatra se upućivanjem na taj akt Unije kako je izmijenjen ili zamijenjen.

5. Ako Unija donese novi akt koji je obuhvaćen područjem primjene ovog Protokola, ali kojim se ne izmjenjuje niti zamjenjuje akt Unije naveden u prilogima ovom Protokolu, Unija o donošenju tog akta obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu u Zajedničkom odboru. Zajednički odbor na zahtjev Unije ili Ujedinjene Kraljevine u roku od šest tjedana od primitka zahtjeva razmjenjuje stajališta o posljedicama novodonesenog akta na pravilno funkcioniranje ovog Protokola.

Nakon što Unija obavijesti Ujedinjenu Kraljevinu u Zajedničkom odboru, Zajednički odbor čim to bude razumno moguće:

- (a) donosi odluku o dodavanju novodonesenog akta u odgovarajući prilog ovom Protokolu; ili
- (b) ako nije moguće postići dogovor o dodavanju novodonesenog akta u odgovarajući prilog ovom Protokolu, ispituje sve druge mogućnosti za očuvanje dobrog funkcioniranja ovog Protokola i u tu svrhu donosi sve potrebne odluke.

Ako Zajednički odbor odluku iz drugog podstavka ne donese u razumnom roku, Unija ima pravo poduzeti odgovarajuće korektivne mjere nakon što o tome obavijesti Ujedinjenu Kraljevinu. Takve mjere stupaju na snagu najranije šest mjeseci nakon Unijine obavijesti Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s prvim podstavkom, ali takve mjere ni u kojem slučaju ne proizvode učinke prije datuma početka provedbe novodonesenog akta u Uniji.

6. Odstupajući od stavka 1. ovog članka i članka 7. Sporazuma o povlačenju, osim ako Unija smatra da je potpun ili djelomičan pristup Ujedinjene Kraljevine ili Ujedinjene Kraljevine u vezi sa Sjevernom Irskom, ovisno o slučaju, nužan da se Ujedinjenoj Kraljevini omogući da ispuni svoje obveze na temelju ovog Protokola, uključujući kada je takav pristup nužan jer se pristup relevantnim informacijama ne može ostvariti posredovanjem radne skupine iz članka 17. ovog Protokola ili na drugi praktičan način, u pogledu pristupa bilo kojoj mreži, informacijskom sustavu ili bazi podataka osnovanima na temelju prava Unije, upućivanja na države članice i nadležna tijela država članica u odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola ne tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu ili Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom, ovisno o slučaju.

7. Tijela Ujedinjene Kraljevine ne djeluju kao vodeće tijelo u postupcima procjene rizika, ispitivanja, odobrenja i ovlaštenja predviđenima pravom Unije koje se primjenjuje na temelju ovog Protokola.

8. Na ovaj se Protokol primjenjuju članci 346. i 347. UFEU-a s obzirom na mjere koje poduzme država članica ili Ujedinjena Kraljevina u vezi sa Sjevernom Irskom.

ČLANAK 16.

Posebni odbor

Odbor za pitanja provedbe Protokola o Irskoj / Sjevernoj Irskoj, osnovan člankom 165. Sporazuma o povlačenju („Posebni odbor“):

- (a) olakšava provedbu i primjenu ovog Protokola;
- (b) razmatra prijedloge koji se odnose na provedbu i primjenu ovog Protokola koje upute Vijeće ministara Sjever-Jug i provedbena tijela Sjever-Jug, osnovana Sporazumom iz 1998.;
- (c) razmatra sva pitanja relevantna za članak 4. ovog Protokola koja je iznijela Komisija Sjeverne Irske za ljudska prava, Komisija Sjeverne Irske za jednakost i Zajednički odbor zastupnika komisija Sjeverne Irske i Irske za ljudska prava;
- (d) raspravlja o svim pitanjima Unije ili Ujedinjene Kraljevine koja su relevantna za ovaj Protokol i koja uzrokuju poteškoće; i
- (e) donosi preporuke Zajedničkom odboru u vezi s funkcioniranjem ovog Protokola.

ČLANAK 17.

Zajednička savjetodavna radna skupina

1. Osniva se zajednička savjetodavna radna skupina za provedbu ovog Protokola („radna skupina”). Radna skupina djeluje kao forum za razmjenu informacija i uzajamno savjetovanje.
2. Radna skupina sastavljena je od predstavnika Unije i Ujedinjene Kraljevine i obavlja svoje zadaće pod nadzorom Posebnog odbora kojem podnosi izvješća. Radna skupina, osim ovlasti za donošenje svojeg poslovnika iz stavka 6., nema ovlasti za donošenje obvezujućih odluka.
3. U okviru radne skupine:
 - (a) Unija i Ujedinjena Kraljevina pravovremeno razmjenjuju informacije o planiranim, tekućim i konačnim relevantnim provedbenim mjerama u vezi s aktima Unije navedenima u prilogima ovom Protokolu;
 - (b) Unija obavješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o planiranim aktima Unije u okviru područja primjene ovog Protokola, uključujući akte Unije o izmjeni ili zamjeni akata Unije navedenih u prilogima ovom Protokolu;
 - (c) Unija Ujedinjenoj Kraljevini dostavlja sve informacije koje smatra relevantnima kako bi Ujedinjenoj Kraljevini omogućila da u cijelosti ispuni svoje obveze iz Protokola; i

- (d) Ujedinjena Kraljevina Uniji dostavlja sve informacije koje su države članice dužne dostavljati jedna drugoj ili institucijama, tijelima, uredima ili agencijama Unije na temelju akata Unije navedenih u prilogima ovom Protokolu.
4. Radnom skupinom supredsjedaju Unija i Ujedinjena Kraljevina.
5. Radna skupina sastaje se najmanje jednom mjesečno, osim ako Unija i Ujedinjena Kraljevina odluče drukčije zajedničkom suglasnošću. Unija i Ujedinjena Kraljevina mogu, prema potrebi, između sastanaka razmjenjivati informacije iz stavka 3. točaka (c) i (d).
6. Radna skupina donosi svoj poslovnik zajedničkom suglasnošću.
7. Unija osigurava da se o svim stajalištima koja Ujedinjena Kraljevina iznese u radnoj skupini te svim informacijama koje Ujedinjena Kraljevina dostavi radnoj skupini, uključujući tehničke i znanstvene podatke, bez odgode obavijeste relevantne institucije, tijela, uredi i agencije Unije.

ČLANAK 18.

Nadzor sigurnosti

1. Ako primjena ovog Protokola dovede do ozbiljnih gospodarskih, društvenih ili okolišnih poteškoća koje bi mogle potrajati, ili do preusmjerenja trgovine, Unija ili Ujedinjena Kraljevina mogu jednostrano poduzeti odgovarajuće zaštitne mjere. Takve zaštitne mjere ograničene su u pogledu njihova opsega i trajanja na ono što je nužno za popravljavanje stanja. Prednost imaju mjere koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Protokola.
2. Ako zaštitna mjera koju Unija ili Ujedinjena Kraljevina poduzme u skladu sa stavkom 1. stvara neravnotežu između prava i obveza iz ovog Protokola, Unija ili Ujedinjena Kraljevina može poduzeti proporcionalne mjere za ponovnu uspostavu ravnoteže koje su nužne za otklanjanje neravnoteže. Prednost imaju mjere koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Protokola.
3. Na zaštitne mjere i mjere za ponovnu uspostavu ravnoteže poduzete u skladu sa stavicama 1. i 2. primjenjuju se postupci utvrđeni u Prilogu 10. ovom Protokolu.

ČLANAK 19.

Zaštita financijskih interesa

Unija i Ujedinjena Kraljevina suzbijaju prijevare i sva druga nezakonita djelovanja usmjerena protiv financijskih interesa Unije ili financijskih interesa Ujedinjene Kraljevine.

ČLANAK 20.

Preispitivanje

Ako u bilo kojem trenutku nakon završetka prijelaznog razdoblja Unija ili Ujedinjena Kraljevina bude smatrala da ovaj Protokol, u cijelosti ili djelomično, više nije potreban za ostvarenje ciljeva iz članka 1. stavka 3. te da bi se u cijelosti ili djelomično trebao prestati primjenjivati, o tome može, uz obrazloženje, obavijestiti drugu stranku.

U roku od šest mjeseci od dostave takve obavijesti Zajednički odbor sastaje se na ministarskoj razini radi razmatranja te obavijesti, uzimajući u obzir sve ciljeve navedene u članku 1. Zajednički odbor može zatražiti mišljenje institucija osnovanih Sporazumom iz 1998.

Ako nakon razmatranja iz drugog stavka, uz puno poštovanje članka 5. Sporazuma o povlačenju, Unija i Ujedinjena Kraljevina zajedno u okviru Zajedničkog odbora odluče da Protokol, u cijelosti ili djelomično, više nije potreban za ostvarenje njegovih ciljeva, Protokol se djelomično ili u cijelosti prestaje primjenjivati. Zajednički odbor u tom slučaju upućuje preporuke Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini o potrebnim mjerama, uzimajući u obzir obveze stranaka iz Sporazuma iz 1998.

ČLANAK 21.

Prilozi

Prilozi od 1. do 10. sastavni su dio ovog Protokola.

ODREDBE PRAVA UNIJE IZ ČLANKA 4. STAVKA 1.

- Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga¹
- Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada²
- Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo³
- Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja⁴

¹ SL L 373, 21.12.2004., str. 37.

² SL L 204, 26.7.2006., str. 23.

³ SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

⁴ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

- Direktiva 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ¹

 - Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti²
-

¹ SL L 180, 15.7.2010., str. 1.

² SL L 6, 10.1.1979., str. 24.

ČLANAK 1.

Područje primjene

1. Podložno uvjetima utvrđenima u članku 6. stavku 1. ovog Protokola, ovaj se Prilog primjenjuje na svu robu:
 - (a) koja je proizvedena na carinskom području Unije ili na carinskom području Ujedinjene Kraljevine, uključujući robu koja je u cijelosti ili djelomično dobivena ili proizvedena od proizvoda iz trećih zemalja koji su u slobodnom prometu na carinskom području Unije ili na carinskom području Ujedinjene Kraljevine; ili
 - (b) koja dolazi iz trećih zemalja te je u slobodnom prometu na carinskom području Unije ili na carinskom području Ujedinjene Kraljevine;
 - (c) koja je dobivena ili proizvedena na carinskom području Unije ili na carinskom području Ujedinjene Kraljevine, u čijoj su proizvodnji korišteni proizvodi iz trećih zemalja koji nisu u slobodnom prometu na carinskom području Unije ni na carinskom području Ujedinjene Kraljevine, ako je udovoljeno uvoznim formalnostima i ako su u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se roba izvozi naplaćene sve propisane carine ili davanja s istovrsnim učinkom za tu robu ili za proizvode iz trećih zemalja korištene u njezinoj proizvodnji.

Pojam „u cijelosti dobivena” iz točke (a) ima isto značenje na carinskom području Ujedinjene Kraljevine koje ima i na carinskom području Unije.

2. Smatra se da je roba iz trećih zemalja u slobodnom prometu na carinskom području Unije ili na carinskom području Ujedinjene Kraljevine ako je udovoljeno uvoznim formalnostima i ako su Unija ili Ujedinjena Kraljevina u svojem dijelu jedinstvenog carinskog područja naplatile sve propisane carine ili davanja s istovrsnim učinkom te ako za tu robu nije iskorištena povlastica potpunog ili djelomičnog povrata takvih carina ili davanja.
3. U pogledu robe koja je dobivena ili proizvedena na carinskom području Unije ili na carinskom području Ujedinjene Kraljevine, u čijoj su proizvodnji korišteni proizvodi iz trećih zemalja koji nisu u slobodnom prometu na carinskom području Unije ni na carinskom području Ujedinjene Kraljevine, ali koja roba nije obuhvaćena stavkom 1. točkom (c), u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se roba uvozi primjenjuju se carinski propisi koji se primjenjuju na robu iz trećih zemalja.

ČLANAK 2.

Trgovina između dijelova jedinstvenog carinskog područja

1. Carine na uvoz i izvoz te sve naknade s istovrijednim učinkom zabranjene su između dijelova jedinstvenog carinskog područja. Ta se zabrana primjenjuje i na carine fiskalne naravi.

Smatra se da naknade za provođenje carinske kontrole ili drugu primjenu carinskih propisa između dijelova jedinstvenog carinskog područja proizvode istovrijedan učinak kao carine. Moguće je, međutim, nametnuti naknade ili zahtijevati povrat troškova ako su carinska tijela pružila posebne usluge, a osobito sljedeće:

- (a) kada se zahtijeva, prisutnost carinskog osoblja izvan službenog radnog vremena ili u prostorima izvan prostora carine;
 - (b) analizu ili stručna izvješća o robi i poštanske pristojbe za povrat robe podnositelju zahtjeva, posebno u vezi s odlukama donesenima ili informacijama pruženima na temelju zahtjeva;
 - (c) pregled ili uzorkovanje roba s ciljem provjere ili uništenja robe, koje uključuje troškove osim onih za korištenje carinskog osoblja;
 - (d) iznimne mjere provjere, kada su potrebne zbog prirode robe ili potencijalnog rizika.
2. Članci III., V. i XI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini 1994. („GATT 1994.”) ugrađeni su u ovaj Protokol i čine njegov sastavni dio te se primjenjuju *mutatis mutandis* na dijelove jedinstvenog carinskog područja.

3. Pravilima utvrđenima u ovom Prilogu ne isključuju se zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili provoza robe kada su te zabrane ili ograničenja opravdane razlozima javnog morala, javnog poretka ili javne sigurnosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka; zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti ili zaštite industrijskog ili trgovačkog vlasništva. Takve zabrane ili ograničenja ne smiju međutim biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničenja trgovine između dijelova jedinstvenog carinskog područja.

4. Ništa u ovom Prilogu ne tumači se:
 - (a) kao zahtjev Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini za dostavu ili stavljanje na raspolaganje informacija čije otkrivanje smatra protivnim svojim bitnim sigurnosnim interesima; ili

 - (b) kao prepreka Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini za poduzimanje mjera koje smatra potrebnima za zaštitu svojih bitnih sigurnosnih interesa:
 - i. u vezi s proizvodnjom oružja, streljiva i vojne opreme ili trgovinom oružjem, streljivom ili vojnom opremom ni u vezi s proizvodnjom druge robe i materijala ili trgovinom drugom robom ili materijalima izravno ili neizravno u svrhu opskrbe vojnih objekata;

 - ii. u vezi s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju; ili

 - iii. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima; ili

- (c) kao prepreka Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini za poduzimanje mjera u svrhu očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti.

ČLANAK 3.

Carinska tarifa koja se primjenjuje na trgovinu s trećim zemljama

1. Ujedinjena Kraljevina dužna je uskladiti carine i pravila koji se primjenjuju na njezinu carinskom području:
 - (a) sa Zajedničkom carinskom tarifom Unije, kako je utvrđena u članku 56. stavku 2. Uredbe (EU) br. 952/2013;
 - (b) s pravilima Unije o podrijetlu robe, kako su utvrđena u glavi II. poglavlju 2. Uredbe (EU) br. 952/2013; i
 - (c) s pravilima Unije o vrijednosti robe u carinske svrhe, kako su utvrđena u glavi II. poglavlju 3. Uredbe (EU) br. 952/2013.
2. Ujedinjena Kraljevina ni u kojem slučaju ne smije:
 - (a) na svojem carinskom području na neku robu ili uvoz iz treće zemlje primijeniti carinsku tarifu nižu od Zajedničke carinske tarife; ni

- (b) na svojem carinskom području na neku robu primijeniti ili za neku robu odobriti carinske povlastice na temelju pravila o podrijetlu različitih od pravila kojima je uređeno odobravanje takvih povlastica za istu robu u Uniji.
- 3. Ujedinjena Kraljevina ne smije bez prethodnog dogovora u Zajedničkom odboru na svojem carinskom području primijeniti ni odobriti kvote, carinske kvote ili suspenzije carina.
- 4. Ujedinjena Kraljevina obavješćuje se o svakoj odluci koju Unija donese o izmjeni Zajedničke carinske tarife, suspendiranju ili ponovnom uvođenju carina te o odlukama o kvotama, carinskim kvotama ili suspenzijama carina tako da ima dovoljno vremena za usklađenje s tom odlukom. Prema potrebi, u Zajedničkom odboru mogu se održati savjetovanja.

ČLANAK 4.

Trgovinska politika

- 1. U jedinstvenom carinskom području poštuju se odgovarajuće odredbe članka XXIV. GATT-a 1994. Ujedinjena Kraljevina u tu svrhu trgovinsku politiku koja se primjenjuje na njezinom carinskom području usklađuje sa zajedničkom trgovinskom politikom Unije u mjeri u kojoj je to potrebno za provedbu članka 6. stavka 1. ovog Protokola i članka 3. ovog Priloga te primjenom trgovinskih propisa osim carina, a osobito mjera iz članka XI:1 GATT-a 1994., koje su u suštini jednake mjerama Unije.

2. Za proizvode iz članka 6. stavka 1. ovog Protokola Ujedinjena Kraljevina osigurava potpunu usklađenost svojeg rasporeda koncesija iz članka II. GATT-a 1994. s rasporedom koncesija Unije te usklađenost obveza u pogledu carinskih kvota s obvezama Unije i s odredbama članka 3. ovog Priloga. Unija i Ujedinjena Kraljevina sporazumno surađuju u pitanjima koja se odnose na WTO i raspodjelu carinskih kvota WTO-a i u mjeri u kojoj je to potrebno za funkcioniranje jedinstvenog carinskog područja.
3. Oba dijela jedinstvenog carinskog područja obuhvaćena su Unijinim sustavom trgovinske zaštite i Unijinim općim sustavom povlastica. Unija se savjetuje s Ujedinjenom Kraljevinom o svim mjerama trgovinske zaštite ili mjerama koje namjerava poduzeti u okviru općeg sustava povlastica. Zajednički odbor utvrđuje postupke za primjenu ovog stavka najkasnije šest mjeseci prije isteka prijelaznog razdoblja.

ČLANAK 5.

Administrativna suradnja

1. Osim specifične suradnje predviđene u Prilogu 3. ovom Protokolu, upravna tijela Unije, njezinih država članica i Ujedinjene Kraljevine nadležna za provedbu odredaba ovog Priloga pružaju jedna drugima administrativnu pomoć kako bi se osigurala usklađenost s odredbama o trgovini robom između dijelova jedinstvenog carinskog područja ili s trećim zemljama.

2. Najkasnije šest mjeseci prije isteka prijelaznog razdoblja Zajednički odbor donosi odgovarajuće odredbe o međusobnoj administrativnoj pomoći iz stavka 1., među ostalim s obzirom na naplatu potraživanja.

ČLANAK 6.

Posebna pravna sredstva

1. Odstupajući od članaka od 170. do 179. Sporazuma o povlačenju, članka 6. stavka 1. ovog Protokola i članka 2. ovog Priloga, u slučaju nepostupanja Ujedinjene Kraljevine u skladu s obvezama utvrđenima u člancima 1., 3. i 4. ovog Priloga u odnosu na robu i proizvode iz trećih zemalja Unija može, ako to smatra potrebnim radi zaštite cjelovitosti jedinstvenog tržišta, nametnuti carine ili druga ograničenja kretanja relevantne robe prema carinskom području Unije ili iz carinskog područja Unije. Smatra se da ta roba nije obuhvaćena područjem primjene ovog Priloga, kako je utvrđeno u članku 1. stavku 1.

2. Ako Unija na temelju objektivnih informacija utvrdi pogrešku pri provedbi Priloga 3. ovom Protokolu na carinskom području Ujedinjene Kraljevine i ako ta pogreška ima posljedice u smislu uvoznih carina, Unija podnosi zahtjev Zajedničkom odboru za utvrđivanje odgovarajućih mjera za popravljavanje stanja.
3. Dio šesti Sporazuma o povlačenju primjenjuje se na sve sporove koji se odnose na primjenu ovog članka.

ČLANAK 1.

Primjena carinskih zakonika

Ne dovodeći u pitanje odredbe utvrđene u Prilogu 2. ovom Protokolu, Carinski zakonik Unije i sve druge mjere i kontrole koje se primjenjuju na carinskom području Unije i Zakon o oporezivanju (prekogranična trgovina) Ujedinjene Kraljevine iz 2018. i njegove provedbene odredbe te svi drugi relevantni propisi koji se primjenjuju na carinskom području Ujedinjene Kraljevine, primjenjuju se na trgovinu robom između dvaju dijelova jedinstvenog carinskog područja u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Protokolu i ovom Prilogu.

ČLANAK 2.

Formalnosti u vezi s člankom 1. stavkom 1. točkom (c) Priloga 2.

1. Za potrebe provedbe članka 1. stavka 1. točke (c) Priloga 2. ovom Protokolu, uvozne formalnosti u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi smatraju se zadovoljenima potvrđivanjem dokumenta kojim se dokazuje da je roba obuhvaćena područjem primjene Priloga 2., kako je utvrđeno u njegovu članku 1. stavku 1.

2. Potvrđivanje iz stavka 1. u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi dovodi do naplate carina ili naknada s istovrijednim učinkom ako se takve carine ili naknade plaćaju za predmetnu robu ili proizvode iz trećih zemalja korištene u njezinoj proizvodnji u skladu s člankom 3. Priloga 2. ovom Protokolu. Ono dovodi i do primjene mjera trgovinske politike opisanih u članku 4. Priloga 2. koje bi se mogle primijeniti na tu robu.
3. Trenutak naplate carina ili naknada s istovrijednim učinkom iz stavka 2. jest trenutak u kojem nadležna carinska tijela prihvate izvoznju deklaraciju koja se odnosi na predmetnu robu.
4. Dužnik je deklarant. U slučaju neizravnog zastupanja, osoba u čije ime se popunjava carinska deklaracija također je dužnik.

ČLANAK 3.

Dokumentarni dokaz

Ne dovodeći u pitanje članak 5., dokaz da je roba obuhvaćena područjem primjene Priloga 2. ovom Protokolu, kako je utvrđeno u njegovu članku 1. stavku 1., dostavlja se u obliku dokumentarnog dokaza koji na zahtjev izvoznika izdaju carinska tijela u dijelovima jedinstvenog carinskog područja.

ČLANAK 4.

Potvrda o prometu robe A. UK.

1. Dokumentarni dokaz iz članka 3. jest potvrda o prometu robe A. UK. Unija sastavlja obrazac potvrde o prometu robe A. UK. i objašnjenja te o tome obavješćuje Zajednički odbor. Upotreba tog obrasca obvezna je.
2. Potvrda o prometu robe A. UK. može se upotrebljavati isključivo:
 - (a) ako roba nakon izvoza i prije deklariranja za uvoz nije izmijenjena ni na bilo koji način preoblikovana ili podvrgnuta postupcima osim onima potrebnima za očuvanje njezina dobrog stanja ili postupcima dodavanja ili stavljanja oznaka, naljepnica, plombi ili bilo koje druge dokumentacije kojom se osigurava sukladnost s posebnim domaćim zahtjevima u uvoznom dijelu jedinstvenog carinskog područja;
 - (b) ako je roba uskladištena ili izložena u trećoj zemlji, pod uvjetom da je u toj trećoj zemlji pod stalnim carinskim nadzorom.
3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., pošiljke se u trećoj zemlji mogu razdvojiti ako razdvajanje provodi izvoznik ili ako se ono provodi na njegovu odgovornost, pod uvjetom da pošiljke u toj trećoj zemlji ostanu pod carinskim nadzorom.

4. Smatra se da je postupanje usklađeno sa stavkom 2. osim ako carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se uvozi imaju razloga smatrati suprotno. U takvim slučajevima carinska tijela mogu od deklaranta zatražiti da dostavi dokaze o sukladnosti, koji se mogu dostaviti na bilo koji način.
5. Carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi prihvaćaju potvrdu o prometu robe A. UK. prilikom izvoza robe na koju se potvrda odnosi. Potvrda se stavlja na raspolaganje izvozniku odmah nakon obavljanja ili osiguranja stvarnog izvoza.
6. Potvrda o prometu robe A. UK. može se prihvatiti samo ako može poslužiti kao dokazni dokument potreban da se utvrdi da je roba obuhvaćena područjem primjene Priloga 2. ovom Protokolu, kako je utvrđeno u njegovu članku 1. stavku 1.
7. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe A. UK. spreman je u svakom trenutku, na zahtjev carinskih tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi i u kojem je izdana potvrda o prometu robe A. UK., dostaviti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje status predmetnih proizvoda i ispunjenje drugih zahtjeva iz ovog Protokola i Priloga 2. ovom Protokolu.

8. Carinska tijela koja izdaju potvrdu poduzimaju sve korake potrebne za provjeru statusa proizvoda i ispunjenje ostalih zahtjeva iz ovog Protokola i ovog Priloga. Ona u tu svrhu imaju pravo zatražiti sve opravdane dokaze i izvršiti sve provjere koje smatraju potrebnima. Carinska tijela koja izdaju potvrdu osiguravaju i da potvrde budu propisno ispunjene. Posebno provjeravaju je li prostor predviđen za opis proizvoda ispunjen tako da je isključena svaka mogućnost dopisivanja u cilju prijevare.
9. Potvrda o prometu robe A. UK. mora se u roku od četiri mjeseca od datuma izdavanja od strane carinskih tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi dostaviti carinskim tijelima u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se uvozi.
10. Potvrde o prometu robe A. UK. koje su carinskim tijelima u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se uvozi dostavljene nakon konačnog datuma za podnošenje utvrđenog u stavku 9. mogu se prihvatiti ako zbog iznimnih okolnosti nisu dostavljene do konačnog datuma.
11. U drugim slučajevima zakašnjelog podnošenja carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se uvozi prihvaćaju potvrde o prometu robe A. UK. ako im je roba na koju se potvrda odnosi podnesena prije konačnog datuma za podnošenje iz stavka 9.

ČLANAK 5.

Naknadno izdane potvrde o prometu robe A. UK.

1. Neovisno o članku 4. stavku 5., potvrda o prometu robe A. UK. može se iznimno izdati nakon obavljanja ili osiguranja stvarnog izvoza robe na koju se potvrda odnosi:
 - (a) ako potvrda nije izdana u trenutku izvoza zbog pogrešaka ili nenamjernih propusta ili posebnih okolnosti; ili
 - (b) ako se carinskim tijelima dostave zadovoljavajući dokazi o tome da je potvrda o prometu robe A. UK. izdana, ali da pri uvozu nije prihvaćena iz tehničkih razloga.
2. Za potrebe provedbe stavka 1. izvoznik u svojem zahtjevu mora naznačiti mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se potvrda o prometu robe A. UK. odnosi te obrazložiti svoj zahtjev.
3. Carinska tijela mogu naknadno izdati potvrdu o prometu robe A. UK. samo ako su uvjerena da je zahtjev za izdavanje potvrde podnesen u skladu s odredbama ovog članka.

ČLANAK 6.

Podnošenje potvrda o prometu robe A. UK.

1. Potvrde o prometu robe A. UK. podnose se carinskim tijelima u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koje se uvozi u skladu s postupcima utvrđenima u tom dijelu jedinstvenog carinskog područja. Ta tijela mogu zatražiti prijevod potvrde. Mogu zatražiti i da se uz uvoznu deklaraciju dostavi izjava kojom uvoznik potvrđuje da je roba obuhvaćena područjem primjene Priloga 2. ovom Protokolu, kako je utvrđeno u njegovu članku 1. stavku 1.
2. Zbog otkrivenih neznatnih odstupanja između izjava danih u potvrdi o prometu robe A. UK. i izjava danih u dokumentu podnesenom carinskim tijelima za potrebe obavljanja formalnosti za uvoz robe potvrde ne postaju *ipso facto* ništave ako se propisno utvrdi da ta potvrda odgovara podnesenoj robi.
3. Očite formalne pogreške kao strojopisne pogreške u potvrdama o prometu robe A. UK. nisu razlog za njihovo odbijanje, ako te pogreške nisu takve da dovode u sumnju točnost izjava danih u tim potvrdama.

ČLANAK 7.

Zamjena potvrde o prometu robe A. UK.

Kada se roba stavlja pod nadzor carinarnice u jednom dijelu jedinstvenog carinskog područja, izvorna potvrda o prometu robe A. UK. može se zamijeniti jednom ili više potvrda o prometu robe A. UK. u svrhu slanja sve ili neke robe drugdje u okviru jedinstvenog carinskog područja. Takvu zamjensku potvrdu ili potvrde o prometu robe A. UK. izdaje carinarnica pod čiji su nadzor stavljeni proizvodi.

ČLANAK 8.

Administrativna suradnja

1. Carinska tijela država članica i Ujedinjene Kraljevine jedna drugima posredovanjem Europske Komisije dostavljaju ogledni primjerak pečata koji upotrebljavaju u svojim carinarnicama za izdavanje potvrda o prometu robe A. UK. i adrese carinskih tijela nadležnih za provjeru tih potvrda.
2. Kako bi se osigurala pravilna primjena ovog Protokola, Unija i Ujedinjena Kraljevina jedna drugoj pomažu, posredovanjem nadležnih carinskih uprava, pri provjeri vjerodostojnosti potvrda o prometu robe A. UK. i točnosti podataka navedenih u tim potvdama.

ČLANAK 9.

Provjera potvrda o prometu robe A. UK.

1. Naknadne provjere potvrda o prometu robe A. UK. provode se nasumično ili kad god carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se uvozi osnovano posumnjaju u vjerodostojnost potvrda, status predmetnih proizvoda ili ispunjenje drugih zahtjeva iz ovog Protokola i njegovih priloga, uz uvjet da se takva provjera zatraži najkasnije tri godine nakon što su carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi izdala potvrdu o prometu robe A. UK.
2. Za potrebe odredaba stavka 1., carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se izvozi šalju potvrdu o prometu robe A. UK. carinskim tijelima u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi te račun, ako je dostavljen, ili presliku tih dokumenata, navodeći, prema potrebi, razloge za provjeru. Svi pribavljeni dokumenti i podaci koji upućuju na netočnost podataka u potvrdi o prometu robe A. UK. dostavljaju se kao dokaz uz zahtjev za provjeru.
3. Provjeru provode carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi. U tu svrhu imaju pravo zahtijevati svaki opravdan dokaz i izvršiti svaku provjeru izvoznikovih poslovnih knjiga ili sve druge provjere koje smatraju potrebnima.

4. Ako carinska tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se uvozi odluče za predmetne proizvode odbiti postupak predviđen u Prilogu 2. dok čekaju ishod provjere, uvozniku se može ponuditi puštanje robe uz mjere predostrožnosti koje se smatraju nužnima.
5. Carinska tijela koja zahtijevaju provjeru obavješćuju se o rezultatima te provjere u roku od najviše 10 mjeseci. Iz tih rezultata mora biti vidljivo jesu li dokumenti vjerodostojni i jesu li predmetni proizvodi obuhvaćeni područjem primjene Priloga 2. ovom Protokolu, kako je utvrđeno u njegovu članku 1. stavku 1. te ispunjavaju li druge zahtjeve iz ovog Protokola i njegovih priloga.
6. Ako se u slučajevima osnovane sumnje odgovor ne dobije u roku od 10 mjeseci od zahtjeva ili odgovor ne sadržava dostatne informacije za utvrđivanje vjerodostojnosti predmetnog dokumenta ili stvarnog statusa proizvoda, tijela koja su podnijela zahtjev odbijaju, osim u iznimnim okolnostima, postupak predviđen ovim Protokolom i njegovim priložima.

ČLANAK 10.

Sporovi koji se odnose na postupak provjere

1. U slučaju sporova u vezi s postupkom provjere iz članka 9. koji carinska tijela koja su zatražila provjeru i carinska tijela odgovorna za obavljanje te provjere ne mogu riješiti ili ako se postavi pitanje tumačenja ovog Priloga, ti se sporovi upućuju na rješavanje Zajedničkom odboru.

2. Na zahtjev Unije ili Ujedinjene Kraljevine savjetovanje u Zajedničkom odboru održava se u roku od 90 dana od datuma upućivanja iz stavka 1. kako bi se ta neslaganja riješila. Razdoblje savjetovanja može se uzajamnim pisanim dogovorom u pojedinačnim slučajevima produžiti. Nakon tog razdoblja carinsko tijelo u dijelu jedinstvenog carinskog područja u koji se uvozi može donijeti svoju odluku o statusu predmetne robe.
3. U svim slučajevima sporovi između uvoznika i carinskih tijela dijela jedinstvenog carinskog područja u koji se roba uvozi rješavaju se u skladu sa zakonodavstvom toga dijela jedinstvenog carinskog područja.

ČLANAK 11.

Sankcije

Sankcije se izriču svim osobama koje su sastavile dokument s netočnim informacijama radi ishoda postupka predviđenog u ovom Protokolu i Prilogu 2. ovom Protokolu ili su uzrokovale njegovo sastavljanje. Te sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

ČLANAK 12.

Odredbe o robi koju unose putnici

Uz uvjet da nije namijenjena za komercijalnu upotrebu, na robu koju putnici iz jednog dijela jedinstvenog carinskog područja unose u drugi dio jedinstvenog carinskog područja primjenjuje se postupak predviđen u Prilogu 2. ovom Protokolu i za tu se robu ne dostavlja potvrda predviđena u člancima od 3. do 11. ovog Priloga ako je ta roba deklarirana kao roba koja je obuhvaćena područjem primjene Priloga 2., kako je utvrđeno u njegovu članku 1. stavku 1., i ako nema sumnje u točnost deklaracije.

Zajednički odbor redovito raspravlja o provedbi ovog članka te, prema potrebi, donosi potrebne mjere za njegovu odgovarajuću primjenu.

ČLANAK 13.

Poštanske pošiljke

Na poštanske pošiljke, uključujući poštanske pakete, primjenjuje se postupak predviđen u Prilogu 2. ovom Protokolu i za njih se ne dostavlja potvrda predviđena člancima od 3. do 11. ovog Priloga, uz uvjet da na pakiranju ili u popratnoj dokumentaciji nema naznake da sadržavaju robu koja nije obuhvaćena područjem primjene Priloga 2. ovom Protokolu, kako je utvrđeno u njegovu članku 1. stavku 1. Ta se naznaka navodi na naljepnici koju u svim takvim slučajevima stavljaju nadležna tijela u dijelu jedinstvenog carinskog područja iz kojeg se izvozi.

Unija sastavlja uzorak naljepnice iz prvog podstavka i o tome obavješćuje Zajednički odbor.
Upotreba naljepnice na temelju tog uzorka obvezna je.

Zajednički odbor redovito raspravlja o provedbi ovog članka te, prema potrebi, donosi potrebne mjere za njegovu odgovarajuću primjenu.

DIO PRVI

OPOREZIVANJE

ČLANAK 1.

Oporezivanje

1. Unija i Ujedinjena Kraljevina priznaju načela dobrog upravljanja u području oporezivanja, uključujući globalne standarde o transparentnosti i razmjeni informacija, pravednom oporezivanju i standardima OECD-a za suzbijanje smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS), te se obvezuju da će ih primjenjivati. Unija i Ujedinjena Kraljevina promicat će dobro upravljanje u poreznim pitanjima, poboljšati međunarodnu suradnju u području oporezivanja i olakšati naplatu poreznih prihoda.
2. U kontekstu obveza Unije i Ujedinjene Kraljevine iz stavka 1., Ujedinjena Kraljevina nastavlja primjenjivati odredbe svojeg domaćeg prava u koje prenosi sljedeće odredbe prava Unije, kako se budu primjenjivale na kraju prijelaznog razdoblja:
 - (a) Direktiva Vijeća 2011/16/EU¹;

¹ Direktiva Vijeća 2011/16/EU od 15. veljače 2011. o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SL L 64, 11.3.2011., str. 1.);

(b) Direktiva Vijeća (EU) 2011/2016¹; i

(c) članak 89. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća².

3. Unija i Ujedinjena Kraljevina, u skladu sa smjernicama akcijskog plana skupine G20 i OECD-a za suzbijanje smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS), ponovno potvrđuju svoju predanost suzbijanju štetnih poreznih mjera.

U tom kontekstu, Ujedinjena Kraljevina ponovno potvrđuje svoju predanost Kodeksu o postupanju pri oporezivanju poslovanja utvrđenom u zaključcima Vijeća ministara od 1. prosinca 1997., koji se odražava u mandatu i kriterijima utvrđenima u tim zaključcima, kao i smjernicama koje se odnose na Kodeks o postupanju, kako se budu primjenjivale na kraju prijelaznog razdoblja.

4. Zajednički odbor može utvrditi mjere potrebne za provedbu stavka 2. i raspravlja o svim pitanjima koja se odnose na provedbu stavka 3.
5. Članci od 170. do 181. Sporazuma o povlačenju ne primjenjuju se na sporove u vezi s tumačenjem i primjenom stavaka 1., 3. i 4. ovog članka.

¹ Direktiva Vijeća (EU) 2016/1164 od 12. srpnja 2016. o utvrđivanju pravila protiv praksi izbjegavanja poreza kojima se izravno utječe na funkcioniranje unutarnjeg tržišta (SL L 193, 19.7.2016., str. 1.);

² Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

DIO DRUGI

ZAŠTITA OKOLIŠA

ČLANAK 2.

Nesmanjivanje razine zaštite okoliša

1. Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje jedinstvenog carinskog područja, Unija i Ujedinjena Kraljevina jamče da se razina zaštite okoliša predviđena zakonima, propisima i praksom neće smanjiti ispod razine predviđene zajedničkim normama koje se budu primjenjivale u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja u odnosu na pristup informacijama o okolišu, sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu u stvarima koje se odnose na okoliš; procjenu utjecaja na okoliš i stratešku procjenu okoliša; industrijske emisije; ciljeve i gornje granične vrijednosti emisija u zrak i kvalitete zraka; očuvanje prirode i bioraznolikosti; gospodarenje otpadom; zaštitu i očuvanje vodnog okoliša; zaštitu i očuvanje morskog okoliša; sprječavanje, smanjenje i uklanjanje rizika za zdravlje ljudi ili za okoliš, koji proizlaze iz proizvodnje, uporabe, otpuštanja i odlaganja kemijskih tvari; te klimatske promjene.

2. U skladu sa zajedničkim načelima na kraju prijelaznog razdoblja i predanošću Deklaraciji iz Rija o okolišu i razvoju iz 1992., Unija i Ujedinjena Kraljevina izvršavajući obveze utvrđene u ovom članku u svojim propisima u području okoliša poštuju sljedeća načela:
 - (a) načelo opreznosti;
 - (b) načelo preventivnog djelovanja;
 - (c) načelo da se šteta nanесена okolišu popravlja ponajprije na samom izvoru; i
 - (d) načelo „onečišćivač plaća”.

3. Uzimajući u obzir zajedničke standarde iz stavka 1., Zajednički odbor donosi odluke kojima se utvrđuju minimalne obveze za:
 - (a) smanjenje nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćivača;
 - (b) najveći sadržaj sumpora u brodskim gorivima koja se mogu upotrebljavati u teritorijalnim morima, isključivim gospodarskim pojasevima, uključujući u području kontrole emisija SO_x (SO_x-ECA), koje je određeno u Sjevernom i Baltičkome moru, te u lukama država članica Europske unije i Ujedinjene Kraljevine; i

- (c) najbolje raspoložive tehnike, uključujući granične vrijednosti emisija, u odnosu na industrijske emisije.

Ove se odluke primjenjuju nakon završetka prijelaznog razdoblja.

4. Unija i Ujedinjena Kraljevina poduzimaju potrebne mjere kako bi ispunile svoje obveze prema međunarodnim sporazumima u borbi protiv klimatskih promjena, uključujući one kojima se provodi Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama, kao što je Pariški sporazum iz 2015.
5. Ujedinjena Kraljevina uvodi sustav određivanja cijene ugljika barem jednake učinkovitosti i područja primjene kako je predviđeno u Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹.
6. Unija i Ujedinjena Kraljevina ponovno potvrđuju svoju predanost djelotvornoj provedbi multilateralnih sporazuma u području okoliša kojih su stranke u svojim zakonima, propisima i praksi.
7. Članci od 170. do 181. Sporazuma o povlačenju ne primjenjuju se na sporove u vezi s tumačenjem i primjenom ovog članka.

¹ Direktiva 2003/87/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

ČLANAK 3.

Praćenje i izvršenje propisa o zaštiti okoliša

1. Imajući na umu da unutar Unije učinkovitu primjenu prava Unije koja odražava zajedničke norme iz članka 2. stavka 1. osiguravaju Komisija i Sud Europske unije, koji djeluju na temelju Ugovorâ, Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati učinkovitu provedbu članka 2. i svojih zakona, propisa i praksi koji odražavaju te zajedničke norme, ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 7.

Ujedinjena Kraljevina osigurava dostupnost upravnih i sudskih postupaka kako bi se javnim tijelima i građanima omogućilo djelotvorno i pravovremeno djelovanje protiv kršenja njezinih zakona, propisa i praksi te osigurava djelotvorna pravna sredstva, uključujući privremene mjere, kako bi sve sankcije bile učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te imale stvaran i odvraćajući učinak.

2. Ujedinjena Kraljevina putem jednog ili više neovisnih tijela s odgovarajućim resursima („neovisno tijelo”) uvodi transparentan sustav učinkovitog domaćeg praćenja, izvješćivanja, nadzora i izvršenja svojih obveza u skladu s ovim člankom i s člankom 2.

To neovisno tijelo ima ovlasti za samoinicijativno provođenje istraga o navodnim povredama koje su počinila javna i druga tijela Ujedinjene Kraljevine te primanje pritužbi za potrebe provođenja takvih istraga. Ono ima sve ovlasti potrebne za izvršavanje svojih zadaća, uključujući ovlast za traženje informacija. Neovisno tijelo ima pravo pokrenuti odgovarajući sudski postupak pred nadležnim sudom Ujedinjene Kraljevine radi pronalaska odgovarajućeg pravnog sredstva.

DIO TREĆI

RADNE I SOCIJALNE NORME

ČLANAK 4.

Nesmanjivanje razine zaštite radnih i socijalnih normi

1. Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje jedinstvenog carinskog područja, Unija i Ujedinjena Kraljevina dužne su se pobrinuti da se zakonima, propisima i praksom predviđena razina zaštite ne smanji ispod razine navedene u zajedničkim normama koje se u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja budu primjenjivale u području rada i socijalne zaštite te u pogledu temeljnih radnih prava, zdravlja i sigurnosti na radu, pravednih radnih uvjeta i standarda zapošljavanja, prava na informacije i savjetovanja na razini poduzeća te restrukturiranja.

2. Članci od 170. do 181. Sporazuma o povlačenju ne primjenjuju se na sporove u vezi s tumačenjem i primjenom ovog članka.

ČLANAK 5.

Multilateralne radne i socijalne norme i sporazumi

1. Uzimajući u obzir važnost međunarodne suradnje i sporazuma o pitanjima rada i visoku razinu socijalne zaštite i zaštite prava radnika i njihovo učinkovito očuvanje, Unija i Ujedinjena Kraljevina štite i promiču socijalni dijalog o pitanjima rada među radnicima i poslodavcima te njihovim organizacijama i vladama.
2. Unija i Ujedinjena Kraljevina ponovno potvrđuju spremnost da u svoje zakone, propise i prakse na odgovarajući način uključe konvencije Međunarodne organizacije rada te odredbe Europske socijalne povelje Vijeća Europe, koje su ratificirale i prihvatile i Ujedinjena Kraljevina i države članice.
3. Unija i Ujedinjena Kraljevina razmjenjuju informacije o stanju i napretku u državama članicama i Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu ratifikacije konvencija Međunarodne organizacije rada koje Međunarodna organizacija smatra ažurnima te revidirane Europske socijalne povelje i povezanih protokola.

4. Članci od 170. do 181. Sporazuma o povlačenju ne primjenjuju se na sporove u vezi s tumačenjem i primjenom ovog članka.

ČLANAK 6.

Praćenje i provedba radnih i socijalnih normi

Imajući na umu da unutar Unije učinkovitu primjenu prava Unije koja odražava zajedničke norme iz članka 4. stavka 1. osiguravaju Komisija i Sud Europske unije, koji djeluju na temelju Ugovorâ, Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati učinkovitu provedbu članka 4. i svojih zakona, propisa i praksi koji odražavaju te zajedničke norme, ne dovodeći u pitanje članak 4. stavak 2.

Ujedinjena Kraljevina zadržava učinkovit sustav inspekcija rada, osigurava dostupnost upravnih i sudskih postupaka kako bi omogućila učinkovito djelovanje protiv kršenja svojih zakona, propisa i praksi te osigurati učinkovita pravna sredstva, kako bi sve sankcije bile učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te imale stvaran i odvraćajući učinak.

DIO ČETVRTI

DRŽAVNE POTPORE

ČLANAK 7.

Državne potpore

1. U cilju očuvanja snažnog i sveobuhvatnog okvira za nadzor državnih potpora kojim se sprječavaju neopravdana narušavanja trgovine i tržišnog natjecanja, odredbe prava Unije o državnim potporama navedene u Prilogu 8. ovom Protokolu primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu u pogledu mjera koje utječu na tu trgovinu između dijelova jedinstvenog carinskog područja na koje se primjenjuje Prilog 2. Međutim, u pogledu tih mjera tijelâ Ujedinjene Kraljevine, upućivanja na Europsku komisiju u tim odredbama prava Unije tumači se kao upućivanje na neovisno tijelo iz članka 9.
2. Neovisno o stavku 1., odredbe prava Unije iz tog stavka ne primjenjuju se na mjere tijelâ Ujedinjene Kraljevine kojima se podupiru proizvodnja i trgovina poljoprivrednim proizvodima u carinskom području Ujedinjene Kraljevine do utvrđene maksimalne ukupne godišnje razine potpore te pod uvjetom da je utvrđeni minimalni postotak te izuzete potpore usklađen s odredbama iz Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi. Maksimalnu ukupnu godišnju razinu izuzete potpore i minimalni postotak određuje Zajednički odbor, a primjenjuju se postupci iz članka 8. ovog Priloga.

3. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje članak 12. ovog Protokola ni članak 14. stavke 4. i 5. ovog Protokola u pogledu njegova članka 12.

ČLANAK 8.

Postupci iz članka 7. stavka 2.

Zajednički odbor utvrđuje početnu maksimalnu ukupnu godišnju razinu izuzete potpore i početni minimalni postotak iz članka 7. stavka 2. uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Početna maksimalna ukupna godišnja razina izuzete potpore temelji se na budućem programu potpore poljoprivredi Ujedinjene Kraljevine te godišnjem prosjeku ukupnog iznosa rashoda nastalih u carinskom području Ujedinjene Kraljevine u okviru zajedničke poljoprivredne politike iz postojećeg VFO-a za razdoblje 2014.–2020. Početni minimalni postotak temelji se na programu potpore poljoprivredi Ujedinjene Kraljevine te postotku usklađenosti ukupnih rashoda u okviru zajedničke poljoprivredne politike u Uniji s odredbama iz Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi, prijavljenom u predmetnom razdoblju.

Zajednički odbor usklađuje razinu potpore i postotak iz prvog stavka na temelju programa potpore poljoprivredi Ujedinjene Kraljevine s odstupanjem ukupnog iznosa potpore raspoloživog u okviru zajedničke poljoprivredne politike u Uniji u svakom budućem višegodišnjem financijskom okviru.

Ako Zajednički odbor ne uspije utvrditi početnu razinu potpore i postotak u skladu s prvim stavkom ili ne uspije uskladiti razinu potpore i postotak u skladu s drugim stavkom do kraja prijelaznog razdoblja ili u roku od godinu dana nakon stupanja na snagu budućeg višegodišnjeg financijskog okvira, ovisno o slučaju, primjena članka 7. stavka 2. suspendira se dok Zajednički odbor ne utvrdi ili uskladi razinu potpore i postotak.

ČLANAK 9.

Neovisno tijelo

1. Ujedinjena Kraljevina osniva ili zadržava operativno neovisno tijelo („neovisno tijelo”). Pri obavljanju svojih dužnosti i izvršavanju svojih ovlasti neovisno tijelo ima potrebna jamstva neovisnosti o političkom ili drugom vanjskom utjecaju te djeluje nepristrano.
2. U pogledu mjera tijelâ Ujedinjene Kraljevine na koje se primjenjuje članak 7. stavak 1., neovisno tijelo ima ovlasti i funkcije jednake ovlastima i funkcijama Europske komisije kada djeluje u skladu s odredbama prava Unije o državnim potporama navedenima u Prilogu 8. ovom Protokolu. Neovisno tijelo opremljeno je odgovarajućim resursima potrebnima za potpunu primjenu i učinkovitu provedbu, u skladu s člankom 7. stavkom 1. odredaba prava Unije o državnim potporama navedenima u Prilogu 8. ovom Protokolu. To su ljudski, tehnički i financijski resursi, prostorije i infrastruktura.

3. Odluke neovisnog tijela u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini proizvode jednake pravne učinke kao i usporedive odluke Europske komisije unutar Unije i njezinih država članica, kada djeluje u skladu s odredbama prava Unije o državnim potporama navedenima u Prilogu 8. ovom Protokolu.

ČLANAK 10.

Suradnja

1. Europska komisija i neovisno tijelo surađuju kako bi se u cijelom jedinstvenom carinskom području zajamčio usklađen nadzor u području državnih potpora.
2. Europska komisija i neovisno tijelo:
 - (a) razmjenjuju informacije i stajališta o provedbi, primjeni i tumačenju odredaba prava Unije o državnim potporama navedenima u Prilogu 8. ovom Protokolu; i
 - (b) razmjenjuju informacije i mišljenja o pojedinačnim predmetima državne potpore koji utječu na trgovinu između dijelova jedinstvenog carinskog područja na koje se primjenjuje Prilog 2. ovog Protokola. Europska komisija i neovisno tijelo razmjenjuju te informacije uzimajući u obzir ograničenja koja nameću zahtjevi profesionalne i poslovne tajne.

3. Ako odluči pokrenuti postupak iz članka 108. stavka 2. prvog i drugog podstavka UFEU-a u odnosu na mjere tijelâ Ujedinjene Kraljevine na koje se primjenjuje članak 7. stavak 1., neovisno tijelo dužno je o toj odluci obavijestiti Europsku komisiju i omogućiti joj da se očituje u skladu s rokovima utvrđenima u Uredbi Vijeća (EU) 2015/1589¹.
4. Neovisno tijelo savjetuje se s Europskom komisijom o svim nacrtima odluka koje namjerava donijeti u skladu s člankom 7. stavkom 1. i člankom 9. Europska komisija svoje mišljenje dostavlja u roku od najviše tri mjeseca, a neovisno tijelo u najvećoj mogućoj mjeri uzima to mišljenje u obzir prije donošenja odluke. U hitnim slučajevima neovisno tijelo može pozvati Komisiju da što prije dostavi svoje mišljenje.

Ako tijekom razdoblja iz prvog podstavka smatra da su joj za donošenje mišljenja potrebne dodatne informacije, Europska komisija može neovisnom tijelu uputiti zahtjev za dodatne informacije. Rok prestaje teći od datuma zahtjeva Europske komisije, a ponovno počinje teći od datuma primitka odgovora nadležnog tijela.

Neovisno tijelo ne donosi nacrt odluke sve dok Europska komisija ne dostavi svoje mišljenje u skladu s prvim podstavkom.

¹ Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 248, 24.9.2015., str. 9.).

ČLANAK 11.

Sudovi Ujedinjene Kraljevine

1. Imajući na umu da Sud Europske unije ima, u skladu s Ugovorima, nadležnost u odnosu na akte Europske komisije u području državnih potpora, Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati da u odnosu na mjere njezinih tijelâ na koje se primjenjuje članak 7. stavak 1. ovog Priloga sudovi u Ujedinjenoj Kraljevini imaju nadležnost da:
 - (a) preispituju i nalažu postupanje tijelâ Ujedinjene Kraljevine u skladu s obvezom da na temelju članka 108. stavka 3. UFEU-a dostavljaju obavijest i ne primjenjuju predloženu mjeru sve dok je neovisno tijelo ne odobri;
 - (b) preispituju usklađenost odluka neovisnog tijela s odredbama prava Unije o državnim potporama navedenima u Prilogu 8. ovom Protokolu;
 - (c) preispituju i nalažu tijelima Ujedinjene Kraljevine postupanje u skladu s odlukom neovisnog tijela te izriču sankcije u slučaju nepostupanja;
 - (d) odlučuju o mjerama u slučaju nepostupanja neovisnog tijela i nalažu postupanje neovisnog tijela; i
 - (e) odlučuju o privatnim tužbama za naknadu štete i dosuđuju takvu naknadu.

2. Europska komisija i zainteresirane strane imaju pravo pokrenuti takav postupak pred sudovima u Ujedinjenoj Kraljevini.

Izraz „zainteresirane strane” iz prvog podstavka ima isto značenje kao i u odredbama prava Unije o državnim potporama navedenima u Prilogu 8. ovom Protokolu.

3. Europska komisija ima pravo na uključivanje u postupke iz stavka 1. koje pred sudovima u Ujedinjenoj Kraljevini pokrene neovisno tijelo ili zainteresirana strana.

ČLANAK 12.

Transparentnost

Ne dovodeći u pitanje odredbe prava Unije o državnim potporama navedene u Prilogu 8. ovom Protokolu, Ujedinjena Kraljevina zadržava sustav transparentnosti dodjele pojedinačnih bespovratnih državnih potpora u iznosu većem od 500 000 EUR.

ČLANAK 13.

Savjetovanje

1. Ako smatra da bi Ujedinjena Kraljevina primjenom ili provedbom članka 7. i članaka od 9. do 12. mogla ozbiljno ugroziti ravnopravnost tržišnog natjecanja između dijelova jedinstvenog carinskog područja, Unija može zatražiti savjetovanje u Zajedničkom odboru s ciljem pronalaženja općeprihvatljivog rješenja.
2. To se savjetovanje saziva na temelju pisanog zahtjeva uz obrazloženje Unijina zahtjeva za savjetovanje. Sastanak Zajedničkog odbora održava se u roku od 30 dana od zahtjeva.
3. Ako se u Zajedničkom odboru u roku od 30 dana od sastanka Zajedničkog odbora iz stavka 2. ne postigne dogovor o rješenju, Unija može donijeti privremene mjere u skladu s člankom 14.

ČLANAK 14.

Privremene mjere

1. Nakon obavijesti Ujedinjenoj Kraljevini, Unija ima pravo poduzeti odgovarajuće korektivne mjere:
 - (a) u skladu s člankom 13. stavkom 3.; ili
 - (b) ako smatra da Ujedinjena Kraljevina ne ispunjava obveze iz članka 7. i članaka od 9. do 12. ovog Priloga, a započela je savjetovanje u Zajedničkom odboru u skladu s člankom 169. Sporazuma o povlačenju, pod uvjetom da Unija smatra da Ujedinjena Kraljevina tim neispunjavanjem obveza ugrožava ravnopravnost tržišnog natjecanja između dijelova jedinstvenog carinskog područja.
2. U slučaju iz stavka 1. točke (b) odgovarajuće korektivne mjere koje Unija poduzme mogu stupiti na snagu najranije 30 dana nakon Unijine obavijesti Ujedinjenoj Kraljevini.
3. Odgovarajuće korektivne mjere koje Unija poduzme prestaju se primjenjivati:
 - (a) kada Unija zaključi da je uklonjen rizik za ravnopravno tržišno natjecanje između dijelova jedinstvenog carinskog područja; ili

- (b) kada u predmetima dostavljenima na arbitražu u skladu s člankom 170. Sporazuma o povlačenju arbitražno vijeće odluči da je Ujedinjena Kraljevina ispunila svoje obveze iz članka 7. i članaka od 9. do 12. ovog Priloga.

ČLANAK 15.

Koordinacija

1. S obzirom na mjere tijelâ Ujedinjene Kraljevine na koje se primjenjuje članak 7. stavak 1. ovog Priloga, neovisno tijelo izvršava svoje ovlasti na temelju članka 9. ovog Priloga ne dovodeći u pitanje ovlasti Europske komisije u skladu s člankom 14. stavkom 4. ovog Protokola u pogledu njegova članka 12.

Konkretno:

- (a) odluka neovisnog tijela nije osnova za legitimna očekivanja u skladu s pravom Unije u pogledu primjene članka 12. ovog Protokola;
- (b) ako Europska komisija, djelujući u skladu s člankom 12. ovog Protokola i neovisno tijelo, djelujući u skladu s člankom 7. stavkom 1. te člankom 9. ovog Priloga, donesu odluke koje se odnose na istu mjeru tijelâ Ujedinjene Kraljevine, odluka neovisnog tijela ne dovodi u pitanje pravni učinak u Ujedinjenoj Kraljevini odluke Europske komisije na temelju članka 14. stavka 5. ovog Protokola.

2. Ako neovisno tijelo na bilo koji način sazna za neku mjeru tijelâ Ujedinjene Kraljevine na koju bi se mogli primijeniti i članak 12. stavak 1. ovog Protokola i članak 7. stavak 1. ovog Priloga, ono može neslužbeno upitati Europsku komisiju smatra li da predmetna mjera podliježe članku 12. stavku 1. ovog Protokola.

DIO PETI

TRŽIŠNO NATJECANJE

ČLANAK 16.

Načela

Unija i Ujedinjena Kraljevina prepoznaju važnost slobodnog i neometanog tržišnog natjecanja u svojim trgovinskim i investicijskim odnosima. Unija i Ujedinjena Kraljevina potvrđuju da poslovno ponašanje suprotno tržišnom natjecanju, koncentracije poduzetnika i državne intervencije mogu narušiti pravilno funkcioniranje tržišta i umanjiti koristi od liberalizacije trgovine.

Ovaj dio ne dovodi u pitanje posebne odredbe koje se u Uniji primjenjuju na poljoprivredne proizvode u skladu s člankom 42. UFEU-a ni jednakovrijedne zakone, propise i prakse koji se primjenjuju u Ujedinjenoj Kraljevini.

ČLANAK 17.

Sporazumi među poduzetnicima

1. Zabranjuje se sljedeće ako bi moglo utjecati na trgovinu između Unije i Ujedinjene Kraljevine: svaki horizontalni i vertikalni sporazum među poduzetnicima, odluke udruženja poduzetnika i usklađena djelovanja čiji je cilj ili učinak sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, a osobito ako se njima:
 - (a) neposredno ili posredno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene ili drugi trgovinski uvjeti;
 - (b) ograničavaju ili nadziru proizvodnja, tržišta, tehnički razvoj ili ulaganja;
 - (c) vrši podjela tržišta ili izvora nabave;
 - (d) primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s drugim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
 - (e) sklapanje ugovora uvjetuje preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema običajima u trgovini, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.
2. Svi sporazumi ili odluke zabranjeni na temelju ovog članka ništavi su.

3. Međutim, odredbe stavka 1. mogu se proglasiti neprimjenjivima u slučaju:

- svakog sporazuma ili vrste sporazuma među poduzetnicima,
- svake odluke ili vrste odluka udruženja poduzetnika,
- svakog usklađenog djelovanja ili vrste usklađenog djelovanja

koji doprinose poboljšanju proizvodnje ili distribucije robe ili promicanju tehničkog ili gospodarskog napretka, pri čemu se potrošačima omogućuje pravedan udio u koristi koja iz njih proizlazi te koji:

- (a) tim poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu nužna za postizanje ovih ciljeva;
- (b) tim poduzetnicima ne omogućuju isključivanje konkurencije s tržišta s obzirom na znatan dio dotičnih proizvoda.

ČLANAK 18.

Zloupotreba vladajućeg položaja

Zabranjuje se svaka zloupotreba vladajućeg položaja jednog ili više poduzetnika na području Unije i Ujedinjene Kraljevine u cijelosti ili na njezinu znatnom dijelu, ako bi to moglo utjecati na trgovinu između Unije i Ujedinjene Kraljevine.

Takva se zloupotreba može osobito sastojati od:

- (a) neposrednog ili posrednog nametanja nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta;
- (b) ograničavanja proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača;
- (c) primjene nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- (d) uvjetovanja sklapanja ugovora preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema trgovačkoj praksi, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.

ČLANAK 19.

Koncentracije poduzetnika

Koncentracije poduzetnika koje podliježu obvezi prijavljivanja Ujedinjenoj Kraljevini ili Uniji ili jednoj ili više država članica, a koje prijete znatnim ometanjem učinkovitog tržišnog natjecanja ili znatnim smanjenjem tržišnog natjecanja, posebno zbog stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja, proglašavaju se nespojivima, ako utječu na trgovinu između Unije i Ujedinjene Kraljevine, osim ako ne postoje ili nisu predviđena pravna sredstva za primjereno rješavanje utvrđenih problema u tržišnom natjecanju.

ČLANAK 20.

Javna poduzeća, poduzeća kojima su odobrena posebna ili ekskluzivna prava ili povlastice
i određeni monopoli

1. U slučaju javnih poduzeća i poduzeća kojima države članice ili Ujedinjena Kraljevina dodijele posebna ili isključiva prava, Unija i Ujedinjena Kraljevina jamče da neće biti donesena niti će ostati na snazi nijedna mjera koja je u suprotnosti s pravilima iz članaka 17., 18. i 19.
2. Poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa ili koja imaju obilježja financijskog monopola podliježu pravilima iz članaka od 17., 18. i 19. ako se primjenom tih pravila ne ometa, *de iure* ili *de facto*, obavljanje određenih poslova koji su im dodijeljeni. Utjecaj na razvoj trgovine ne smije biti suprotan interesima Unije i Ujedinjene Kraljevine.

ČLANAK 21.

Tumačenje

Unija i Ujedinjena Kraljevina provode i primjenjuju članke od 17. do 20. ovog Priloga, u mjeri u kojoj oni odražavaju koncepte prava Unije, a kao izvore tumačenja primjenjuju kriterije koji proizlaze iz primjene članaka 101., 102. i 106. UFEU-a te sve relevantne akte koje su donijele institucije, tijela, uredi ili agencije Unije, uključujući okvire, smjernice, obavijesti i ostale akte koji se primjenjuju u Uniji.

ČLANAK 22.

Provedba

1. Unija i Ujedinjena Kraljevina poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi se primjenom njihovih pravila o tržišnom natjecanju na učinkovit način riješile sve situacije iz članaka od 17. do 20.

Konkretno, Ujedinjena Kraljevina donosi ili zadržava zakon o tržišnom natjecanju kojim se na učinkovit način rješavaju sve situacije iz članka od 17. do 20.

2. Unija i Ujedinjena Kraljevina izvršavaju propise iz stavka 1. prvog podstavka na svojim državnim područjima.

Za potrebe prvog podstavka Ujedinjena Kraljevina osniva ili zadržava operativno neovisno tijelo ili tijela („neovisno tijelo”). Neovisno tijelo ima potrebna jamstva neovisnosti o političkom ili drugom vanjskom utjecaju, može nepristrano izvršavati svoje dužnosti i provoditi svoje ovlasti. Ima odgovarajuće ovlasti i sredstva potrebna za potpunu primjenu i učinkovitu provedbu prava tržišnog natjecanja iz stavka 1.

3. Ujedinjena Kraljevina primjenjuje pravo tržišnog natjecanja iz stavka 1. transparentno i bez diskriminacije, poštujući načelo pravičnosti postupka i pravo predmetnog poduzetnika na obranu, bez obzira na njegovo državljanstvo ili vlasništvo.

ČLANAK 23.

Suradnja

1. Kako bi poboljšale učinkovitost tržišnog natjecanja, Unija i Ujedinjena Kraljevina potvrđuju da je promicanje suradnje u pogledu razvoja politike tržišnog natjecanja i istrage u predmetima protumonopolske politike i poslovnih spajanja u njihovu zajedničkom interesu.
2. Za potrebe stavka 1., tijela za zaštitu tržišnog natjecanja u Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini nastojat će uskladiti, kada je to moguće i primjereno, prisilne mjere u vezi s istim ili povezanim slučajevima.

3. Tijela Unije i Ujedinjena Kraljevina nadležna za tržišno natjecanje mogu razmjenjivati informacije radi olakšavanja suradnje iz stavka 1.
4. U provedbi ciljeva ovog članka, Unija i Ujedinjena Kraljevina ili tijela Unije i Ujedinjene Kraljevine nadležna za tržišno natjecanje mogu sklopiti zaseban sporazum ili dogovoriti zaseban okvir u pogledu suradnje tijela nadležnih za tržišno natjecanje.

ČLANAK 24.

Praćenje i rješavanje sporova

1. Imajući na umu da u Uniji učinkovito izvršenje propisa osiguravaju Komisija i Sud Europske unije djelujući u skladu s Ugovorima, Ujedinjena Kraljevina dužna je osigurati učinkovitu primjenu odredaba članaka od 17. do 20. i ne smije umanjiti učinkovitost javne i privatne provedbe svojih zakona, propisa i praksi u području tržišnog natjecanja. Konkretno, Ujedinjena Kraljevina osigurava dostupnost upravnih i sudskih postupaka kako bi se omogućilo djelotvorno i pravovremeno djelovanje protiv povreda prava te osigurava djelotvorna pravna sredstva, uključujući privremene mjere, kako bi sve sankcije bile učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te imale stvaran i odvraćajući učinak.
2. Članci od 170. do 181. Sporazuma o povlačenju ne primjenjuju se na sporove u vezi s tumačenjem i primjenom članaka od 16. do 23. ovog Priloga.

DIO ŠESTI

DRŽAVNA PODUZEĆA, PODUZEĆA KOJIMA SU DODIJELJENA POSEBNA PRAVA I POVLASTICE TE ODREĐENI MONOPOLI

ČLANAK 25.

Neutralna regulacija

1. Unija i Ujedinjena Kraljevina poštuju i na najbolji način koriste relevantne međunarodne norme uključujući, među ostalima, Smjernice OECD-a o korporativnom upravljanju poduzećima u državnom vlasništvu.
2. Svako regulatorno tijelo ili regulatorna funkcija koji su uspostavljeni ili se održavaju u Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini:
 - (a) neovisni su i ne odgovaraju nijednom od poduzetnika koje reguliraju, kako bi se osigurala učinkovitost regulatorne funkcije, i
 - (b) u sličnim su okolnostima nepristrani prema svim poduzetnicima koje reguliraju.
3. Unija i Ujedinjena Kraljevina osiguravaju izvršenje zakona i propisa dosljedno i bez diskriminacije.

ODREDBE PRAVA UNIJE IZ ČLANKA 6. STAVKA 2. I ČLANKA 10.

1. Opći carinski aspekti¹

- Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije²
- Uredba Vijeća (EZ) br. 515/97 od 13. ožujka 1997. o uzajamnoj pomoći upravnih tijela država članica i o suradnji potonjih s Komisijom radi osiguravanja pravilne primjene propisa o carinskim i poljoprivrednim pitanjima³
- Direktiva Vijeća 2010/24/EU od 16. ožujka 2010. o uzajamnoj pomoći kod naplate potraživanja vezanih za poreze, carine i druge mjere⁴

¹ Naslovi i podnaslovi u ovom Prilogu indikativne su naravi.

² SL L 269, 10.10.2013., str. 1.

³ SL L 82, 22.3.1997., str. 1.

⁴ SL L 84, 31.3.2010., str. 1.

2. Zaštita financijskih interesa Unije

Za potrebe primjene akata navedenih u ovom odjeljku propisna naplata carina od strane Ujedinjene Kraljevine u pogledu Sjeverne Irske smatra se dijelom zaštite financijskih interesa Unije.

- Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999¹
- Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica²

3. Statistički podaci o trgovini

- Uredba (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o statistici Zajednice u vezi s robnom razmjenom između država članica i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3330/91 izvan snage³

¹ SL L 248, 18.9.2013., str. 1.

² SL L 312, 23.12.1995., str. 1.

³ SL L 102, 7.4.2004., str. 1.

- Uredba (EZ) br. 471/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o statistici Zajednice u vezi s vanjskom trgovinom sa zemljama nečlanicama te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1172/95¹

4. Opći aspekti trgovine

- Uredba (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008²
- Uredba (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za izvoz³
- Uredba (EU) 2015/936 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz tekstilnih proizvoda iz određenih trećih zemalja koji nisu obuhvaćeni bilateralnim sporazumima, protokolima ili drugim dogovorima, ili drugim posebnim uvoznim pravilima Unije⁴

¹ SL L 152, 16.6.2009., str. 23.

² SL L 303, 31.10.2012., str. 1.

³ SL L 83, 27.3.2015., str. 34.

⁴ SL L 160, 25.6.2015., str. 1.

- Uredba (EU) 2017/821 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o utvrđivanju obveza dužne pažnje u lancu opskrbe za uvoznike Unije koji uvoze kositar, tantal i volfram, njihove rude i zlato podrijetlom iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja¹
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1215/2009 od 30. studenoga 2009. o uvođenju izvanrednih trgovinskih mjera za zemlje i područja koji sudjeluju u Procesu stabilizacije i pridruživanja Europske unije ili su s njim povezani (zapadni Balkan)²
- Uredba (EU) 2017/1566 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. o uvođenju privremenih autonomnih trgovinskih mjera za Ukrajinu kojima se dopunjuju trgovinske povlastice predviđene Sporazumom o pridruživanju³
- Obveze koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma koje je sklopila Unija ili države članice djelujući u njezino ime ili koje su zajednički sklopile Unija i njezine države članice, u mjeri u kojoj se odnose na trgovinu robom između Unije i trećih zemalja

¹ SL L 130, 19.5.2017., str. 1.

² SL L 328, 15.12.2009., str. 1.

³ SL L 254, 30.9.2017., str. 1.

5. Instrumenti trgovinske zaštite

- Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije¹
- Uredba (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije²
- Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz³
- Uredba (EU) 2015/755 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz iz određenih trećih zemalja⁴
- Uredba (EU) 2015/476 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o mjerama koje Unija može poduzeti slijedom izvješća koje je donijelo Tijelo za rješavanje sporova WTO-a u pogledu antidampinških pitanja i pitanja o zaštiti od subvencioniranog uvoza⁵

¹ SL L 176, 30.6.2016., str. 21.

² SL L 176, 30.6.2016., str. 55.

³ SL L 83, 27.3.2015., str. 16.

⁴ SL L 123, 19.5.2015., str. 33.

⁵ SL L 83, 27.3.2015., str. 6.

- Uredba (EU) 2015/477 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o mjerama koje Unija može poduzeti u vezi s kombiniranim učinkom antidampinških ili antisubvencijskih mjera sa zaštitnim mjerama¹

6. Uredbe o bilateralnim zaštitnim mjerama

- Uredba (EU) br. 654/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o ostvarivanju prava Unije na primjenu i provedbu međunarodnih trgovinskih pravila i o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 3286/94 o utvrđivanju postupaka Zajednice u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije²
- Uredba (EU) 2015/1145 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. srpnja 2015. o zaštitnim mjerama predviđenim u Sporazumu između Europske ekonomske zajednice i Švicarske Konfederacije³
- Uredba (EU) 2015/475 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zaštitnim mjerama predviđenim u Sporazumu između Europske ekonomske zajednice i Republike Islanda⁴

¹ SL L 83, 27.3.2015., str. 11.

² SL L 189, 27.6.2014., str. 50.

³ SL L 191, 17.7.2015., str. 1.

⁴ SL L 83, 27.3.2015., str. 1.

- Uredba (EU) 2015/938 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2015. o zaštitnim mjerama predviđenim Sporazumom između Europske ekonomske zajednice i Kraljevine Norveške¹
- Uredba (EU) br. 332/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o određenim postupcima za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane²
- Uredba (EU) 2015/752 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o određenim postupcima za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane³
- Uredba (EU) br. 19/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o primjeni bilateralnih zaštitnih klauzula i mehanizma stabilizacije za banane iz Sporazuma o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kolumbije i Perua, s druge strane⁴

¹ SL L 160, 25.6.2015., str. 57.

² SL L 103, 5.4.2014., str. 10.

³ SL L 123, 19.5.2015., str. 16.

⁴ SL L 17, 19.1.2013., str. 1.

- Uredba (EU) br. 20/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o primjeni bilateralne zaštitne klauzule i mehanizma stabilizacije za banane iz Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Središnje Amerike, s druge strane¹

- Uredba (EU) 2016/400 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o provedbi zaštitne klauzule i mehanizma za sprečavanje izbjegavanja mjera predviđenih u Sporazumu o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane²

- Uredba (EU) 2016/401 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o provedbi mehanizma za sprečavanje izbjegavanja mjera predviđenog u Sporazumu o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane³

¹ SL L 17, 19.1.2013., str. 13.

² SL L 77, 23.3.2016., str. 53.

³ SL L 77, 23.3.2016., str. 62.

- Uredba (EU) 2015/941 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2015. o određenim postupcima za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske republike Makedonije, s druge strane¹

- Uredba (EU) 2015/940 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2015. o pojedinim postupcima za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, i za primjenu Privremenog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Europske zajednice, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane²

- Uredba (EU) 2015/939 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2015. o određenim postupcima za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Albanije, s druge strane³

¹ SL L 160, 25.6.2015., str. 76.

² SL L 160, 25.6.2015., str. 69.

³ SL L 160, 25.6.2015., str. 62.

- Uredba (EU) br. 511/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o uvođenju bilateralne zaštitne klauzule Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i njezinih država članica i Republike Koreje¹
- Uredba (EU) 2017/355 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2017. o određenim postupcima za primjenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Kosova*, s druge strane²
- Uredba (EU) 2016/1076 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o primjeni aranžmana za proizvode podrijetlom iz određenih država koje pripadaju Skupini afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) predviđenih u sporazumima o uspostavi ili koji vode uspostavi sporazumâ o gospodarskom partnerstvu³

7. Ostalo

- Uredba (EZ) br. 816/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o obveznom licenciranju патената koji se odnose na proizvodnju farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s javnozdravstvenim problemima⁴

¹ SL L 145, 31.5.2011., str. 19.

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244(1999) i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

² SL L 57, 3.3.2017., str. 59.

³ SL L 185, 8.7.2016., str. 1.

⁴ SL L 157, 9.6.2006., str. 1.

8. Roba – opće odredbe

- Direktiva (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva¹, uz iznimku odredaba koje se odnose na pravila o uslugama informacijskog društva
- Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²
- Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93³

¹ SL L 241, 17.9.2015., str. 1.

² SL L 316, 14.11.2012., str. 12.

³ SL L 218, 13.8.2008., str. 30.

- Odluka br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje na tržište proizvoda i o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 93/465/EEZ¹
- Uredba (EZ) br. 764/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju postupaka koji se odnose na primjenu određenih nacionalnih tehničkih propisa na proizvode koji se zakonito stavljaju na tržište u drugoj državi članici i o stavljanju izvan snage Odluke br. 3052/95/EZ²
- Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda³
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2679/98 od 7. prosinca 1998. o funkcioniranju unutarnjeg tržišta u odnosu na slobodno kretanje robe među državama članicama⁴
- Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode⁵

¹ SL L 218, 13.8.2008., str. 82.

² SL L 218, 13.8.2008., str. 21.

³ SL L 11, 15.1.2002., str. 4.

⁴ SL L 337, 12.12.1998., str. 8.

⁵ SL L 210, 7.8.1985., str. 29.

9. Motorna vozila, uključujući traktore za poljoprivredu i šumarstvo

- Direktiva Vijeća 70/157/EEZ od 6. veljače 1970. o usklađivanju zakonodavstva država članica koje se odnosi na dopuštenu razinu buke, te ispušnom sustavu motornih vozila¹
- Uredba (EU) br. 540/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o razini buke motornih vozila i zamjenskih sustava za prigušivanje te o izmjeni Direktive 2007/46/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 70/157/EEZ²
- Direktiva 2005/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o homologaciji tipa motornih vozila s obzirom na mogućnost njihove ponovne uporabe, recikliranja i uporabe i o izmjeni Direktive Vijeća 70/156/EEZ³
- Direktiva 2006/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o emisijama iz sustava za klimatizaciju u motornim vozilima i o izmjeni Direktive Vijeća 70/156/EEZ⁴

¹ SL L 42, 23.2.1970., str. 16.

² SL L 158, 27.5.2014., str. 131.

³ SL L 310, 25.11.2005., str. 10.

⁴ SL L 161, 14.6.2006., str. 12.

- Uredba (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji motornih vozila s obzirom na emisije iz lakih osobnih i teretnih vozila (Euro 5 i Euro 6) i dostupnosti podataka za popravke i održavanje vozila¹
- Direktiva 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (Okvirna direktiva)²
- Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustavâ, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ³
- Uredba (EZ) br. 78/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o homologaciji motornih vozila s obzirom na zaštitu pješaka i ostalih nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu, izmjeni Direktive 2007/46/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 2003/102/EZ i 2005/66/EZ⁴

¹ SL L 171, 29.6.2007., str. 1.

² SL L 263, 9.10.2007., str. 1.

³ SL L 151, 14.6.2018., str. 1.

⁴ SL L 35, 4.2.2009., str. 1.

- Uredba (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila¹
- Uredba (EZ) br. 79/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o homologaciji motornih vozila s pogonom na vodik i izmjenama Direktive 2007/46/EZ²
- Uredba (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o homologaciji motornih vozila i motora s obzirom na emisije iz teških vozila (Euro VI) i o pristupu informacijama za popravak i održavanje vozila i izmjenama Uredbe (EZ) br. 715/2007 i Direktive 2007/46/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 80/1269/EEZ, 2005/55/EZ i 2005/78/EZ³
- Uredba (EU) br. 168/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o homologaciji i nadzoru tržišta vozila na dva ili tri kotača i četverocikala⁴

¹ SL L 200, 31.7.2009., str. 1.

² SL L 35, 4.2.2009., str. 32.

³ SL L 188, 18.7.2009., str. 1.

⁴ SL L 60, 2.3.2013., str. 52.

- Uredba (EU) 2015/758 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o zahtjevima za homologaciju za uvođenje sustava eCall ugrađenog u vozilo koji se temelji na službi 112 te o izmjeni Direktive 2007/46/EZ¹
- Uredba (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nove osobne automobile u okviru integriranog pristupa Zajednice smanjenju emisija CO₂ iz lakih vozila²
- Uredba (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nova laka gospodarska vozila kao dio integriranog pristupa Unije s ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz osobnih i lakih gospodarskih vozila³
- Uredba (EU) br. 167/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. veljače 2013. o homologaciji i nadzoru tržišta traktora za poljoprivredu i šumarstvo⁴

¹ SL L 123, 19.5.2015., str. 77.

² SL L 140, 5.6.2009., str. 1.

³ SL L 145, 31.5.2011., str. 1.

⁴ SL L 60, 2.3.2013., str. 1.

10. Uređaji za podizanje i mehaničko rukovanje

- Direktiva Vijeća 73/361/EEZ od 19. studenoga 1973. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o potvrđivanju i označivanju žičane užadi, lanaca i kuka¹
- Direktiva 2014/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na dizala i sigurnosne komponente za dizala²

11. Plinski aparati

- Direktiva Vijeća 92/42/EEZ od 21. svibnja 1992. o zahtjevima za stupanj djelovanja novih toplovodnih kotlova na tekuća ili plinovita goriva³
- Uredba (EU) 2016/426 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o aparatima na plinovita goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2009/142/EZ⁴

¹ SL L 335, 5.12.1973., str. 51.

² SL L 96, 29.3.2014., str. 251.

³ SL L 167, 22.6.1992., str. 17.

⁴ SL L 81, 31.3.2016., str. 99.

12. Tlačne posude

- Direktiva Vijeća 75/324/EEZ od 20. svibnja 1975. o usklađivanju zakonodavstava država članica o aerosolnim raspršivačima¹
- Direktiva 2010/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. lipnja 2010. o pokretnoj tlačnoj opremi i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 76/767/EEZ, 84/525/EEZ, 84/526/EEZ, 84/527/EEZ i 1999/36/EZ²
- Direktiva 2014/68/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje na tržištu tlačne opreme³
- Direktiva 2014/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje na tržištu jednostavnih tlačnih posuda⁴

¹ SL L 147, 9.6.1975., str. 40.

² SL L 165, 30.6.2010., str. 1.

³ SL L 189, 27.6.2014., str. 164.

⁴ SL L 96, 29.3.2014., str. 45.

13. Mjerni instrumenti

- Direktiva 2009/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim odredbama za mjerne instrumente i za metode mjeriteljskog nadzora¹
- Direktiva Vijeća 75/107/EEZ od 19. prosinca 1974. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na boce koje se upotrebljavaju kao mjerni spremnici²
- Direktiva Vijeća 76/211/EEZ od 20. siječnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na pakiranje određenih pretpakovina označenih masom ili obujmom³
- Direktiva Vijeća 80/181/EEZ od 20. prosinca 1979. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na mjerne jedinice i o stavljanju izvan snage Direktive 71/354/EEZ⁴

¹ SL L 106, 28.4.2009., str. 7.

² SL L 42, 15.2.1975., str. 14.

³ SL L 46, 21.2.1976., str. 1.

⁴ SL L 39, 15.2.1980., str. 40.

- Direktiva 2007/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o utvrđivanju pravila o nominalnim količinama za pretpakirane proizvode, stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 75/106/EEZ i 80/232/EEZ i o izmjeni Direktive Vijeća 76/211/EEZ¹
- Direktiva 2011/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 71/317/EEZ, 71/347/EEZ, 71/349/EEZ, 74/148/EEZ, 75/33/EEZ, 76/765/EEZ, 76/766/EEZ i 86/217/EEZ u vezi s mjeriteljstvom²
- Direktiva 2014/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje neautomatskih vaga na tržište³
- Direktiva 2014/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje mjernih instrumenata na tržištu⁴

¹ SL L 247, 21.9.2007., str. 17.

² SL L 71, 18.3.2011., str. 1.

³ SL L 96, 29.3.2014., str. 107.

⁴ SL L 96, 29.3.2014., str. 149.

14. Građevni proizvodi, strojevi, žičare, osobna zaštitna oprema

- Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ¹
- Uredba (EU) 2016/425 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o osobnoj zaštitnoj opremi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/686/EEZ²
- Uredba (EU) 2016/424 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o žičarama i stavljanju izvan snage Direktive 2000/9/EZ³
- Direktiva 2006/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o strojevima i o izmjeni Direktive 95/16/EZ⁴
- Uredba (EU) 2016/1628 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o zahtjevima koji se odnose na ograničenja emisija plinovitih i krutih onečišćujućih tvari i homologaciju tipa za motore s unutarnjim izgaranjem za necestovne pokretne strojeve, o izmjeni uredbi (EU) br. 1024/2012 i (EU) br. 167/2013 te o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 97/68/EZ⁵

¹ SL L 88, 4.4.2011., str. 5.

² SL L 81, 31.3.2016., str. 51.

³ SL L 81, 31.3.2016., str. 1.

⁴ SL L 157, 9.6.2006., str. 24.

⁵ SL L 252, 16.9.2016., str. 53.

- Direktiva 2000/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. svibnja 2000. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na emisiju buke u okoliš uzrokovane opremom za uporabu na otvorenom¹

15. Električna i radiooprema

- Direktiva 2014/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na elektromagnetsku kompatibilnost²
- Direktiva 2014/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na opremu i zaštitne sustave namijenjene za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama³
- Direktiva 2014/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje na tržištu električne opreme namijenjene za uporabu unutar određenih naponskih granica⁴

¹ SL L 162, 3.7.2000., str. 1.

² SL L 96, 29.3.2014., str. 79.

³ SL L 96, 29.3.2014., str. 309.

⁴ SL L 96, 29.3.2014., str. 357.

- Direktiva 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje radijske opreme na tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/5/EZ¹

16. Tekstil, obuća

- Uredba (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. o nazivima tekstilnih vlakana i povezanom označivanju i obilježavanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 73/44/EEZ te direktiva 96/73/EZ i 2008/121/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²
- Direktiva 94/11/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. ožujka 1994. o usklađivanju prava i drugih propisa država članica u odnosu na označivanje materijala korištenih u glavnim dijelovima obuće namijenjene prodaji potrošaču³

17. Kozmetika, igračke

- Uredba (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima⁴

¹ SL L 153, 22.5.2014., str. 62.

² SL L 272, 18.10.2011., str. 1.

³ SL L 100, 19.4.1994., str. 37.

⁴ SL L 342, 22.12.2009., str. 59.

- Direktiva 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o sigurnosti igračaka¹

18. Rekreativna plovila

- Direktiva 2013/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o rekreativnim plovilima i osobnim plovilima na vodomlazni pogon i o stavljanju izvan snage Direktive 94/25/EZ²

19. Eksplozivi i pirotehnički proizvodi

- Direktiva 2014/28/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje eksploziva za civilnu upotrebu na tržištu i nadzoru nad njima³
- Direktiva 2013/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje pirotehničkih sredstava na tržište⁴
- Uredba (EU) br. 98/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva⁵

¹ SL L 170, 30.6.2009., str. 1.

² SL L 354, 28.12.2013., str. 90.

³ SL L 96, 29.3.2014., str. 1.

⁴ SL L 178, 28.6.2013., str. 27.

⁵ SL L 39, 9.2.2013., str. 1.

20. Lijekovi

- Uredba (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju postupaka odobravanja primjene i postupaka nadzora nad primjenom lijekova koji se rabe u humanoj i veterinarskoj medicini, te uspostavi Europske agencije za lijekove¹

Upućivanja na Zajednicu iz članka 2. drugog podstavka i članka 48. drugog podstavka te uredbe ne tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

- Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu²

Upućivanja na Zajednicu u članku 8. stavku 2. i članku 16.b stavku 1. te direktive te upućivanje na Uniju u članku 104. stavku 3. drugom podstavku te direktive ne tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom, uz iznimku ovlaštenja Ujedinjene Kraljevine u vezi sa Sjevernom Irskom.

Lijek odobren u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom ne smatra se referentnim lijekom u Uniji.

¹ SL L 136, 30.4.2004., str. 1.

² SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

- Uredba (EZ) br. 1901/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o lijekovima za pedijatrijsku upotrebu i izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1768/92, Direktive 2001/20/EZ, Direktive 2001/83/EZ i Uredbe (EZ) br. 726/2004¹, uz iznimku članka 36.
- Uredba (EZ) br. 141/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1999. o lijekovima za rijetke bolesti²
- Uredba (EZ) br. 1394/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o lijekovima za naprednu terapiju i o izmjeni Direktive 2001/83/EZ i Uredbe (EZ) br. 726/2004³
- Direktiva 2001/82/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o veterinarsko-medicinskim proizvodima⁴

Upućivanja na Zajednicu u članku 12. stavku 2. i članku 74. drugom podstavku te direktive ne tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom, uz iznimku ovlaštenja Ujedinjene Kraljevine u vezi sa Sjevernom Irskom.

¹ SL L 378, 27.12.2006., str. 1.

² SL L 18, 22.1.2000., str. 1.

³ SL L 324, 10.12.2007., str. 121.

⁴ SL L 311, 28.11.2001., str. 1.

Veterinarsko-medicinski proizvod odobren u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom ne smatra se referentnim lijekom u Uniji.

- Uredba (EZ) br. 470/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o propisivanju postupaka Zajednice za određivanje najvećih dopuštenih količina rezidua farmakološki djelatnih tvari u hrani životinjskog podrijetla, o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2377/90 i o izmjeni Direktive 2001/82/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća¹
- članak 13. Direktive 2001/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. travnja 2001. o usklađivanju zakonodavstava i drugih propisa država članica koji se odnose na provedbu dobre kliničke prakse prilikom provođenja kliničkih ispitivanja lijekova za humanu uporabu²
- poglavlje IX. Uredbe (EU) br. 536/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kliničkim ispitivanjima lijekova za primjenu kod ljudi te o stavljanju izvan snage Direktive 2001/20/EZ³

¹ SL L 152, 16.6.2009., str. 11.

² SL L 121, 1.5.2001., str. 34.

³ SL L 158, 27.5.2014., str. 1.

- Direktiva 2009/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o bojilima koja se mogu dodavati lijekovima¹
- Uredba (EU) 2016/793 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o izbjegavanju skretanja trgovine određenim ključnim lijekovima u Europsku uniju²

21. Medicinski proizvodi

- Direktiva Vijeća 93/42/EEZ od 14. lipnja 1993. o medicinskim proizvodima³
- Direktiva 98/79/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 1998. o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim proizvodima⁴
- Direktiva Vijeća 90/385/EEZ od 20. lipnja 1990. o usklađivanju zakonodavstva država članica koja se odnose na aktivne medicinske proizvode za ugradnju⁵
- Uredba (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ⁶

¹ SL L 109, 30.4.2009., str. 10.

² SL L 135, 24.5.2016., str. 39.

³ SL L 169, 12.7.1993., str. 1.

⁴ SL L 331, 7.12.1998., str. 1.

⁵ SL L 189, 20.7.1990., str. 17.

⁶ SL L 117, 5.5.2017., str. 1.

- Uredba (EU) 2017/746 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim proizvodima te o stavljanju izvan snage Direktive 98/79/EZ i Odluke Komisije 2010/227/EU¹

22. Tvari ljudskog podrijetla

- Direktiva 2002/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 2003. o utvrđivanju standarda kvalitete i sigurnosti za prikupljanje, ispitivanje, preradu, čuvanje i promet ljudske krvi i krvnih sastojaka i o izmjeni Direktive 2001/83/EZ²
- Direktiva 2004/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju standarda kvalitete i sigurnosti za postupke darivanja, prikupljanja, testiranja, obrade, čuvanja, skladištenja i distribucije tkiva i stanica³
- Direktiva 2010/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o standardima kvalitete i sigurnosti ljudskih organa namijenjenih transplantaciji⁴

¹ SL L 117, 5.5.2017., str. 176.

² SL L 33, 8.2.2003., str. 30.

³ SL L 102, 7.4.2004., str. 48.

⁴ SL L 207, 6.8.2010., str. 14.

23. Kemikalije i povezani proizvodi

- Uredba (EZ) br. 2003/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o gnojivima¹
- Direktiva 2004/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o usklađivanju zakona i ostalih propisa u vezi s primjenom načela dobre laboratorijske prakse i provjeri njihove primjene u ispitivanju kemijskih tvari²
- Direktiva 2004/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o nadzoru i provjeri dobre laboratorijske prakse (DLP)³
- Direktiva 2011/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi⁴
- Uredba (EZ) br. 648/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o deterdžentima⁵

¹ SL L 304, 21.11.2003., str. 1.

² SL L 50, 20.2.2004., str. 44.

³ SL L 50, 20.2.2004., str. 28.

⁴ SL L 174, 1.7.2011., str. 88.

⁵ SL L 104, 8.4.2004., str. 1.

- Uredba (EZ) br. 850/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o postojanim organskim onečišćujućim tvarima i izmjeni Direktive 79/117/EEZ¹
- Uredba (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija²
- Uredba (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008³
- Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ⁴
- Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ⁵

¹ SL L 158, 30.4.2004., str. 7.

² SL L 201, 27.7.2012., str. 60.

³ SL L 137, 24.5.2017., str. 1.

⁴ SL L 266, 26.9.2006., str. 1.

⁵ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

- Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006¹
- Uredba (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o prekursorima za droge²

24. Pesticidi, biocidi

- Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ³
- Uredba (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ⁴

Upućivanje na države članice u članku 43. te uredbe ne tumači se tako da uključuje Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

¹ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

² SL L 47, 18.2.2004., str. 1.

³ SL L 309, 24.11.2009., str. 1.

⁴ SL L 70, 16.3.2005., str. 1.

- Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda¹

Upućivanja na države članice u članku 3. stavku 3., članku 15. stavku 1. i članku 28. stavku 4. te članku 75. stavku 1. točki (g) te uredbe ne tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

25. Otpad

- Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada²
- Direktiva 94/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu³
- Uredba (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ⁴

¹ SL L 167, 27.6.2012., str. 1.

² SL L 190, 12.7.2006., str. 1.

³ SL L 365, 31.12.1994., str. 10.

⁴ SL L 330, 10.12.2013., str. 1.

- Direktiva Vijeća 2006/117/Euratom od 20. studenoga 2006. o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva¹

26. Okoliš, energetska učinkovitost

- Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta²
- Uredba Vijeća (EZ) br. 708/2007 od 11. lipnja 2007. o korištenju stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi³
- Uredba (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a⁴
- Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive Vijeća 93/12/EEZ⁵

¹ SL L 337, 5.12.2006., str. 21.

² SL L 317, 4.11.2014., str. 35.

³ SL L 168, 28.6.2007., str. 1.

⁴ SL L 27, 30.1.2010., str. 1.

⁵ SL L 350, 28.12.1998., str. 58.

- Direktiva Vijeća (EU) 2015/652 od 20. travnja 2015. o utvrđivanju metoda izračuna i zahtjeva u vezi s izvješćivanjem u skladu s Direktivom 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva¹
- Direktiva 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva nastalih upotrebom organskih otapala u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila, te o izmjeni Direktive 1999/13/EZ²
- Uredba (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva³
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2173/2005 od 20. prosinca 2005. o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvne sirovine u Europsku zajednicu⁴
- Uredba (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 842/2006⁵

¹ SL L 107, 25.4.2015., str. 26.

² SL L 143, 30.4.2004., str. 87.

³ SL L 295, 12.11.2010., str. 23.

⁴ SL L 347, 30.12.2005., str. 1.

⁵ SL L 150, 20.5.2014., str. 195.

- Uredba (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj¹
- Uredba (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008²
- Uredba Vijeća (EZ) br. 338/97 od 9. prosinca 1996. o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima³
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 3254/91 od 4. studenoga 1991. o zabrani uporabe stupica na području Zajednice i unošenja na područje Zajednice krzna i proizvoda dobivenih od određenih divljih životinjskih vrsta koje potječu iz zemalja u kojima ih love stupicama ili metodama zamki koje ne odgovaraju međunarodnim humanim standardima hvatanja stupicom⁴
- Uredba (EZ) br. 1007/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o trgovini proizvodima od tuljana⁵

¹ SL L 286, 31.10.2009., str. 1.

² SL L 137, 24.5.2017., str. 1.

³ SL L 61, 3.3.1997., str. 1.

⁴ SL L 308, 9.11.1991., str. 1.

⁵ SL L 286, 31.10.2009., str. 36.

- Uredba Komisije (EZ) br. 1523/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. o zabrani stavljanja na tržište te uvoza u Zajednicu i izvoza iz Zajednice krzna pasa i mačaka te proizvoda koji sadrže takvo krzno¹
- Direktiva Vijeća 83/129/EEZ od 28. ožujka 1983. o uvozu koža nekih mladunaca tuljana i proizvoda od njih u države članice²
- Uredba (EZ) br. 106/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o programu Zajednice za označivanje energetske učinkovitosti za uredsku opremu³
- Uredba (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre⁴
- Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju⁵

¹ SL L 343, 27.12.2007., str. 1.

² SL L 91, 9.4.1983., str. 30.

³ SL L 39, 13.2.2008., str. 1.

⁴ SL L 342, 22.12.2009., str. 46.

⁵ SL L 285, 31.10.2009., str. 10.

- Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU¹

27. Pomorska oprema

- Direktiva 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o pomorskoj opremi i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/98/EZ²

28. Željeznički promet

- Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji³, u mjeri u kojoj se to odnosi na uvjete i tehničke specifikacije za stavljanje na tržište, stavljanje u uporabu i slobodno kretanje željezničkih proizvoda

29. Hrana – općenito

- Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane⁴

¹ SL L 198, 28.7.2017., str. 1.

² SL L 257, 28.8.2014., str. 146.

³ SL L 138, 26.5.2016., str. 44.

⁴ SL L 31, 1.2.2002., str. 1.

Upućivanje na države članice u članku 29. stavku 1. drugom podstavku te uredbe ne tumači se tako da uključuje Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

- Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004¹
- Uredba (EZ) 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani.²

30. Hrana – higijena

- Uredba (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla³

¹ SL L 304, 22.11.2011., str. 18.

² SL L 404, 30.12.2006., str. 9.

³ SL L 139, 30.4.2004., str. 55.

- Uredba (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane¹
- Direktiva Vijeća 89/108/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na brzo smrznutu hranu namijenjenu prehrani ljudi²

31. Hrana – sastojci, tragovi, ostaci, tržišni standardi

- Uredba (EZ) br. 1331/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o uspostavi zajedničkog postupka odobravanja prehrambenih aditiva, prehrambenih enzima i prehrambenih aroma³

Upućivanje na državu članicu u članku 3. stavku 1. te uredbe ne tumači se tako da uključuje Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

- Uredba (EZ) br. 1332/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim enzimima i o izmjeni Direktive Vijeća 83/417/EEZ, Uredbe Vijeća (EZ) 1493/1999, Direktive 2000/13/EZ, Direktive Vijeća 2001/112/EZ i Uredbe (EZ) br. 258/97⁴

¹ SL L 139, 30.4.2004., str. 1.

² SL L 40, 11.2.1989., str. 34.

³ SL L 354, 31.12.2008., str. 1.

⁴ SL L 354, 31.12.2008., str. 7.

- Uredba (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima¹
- Uredba (EZ) br. 1334/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o aromama i nekim sastojcima hrane s osobinama aroma za upotrebu u i na hrani, te o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91, uredbi (EZ) br. 2232/96 i (EZ) br. 110/2008 te Direktive 2000/13/EZ²
- Direktiva 2002/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. lipnja 2002. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na dodatke prehrani³
- Uredba (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o dodavanju vitamina, minerala i određenih drugih tvari hrani⁴
- Uredba (EZ) br. 2065/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. studenoga 2003. o aromama dima koje se uporabljaju ili su namijenjene za uporabu u ili na hrani⁵

Upućivanje na državu članicu u članku 7. stavku 2. te uredbe ne tumači se tako da uključuje Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

¹ SL L 354, 31.12.2008., str. 16.

² SL L 354, 31.12.2008., str. 34.

³ SL L 183, 12.7.2002., str. 51.

⁴ SL L 404, 30.12.2006., str. 26.

⁵ SL L 309, 26.11.2003., str. 1.

- Uredba Vijeća (EEZ) br. 315/93 od 8. veljače 1993. o utvrđivanju postupaka Zajednice za kontrolu kontaminanata u hrani¹

- Uredba (EU) 2015/2283 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o novoj hrani, o izmjeni Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EZ) br. 1852/2001²

- Uredba (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 92/52/EEZ, direktiva Komisije 96/8/EZ, 1999/21/EZ, 2006/125/EZ i 2006/141/EZ, Direktive 2009/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 41/2009 i (EZ) br. 953/2009³

- Direktiva 1999/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. veljače 1999. o ekstraktima kave i ekstraktima cikoriije⁴

¹ SL L 37, 13.2.1993., str. 1.

² SL L 327, 11.12.2015., str. 1.

³ SL L 181, 29.6.2013., str. 35.

⁴ SL L 66, 13.3.1999., str. 26.

- Direktiva 2000/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2000. o kakau i čokoladnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi¹
- Direktiva Vijeća 2001/110/EZ od 20. prosinca 2001. o medu²
- Direktiva Vijeća 2001/111/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim šećerima namijenjenim prehrani ljudi³
- Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerade vina voća i povrća⁴
- Uredba Komisije (EZ) br. 1295/2008 od 18. prosinca 2008. o uvozu hmelja iz trećih zemalja⁵
- Uredba Komisije (EZ) br. 1375/2007 od 23. studenoga 2007. o uvozu ostataka iz proizvodnje kukuruznog škroba iz Sjedinjenih Američkih Država⁶

¹ SL L 197, 3.8.2000., str. 19.

² SL L 10, 12.1.2002., str. 47.

³ SL L 10, 12.1.2002., str. 53.

⁴ SL L 157, 15.6.2011., str. 1.

⁵ SL L 340, 19.12.2008., str. 45.

⁶ SL L 307, 24.11.2007., str. 5.

- Direktiva Vijeća 2001/112/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi¹
- Direktiva Vijeća 2001/113/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi²
- Direktiva Vijeća 2001/114/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi³
- Direktiva (EU) 2015/2203 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o usklađivanju zakonodavstva država članica koja se odnose na kazeine i kazeinate namijenjene za prehranu ljudi te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 83/417/EEZ⁴
- Glava V. poglavlje IV. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uređaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008⁵

¹ SL L 10, 12.1.2002., str. 58.

² SL L 10, 12.1.2002., str. 67.

³ SL L 15, 17.1.2002., str. 19.

⁴ SL L 314, 1.12.2015., str. 1.

⁵ SL L 347, 20.12.2013., str. 549.

- Dio II. glava II. poglavlje I. odjeljak 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007¹

32. Materijali koji dolaze u dodir s hranom

- Uredba (EZ) br. 1935/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o materijalima i predmetima koji dolaze u dodir s hranom i stavljanju izvan snage direktiva 80/590/EEZ i 89/109/EEZ²

Upućivanje na državu članicu u članku 9. stavku 1. te uredbe ne tumači se tako da uključuje Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

- Direktiva Vijeća 84/500/EEZ od 15. listopada 1984. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na keramičke proizvode koji dolaze u dodir s hranom³.

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

² SL L 338, 13.11.2004., str. 4.

³ SL L 277, 20.10.1984., str. 12.

33. Hrana – ostalo

- Direktiva 1999/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. veljače 1999. o usklađivanju zakonodavstava država članica o hrani i sastojcima hrane podvrgnutim ionizirajućem zračenju¹
- Direktiva 1999/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. veljače 1999. o utvrđivanju popisa Zajednice hrane i sastojaka hrane podvrgnutih ionizirajućem zračenju²
- Direktiva 2009/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o usklađivanju zakonodavstva država članica o ekstrakcijskim otapalima koja se koriste u proizvodnji hrane i sastojaka hrane³
- Direktiva 2009/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o iskorištavanju i stavljanju na tržište prirodnih mineralnih voda⁴
- Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 2092/91⁵

¹ SL L 66, 13.3.1999., str. 16.

² SL L 66, 13.3.1999., str. 24.

³ SL L 141, 6.6.2009., str. 3.

⁴ SL L 164, 26.6.2009., str. 45.

⁵ SL L 189, 20.7.2007., str. 1.

- Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007¹
- Uredba Vijeća (Euratom) 2016/52 od 15. siječnja 2016. o utvrđivanju najviših dopuštenih razina radioaktivnog onečišćenja hrane i hrane za životinje nakon nuklearne nesreće ili bilo kojeg drugog slučaja radiološke opasnosti i o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) br. 3954/87 i uredaba Komisije (Euratom) br. 944/89 i (Euratom) br. 770/90²
- Uredba Vijeća (EZ) br. 733/2008 od 15. srpnja 2008. o uvjetima koji uređuju uvoz poljoprivrednih proizvoda podrijetlom iz trećih zemalja nakon nesreće u nuklearnoj elektrani u Černobilu³

34. Hrana za životinje – proizvodi i higijena

- Uredba (EZ) br. 767/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje, izmjeni Uredbe (EZ) br. 1831/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 79/373/EEZ, Direktive Komisije 80/511/EEZ, direktiva Vijeća 82/471/EEZ, 83/228/EEZ, 93/74/EEZ, 93/113/EZ i 96/25/EZ te Odluke Komisije 2004/217/EZ⁴

¹ SL L 150, 14.6.2018., str. 1.

² SL L 13, 20.1.2016., str. 2.

³ SL L 201, 30.7.2008., str. 1.

⁴ SL L 229, 1.9.2009., str.1.

- Direktiva 2002/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. svibnja 2002. o nepoželjnim tvarima u hrani za životinje¹
- Uredba (EZ) br. 1831/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o dodacima hrani za životinje²

Upućivanja na nacionalne referentne laboratorije u Prilogu II. točki 6. te uredbe ne tumače se tako da se primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom. Time se nacionalni referentni laboratorij koji se nalazi u državi članici ne sprječava da izvršava funkcije nacionalnog referentnog laboratorija u vezi sa Sjevernom Irskom. Informacije i materijale koji se u tu svrhu razmjenjuju između nadležnih tijela Sjeverne Irske i nacionalnog referentnog laboratorija u državi članici nacionalni referentni laboratorij ne objavljuje bez prethodnog dopuštenja tih nadležnih tijela.

- Direktiva Vijeća 90/167/EEZ od 26. ožujka 1990. o utvrđivanju uvjeta kojima se uređuje priprema, stavljanje na tržište i korištenje ljekovite hrane za životinje u Zajednici³
- Uredba (EZ) br. 1831/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. siječnja 2005. o utvrđivanju zahtjeva u pogledu higijene hrane za životinje⁴

¹ SL L 140, 30.5.2002., str. 10.

² SL L 268, 18.10.2003., str. 29.

³ SL L 92, 7.4.1990., str. 42.

⁴ SL L 35, 8.2.2005., str. 1.

35. GMO-i

- Uredba (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje¹, uz iznimku članka 32. drugog stavka

Time se nacionalni referentni laboratorij koji se nalazi u državi članici ne sprječava da izvršava funkcije nacionalnog referentnog laboratorija u vezi sa Sjevernom Irskom. Informacije i materijale koji se u tu svrhu razmjenjuju između nadležnih tijela Sjeverne Irske i nacionalnog referentnog laboratorija u državi članici nacionalni referentni laboratorij ne objavljuje bez prethodnog dopuštenja tih nadležnih tijela.

Upućivanja na državu članicu u članku 10. stavku 1. i članku 22. stavku 1. te uredbe ne tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa Sjevernom Irskom.

- Uredba (EZ) br. 1830/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o sljedivosti i označivanju genetski modificiranih organizama te sljedivosti hrane i hrane za životinje proizvedene od genetski modificiranih organizama i izmjeni Direktive 2001/18/EZ²

¹ SL L 268, 18.10.2003., str. 1.

² SL L 268, 18.10.2003., str. 24.

- Uredba (EZ) br. 1946/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama¹
- Dio C Direktive 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ²

36. Žive životinje, zametni proizvodi i proizvodi životinjskog podrijetla

Upućivanja na nacionalne referentne laboratorije u aktima navedenima u ovom odjeljku ne tumače se tako da uključuju referentni laboratorij u Ujedinjenoj Kraljevini. Time se nacionalni referentni laboratorij koji se nalazi u državi članici ne sprječava da izvršava funkcije nacionalnog referentnog laboratorija u vezi sa Sjevernom Irskom. Informacije i materijale koji se u tu svrhu razmjenjuju između nadležnih tijela Sjeverne Irske i nacionalnog referentnog laboratorija u državi članici nacionalni referentni laboratorij ne objavljuje bez prethodnog dopuštenja tih nadležnih tijela.

- Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja”)³

¹ SL L 287, 5.11.2003., str. 1.

² SL L 106, 17.4.2001., str. 1.

³ SL L 84, 31.3.2016., str. 1.

- Direktiva Vijeća 64/432/EEZ od 26. lipnja 1964. o zdravstvenim problemima životinja koji utječu na trgovinu govedima i svinjama unutar Zajednice¹
- Direktiva Vijeća 91/68/EEZ od 28. siječnja 1991. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina životinjama iz porodica ovaca i koza unutar Zajednice²
- Direktiva Vijeća 2009/156/EZ od 30. studenoga 2009. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje premještanje i uvoz kopitara iz trećih zemalja³
- Direktiva Vijeća 2009/158/EZ od 30. studenoga 2009. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina peradi i jajima za valenje unutar Zajednice i njihov uvoz iz trećih zemalja⁴
- Direktiva Vijeća 92/65/EEZ od 13. srpnja 1992. o utvrđivanju uvjeta zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina i uvoz u Zajednicu životinja, sjemena, jajnih stanica i zametaka koji ne podliježu uvjetima zdravlja životinja utvrđenima u određenim propisima Zajednice iz Priloga A dijela I. Direktive 90/425/EEZ⁵

¹ SL 121, 29.7.1964., str. 1977.

² SL L 46, 19.2.1991., str. 19.

³ SL L 192, 23.7.2010., str. 1.

⁴ SL L 343, 22.12.2009., str. 74.

⁵ SL L 268, 14.9.1992., str. 54.

- Direktiva Vijeća 88/407/EEZ od 14. lipnja 1988. o utvrđivanju zahtjeva zdravlja životinja koji se primjenjuju na trgovinu unutar Zajednice i na uvoz sjemena domaćih životinja vrste goveda¹
- Direktiva Vijeća 89/556/EEZ od 25. rujna 1989. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina zamecima domaćih životinja vrste goveda unutar Zajednice i njihov uvoz iz trećih zemalja²
- Direktiva Vijeća 90/429/EEZ od 26. lipnja 1990. o utvrđivanju uvjeta zdravlja životinja koji se primjenjuju na trgovinu unutar Zajednice i uvoz sjemena domaćih životinja vrste svinja³
- Direktiva Vijeća 92/118/EEZ od 17. prosinca 1992. o utvrđivanju zahtjeva za zdravlje životinja i zahtjeva za javno zdravlje kojima se uređuje trgovina i uvoz u Zajednicu proizvoda koji ne podliježu navedenim zahtjevima utvrđenim u posebnim pravilima Zajednice iz Priloga A dijela I. Direktivi 89/662/EEZ te, s obzirom na patogene tvari, iz Direktive 90/425/EEZ⁴

¹ SL L 194, 22.7.1988., str. 10.

² SL L 302, 19.10.1989., str. 1.

³ SL L 224, 18.8.1990., str. 62.

⁴ SL L 62, 15.3.1993., str. 49.

- Direktiva Vijeća 2006/88/EZ od 24. listopada 2006. o zahtjevima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te o sprečavanju i kontroli određenih bolesti akvatičnih životinja¹
- Direktiva Vijeća 2004/68/EZ od 26. travnja 2004. o utvrđivanju pravila zdravlja životinja za uvoz u i provoz kroz Zajednicu određenih živih papkara i o izmjeni direktiva 90/426/EEZ i 92/65/EEZ i stavljanju izvan snage Direktive 72/462/EEZ²
- Direktiva Vijeća 2002/99/EZ od 16. prosinca 2002. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za životinje kojima se uređuje proizvodnja, prerada, stavljanje u promet i unošenje proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi³
- Uredba (EU) br. 576/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o nekomercijalnom premještanju kućnih ljubimaca i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 998/2003⁴
- Uredba (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (Uredba o nusproizvodima životinjskog podrijetla)⁵

¹ SL L 328, 24.11.2006., str. 14.

² SL L 139, 30.4.2004., str. 321.

³ SL L 18, 23.1.2003., str. 11.

⁴ SL L 178, 28.6.2013., str. 1.

⁵ SL L 300, 14.11.2009., str. 1.

37. Kontrola bolesti životinja, kontrola zoonoza

Upućivanja na nacionalne referentne laboratorije u aktima navedenima u ovom odjeljku ne tumače se tako da uključuju referentni laboratorij u Ujedinjenoj Kraljevini. Time se nacionalni referentni laboratorij koji se nalazi u državi članici ne sprječava da izvršava funkcije nacionalnog referentnog laboratorija u vezi sa Sjevernom Irskom. Informacije i materijale koji se u tu svrhu razmjenjuju između nadležnih tijela Sjeverne Irske i nacionalnog referentnog laboratorija u državi članici nacionalni referentni laboratorij ne objavljuje bez prethodnog dopuštenja tih nadležnih tijela.

- Uredba (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija¹
- Direktiva Vijeća 77/391/EEZ od 17. svibnja 1977. o uvođenju mjera Zajednice za iskorjenjivanje bruceloze, tuberkuloze i leukoze u goveda²
- Direktiva Vijeća 78/52/EEZ od 13. prosinca 1977. o utvrđivanju kriterija Zajednice za nacionalne planove za ubrzano iskorjenjivanje bruceloze, tuberkuloze i enzootske leukoze u goveda³

¹ SL L 147, 31.5.2001., str. 1.

² SL L 145, 13.6.1977., str. 44.

³ SL L 15, 19.1.1978., str. 34.

- Direktiva Vijeća 2003/85/EZ od 29. rujna 2003. o mjerama Zajednice za suzbijanje slinavke i šapa, o stavljanju izvan snage Direktive 85/511/EEZ i odluka 89/531/EEZ i 91/665/EEZ te o izmjeni Direktive 92/46/EEZ¹
- Direktiva Vijeća 2005/94/EZ od 20. prosinca 2005. o mjerama Zajednice u vezi s kontrolom influence ptica i o stavljanju izvan snage Direktive 92/40/EEZ²
- Direktiva Vijeća 2001/89/EZ od 23. listopada 2001. o mjerama Zajednice za kontrolu klasične svinjske kuge³
- Direktiva Vijeća 92/35/EEZ od 29. travnja 1992. o utvrđivanju pravila kontrole i mjera suzbijanja konjske kuge⁴
- Direktiva Vijeća 2002/60/EZ od 27. lipnja 2002. o utvrđivanju posebnih odredaba za kontrolu afričke svinjske kuge i o izmjeni Direktive 92/119/EEZ koja se odnosi na tješinsku bolest i afričku svinjsku kugu⁵

¹ SL L 306, 22.11.2003., str. 1.

² SL L 10, 14.1.2006., str. 16.

³ SL L 316, 1.12.2001., str. 5.

⁴ SL L 157, 10.6.1992., str. 19.

⁵ SL L 192, 20.7.2002., str. 27.

- Uredba (EZ) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenoga 2003. o kontroli salmonele i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom¹
- Direktiva Vijeća 92/66/EEZ od 14. srpnja 1992. o uvođenju mjera Zajednice za kontrolu newcastleske bolesti²
- Direktiva Vijeća 92/119/EEZ od 17. prosinca 1992. o uvođenju općih mjera Zajednice za suzbijanje određenih bolesti životinja i posebnih mjera koje se odnose na vezikularnu enterovirusnu bolest svinja³
- Direktiva 2003/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenoga 2003. o praćenju zoonoza i uzročnika zoonoza, o izmjeni Odluke Vijeća 90/424/EEZ i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 92/117/EEZ⁴
- Direktiva Vijeća 2000/75/EZ od 20. studenoga 2000. o utvrđivanju posebnih odredaba za kontrolu i iskorjenjivanje bolesti plavog jezika⁵

¹ SL L 325, 12.12.2003., str. 1.

² SL L 260, 5.9.1992., str. 1.

³ SL L 62, 15.3.1993., str. 69.

⁴ SL L 325, 12.12.2003., str. 31.

⁵ SL L 327, 22.12.2000., str. 74.

38. Identifikacija životinja

- Uredba Vijeća (EZ) br. 21/2004 od 17. prosinca 2003. o uspostavi sustava za označivanje i registraciju ovaca i koza i izmjeni Uredbe (EZ) br. 1782/2003 i direktiva 92/102/EEZ i 64/432/EEZ¹
- Uredba (EZ) br. 1760/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o uvođenju sustava označivanja i registracije životinja vrste goveda, označivanju goveđeg mesa i proizvoda od goveđeg mesa i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 820/97²
- Direktiva Vijeća 2008/71/EZ od 15. srpnja 2008. o identifikaciji i registraciji svinja³

39. Uzgoj životinja

- Članak 37. i članak 64. stavak 3. Uredbe (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zootehničkim i genealoškim uvjetima za uzgoj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina, uzgojno valjanih hibridnih svinja i njihovih zametnih proizvoda i trgovinu njima kao i za njihov ulazak u Uniju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 652/2014, direktiva Vijeća 89/608/EEZ i 90/425/EEZ i stavljanju izvan snage određenih akata u području uzgoja životinja („Uredba o uzgoju životinja”)⁴

¹ SL L 5, 9.1.2004., str. 8.

² SL L 204, 11.8.2000., str. 1.

³ SL L 213, 8.8.2008., str. 31.

⁴ SL L 171, 29.6.2016., str. 66.

40. Dobrobit životinja

- Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br. 1255/97¹
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u trenutku usmrćivanja²

41. Zdravlje bilja

- Direktiva Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o zaštitnim mjerama protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i protiv njihovog širenja unutar Zajednice³
- Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ⁴

¹ SL L 3, 5.1.2005., str. 1.

² SL L 303, 18.11.2009., str. 1.

³ SL L 169, 10.7.2000., str. 1.

⁴ SL L 317, 23.11.2016., str. 4.

42. Biljni reprodukcijnski materijal

- Direktiva Vijeća 66/402/EEZ od 14. lipnja 1966. o stavljanju na tržište sjemena žitarica¹
- Direktiva Vijeća 68/193/EEZ od 9. travnja 1968. o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje vinove loze²
- Direktiva Vijeća 1999/105/EZ od 22. prosinca 1999. o stavljanju na tržište šumskog reprodukcijnskog materijala³
- Direktiva Vijeća 2002/53/EZ od 13. lipnja 2002. o zajedničkom katalogu sorata poljoprivrednih biljnih vrsta⁴
- Direktiva Vijeća 2002/54/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemena repe⁵
- Direktiva Vijeća 2002/55/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemena povrća⁶

¹ SL 125, 11.7.1966., str. 2309.

² SL L 93, 17.4.1968., str. 15.

³ SL L 11, 15.1.2000., str. 17.

⁴ SL L 193, 20.7.2002., str. 1.

⁵ SL L 193, 20.7.2002., str. 12.

⁶ SL L 193, 20.7.2002., str. 33.

- Direktiva Vijeća 2002/56/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemenskog krumpira¹
- Direktiva Vijeća 2002/57/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja²
- Direktiva Vijeća 2008/90/EZ od 29. rujna 2008. o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih proizvodnji voća³

43. Službene kontrole, veterinarski pregledi

Upućivanja na nacionalne referentne laboratorije u aktima navedenima u ovom odjeljku ne tumače se tako da uključuju referentni laboratorij u Ujedinjenoj Kraljevini. Time se nacionalni referentni laboratorij koji se nalazi u državi članici ne sprječava da izvršava funkcije nacionalnog referentnog laboratorija u vezi sa Sjevernom Irskom. Informacije i materijale koji se u tu svrhu razmjenjuju između nadležnih tijela Sjeverne Irske i nacionalnog referentnog laboratorija u državi članici nacionalni referentni laboratorij ne objavljuje bez prethodnog dopuštenja tih nadležnih tijela.

¹ SL L 193, 20.7.2002., str. 60.

² SL L 193, 20.7.2002., str. 74.

³ SL L 267, 8.10.2008., str. 8.

- Uredba (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama)¹
- Uredba (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštovanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja²
- Uredba (EZ) br. 854/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju posebnih pravila organizacije službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi³

¹ SL L 95, 7.4.2017., str. 1.

² SL L 165, 30.4.2004., str. 1.

³ SL L 139, 30.4.2004., str. 206.

- Direktiva Vijeća 91/496/EEZ od 15. srpnja 1991. o utvrđivanju načela o organizaciji veterinarskih pregleda životinja koje se unose u Zajednicu iz trećih zemalja i o izmjeni direktiva 89/662/EEZ, 90/425/EEZ i 90/675/EEZ¹
- Direktiva Vijeća 97/78/EZ od 18. prosinca 1997. o utvrđivanju načela organizacije veterinarskih pregleda proizvoda koji ulaze u Zajednicu iz trećih zemalja²
- Direktiva Vijeća 90/425/EEZ od 26. lipnja 1990. o veterinarskim i zootehničkim pregledima koji se primjenjuju u trgovini određenim živim životinjama i proizvodima unutar Zajednice s ciljem uspostave unutarnjeg tržišta³
- Direktiva Vijeća 89/662/EEZ od 11. prosinca 1989. o veterinarskim pregledima u trgovini unutar Zajednice s ciljem uspostave unutarnjeg tržišta⁴

44. Sanitarna i fitosanitarna pitanja – ostalo

- Direktiva Vijeća 96/22/EZ od 29. travnja 1996. o zabrani primjene određenih tvari hormonskog ili tireostatskog učinka i beta-agonista na farmским životinjama i o stavljanju izvan snage direktiva 81/602/EEZ, 88/146/EEZ i 88/299/EEZ⁵

¹ SL L 268, 24.9.1991., str. 56.

² SL L 24, 30.1.1998., str. 9.

³ SL L 224, 18.8.1990., str. 29.

⁴ SL L 395, 30.12.1989., str. 13.

⁵ SL L 125, 23.5.1996., str. 3.

- Direktiva Vijeća 96/23/EZ od 29. travnja 1996. o mjerama za praćenje određenih tvari i njihovih rezidua u živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla i o stavljanju izvan snage direktiva 85/358/EEZ i 86/469/EEZ i odluka 89/187/EEZ i 91/664/EEZ¹

45. Intelektualno vlasništvo

- Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1576/89²
- Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode³
- Uredba (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91⁴

¹ SL L 125, 23.5.1996., str. 10.

² SL L 39, 13.2.2008., str. 16.

³ SL L 343, 14.12.2012., str. 1.

⁴ SL L 84, 20.3.2014., str. 14.

- Dio II. glava II. poglavlje I. odjeljci 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007¹
- Uredba (EU) br. 608/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1383/2003²

46. Ribarstvo i akvakultura

- Uredba Komisije (EEZ) br. 3703/85 od 23. prosinca 1985. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu zajedničkih tržišnih standarda za određenu svježu ili rashlađenu ribu³
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 2136/89 od 21. lipnja 1989. o utvrđivanju zajedničkih tržišnih standarda za konzervirane srdele i proizvode tipa srdela⁴

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

² SL L 181, 29.6.2013., str. 15.

³ SL L 351, 28.12.1985., str. 63.

⁴ SL L 212, 22.7.1989., str. 79.

- Uredba Vijeća (EEZ) br. 1536/92 od 9. lipnja 1992. o utvrđivanju zajedničkih tržišnih normi za konzerviranu tunu i palamidu¹
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2406/96 od 26. studenoga 1996. o određivanju zajedničkih tržišnih standarda za neke proizvode ribarstva²
- Uredba Vijeća (EZ) br. 850/98 od 30. ožujka 1998. o očuvanju ribolovnih resursa putem tehničkih mjera za zaštitu nedoraslih morskih organizama³, u mjeri u kojoj se odnosi na odredbe o najmanjim veličinama morskih organizama
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1224/2009 od 20. studenoga 2009. o uspostavi sustava kontrole Zajednice za osiguranje sukladnosti s pravilima zajedničke ribarstvene politike, o izmjeni uredbi (EZ) br. 847/96, (EZ) br. 2371/2002, (EZ) br. 811/2004, (EZ) br. 768/2005, (EZ) br. 2115/2005, (EZ) br. 2166/2005, (EZ) br. 388/2006, (EZ) br. 509/2007, (EZ) br. 676/2007, (EZ) br. 1098/2007, (EZ) br. 1300/2008, (EZ) br. 1342/2008 i o stavljanju izvan snage uredbi (EEZ) br. 2847/93, (EZ) br. 1627/94 i (EZ) br. 1966/2006⁴, u mjeri u kojoj se odnosi na odredbe o tržišnim standardima

¹ SL L 163, 17.6.1992., str. 1.

² SL L 334, 23.12.1996., str. 1.

³ SL L 125, 27.4.1998., str. 1.

⁴ SL L 343, 22.12.2009., str. 1.

- Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000¹, u mjeri u kojoj se odnosi na odredbe o tržišnim standardima i informacijama za potrošače
- Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ², u mjeri u kojoj se odnosi na odredbe o ribarstvu i proizvodima akvakulture
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1005/2008 od 29. rujna 2008. o uspostavi sustava Zajednice za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, o izmjeni uredbi (EEZ) br. 2847/93, (EZ) br. 1936/2001 i (EZ) br. 601/2004 i o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 1093/94 i (EZ) br. 1447/1999³
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1035/2001 od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju programa dokumentacije o ulovu ribe *Dissostichus spp.*⁴

¹ SL L 354, 28.12.2013., str. 1.

² SL L 354, 28.12.2013., str. 22.

³ SL L 286, 29.10.2008., str. 1.

⁴ SL L 145, 31.5.2001., str. 1.

- Uredba (EU) br. 640/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o uspostavi programa za dokumentaciju o ulovu plavoperajne tune (*Thunnus thynnus*) i o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1984/2003¹
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1100/2007 od 18. rujna 2007. o uvođenju mjera za obnavljanje stoka europske jegulje²

47. Ostalo

- Dio III. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007³, uz iznimku poglavlja VI.
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2964/95 od 20. prosinca 1995. o uvođenju sustava registriranja uvoza i isporuka sirove nafte u Zajednici⁴
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2182/2004 od 6. prosinca 2004. o medaljama i žetonima sličnim kovanicama eura⁵

¹ SL L 194, 24.7.2010., str. 1.

² SL L 248, 22.9.2007., str. 17.

³ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

⁴ SL L 310, 22.12.1995., str. 5.

⁵ SL L 373, 21.12.2004., str. 1.

- Uredba (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice¹
- Direktiva 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ²
- Uredba Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara³
- Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012⁴
- Direktiva Vijeća 69/493/EEZ od 15. prosinca 1969. o usklađivanju zakona država članica o kristalnom staklu⁵

¹ SL L 309, 25.11.2005., str. 9.

² SL L 127, 29.4.2014., str. 1.

³ SL L 39, 10.2.2009., str. 1.

⁴ SL L 159, 28.5.2014., str. 1.

⁵ SL L 326, 29.12.1969., str. 36.

- Uredba Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnomo namjenom¹
- Direktiva Vijeća 91/477/EEZ od 18. lipnja 1991. o nadzoru nabave i posjedovanja oružja²
- Uredba (EU) br. 258/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o provedbi članka 10. Protokola Ujedinjenih naroda protiv nezakonite proizvodnje i trgovanja vatrenim oružjem, njegovim dijelovima i komponentama te streljivom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta (Protokol UN-a o vatrenom oružju), utvrđivanju odobrenja za izvoz vatrenog oružja, mjera za uvoz i provoz vatrenog oružja, njegovih dijelova i komponentata i streljiva³
- Direktiva 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice⁴

¹ SL L 134, 29.5.2009., str. 1.

² SL L 256, 13.9.1991., str. 51.

³ SL L 94, 30.3.2012., str. 1.

⁴ SL L 146, 10.6.2009., str. 1.

- Uredba Vijeća (EZ) br. 1236/2005 od 27. lipnja 2005. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje¹
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2368/2002 od 20. prosinca 2002. o provedbi postupka certificiranja Procesu Kimberley za međunarodnu trgovinu neobrađenim dijamantima²
- Mjere ograničavanja koje su na snazi na temelju članka 215. UFEU-a, u mjeri u kojoj se odnose na trgovinu robom između Unije i trećih zemalja

¹ SL L 200, 30.7.2005., str. 1.

² SL L 358, 31.12.2002., str. 28.

ODREDBE PRAVA UNIJE IZ ČLANKA 9.

1. Porez na dodanu vrijednost¹

- Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost²
- Direktiva Vijeća 2008/9/EZ od 12. veljače 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za povrat poreza na dodanu vrijednost, predviđenih u Direktivi 2006/112/EZ, poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan u državi članici povrata, već u drugoj državi članici³
- Uredba Vijeća (EU) br. 904/2010 od 7. listopada 2010. o administrativnoj suradnji i suzbijanju prijevare u području poreza na dodanu vrijednost⁴
- Direktiva Vijeća 2010/24/EU od 16. ožujka 2010. o uzajamnoj pomoći kod naplate potraživanja vezanih za poreze, carine i druge mjere⁵

¹ Naslovi i podnaslovi u ovom Prilogu indikativne su naravi.

² SL L 347, 11.12.2006., str. 1.

³ SL L 44, 20.2.2008., str. 23.

⁴ SL L 268, 12.10.2010., str. 1.

⁵ SL L 84, 31.3.2010., str. 1.

- Trinaesta direktiva Vijeća 86/560/EEZ od 17. studenoga 1986. o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezu na promet – Postupci za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području Zajednice¹
- Direktiva Vijeća 2007/74/EZ od 20. prosinca 2007. o oslobođenju od poreza na dodanu vrijednost i trošarina na uvoz robe za osobe koje putuju iz trećih zemalja²
- Direktiva Vijeća 2009/132/EZ od 19. listopada 2009. o utvrđivanju područja primjene članka 143. točaka (b) i (c) Direktive 2006/112/EZ o oslobođenju od plaćanja poreza na dodanu vrijednost prilikom konačnog uvoza određene robe³
- Direktiva Vijeća 2006/79/EZ od 5. listopada 2006. o oslobođenju od plaćanja poreza na uvoz malih pošiljaka robe nekomercijalne naravi iz trećih zemalja⁴
- Obveze koje proizlaze iz Sporazuma između Europske unije i Kraljevine Norveške o administrativnoj suradnji, suzbijanju prijevara i naplati potraživanja u području poreza na dodanu vrijednost⁵

¹ SL L 326, 21.11.1986., str. 40.

² SL L 346, 29.12.2007., str. 6.

³ SL L 292, 10.11.2009., str. 5.

⁴ SL L 286, 17.10.2006., str. 15.

⁵ SL L 195, 1.8.2018., str. 1.

- Obveze koje proizlaze iz Sporazuma o suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, u borbi protiv prijevара i svih drugih nezakonitih aktivnosti koje štete njihovim finansijskim interesima¹

2. Trošarine

- Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ²
- Uredba Vijeća (EU) br. 389/2012 od 2. svibnja 2012. o upravnoj suradnji u području trošarina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2073/2004³
- Direktiva Vijeća 2010/24/EU od 16. ožujka 2010. o uzajamnoj pomoći kod naplate potraživanja vezanih za poreze, carine i druge mjere⁴
- Direktiva Vijeća 92/83/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju struktura trošarina na alkohol i alkoholna pića⁵

¹ SL L 46, 17.2.2009., str. 8.

² SL L 9, 14.1.2009., str.12.

³ SL L 121, 8.5.2012., str.1.

⁴ SL L 84, 31.3.2010., str.1.

⁵ SL L 316, 31.10.1992., str. 21.

- Direktiva Vijeća 92/84/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju stopa trošarina na alkohol i alkoholna pića¹
- Direktiva Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan²
- Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije³
- Direktiva 95/60/EZ od 27. studenoga 1995. o fiskalnom označivanju plinskog ulja i kerozina⁴
- Odluka br. 1152/2003/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. lipnja 2003. o računalnoj obradi kretanja i nadzora trošarinskih proizvoda⁵

¹ SL L 316, 31.10.1992., str. 29.

² SL L 176, 5.7.2011., str. 24.

³ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

⁴ SL L 291, 6.12.1995., str. 46.

⁵ SL L 162, 1.7.2003., str.5.

- Direktiva Vijeća 2007/74/EZ od 20. prosinca 2007. o oslobođenju od poreza na dodanu vrijednost i trošarina na uvoz robe za osobe koje putuju iz trećih zemalja¹

- Direktiva Vijeća 2006/79/EZ od 5. listopada 2006. o oslobođenju od plaćanja poreza na uvoz malih pošiljaka robe nekomercijalne naravi iz trećih zemalja²

¹ SL L 346, 29.12.2007., str. 6.

² SL L 286, 17.10.2006., str. 15.

ODREDBE PRAVA UNIJE IZ ČLANKA 11.

Sljedeći akti primjenjuju se na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom u mjeri u kojoj se primjenjuju na proizvodnju, prijenos, distribuciju, opskrbu, veleprodaju ili prekograničnu razmjenu električne energije.

Ne primjenjuju se odredbe o maloprodajnim tržištima i zaštiti potrošača. Ako se u aktima navedenima u ovom prilogu upućuje na odredbu iz nekog drugog akta Unije, ta odredba ne postaje primjenjiva ako se inače ne primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom, osim ako je to odredba o veleprodajnim tržištima električne energije koja se primjenjuje u Irskoj i nužna je za zajedničko funkcioniranje jedinstvenog veleprodajnog tržišta električne energije u Irskoj i Sjevernoj Irskoj.

- Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ¹

¹ SL L 211, 14.8.2009., str. 55.

- Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003¹
- Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora²
- Direktiva 2005/89/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe električnom energijom i ulaganja u infrastrukturu³
- Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije⁴
- Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja)⁵
- Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ⁶

¹ SL L 211, 14.8.2009., str. 15.

² SL L 211, 14.8.2009., str. 1.

³ SL L 33, 4.2.2006., str. 22.

⁴ SL L 326, 8.12.2011., str. 1.

⁵ SL L 334, 17.12.2010., str. 17.

⁶ SL L 275, 25.10.2003., str. 32.

ODREDBE PRAVA UNIJE
IZ ČLANKA 12. STAVKA 1. OVOG PROTOKOLA
I ČLANKA 7. STAVKA 1. PRILOGA 4.

1. Pravila o državnim potporama iz UFEU-a¹
 - Članci 107., 108. i 109. UFEU-a
 - Članak 106. UFEU-a, u mjeri u kojoj se odnosi na državne potpore
 - Članak 93. UFEU-a
2. Akti koji se odnose na pojam potpore
 - Obavijest Komisije o pojmu državne potpore²

¹ Naslovi i podnaslovi u ovom Prilogu samo su indikativne naravi.

² SL C 262, 19.7.2016., str. 1.

- Komunikacija Komisije o primjeni pravila Europske unije o državnim potporama na naknadu za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa¹
- Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava²

3. Uredbe o skupnim izuzećima

3.1 Ovlašćujuća uredba

- Uredba Vijeća (EU) 2015/1588 od 13. srpnja 2015. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije horizontalnih državnih potpora³

3.2 Uredba o općem skupnom izuzeću

- Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora⁴

¹ SL C 8, 11.1.2012., str. 4.

² SL C 155, 20.6.2008., str. 10.

³ SL L 248, 24.9.2015., str. 1.

⁴ SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

3.3 Sektorske uredbe o skupnim izuzećima

- Uredba Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije¹
- Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije²
- Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70³

¹ SL L 193, 1.7.2014., str. 1.

² SL L 369, 24.12.2014., str. 37.

³ SL L 315, 3.12.2007., str. 1.

- Komunikacija Komisije o interpretativnim smjernicama u pogledu Uredbe (EZ) br. 1370/2007 o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza¹
- Odluka Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa²

3.4 Uredbe o potporama *de minimis*

- Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore³
- Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. travnja 2012. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na potpore *de minimis* koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa⁴

¹ SL C 92, 29.3.2014., str. 1.

² SL L 7, 11.1.2012., str. 3.

³ SL L 352, 24.12.2013., str. 1.

⁴ SL L 114, 26.4.2012., str. 8.

- Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru¹
- Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture²

4. Postupovne odredbe

- Uredba Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije³
- Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ-u⁴
- Komunikacija Komisije – Ususret učinkovitoj provedbi odluka Komisije kojima se državama članicama nalaže povrat nezakonitih i s unutarnjim tržištem nespojivih državnih potpora⁵

¹ SL L 352, 24.12.2013., str. 9.

² SL L 190, 28.6.2014., str. 45.

³ SL L 248, 24.9.2015., str. 9.

⁴ SL L 140, 30.4.2004., str. 1.

⁵ SL C 272, 15.11.2007., str. 4.

- Obavijest Komisije o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na ocjenu nezakonite državne potpore¹
- Obavijest Komisije o pravilima iz područja državnih potpora koja primjenjuju nacionalni sudovi²
- Komunikacija Komisije o reviziji metode utvrđivanja referentnih kamatnih i diskontnih stopa³
- Komunikacija Komisije – Kodeks najbolje prakse za provedbu postupaka nadzora državnih potpora⁴
- Komunikacija Komisije C(2003) 4582 od 1. prosinca 2003. o profesionalnim tajnama u odlukama o državnim potporama (2003/C 297/03)⁵

¹ SL C 119, 22.5.2002., str. 22.

² SL C 85, 9.4.2009., str. 1.

³ SL C 14, 19.1.2008., str. 6.

⁴ Još nije objavljeno u SL-u.

⁵ SL C 297, 9.12.2003., str. 6.

5. Pravila o usklađenosti

5.1 Važni projekti od zajedničkog europskog interesa

- Komunikacija Komisije – Kriteriji za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem¹

5.2 Potpore za poljoprivredu

- Smjernice Europske unije o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima za razdoblje 2014.–2020.²

5.3 Potpore za ribarstvo i akvakulturu

- Komunikacija Komisije – Smjernice za ispitivanje državnih potpora u sektoru ribarstva i akvakulture³

¹ SL C 188, 20.6.2014., str. 4.

² SL C 204, 1.7.2014., str. 1.

³ SL C 217, 2.7.2015., str. 1.

5.4 Regionalne potpore

- Smjernice za regionalne državne potpore za razdoblje 2014. – 2020.¹

5.5 Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije

- Komunikacija Komisije – Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije²

5.6 Potpore za rizični kapital

- Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja³

5.7 Potpore za sanaciju i restrukturiranje

- Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama⁴

¹ SL C 209, 23.7.2013., str.1.

² SL C 198, 27.6.2014., str. 1.

³ SL C 19, 22.1.2014., str. 4.

⁴ SL C 249, 31.7.2014., str.1.

5.8 Potpore za usavršavanje

- Komunikacija Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za usavršavanje koje podliježu pojedinačnoj prijavi¹

5.9 Potpore za zapošljavanje

- Komunikacija Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika s invaliditetom koje podliježu pojedinačnoj prijavi²

5.10 Privremena pravila kao odgovor na gospodarsku i financijsku krizu

- Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize počevši od 1. kolovoza 2013.³
- Komunikacija Komisije o postupanju s imovinom umanjene vrijednosti u bankarskom sektoru Zajednice⁴

¹ SL C 188, 11.8.2009., str. 1.

² SL C 188, 11.8.2009., str. 6.

³ SL C 216, 30.7.2013., str. 1.

⁴ SL C 72, 26.3.2009., str. 1.

- Komunikacija Komisije o povratu održivosti i ocjeni mjera restrukturiranja financijskog sektora u trenutačnoj krizi prema pravilima o državnim potporama¹

5.11 Osiguranje izvoznih kredita

- Komunikacija Komisije državama članicama o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita²

5.12 Energetika i okoliš

5.12.1 Okoliš i energetika

- Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020.³
- Komunikacija Komisije – Smjernice za određene mjere potpore povezane sa sustavom trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova nakon 2012.⁴

¹ SL C 195, 19.8.2009., str. 9.

² SL C 392, 19.12.2012., str. 1.

³ SL C 200, 28.6.2014., str. 1.

⁴ SL C 158, 5.6.2012., str. 4.

5.12.2 Električna energija (izgubljeni troškovi)

- Komunikacija Komisije o metodologiji ocjenjivanja državnih potpora vezanih uz izgubljene troškove¹

5.12.3 Ugljen

- Odluka Vijeća od 10. prosinca 2010. o državnim potporama za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena²

5.13 Temeljne industrije i proizvodnja (čelik)

- Komunikacija Komisije o određenim aspektima postupanja u predmetima tržišnog natjecanja koji proizlaze iz isteka Ugovora o EZUČ-u³

5.14 Poštanske usluge

- Obavijest Komisije o primjeni pravila o tržišnom natjecanju na poštanski sektor i o ocjeni određenih državnih mjera u vezi s poštanskim uslugama⁴

¹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_en.pdf

² SL L 336, 21.12.2010., str. 24.

³ SL C 152, 26.6.2002., str. 5.

⁴ SL C 39, 6.2.1998., str. 2.

5.15 Audiovizualni sektor, radiodifuzija i širokopojasni pristup

5.15.1 Audiovizualna proizvodnja

- Komunikacija Komisije o državnoj potpori za filmove i ostala audiovizualna djela¹

5.15.2 Radiodifuzija

- Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama na javne radiodifuzijske usluge²

5.15.3 Širokopojasne mreže

- Smjernice EU-a o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža³

¹ SL C 332, 15.11.2013., str. 1.

² SL C 257, 27.10.2009., str. 1.

³ SL C 25, 26.1.2013., str. 1.

5.16 Transport i infrastruktura

- Komunikacija Komisije – Smjernice Zajednice o državnim potporama poduzetnicima u željezničkom prometu¹
- Smjernice Zajednice o državnim potporama za pomorski promet²
- Komunikacija Komisije o smjernicama o državnim potporama kojima se dopunjuju financijska sredstva Zajednice za pokretanje pomorskih autocesta³
- Komunikacija Komisije o smjernicama o državnim potporama društvima za upravljanje brodovima⁴
- Komunikacija Komisije — Smjernice o državnim potporama zračnim lukama i zračnim prijevoznicima⁵

¹ SL C 184, 22.7.2008., str. 13.

² SL C 13, 17.1.2004., str. 3.

³ SL C 317, 12.12.2008., str. 10.

⁴ SL C 132, 11.6.2009., str. 6.

⁵ SL C 99, 4.4.2014., str. 3.

5.17 Usluge od općeg gospodarskog interesa

- Komunikacija Komisije – Okvir Europske unije o državnim potporama u obliku naknade za obavljanje javne usluge¹

6. Transparentnost financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća

- Direktiva Komisije 2006/111/EZ od 16. studenoga 2006. o transparentnosti financijskih odnosa između država članica i javnih poduzeća, kao i o financijskoj transparentnosti unutar određenih poduzeća²

¹ SL C 8, 11.1.2012., str. 15.

² SL L 318, 17.11.2006., str. 17.

POSTUPCI IZ ČLANKA 12. STAVKA 2.

Zajednički odbor utvrđuje početnu maksimalnu ukupnu godišnju razinu izuzete potpore i početni minimalni postotak iz članka 12. stavka 2. uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Početna maksimalna ukupna godišnja razina izuzete potpore temelji se na budućem programu potpore poljoprivredi Ujedinjene Kraljevine te godišnjem prosjeku ukupnog iznosa rashoda nastalih u Sjevernoj Irskoj u okviru zajedničke poljoprivredne politike iz postojećeg VFO-a za razdoblje 2014.–2020. Početni minimalni postotak temelji se na programu potpore poljoprivredi Ujedinjene Kraljevine te postotku usklađenosti ukupnih rashoda u okviru zajedničke poljoprivredne politike u Uniji s odredbama iz Priloga 2. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi, prijavljenom u predmetnom razdoblju.

Zajednički odbor usklađuje razinu potpore i postotak iz prvog stavka na temelju programa potpore poljoprivredi Ujedinjene Kraljevine s odstupanjem ukupnog iznosa potpore raspoloživog u okviru zajedničke poljoprivredne politike u Uniji u svakom budućem višegodišnjem financijskom okviru.

Ako Zajednički odbor ne uspije utvrditi početnu razinu potpore i postotak u skladu s prvim stavkom ili ne uspije uskladiti razinu potpore i postotak u skladu s drugim stavkom do kraja prijelaznog razdoblja ili u roku od 1 godine od stupanja na snagu budućeg višegodišnjeg financijskog okvira, ovisno o slučaju, primjena članka 12. stavka 2. suspendira se dok Zajednički odbor ne utvrdi ili uskladi razinu potpore i postotak.

POSTUPCI IZ ČLANKA 18. STAVKA 3.

1. Ako razmatraju primjenu zaštitnih mjera na temelju članka 18. stavka 1. ovog Protokola, Unija i Ujedinjena Kraljevina o tome bez odgode obavješćuje jedna drugu u okviru Zajedničkog odbora i dostavljaju sve relevantne informacije.
2. Unija i Ujedinjena Kraljevina savjetovanjem u Zajedničkom odboru nastoje pronaći obostrano prihvatljivo rješenje.
3. Unija ili Ujedinjena Kraljevina, ovisno o slučaju, ne moraju poduzeti zaštitne mjere sve do isteka 1 mjeseca od datuma obavijesti iz točke 1., osim ako postupak savjetovanja završi prije isteka navedenog roka. Ako prethodna provjera nije moguća zbog iznimnih okolnosti koje zahtijevaju trenutno djelovanje, Unija ili Ujedinjena Kraljevina, ovisno o slučaju, mogu odmah primijeniti zaštitne mjere koje su nužne za popravljjanje stanja.
4. Unija ili Ujedinjena Kraljevina, ovisno o slučaju, bez odgode obavješćuju Zajednički odbor o poduzetim mjerama i dostavljaju sve relevantne informacije.

5. O poduzetim zaštitnim mjerama raspravlja se u Zajedničkom odboru svaka 3 mjeseca od datuma njihova donošenja u cilju njihova ukidanja prije predviđenog datuma isteka ili ograničenja njihova područja primjene. I Unija ili Ujedinjena Kraljevina mogu u svakom trenutku podnijeti zahtjev Zajedničkom odboru za preispitivanje tih mjera.
6. Točke od 1. do 5. primjenjuju se *mutatis mutandis* na mjere za ponovnu uspostavu ravnoteže iz članka 18. stavka 2. ovog Protokola.

PROTOKOL O SUVERENIM PODRUČJIMA UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE
BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE NA CIPRU

Unija i Ujedinjena Kraljevina,

PODSJEĆAJUĆI da je Zajednička izjava o suverenim područjima Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske na Cipru priložena Završnom aktu Ugovora o pristupanju Ujedinjene Kraljevine Europskim zajednicama, pod uvjetom da aranžmani koji se primjenjuju na odnose između Europske ekonomske zajednice i suverenih područja budu definirani u kontekstu bilo kojeg sporazuma između Zajednice i Republike Cipra,

POTVRĐUJUĆI da bi aranžmani koji se primjenjuju na odnose između Unije i suverenih područja nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije i dalje trebali biti utvrđeni u okviru članstva Republike Cipra u Uniji,

UZIMAJUĆI U OBZIR odredbe koje se odnose na suverena područja Ujedinjene Kraljevine Akrotiri i Dhekelia („suverena područja”) utvrđene u Ugovoru o osnivanju Republike Cipra i povezanim razmjenama nota od 16. kolovoza 1960. („Ugovor o osnivanju”),

POTVRĐUJUĆI da povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije ne bi trebalo utjecati na prava i obveze Republike Cipra u skladu s pravom Unije ni na prava i obveze stranaka Ugovora o osnivanju,

PODSJEĆAJUĆI da se od datuma pristupanja Republike Cipra Uniji pravo Unije primjenjuje u suverenim područjima samo u mjeri u kojoj je to nužno da se osigura provedba aranžmana utvrđenih u Protokolu br. 3 o suverenim područjima Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske na Cipru, priloženom Aktu o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama ugovora na kojima se temelji Europska unija („Protokol br. 3”),

IMAJUĆI NA UMU razmjenu nota između Vlade Ujedinjene Kraljevine i Vlade Republike Cipra u vezi s upravljanjem suverenim područjima od 16. kolovoza 1960. i priloženu Izjavu Vlade Ujedinjene Kraljevine da je jedan od glavnih ciljeva koji treba postići zaštita interesa osoba koje borave ili rade u suverenim područjima te pritom uzimajući u obzir da bi te osobe trebale, u mjeri u kojoj je to moguće, biti izjednačene s osobama koje borave ili rade u Republici Cipru,

IMAJUĆI NA UMU obvezu Ujedinjene Kraljevine da zadrži primjenu aranžmana sklopljenih u skladu s Ugovorom o osnivanju, prema kojima tijela Republike Cipra pružaju brojne javne usluge u suverenim područjima, među ostalim u području poljoprivrede, carinjenja i oporezivanja,

BUDUĆI DA bi suverena područja trebala ostati dio carinskog područja Unije nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije,

IMAJUĆI NA UMU odredbe Ugovora o osnivanju u pogledu carinskih aranžmana između suverenih područja i Republike Cipra, a posebno one iz dijela I. Priloga F tom ugovoru,

IMAJUĆI NA UMU obvezu Ujedinjene Kraljevine da ne postavlja carinarnice ili druge pogranične prepreke između suverenih područja i Republike Cipra i da ne gradi komercijalne ili civilne morske ili zračne luke,

ŽELEĆI utvrditi odgovarajuće aranžmane za postizanje ciljeva aranžmana iz Protokola br. 3 nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije,

UZIMAJUĆI U OBZIR da bi se aranžmanima iz ovog Protokola trebala osigurati pravilna primjena i provedba relevantnih odredaba prava Unije koje se odnose na suverena područja nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je potrebno utvrditi odgovarajuće aranžmane za oslobođenja i izuzeća od carina i poreza koja oružane snage Ujedinjene Kraljevine i s njima povezano osoblje mogu zadržati nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije,

PREPOZNAJUĆI da je potrebno predvidjeti posebne aranžmane za kontrolu robe i osoba koje prelaze vanjske granice suverenih područja te predvidjeti uvjete pod kojima se relevantne odredbe prava Unije primjenjuju na crtu razgraničenja između područja u kojima Vlada Republike Cipra ne izvršava stvarnu kontrolu i suverenog područja Dhekelie, kako je zasad predviđeno na temelju Protokola br. 10 o Cipru priloženog Aktu o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama ugovora na kojima se temelji Europska unija („Protokol br. 10”),

PREPOZNAJUĆI da je suradnja između Republike Cipra i Ujedinjene Kraljevine ključna za osiguranje učinkovite provedbe aranžmana utvrđenih ovim Protokolom,

UZIMAJUĆI U OBZIR da će se na temelju aranžmana utvrđenih ovim Protokolom pravo Unije primjenjivati u suverenim područjima u određenim područjima politike Unije nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije,

PREPOZNAJUĆI jedinstvene aranžmane koji se odnose na osobe koje žive i rade u suverenim područjima na temelju Ugovora o osnivanju i Izjave iz 1960. te cilj dosljedne primjene relevantnog prava Unije u Republici Cipru i na suverenim područjima radi potpore tim aranžmanima,

IMAJUĆI NA UMU u tom smislu da ovim Protokolom Ujedinjena Kraljevina povjerava Republici Cipru, kao državi članici Unije, odgovornost za primjenu i provedbu odredaba prava Unije u suverenim područjima, kako je predviđeno ovim Protokolom,

PODSJEĆAJUĆI da je Republika Cipar odgovorna za primjenu i provedbu prava Unije u odnosu na robu namijenjenu suverenim područjima ili koja potječe iz suverenih područja, a koja ulazi ili izlazi preko morske ili zračne luke u Republici Cipru,

NAGLAŠAVAJUĆI da aranžmani utvrđeni ovim Protokolom ne dovode u pitanje članke 1. i 2. Ugovora o osnivanju i stajališta Republike Cipra i Ujedinjene Kraljevine,

UZIMAJUĆI U OBZIR da bi isključiva svrha aranžmana utvrđenih ovim Protokolom trebalo biti uređenje specifične situacije u suverenim područjima i da se oni ne bi trebali primjenjivati na neko drugo državno područje niti poslužiti kao presedan,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju („Sporazum o povlačenju”):

ČLANAK 1.

Opće odredbe

1. Za potrebe ovog Protokola svako upućivanje na Ujedinjenu Kraljevinu u primjenjivim odredbama Sporazuma o povlačenju tumači se kao upućivanje na Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa suverenim područjima. Glave I., II. i III. dijela trećeg i dio šesti tog sporazuma primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odredbe ovog Protokola.
2. Odstupajući od članka 4. stavaka 4. i 5. Sporazuma o povlačenju, odredbe ovog Protokola koje upućuju na pravo Unije ili njegove pojmove ili odredbe tumače se pri njihovoj provedbi ili primjeni u skladu s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije.
3. Neovisno o članku 71. Sporazuma o povlačenju, uz sve odredbe prava Unije o zaštiti osobnih podataka koje se na temelju ovog Protokola primjenjuju na suverena područja i u suverenim područjima, na osobne podatke koji se obrađuju u suverenim područjima na temelju ovog Protokola primjenjuju se Uredba (EU) 2016/679 i Direktiva (EU) 2016/680.

4. Odstupajući od članka 6. stavka 1. Sporazuma o povlačenju, svako upućivanje u ovom Protokolu na akt Unije smatra se upućivanjem na taj akt kako je izmijenjen ili zamijenjen. Ovaj stavak ne primjenjuje se na članak 4. stavke 3. i 10. Uredbe Vijeća (EZ) br. 866/2004¹, na koje se primjenjuje članak 10. stavak 2.

5. Ako Unija, odstupajući od članaka 7. i 8. Sporazuma o povlačenju, smatra da je potpun ili djelomičan pristup Ujedinjene Kraljevine ili Ujedinjene Kraljevine u vezi sa suverenim područjima, ovisno o slučaju, nužan da se Ujedinjenoj Kraljevini omogući da ispuni svoje obveze na temelju ovog Protokola, među ostalim kada je takav pristup nužan jer se pristup relevantnim informacijama ne može omogućiti drugim praktičnim sredstvima, smatra se da upućivanja na države članice i nadležna tijela država članica u odredbama prava Unije, primjenjivima na temelju ovog Protokola, uključuju Ujedinjenu Kraljevinu ili Ujedinjenu Kraljevinu u vezi sa suverenim područjima, ovisno o slučaju, u pogledu pristupa bilo kojoj mreži, informacijskom sustavu ili bazi podataka osnovanima na temelju prava Unije.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 866/2004 od 29. travnja 2004. o režimu prema članku 2. Protokola br. 10 uz Akt o pristupanju (SL L 161, 30.4.2004., str. 128.).

ČLANAK 2.

Carinsko područje Unije

1. Suverena područja, uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju, dio su carinskog područja Unije. U tu se svrhu na suverena područja i u suverenim područjima primjenjuju odredbe prava Unije o carini i zajedničkoj trgovinskoj politici, uključujući odredbe prava Unije o carinskim kontrolama određene robe ili s određenom svrhom.
2. Roba koju su proizveli proizvođači u suverenim područjima i koja je stavljena na tržište u carinskom području Unije smatra se robom u slobodnom prometu.
3. Sva roba namijenjena upotrebi u suverenim područjima dolazi na otok Cipar preko civilnih zračnih i morskih luka Republike Cipra i sve carinske formalnosti, carinske kontrole i naplatu uvoznih carina koje se na njih odnose obavljaju tijela Republike Cipra.
4. Sva roba namijenjena izvozu napušta otok Cipar preko civilnih zračnih i morskih luka Republike Cipra i sve carinske izvozne formalnosti i carinske kontrole koje se na njih odnose obavljaju tijela Republike Cipra.
5. Carinske kontrole dokumenata i opreme iz odjeljka 11. točke 3. Priloga C Ugovoru o osnivanju provode se u skladu s odredbama tog odjeljka.

6. Odstupajući od stavaka 3. i 4. te isključivo u cilju podupiranja djelovanja suverenih područja kao vojnih baza, uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju, primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) Sljedeća roba može doći na otok Cipar ili ga napustiti preko morske ili zračne luke u suverenim područjima, podložno svim carinskim formalnostima, carinskim kontrolama i naplati carina koje se odnose na tu robu koje obavljaju tijela suverenih područja:

i. roba koja je uvezena ili izvezena u službene ili vojne svrhe;

ii. roba koja je uvezena ili izvezena u osobnoj prtljazi, isključivo za osobnu upotrebu, od strane ili u ime osoblja Ujedinjene Kraljevine te drugih osoba koje putuju u obrambene ili službene svrhe;

(b) paketi koje šalje ili prima osoblje Ujedinjene Kraljevine ili njihovi uzdržavanci koje prevozi Poštanski ured britanske vojske mogu doći na otok Cipar ili ga napustiti preko morske ili zračne luke u suverenim područjima pod sljedećim uvjetima:

i. dolazni paketi upućeni osoblju Ujedinjene Kraljevine ili njihovim uzdržavancima prevoze se u plombiranom kontejneru i nakon dolaska šalju u carinarnicu u Republici Cipru tako da tijela Republike Cipra mogu obaviti carinske formalnosti, kontrole i naplatu uvoznih carina koje se odnose na te proizvode;

- ii. odlazni paketi koje šalje osoblje Ujedinjene Kraljevine ili njihovi uzdržavanici podliježu carinskoj kontroli tijela suverenih područja.

Za potrebe ovog stavka, „osoblje Ujedinjene Kraljevine ili njihovi uzdržavanici” znači osobe definirane u dijelu I. točki 1. Priloga B Ugovoru o osnivanju.

Ujedinjena Kraljevina razmjenjuje relevantne informacije s Republikom Ciprom kako bi blisko surađivala u cilju sprečavanja utaja carine i poreza te sprečavanja krijumčarenja.

7. Članci 34., 35. i 36. UFEU-a i ostale odredbe prava Unije o robi, posebno mjere donesene u skladu s člankom 114. UFEU-a, primjenjuju se na suverena područja i u suverenim područjima.

8. Roba koja stiže iz područja Republike Cipra u kojima Vlada Republike Cipra ne izvršava stvarnu kontrolu prelazi crtu razgraničenja između tih područja i Istočnog suverenog područja u skladu s Uredbom (EZ) br. 866/2004.

Ne dovodeći u pitanje članak 6. ovog Protokola, Ujedinjena Kraljevina odgovorna je za primjenu i provedbu Uredbe (EZ) br. 866/2004 u odnosu na suverena područja u skladu s odredbama te uredbe. Ujedinjena Kraljevina poziva tijela Republike Cipra da provode sve potrebne veterinarske i fitosanitarne kontrole te kontrole sigurnosti hrane propisane tom uredbom.

9. Ujedinjena Kraljevina odgovorna je za primjenu i provedbu odredaba prava Unije iz stavka 1. u vezi s robom koja dolazi na suverena područja ili ih napušta u skladu sa stavkom 6.

Ujedinjena Kraljevina odgovorna je i za izdavanje dozvola, odobrenja ili potvrda koje se mogu zahtijevati za robu obuhvaćenu odjeljkom 5. točkom 1. Priloga F Ugovoru o osnivanju.

10. Republika Cipar odgovorna je za primjenu i provedbu odredaba prava Unije iz stavka 7. u suverenim područjima.

ČLANAK 3.

Oporezivanje

1. Odredbe prava Unije o porezu na promet, trošarinama i drugim oblicima neizravnog oporezivanja koje su donesene u skladu s člankom 113. UFEU-a primjenjuju se na suverena područja i u suverenim područjima.

2. Za potrebe poreza na dodanu vrijednost (PDV), trošarina i drugih oblika neizravnog oporezivanja transakcije koje potječu iz suverenih područja ili su namijenjene suverenim područjima smatraju se transakcijama koje potječu iz Republike Cipra ili su namijenjene Republici Cipar.

3. Republika Cipar odgovorna je za provedbu i primjenu odredaba prava Unije iz ovog članka u suverenim područjima, uključujući naplatu carina i poreza koje plaćaju civilne fizičke ili pravne osobe s boravištem odnosno poslovnim nastanom u suverenim područjima.

ČLANAK 4.

Oslobođenje od carine

1. Roba ili usluge koje su primljene, stečene ili uvezene za korištenje oružanim snagama Ujedinjene Kraljevine ili njihovom civilnom osoblju ili za opskrbu njihovih menzi ili kantina izuzimaju se od carina, PDV-a i trošarina, pod uvjetom da dotične osobe ispunjavaju uvjete za takva izuzeća u skladu s Ugovorom o osnivanju. U tu svrhu Ujedinjena Kraljevina u vezi s robom obuhvaćenom člankom 2. stavkom 3. izdaje potvrde o izuzeću nakon što ih odobri Republika Cipar.
2. Sve carine koje tijela Ujedinjene Kraljevine naplate u suverenim područjima prodajom robe iz stavka 1. doznačuju se tijelima Republike Cipra.

ČLANAK 5.

Socijalna sigurnost

U cilju trajne zaštite prava osoba koje borave ili su zaposlene na državnom području suverenih područja, Ujedinjena Kraljevina i Republika Cipar prema potrebi poduzimaju dodatne mjere kako bi osigurale pravilnu provedbu članka 4. Protokola br. 3 nakon isteka prijelaznog razdoblja.

ČLANAK 6.

Poljoprivreda, ribarstvo te veterinarska i fitosanitarna pravila

Odredbe prava Unije o poljoprivredi i ribarstvu iz glave III. dijela trećeg UFEU-a i akti doneseni na temelju tih odredaba te veterinarska i fitosanitarna pravila donesena posebno u skladu s člankom 168. stavkom 4. točkom (b) UFEU-a primjenjuju se na suverena područja i u suverenim područjima.

Republika Cipar odgovorna je za primjenu i provedbu odredaba prava Unije iz stavka 1. u suverenim područjima.

ČLANAK 7.

Kontrola osoba koje prelaze vanjske granice suverenih područja

1. Za potrebe ovog članka „vanjske granice suverenih područja” znači morske granice te zračne i morske luke suverenih područja, ali ne njihove kopnene i morske granice s Republikom Ciprom. U skladu sa stavkom 6., za potrebe stavaka 2. i 7. „granični prijelazi” znači svaki granični prijelaz koji su tijela Ujedinjene Kraljevine odobrila za prelazak vanjskih granica suverenih područja.
2. Ujedinjena Kraljevina provodi kontrolu osoba koje prelaze vanjske granice suverenih područja. Ta kontrola uključuje provjeru putnih isprava. Sve se osobe podvrgavaju kontroli barem jednom kako bi se utvrdio njihov identitet. Ujedinjena Kraljevina dopušta prelazak vanjskih granica suverenih područja isključivo na graničnim prijelazima.
3. Državljanima trećih zemalja i državljanima Ujedinjene Kraljevine dopušteno je prijeći vanjske granice suverenih područja samo ako ispunjavaju sljedeće uvjete:
 - (a) posjeduju valjanu putnu ispravu;
 - (b) posjeduju valjanu vizu za Republiku Cipar, ako je potrebna;
 - (c) sudjeluju u obrambenoj aktivnosti ili su članovi obitelji osobe koja sudjeluje u takvoj aktivnosti; i

(d) ne ugrožavaju nacionalnu sigurnost.

Uvjet naveden u točki (c) ne primjenjuje se na državljane Ujedinjene Kraljevine koji prelaze granicu iz stavka 6.

Ujedinjena Kraljevina može odstupiti od uvjeta iz prvog podstavka samo iz humanitarnih razloga, zbog nacionalnog interesa ili radi ispunjenja svojih međunarodnih obveza.

Smatra se da pripadnici vojske, civilno osoblje i uzdržavanici, kako su definirani u Prilogu C Ugovoru o osnivanju, ne moraju imati vizu za Republiku Cipar.

4. Svaki podnositelj zahtjeva za azil koji je iz zemalja izvan Unije prvo stupio na otok Cipar preko jednog od suverenih područja vraća se u ta područja ili ga ona ponovno prihvaćaju na zahtjev države članice na čijem se državnom području podnositelj zahtjeva nalazi.

Republika Cipar nastavlja surađivati s Ujedinjenom Kraljevinom radi osmišljavanja praktičnih načina za poštovanje prava i zadovoljavanje potreba tražitelja azila i nezakonitih migranata u suverenim područjima, imajući na umu humanitarna pitanja i u skladu s relevantnim zakonodavstvom uprave suverenog područja.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 6., na kopnenim i morskim granicama između suverenih područja i Republike Cipra ne provode se kontrole osoba.

6. Granica između Istočnog suverenog područja i područja Republike Cipra u kojima Vlada Republike Cipra ne izvršava stvarnu kontrolu smatra se dijelom vanjskih granica suverenih područja za potrebe ovog članka tijekom suspenzije primjene pravne stečevine u skladu s člankom 1. Protokola br. 10. Ta se granica može prijeći samo na graničnim prijelazima Strovilia i Pergamos. Republika Cipar može uz prethodnu suglasnost tijela Ujedinjene Kraljevine i u suradnji s tim tijelima poduzeti daljnje mjere za suzbijanje nezakonite migracije u vezi s osobama koje su prešle tu granicu.

7. Tijela Ujedinjene Kraljevine pokretnim jedinicama provode nadzor vanjskih granica između graničnih prijelaza i na graničnim prijelazima izvan uobičajenog radnog vremena na vanjskim granicama suverenih područja te na granici između suverenog područja Dhekelie i onih područja Republike Cipra u kojima Vlada Republike Cipra ne izvršava stvarnu kontrolu. Taj se nadzor provodi na način da se osobe odvraća od zaobilaženja kontrola na graničnim prijelazima. Tijela Ujedinjene Kraljevine moraju rasporediti dovoljno odgovarajuće kvalificiranih službenika za provedbu tih kontrola i nadzora.

8. Tijela Ujedinjene Kraljevine kontinuirano blisko surađuju s tijelima Republike Cipra u cilju djelotvorne provedbe kontrole i nadzora iz stavaka 6. i 7.

ČLANAK 8.

Suradnja

Republika Cipar i Ujedinjena Kraljevina suradnjom osiguravaju djelotvornu provedbu ovog Protokola, posebno u cilju suzbijanja prijevara i svih drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije ili Ujedinjene Kraljevine. Republika Cipar i Ujedinjena Kraljevina mogu dogovoriti dodatne mjere za provedbu bilo koje odredbe ovog Protokola. Republika Cipar obavješćuje Europsku komisiju o svim takvim mjerama prije njihova stupanja na snagu.

ČLANAK 9.

Posebni odbor

1. Posebni odbor za pitanja provedbe Protokola o suverenim područjima na Cipru, osnovan člankom 165. Sporazuma o povlačenju („Posebni odbor“):

- (a) olakšava provedbu i primjenu ovog Protokola;
- (b) raspravlja o svim pitanjima Unije ili Ujedinjene Kraljevine koja su relevantna za ovaj Protokol i koja uzrokuju poteškoće; i

(c) daje preporuke Zajedničkom odboru o funkcioniranju ovog Protokola, posebno prijedloge izmjena upućivanja na pravo Unije u ovom Protokolu.

2. Europska komisija obavješćuje Posebni odbor o svakom izvješću podnesenom u skladu s člankom 11. Uredbe (EZ) br. 866/2004 i savjetuje se s Ujedinjenom Kraljevinom o svakom prijedlogu Komisije o donošenju akta o izmjeni ili zamjeni te uredbe ako se to odnosi na suverena područja.

ČLANAK 10.

Zajednički odbor

1. Zajednički odbor na preporuku Posebnog odbora mijenja sva upućivanja na pravo Unije u ovom Protokolu.

2. Zajednički odbor može, na preporuku Posebnog odbora, donijeti odluku potrebnu za zamjenu odredaba iz članka 1. stavka 4. u odnosu na ovaj Protokol ako to smatra potrebnim za održanje dobrog funkcioniranja ovog Protokola.

3. Zajednički odbor može, na preporuku Posebnog odbora, izmijeniti članak 7. stavak 6. u pogledu graničnih prijelaza utvrđenih u toj odredbi.

ČLANAK 11.

Provedba članka 6. Protokola br. 3 tijekom prijelaznog razdoblja

Neovisno o članku 127. stavku 1. Sporazuma o povlačenju, sve mjere donesene tijekom prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 6. Protokola br. 3 ne primjenjuju se na suverena područja ni u suverenim područjima.

ČLANAK 12.

Nadzor i izvršenje

1. Kada je riječ o suverenim područjima te fizičkim i pravnim osobama s boravištem ili poslovnim nastanom na teritoriju tih područja, institucije, tijela, uredi i agencije Unije imaju ovlasti koje su im dodijeljene na temelju prava Unije u vezi s ovim Protokolom i odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovoga Protokola. Osobito, Sud Europske unije u tom pogledu ima nadležnost u skladu s Ugovorima.
2. Akti institucija, tijela, ureda i agencija doneseni u skladu sa stavkom 1. proizvode, s obzirom na suverena područja i u suverenim područjima, pravne učinke jednake onima koje proizvode u Uniji i njezinim državama članicama.

ČLANAK 13.

Odgovornost za provedbu

1. Ujedinjena Kraljevina odgovorna je za provedbu i izvršenje ovog Protokola u suverenim područjima osim ako je ovim Protokolom predviđeno drukčije. Neovisno o stavku 3., nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine donose nacionalno zakonodavstvo koje je potrebno za provedbu ovog Protokola u suverenim područjima.
2. Ujedinjena Kraljevina zadržava isključivo pravo provedbe i izvršenja ovog Protokola u odnosu na svoja tijela ili svaku nepokretnu imovinu u vlasništvu ili upotrebi Ministarstva obrane Ujedinjene Kraljevine te sve ovlasti prisile i pritiska povezane s ovlastima za ulazak u stambeni prostor ili za uhićenje. Ujedinjena Kraljevina zadržava druge ovlasti prisile i pritiska, osim ako je zakonodavstvom iz stavka 1. propisano drukčije.
3. Republici Cipru povjerena je odgovornost za provedbu i izvršenje ovog Protokola u suverenim područjima u skladu s člankom 2. stavkom 10. i člancima 3. i 6.

PROTOKOL O GIBRALTARU

Unija i Ujedinjena Kraljevina,

PODSJEĆAJUĆI da je Ujedinjena Kraljevina odgovorna za vanjske odnose Gibraltara te da se pravo Unije primjenjuje na Gibraltar u mjeri predviđenoj u Aktu o pristupanju iz 1972. na temelju članka 355. stavka 3. UFEU-a,

PODSJEĆAJUĆI da se ovaj Protokol mora provoditi u skladu s ustavnim poretkom Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine,

PODSJEĆAJUĆI da, u skladu s člankom 50. UEU-a, u vezi s člankom 106.a Ugovora o Euratomu i u skladu s aranžmanima utvrđenima u Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju („Sporazum o povlačenju”), pravo Europske unije i Euratoma u cijelosti se prestaje primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu te stoga i na Gibraltar od datuma stupanja na snagu Sporazuma o povlačenju,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je potrebno osigurati uredno povlačenje iz Unije u vezi s Gibraltarom,

NAGLAŠAVAJUĆI da uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije u vezi s Gibraltarem podrazumijeva da se na odgovarajući način uklanja bilo kakav mogući negativni učinak na bliske socijalne i gospodarske odnose između Gibraltara i okolnog područja, a posebno područja općina koje čine Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar u Kraljevini Španjolskoj,

UZIMAJUĆI U OBZIR obvezu Ujedinjene Kraljevine u vezi s Gibraltarem da do 31. prosinca 2020. na zadovoljavajući način riješi pitanje isplate naknada,

NASTOJEĆI i dalje promicati uravnotežen gospodarski i socijalni razvoj u tom području, posebno u pogledu uvjeta rada, i osiguravati najvišu razinu zaštite okoliša u skladu s pravom Unije te jačati sigurnost stanovnika tog područja, posebno suradnjom u policijskim i carinskim pitanjima,

POTVRĐUJUĆI prednosti za gospodarski razvoj tog područja koje proizlaze iz slobodnog kretanja osoba u skladu s pravom Unije, koje će se nastaviti primjenjivati tijekom prijelaznog razdoblja,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI osobito cilj zaštite javnog zdravlja i naglašavajući potrebu borbe protiv ozbiljnih zdravstvenih, društvenih i gospodarskih posljedica pušenja,

NAGLAŠAVAJUĆI i potrebu borbe protiv prijevara i krijumčarenja te potrebu zaštite financijskih interesa svih zainteresiranih strana,

NAGLAŠAVAJUĆI da ovaj Protokol ne dovodi u pitanje pravni položaj Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine u pogledu suvereniteta i jurisdikcije,

UZIMAJUĆI U OBZIR memorandume o razumijevanju sklopljene između Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine od 29. studenoga 2018. u vezi s pravima građana, duhanskim i drugim proizvodima, suradnjom u pitanjima okoliša te u policijskim i carinskim pitanjima, te dogovor postignut 29. studenoga 2018. o oporezivanju i zaštiti financijskih interesa,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Sporazumu o povlačenju:

ČLANAK 1.

Prava građana

1. Kraljevina Španjolska („Španjolska”) i Ujedinjena Kraljevina blisko surađuju u pogledu Gibraltara u cilju pripreme i potpore djelotvornoj provedbi dijela drugog Sporazuma o povlačenju o pravima građana, koji se u potpunosti primjenjuje, među ostalim, na pogranične radnike koji borave u Gibraltaru ili u Španjolskoj, a posebno na području općina koje čine Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar, i u okviru kojeg se u člancima 24. i 25. predviđaju posebna prava za pogranične radnike.
2. U tu svrhu nadležna tijela na tromjesečnoj osnovi razmjenjuju ažurirane informacije o osobama koje su obuhvaćene dijelom drugim Sporazuma o povlačenju, koje borave u Gibraltaru ili na državnom području općina koje čine Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar, uključujući posebno pogranične radnike.
3. Španjolska i Ujedinjena Kraljevina osnivaju odbor za koordinaciju kao forum za redovitu raspravu nadležnih tijela radi praćenja pitanja koja se odnose na zapošljavanje i uvjete rada. Taj odbor za koordinaciju redovito podnosi izvješće Odboru za pitanja koja se odnose na provedbu Protokola o Gibraltaru, koji je osnovan člankom 165. Sporazuma o povlačenju („Posebni odbor”).

ČLANAK 2.

Pravo o zračnom prometu

Pravo Unije o zračnom prometu, koje se na zračnu luku Gibraltar nije primjenjivalo prije datuma stupanja na snagu Sporazuma o povlačenju, počinje se primjenjivati na zračnu luku Gibraltar od datuma koji utvrdi Zajednički odbor. Zajednički odbor odluku o tome donosi nakon obavijesti Ujedinjene Kraljevine i Španjolske o tome da su postigle zadovoljavajući dogovor o upotrebi zračne luke Gibraltar.

ČLANAK 3.

Fiskalna pitanja i zaštita financijskih interesa

1. Španjolska i Ujedinjena Kraljevina u pogledu Gibraltara utvrđuju oblike suradnje nužne za potpunu transparentnost u poreznim pitanjima i u vezi sa zaštitom financijskih interesa svih zainteresiranih strana, posebno uspostavom unaprijedenog sustava administrativne suradnje za borbu protiv prijevара, krijumčarenja i pranja novca te radi rješavanja sporova o poreznoj rezidentnosti.

2. Gibraltar je dužan poštovati međunarodne standarde skupine G20 i Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) koji se odnose na dobro fiskalno upravljanje, transparentnost, razmjenu informacija i štetne porezne prakse, a posebno na kriterij gospodarske suštine koji je utvrdio Forum OECD-a o štetnim poreznim praksama, kako bi se osiguralo sudjelovanje Gibraltara u OECD-ovu uključivom okviru za suzbijanje smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS).

3. Ujedinjena Kraljevina osigurava da se njezina ratifikacija Okvirne konvencije o nadzoru nad duhanom, koja je donesena u Ženevi 21. svibnja 2003., i Protokola o uklanjanju nezakonite trgovine duhanskim proizvodima, koji je donesen u Seoulu 12. studenoga 2012., do 30. lipnja 2020. proširi na Gibraltar.

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, Ujedinjena Kraljevina osigurava da se u Gibraltaru do 30. lipnja 2020. uvede sustav sljedivosti i sigurnosnih mjera koji se odnosi na duhanske proizvode i koji je jednakovrijedan zahtjevima i normama prava Unije. Tim se sustavom osigurava uzajaman pristup informacijama o sljedivosti cigareta u Španjolskoj i Gibraltaru.

4. Kako bi se spriječilo i suzbilo krijumčarenje proizvoda koji podliježu trošarinama ili posebnim porezima, Ujedinjena Kraljevina osigurava da se u Gibraltaru uvede sustav oporezivanja alkohola i benzina kojim se sprečavaju prijevare aktivnosti koje uključuju te proizvode.

ČLANAK 4.

Zaštita okoliša i ribarstvo

Španjolska i Ujedinjena Kraljevina osnivaju odbor za koordinaciju kao forum za redovitu raspravu nadležnih tijela o pitanjima koja se posebno odnose na gospodarenje otpadom, kvalitetu zraka, znanstvena istraživanja i ribarstvo. Uniju se poziva da sudjeluje na sastancima tog odbora za koordinaciju. Taj odbor za koordinaciju redovito podnosi izvješća Posebnom odboru.

ČLANAK 5.

Suradnja u policijskim i carinskim pitanjima

Španjolska i Ujedinjena Kraljevina osnivaju odbor za koordinaciju kao forum nadležnih tijela za praćenje i koordinaciju svih pitanja koja se odnose na suradnju u policijskim i carinskim pitanjima. Uniju se poziva da sudjeluje na sastancima tog odbora za koordinaciju. Taj odbor za koordinaciju redovito podnosi izvješća Posebnom odboru.

ČLANAK 6.

Zadaće Posebnog odbora

Posebni odbor:

- (a) olakšava provedbu i primjenu ovog Protokola;
- (b) raspravlja o svim pitanjima Unije ili Ujedinjene Kraljevine koja su relevantna za ovaj Protokol i koja uzrokuju poteškoće;
- (c) pregledava izvješća odbora za koordinaciju iz ovog Protokola; i
- (d) donosi preporuke Zajedničkom odboru u vezi s funkcioniranjem ovog Protokola.

PRILOZI

KOORDINACIJA SOCIJALNE SIGURNOSTI

DIO I.

ODLUKE I PREPORUKE ADMINISTRATIVNE KOMISIJE

Primjenjivo zakonodavstvo (serija A):

- Odluka br. A1 od 12. lipnja 2009. o uspostavi dijaloga i postupka usuglašavanja u vezi s valjanošću dokumenata, određivanjem primjenjivog zakonodavstva i dodjelom davanja na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća¹;
- Odluka br. A2 od 12. lipnja 2009. o tumačenju članka 12. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zakonodavstvom koje se primjenjuje na upućene radnike i samozaposlene radnike koji privremeno rade izvan nadležne države²;

¹ SL C 106, 24.4.2010., str. 1.

² SL C 106, 24.4.2010., str. 5.

- Odluka br. A3 od 17. prosinca 2009. o zbrajanju navršenih razdoblja neprekinutih upućivanja na temelju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

Elektronička razmjena podataka (serija E):

- Odluka br. E2 od 3. ožujka 2010. o uspostavi postupka upravljanja promjenama koji se primjenjuje na podatke o tijelima kako su definirana u članku 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća i navedena u elektroničkom registru koji je sastavni dio EESSI-ja²;
- Odluka br. E4 od 13. ožujka 2014. o prijelaznom razdoblju kako je definirano u članku 95. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³;
- Odluka br. E5 od 16. ožujka 2017. o praktičnim mjerama u odnosu na prijelazno razdoblje za razmjenu podataka elektroničkim putem iz članka 4. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁴.

¹ SL C 149, 8.6.2010., str. 3.

² SL C 187, 10.7.2010., str. 5.

³ SL C 152, 20.5.2014., str. 21.

⁴ SL C 233, 19.7.2017., str. 3.

Obiteljska davanja (serija F):

- Odluka br. F1 od 12. lipnja 2009. o tumačenju članka 68. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o pravilima prvenstva u slučaju preklapanja obiteljskih davanja¹;
- Odluka br. F2 od 23. lipnja 2015. o razmjeni podataka među ustanovama u svrhu odobravanja obiteljskih davanja².

Horizontalna pitanja (serija H):

- Odluka br. H1 od 12. lipnja 2009. o okviru za prijelaz s uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71 i (EEZ) br. 574/72 na uredbe (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća i primjeni odluka i preporuka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti³;

¹ SL C 106, 24.4.2010., str. 11.

² SL C 52, 11.2.2016., str. 11.

³ SL C 106, 24.4.2010., str. 13.

- Odluka br. H3 od 15. listopada 2009. o datumu koji se uzima u obzir za određivanje tečaja navedenom u članku 90. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹;
- Odluka br. H4 od 22. prosinca 2009. o sastavu i načinu rada Revizijskog odbora Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti²;
- Odluka br. H5 od 18. ožujka 2010. o suradnji u borbi protiv prijevara i pogrešaka u okviru Uredbe Vijeća (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti³;
- Odluka br. H6 od 16. prosinca 2010. o primjeni određenih načela u odnosu na zbrajanje razdoblja u skladu s člankom 6. Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti⁴;

¹ SL C 106, 24.4.2010., str. 56.

² SL C 107, 27.4.2010., str. 3.

³ SL C 149, 8.6.2010., str. 5.

⁴ SL C 45, 12.2.2011., str. 5.

- Odluka br. H7 od 25. lipnja 2015. o reviziji Odluke br. H3 o datumu koji se uzima u obzir za određivanje tečaja navedenom u članku 90. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti¹;
- Odluka br. H8 od 17. prosinca 2015. (ažurirana s manjim tehničkim pojašnjenjima 9. ožujka 2016.) o načinima rada i sastavu Tehničke komisije za obradu podataka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti²;
- Preporuka br. H1 od 19. lipnja 2013. o presudi Gottardo u skladu s kojom se pogodnosti koje državljani određene države imaju na temelju bilateralne konvencije o socijalnoj sigurnosti s državom nečlanicom moraju priznati i radnicima koji su državljani drugih država članica³.

Mirovine (serija P):

- Odluka br. P1 od 12. lipnja 2009. o tumačenju članka 50. stavka 4., članka 58. i članka 87. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća za dodjelu davanja za invalidnost i starost te davanja za nadživjele članove obitelji⁴.

¹ SL C 52, 11.2.2016., str. 13.

² SL C 263, 20.7.2016., str. 3.

³ SL C 279, 27.9.2013., str. 13.

⁴ SL C 106, 24.4.2010., str. 21.

Povrat (serija R):

- Odluka br. R1 od 20. lipnja 2013. o tumačenju članka 85. Uredbe (EZ) br. 987/2009¹.

Bolest (serija S):

- Odluka br. S1 od 12. lipnja 2009. o Europskoj kartici zdravstvenog osiguranja²;
- Odluka br. S2 od 12. lipnja 2009. u vezi s tehničkim specifikacijama Europske kartice zdravstvenog osiguranja³;
- Odluka br. S3 od 12. lipnja 2009. o određivanju davanja obuhvaćenih člankom 19. stavkom 1. i člankom 27. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća i člankom 25. stavkom A točkom 3. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁴;

¹ SL C 279, 27.9.2013., str. 11.

² SL C 106, 24.4.2010., str. 23.

³ SL C 106, 24.4.2010., str. 26.

⁴ SL C 106, 24.4.2010., str. 40.

- Odluka br. S5 od 2. listopada 2009. o tumačenju pojma „davanja u naravi” iz članka 1. točke (va) Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća za slučaj bolesti ili za majčinstvo u skladu s člancima 17., 19., 20., 22., člankom 24. stavkom 1., člancima 25. i 26., člankom 27. stavcima 1., 3., 4. i 5., člancima 28. i 34. te člankom 36. stavcima 1. i 2. Uredbe (EZ) br. 883/2004 i o izračunu iznosa koje je potrebno nadoknaditi u skladu s člancima 62., 63. i 64. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹;
- Odluka br. S6 od 22. prosinca 2009. o prijavi u državi članici boravišta u skladu s člankom 24. Uredbe (EZ) br. 987/2009 i o evidencijama iz članka 64. stavku 4. Uredbe (EZ) br. 987/2009²;
- Odluka br. S8 od 15. lipnja 2011. o dodjeli proteza, većih pomagala ili drugih značajnijih davanja u naravi predviđenih člankom 33. Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti³;
- Odluka br. S9 od 20. lipnja 2013. o postupku povrata za provedbu članaka 35. i 41. Uredbe (EZ) br. 883/2004⁴;

¹ SL C 106, 24.4.2010., str. 54.

² SL C 107, 27.4.2010., str. 6.

³ SL C 262, 6.9.2011., str. 6.

⁴ SL C 279, 27.9.2013., str. 8.

- Odluka br. S10 od 19. prosinca 2013. o prijelazu s Uredbi (EEZ) br. 1408/71 i br. 574/72 na Uredbe (EZ) br. 883/2004 i br. 987/2009 i primjeni postupaka za povrat troškova¹;
- Preporuka br. S1 od 15. ožujka 2012. o financijskim aspektima prekograničnog doniranja organa živih davatelja²;
- Preporuka br. S2 od 22. listopada 2013. o pravu na davanja u naravi za osigurane osobe i članove obitelji za vrijeme privremenog boravka u trećoj zemlji između nadležne države članice i treće zemlje³.

Nezaposlenost (serija U):

- Odluka br. U1 od 12. lipnja 2009. o članku 54. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o povećanju davanja za slučaj nezaposlenosti za uzdržavane članove obitelji⁴;

¹ SL C 152, 20.5.2014., str. 16.

² SL C 240, 10.8.2012., str. 3.

³ SL C 46, 18.2.2014., str. 8.

⁴ SL C 106, 24.4.2010., str. 42.

- Odluka br. U2 od 12. lipnja 2009. u vezi s područjem primjene članka 65. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o pravu na davanja za slučaj nezaposlenosti osoba koje su u potpunosti nezaposlene koje nisu pogranični radnici i koje su tijekom posljednjeg razdoblja zaposlenja ili samozaposlenja boravile na državnom području države članice koja nije nadležna država članica¹;
- Odluka br. U3 od 12. lipnja 2009. o području primjene pojma „djelomične nezaposlenosti” koji se primjenjuje na nezaposlene osobe iz članka 65. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća²;
- Odluka br. U4 od 13. prosinca 2011. o postupcima nadoknade troškova na temelju članka 65. stavaka 6. i 7. Uredbe (EZ) br. 883/2004 i članka 70. Uredbe (EZ) br. 987/2009³;
- Preporuka br. U1 od 12. lipnja 2009. o zakonodavstvu koje se primjenjuje na nezaposlene osobe koje obavljaju profesionalnu ili trgovinsku djelatnost u nepunom radnom vremenu u državi članici koja nije država boravišta⁴;

¹ SL C 106, 24.4.2010., str. 43.

² SL C 106, 24.4.2010., str. 45.

³ SL C 57, 25.2.2012., str. 4.

⁴ SL C 106, 24.4.2010., str. 49.

- Preporuka br. U2 od 12. lipnja 2009. o primjeni članka 64. stavka 1. točka (a) Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća na nezaposlene osobe u pratnji svojih bračnih drugova ili partnera koji obavljaju profesionalnu ili trgovinsku djelatnost u državi članici koja nije nadležna država¹.

DIO II.

AKTI NA KOJE SE UPUĆUJE

Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti² kako je izmijenjena:

- Uredbom (EZ) br. 988/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009.³;
- Uredbom Komisije (EU) br. 1244/2010 od 9. prosinca 2010.⁴;
- Uredbom (EU) br. 465/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012.⁵;

¹ SL C 106, 24.4.2010., str. 51.

² SL L 166, 30.4.2004., str. 1.

³ SL L 284, 30.10.2009., str. 43.

⁴ SL L 338, 22.12.2010., str. 35.

⁵ SL L 149, 8.6.2012., str. 4.

- Uredbom Komisije (EU) br. 1224/2012 od 18. prosinca 2012.¹;
- Uredbom Vijeća (EU) br. 517/2013 od 13. svibnja 2013.²;
- Uredbom Komisije (EU) br. 1372/2013 od 19. prosinca 2013.³, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 1368/2014 od 17. prosinca 2014.⁴;
- Uredbom Komisije (EU) 2017/492 od 21. ožujka 2017.⁵

Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti⁶ kako je izmijenjena:

- Uredbom Komisije (EU) br. 1244/2010 od 9. prosinca 2010.⁷;

¹ SL L 349, 19.12.2012., str. 45.
² SL L 158, 10.6.2013., str. 1.
³ SL L 346, 20.12.2013., str. 27.
⁴ SL L 366, 20.12.2014., str. 15.
⁵ SL L 76, 22.3.2017., str. 13.
⁶ SL L 284, 30.10.2009., str. 1.
⁷ SL L 338, 22.12.2010., str. 35.

- Uredbom (EU) br. 465/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012.¹;
- Uredbom Komisije (EU) br. 1224/2012 od 18. prosinca 2012.²;
- Uredbom Komisije (EU) br. 1372/2013 od 19. prosinca 2013.³;
- Uredbom Komisije (EU) br. 1368/2014 od 17. prosinca 2014.⁴;
- Uredbom Komisije (EU) 2017/492 od 21. ožujka 2017.⁵

¹ SL L 149, 8.6.2012., str. 4.

² SL L 349, 19.12.2012., str. 45.

³ SL L 346, 20.12.2013., str. 27.

⁴ SL L 366, 20.12.2014., str. 15.

⁵ SL L 76, 22.3.2017., str. 13.

DIO III.

PRILAGODBE UREDBE (EZ) br. 883/2004

I UREDBE (EZ) br. 987/2009

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 prilagođavaju se kako slijedi:

(a) Prilogu II. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA – NJEMAČKA

- (a) Članak 7. stavci 5. i 6. Konvencije o socijalnoj sigurnosti od 20. travnja 1960. (zakonodavstvo koje se primjenjuje na civile koji obavljaju službu u vojnim snagama);
- (b) članak 5. stavci 5. i 6. Konvencije o osiguranju za slučaj nezaposlenosti od 20. travnja 1960. (zakonodavstvo koje se primjenjuje na civile koji obavljaju službu u vojnim snagama).

UJEDINJENA KRALJEVINA – IRSKA

Članak 19. stavak 2. Sporazuma od 14. prosinca 2004. o socijalnoj sigurnosti (koji se odnosi na prijenos i priznanje određenih sredstava uplaćenih za invalidnost).”;

(b) Prilogu III. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA”;

(c) Prilogu VI. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA

Dodatak za zapošljavanje i uzdržavanje

- (a) Kod prava dodijeljenih prije 1. travnja 2016. dodatak za zapošljavanje i uzdržavanje predstavlja novčano davanje za slučaj bolesti za prvih 91 dana (faza procjene). Od 92. dana (glavna faza) dodatak postaje invalidsko davanje.
- (b) Kod prava dodijeljenih 1. travnja 2016. ili nakon toga dodatak za zapošljavanje i uzdržavanje predstavlja novčano davanje za slučaj bolesti za prvih 365 dana (faza procjene). Od 366. dana (skupina za dodjelu potpore) dodatak postaje invalidsko davanje.

Zakonodavstvo Velike Britanije: Dio 1. Zakona o reformi socijalne skrbi iz 2007.

Zakonodavstvo Sjeverne Irske: Dio 1. Zakona o reformi socijalne skrbi (Sjeverna Irska) iz 2007.”;

(d) Prilogu VIII. dijelu 1. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA

Svi zahtjevi za starosnu mirovinu, državnu mirovinu u skladu s dijelom 1. Zakona o mirovinama iz 2014., davanja udovicama i davanja za obudovjelogost, s iznimkom onih za koje, tijekom porezne godine koja počinje 6. travnja 1975. ili poslije tog datuma:

- i. dotična je stranka navršila razdoblja osiguranja, zaposlenja ili boravišta prema zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine i druge države članice; a jedna (ili više) poreznih godina nije se smatrala godinom za stjecanje prava u smislu zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine;
- ii. razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu na snazi u Ujedinjenoj Kraljevini za razdoblja prije 5. srpnja 1948. uzimala bi se u obzir u smislu primjene članka 52. stavka 1. točke (b) Uredbe kroz primjenu razdoblja osiguranja, zaposlenja ili boravišta navršenih prema zakonodavstvu druge države članice.

Svi zahtjevi za dodatnu mirovinu na temelju Zakona o doprinosima za socijalnu sigurnost i davanjima iz socijalne sigurnosti iz 1992., članak 44., te Zakona o doprinosima za socijalnu sigurnost i davanjima iz socijalne sigurnosti (Sjeverna Irska) iz 1992., članak 44.”;

- (e) Prilogu VIII. dijelu 2. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA

Progresivna mirovinska davanja koja se isplaćuju na temelju Zakona o nacionalnom osiguranju iz 1965., članci 36. i 37., te Zakona o nacionalnom osiguranju (Sjeverna Irska) iz 1966., članci 35. i 36.”;

- (f) Prilogu X. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA

- (a) Dodatak uz državnu mirovinu (Zakon o dodatku uz državnu mirovinu iz 2002. i Zakon o dodatku uz državnu mirovinu (Sjeverna Irska) iz 2002.);
- (b) doplatak za tražitelje zaposlenja koji se temelji na dohotku (Zakon o tražiteljima zaposlenja iz 1995. i Zakon o tražiteljima zaposlenja (Sjeverna Irska) iz 1995.);
- (d) doplatak za invalidne osobe u dijelu u kojem se odnosi na mobilnost (Zakon o doprinosima za socijalnu sigurnost i davanjima iz socijalne sigurnosti iz 1992. te Zakon o doprinosima za socijalnu sigurnost i davanjima iz socijalne sigurnosti (Sjeverna Irska) iz 1992.);
- (e) dodatak za zapošljavanje i potporu, vezan za dohodak (Zakon o reformi socijalne skrbi iz 2007. i Zakon o reformi socijalne skrbi (Sjeverna Irska) iz 2007.)”;

(g) Prilogu XI. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA

1. Kad u skladu sa zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine osoba može ostvariti pravo na starosnu mirovinu:

- (a) ako se doprinosi bivšeg supružnika uzimaju u obzir kao da je riječ o vlastitim doprinosima te osobe; ili
- (b) ako je supružnik ili bivši supružnik te osobe ispunio uvjete koji se odnose na doprinose, tada se, pod uvjetom da supružnik ili bivši supružnik obavlja ili je obavljao djelatnost u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe, a na njega se primjenjivalo zakonodavstvo dviju ili više država članica, za potrebe određivanja prava prema zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine u oba slučaja primjenjuju odredbe poglavlja 5. glave III. ove Uredbe. U tom se slučaju pozivanje na „razdoblja osiguranja” u navedenom poglavlju 5. tumači kao pozivanje na razdoblja osiguranja koje je navršio:
 - i. supružnik ili bivši supružnik ako zahtjev podnosi:
 - udana žena; ili
 - osoba čiji je brak okončan drukčije nego smrću supružnika; ili

ii. bivši supružnik, ako zahtjev podnosi:

- udovac koji neposredno prije navršenja dobi za umirovljenje nema pravo na doplatak za obudovjelog roditelja, ili
- udovica koja neposredno prije navršenja dobi za umirovljenje nema pravo na doplatak za obudovjelu majku, doplatak za obudovjelog roditelja ili udovičku mirovinu ili koja ima pravo samo na starosnu udovičku mirovinu određenu u skladu s člankom 52. stavkom 1. točkom (b) ove Uredbe, s time da za te potrebe „starosna udovička mirovina” označuje udovičku mirovinu koja se priznaje u umanjenom iznosu, u skladu s člankom 39. stavkom 4. Zakona o doprinosima za socijalnu sigurnost i davanjima iz socijalne sigurnosti iz 1992.

2. Za potrebe primjene članka 6. ove Uredbe na odredbe kojima se uređuje pravo na doplatak za skrb, doplatak za njegovatelja te doplatak za skrb u slučaju invalidnosti, razdoblje zaposlenja, samozaposlenosti ili boravišta navršeno na području države članice koja nije Ujedinjena Kraljevina uzima se u obzir ako je to potrebno kako bi se ispunili uvjeti s obzirom na propisana razdoblja prisutnosti u Ujedinjenoj Kraljevini, prije datuma kad je prvi put uspostavljeno pravo na davanje o kojemu je riječ.

3. U smislu članka 7. ove Uredbe, u slučaju novčanih davanja za invalidnost i starost ili novčanih davanja za nadživjele članove obitelji, mirovina za ozljede na radu ili profesionalne bolesti te posmrtna pripomoć, za svakog korisnika na kojeg se primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine i koji privremeno borave na području neke druge države članice, za vrijeme tog privremenog boravka smatra se da ima boravište na području te druge države članice.

4. U slučajevima u kojima se primjenjuje članak 46. Uredbe, ako kod dotične osobe nastupi nesposobnost za rad koja dovede do invalidnosti dok se na nju primjenjuje zakonodavstvo druge države članice, Ujedinjena Kraljevina u smislu članka 30.A stavka 5. Zakona o doprinosima za socijalnu sigurnost i davanjima iz socijalne sigurnosti iz 1992. uzima u obzir sva razdoblja tijekom kojih je dotična osoba, u odnosu na tu nesposobnost za rad, primala:
 - i. novčana davanja za slučaj bolesti ili plaću umjesto njih; ili

 - ii. davanja u smislu poglavlja 4. i 5. glave III. ove Uredbe priznata u odnosu na invalidnost koja je uslijedila nakon te nesposobnosti za rad prema zakonodavstvu druge države članice kao da je bila riječ o davanjima za kratkotrajnu nesposobnost isplaćivanima u skladu s člankom 30.A stavcima od 1. do 4. Zakona o doprinosima za socijalnu sigurnost i davanjima iz socijalne sigurnosti iz 1992.

U primjeni te odredbe u obzir se uzimaju samo razdoblja tijekom kojih bi ta osoba bila nesposobna za rad u smislu zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine.

5. 1. Za potrebe određivanja faktora dohotka za utvrđivanje prava na davanja na temelju zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine, za svaki se tjedan obavljanja djelatnosti u svojstvu zaposlene osobe prema zakonodavstvu druge države članice koji je započeo tijekom odgovarajuće fiskalne godine u smislu zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine, smatra da je dotična osoba plaćala doprinose kao zaposlena osoba ili je primala dohodak na koji su plaćeni doprinosi, na temelju dohotka u visini dvije trećine gornje granične vrijednosti dohotka koja je važila za tu godinu.
2. Za potrebe članka 52. stavka 1. točke (b) podtočke ii. ove Uredbe:
 - (a) ako je u bilo kojoj fiskalnoj godini koja je započela na dan 6. travnja 1975. ili nakon toga osoba koja obavlja djelatnost u svojstvu zaposlene osobe navršila razdoblja osiguranja, zaposlenja ili boravišta isključivo u državi članici koja nije Ujedinjena Kraljevina, a primjenom prethodne točke 5. podtočke 1. ta se godina za potrebe članka 52. stavka 1. točke (b) podtočke i. ove Uredbe, računa kao godina za koju se ostvaruje pravo na davanje u smislu zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine, smatra se da je ta osoba u toj drugoj državi članici te godine bila osigurana 52 tjedna;
 - (b) ako se bilo koja fiskalna godina koja je započela na dan 6. travnja 1975. ili nakon toga ne računa kao godina za koju se ostvaruje pravo na davanje u smislu zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine za potrebe članka 52. stavka 1. točke (b) podtočke i. ove Uredbe, razdoblja osiguranja, zaposlenja ili boravišta navršena u toj godini ne uzimaju se u obzir.

3. Za potrebe pretvaranja faktora dohotka u razdoblja osiguranja, faktor dohotka ostvaren u određenoj fiskalnoj godini u smislu zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine dijeli se s nižom graničnom vrijednosti dohotka koja je važila za tu godinu. Rezultat se iskazuje kao cijeli broj, a ostatak se zanemaruje. Za tako izračunani broj smatra se da predstavlja broj tjedana osiguranja navršenih prema zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine tijekom te godine, uz uvjet da taj broj nije veći od broja tjedana tijekom kojih se na osobu u toj godini primjenjivalo to zakonodavstvo.”

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe Uredbe (EZ) br. 987/2009 prilagođavaju se kako slijedi:

- (a) Prilogu 1. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA – BELGIJA

- (a) Razmjena nota od 4. svibnja i 14. lipnja 1976. u vezi s člankom 105. stavkom 2. Uredbe (EEZ) br. 574/72 (odricanje od nadoknade troškova administrativnih provjera i liječničkih pregleda)

- (b) Razmjena nota od 18. siječnja i 14. ožujka 1977. u vezi s člankom 36. stavkom 3. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 (dogovor o nadoknadi ili odricanju od nadoknade troškova davanja u naravi pruženih pod uvjetima iz poglavlja 1. glave III. Uredbe (EEZ) br. 1408/71), izmijenjena razmjenom nota od 4. svibnja i 23. srpnja 1982. (sporazum o nadoknadi troškova nastalih na temelju članka 22. stavka 1. točke (a) Uredbe (EEZ) br. 1408/71)

UJEDINJENA KRALJEVINA – DANSKA

Razmjena nota od 30. ožujka i 19. travnja 1977. izmijenjena razmjenom nota od 8. studenoga 1989. i 10. siječnja 1990. o sporazumu o odricanju od nadoknade troškova davanja u naravi te administrativnih provjera i liječničkih pregleda

UJEDINJENA KRALJEVINA – ESTONIJA

Sporazum koji su 29. ožujka 2006. sklopila nadležna tijela Republike Estonije i Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 36. stavka 3. i članka 63. stavka 3. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 kojim se utvrđuju drugi načini nadoknade troškova davanja u naravi pruženih na temelju te Uredbe od strane obiju država s učinkom od 1. svibnja 2004.

UJEDINJENA KRALJEVINA – IRSKA

Razmjena nota od 9. srpnja 1975. u vezi s člankom 36. stavkom 3. i člankom 63. stavkom 3. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 (dogovor o nadoknadi ili odricanju od nadoknade troškova davanja u naravi pruženih pod uvjetima iz poglavlja 1. ili 4. glave III. Uredbe (EEZ) br. 1408/71) te člankom 105. stavkom 2. Uredbe (EEZ) br. 574/72 (odricanje od nadoknade troškova administrativnih provjera i liječničkih pregleda)

UJEDINJENA KRALJEVINA – ŠPANJOLSKA

Sporazum od 18. lipnja 1999. o nadoknadi troškova davanja u naravi pruženih na temelju odredaba Uredbe (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EEZ) br. 574/72

UJEDINJENA KRALJEVINA – FRANCUSKA

- (a) Razmjena nota od 25. ožujka i 28. travnja 1997. u vezi s člankom 105. stavkom 2. Uredbe (EEZ) br. 574/72 (odricanje od nadoknade troškova administrativnih provjera i liječničkih pregleda)
- (b) Sporazum od 8. prosinca 1998. o posebnim načinima određivanja iznosa koji se trebaju nadoknaditi za davanja u naravi na temelju Uredbe (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EEZ) br. 574/72

UJEDINJENA KRALJEVINA – ITALIJA

Sporazum koji su 15. prosinca 2005. potpisala nadležna tijela Talijanske Republike i Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 36. stavka 3. i članka 63. stavka 3. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 kojim se utvrđuju drugi načini nadoknade troškova davanja u naravi pruženih na temelju te Uredbe od strane obiju zemalja, s učinkom od 1. siječnja 2005.

UJEDINJENA KRALJEVINA – LUKSEMBURG

Razmjena nota od 18. prosinca 1975. i 20. siječnja 1976. u vezi s člankom 105. stavkom 2. Uredbe (EEZ) br. 574/72 (odricanje od nadoknade troškova nastalih u vezi s administrativnim provjerama i liječničkim pregledima iz članka 105. Uredbe (EEZ) br. 574/72)

UJEDINJENA KRALJEVINA – MAĐARSKA

Sporazum koji su 1. studenoga 2005. sklopila nadležna tijela Republike Mađarske i Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 35. stavka 3. i članka 41. stavka 2. Uredbe (EEZ) br. 883/2004 kojim se utvrđuju drugi načini nadoknade troškova u naravi pruženih na temelju te Uredbe od strane obiju država s učinkom od 1. svibnja 2004.

UJEDINJENA KRALJEVINA – MALTA

Sporazum koji su 17. siječnja 2007. sklopila nadležna tijela Malte i Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 35. stavka 3. i članka 41. stavka 2. Uredbe (EEZ) br. 883/2004 kojim se utvrđuju drugi načini nadoknade troškova u naravi pruženih na temelju te Uredbe od strane obiju država s učinkom od 1. svibnja 2004.

UJEDINJENA KRALJEVINA – NIZOZEMSKA

Druga rečenica članka 3. Administrativnog sporazuma od 12. lipnja 1956. o provedbi Konvencije od 11. kolovoza 1954.

UJEDINJENA KRALJEVINA – PORTUGAL

Sporazum od 8. lipnja 2004. kojim se utvrđuju drugi načini nadoknade troškova za davanja u naravi pruženih od strane obiju država s učinkom od 1. siječnja 2003.

UJEDINJENA KRALJEVINA – FINSKA

Razmjena nota od 1. i 20. lipnja 1995. u vezi s člankom 36. stavkom 3. i člankom 63. stavkom 3. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 (nadoknada troškova ili odricanje od nadoknade troškova davanja u naravi) te člankom 105. stavkom 2. Uredbe (EEZ) br. 574/72 (odricanje od nadoknade troškova administrativnih provjera i liječničkih pregleda)

UJEDINJENA KRALJEVINA – ŠVEDSKA

Sporazum od 15. travnja 1997. u vezi s člankom 36. stavkom 3. i člankom 63. stavkom 3. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 (nadoknada troškova ili odricanje od nadoknade troškova davanja u naravi) te člankom 105. stavkom 2. Uredbe (EEZ) br. 574/72 (odricanje od nadoknade troškova administrativnih provjera i liječničkih pregleda)".

(b) Prilogu 3. dodaje se sljedeće:

„UJEDINJENA KRALJEVINA”.

ODREDBE PRAVA UNIJE IZ ČLANKA 41. STAVKA 4.

1. Direktiva Vijeća 64/432/EEZ od 26. lipnja 1964. o zdravstvenim problemima životinja koji utječu na trgovinu govedima i svinjama unutar Zajednice¹.
2. Direktiva Vijeća 91/68/EEZ od 28. siječnja 1991. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina životinjama iz porodica ovaca i koza unutar Zajednice².
3. Poglavlje II. Direktive Vijeća 2009/156/EZ od 30. studenoga 2009. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje premještanje i uvoz kopitara iz trećih zemalja³.
4. Poglavlje II. Direktive Vijeća 2009/158/EZ od 30. studenoga 2009. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina peradi i jajima za valenje unutar Zajednice i njihov uvoz iz trećih zemalja⁴.
5. Poglavlje II. Direktive Vijeća 92/65/EEZ od 13. srpnja 1992. o utvrđivanju uvjeta zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina i uvoz u Zajednicu životinja, sjemena, jajnih stanica i zametaka koji ne podliježu uvjetima zdravlja životinja utvrđenima u određenim propisima Zajednice iz Priloga A dijela I. Direktive 90/425/EEZ⁵.

¹ SL 121, 29.7.1964., str. 1977.

² SL L 46, 19.2.1991., str. 19.

³ SL L 192, 23.7.2010., str. 1.

⁴ SL L 343, 22.12.2009., str. 74.

⁵ SL L 268, 14.9.1992., str. 54.

6. Poglavlje II. Direktive Vijeća 89/556/EEZ od 25. rujna 1989. o uvjetima zdravlja životinja kojima se uređuje trgovina zamecima domaćih životinja vrste goveda unutar Zajednice i njihov uvoz iz trećih zemalja¹.
7. Poglavlje II. Direktive Vijeća 88/407/EEZ od 14. lipnja 1988. o utvrđivanju zahtjeva zdravlja životinja koji se primjenjuju na trgovinu unutar Zajednice i na uvoz sjemena domaćih životinja vrste goveda².
8. Poglavlje II. Direktive Vijeća 90/429/EEZ od 26. lipnja 1990. o utvrđivanju uvjeta zdravlja životinja koji se primjenjuju na trgovinu unutar Zajednice i uvoz sjemena domaćih životinja vrste svinja³.
9. Poglavlje III. Direktive Vijeća 2006/88/EZ od 24. listopada 2006. o zahtjevima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te o sprečavanju i kontroli određenih bolesti akvatičnih životinja⁴.
10. Poglavlje II. Uredbe (EU) br. 576/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o nekomercijalnom premještanju kućnih ljubimaca i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 998/2003⁵.

¹ SL L 302, 19.10.1989., str. 1.

² SL L 194, 22.7.1988., str. 10.

³ SL L 224, 18.8.1990., str. 62.

⁴ SL L 328, 24.11.2006., str. 14.

⁵ SL L 178, 28.6.2013., str. 1.

ROKOVI ZA SITUACIJE
ILI CARINSKE POSTUPKE IZ ČLANKA 49. STAVKA 1.

Rokovi utvrđeni u ovom Prilogu relevantni su datumima završetka primjene Uredbe (EU) br. 952/2013.

Situacija/postupak	Rok
1. Privremeni smještaj	90 dana , članak 149. Uredbe (EU) br. 952/2013
2. Puštanje u slobodan promet	1 mjesec + 10 dana nakon prihvatanja deklaracije, članak 146. stavak 3. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 ¹ u vezi s dopunskom deklaracijom; „razumni rok” u pogledu provjere, članak 194. Uredbe (EU) br. 952/2013 Najviše: 60 dana

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 1.).

POPIS MREŽA, INFORMACIJSKIH SUSTAVA
I BAZA PODATAKA IZ ČLANAKA 50., 53., 99. I 100.

1. Uspostavlja se povratna kompatibilnost za Ujedinjenu Kraljevinu i Uniju kako bi se osiguralo da države članice i Ujedinjena Kraljevina u slučaju promjena u mrežama, informacijskim sustavima i bazama podataka te u slučaju promjena formata za razmjenu informacija mogu uzajamno nastaviti prihvaćati informacije u postojećem obliku, osim ako se Unija i Ujedinjena Kraljevina dogovore drukčije.
2. Pristup Ujedinjene Kraljevine bilo kojoj mreži, informacijskom sustavu ili bazi podataka vremenski je ograničen. Odgovarajuće vremensko razdoblje navodi se za svaku mrežu, informacijski sustav ili bazu podataka. Ako razmjena informacija među carinskim tijelima bude potrebna radi provedbe postupaka u skladu s člankom 49., nakon što elektronička obrada podataka više ne bude moguća u skladu s ovim Prilogom, koriste se alternativna sredstva za razmjenu i pohranu informacija.

Dio I: Carina

Carinski informacijski sustav	Vrsta pristupa	Rok
ICS (Sustav kontrole uvoza)	Podnošenje deklaracije prije dolaska ograničeno je na: <ul style="list-style-type: none"> – primanje i slanje podataka o ulaznoj skraćenoj deklaraciji (ENS) za deklaracije podnesene prije isteka prijelaznog razdoblja (u slučaju naknadnih luka ili preusmjeravanja); – primanje i slanje podataka o rizicima za te deklaracije podnesene prije isteka prijelaznog razdoblja. 	31. srpnja 2021.
NCTS (Novi računalni provozni sustav)	Sve funkcije koje se primjenjuju na postupke provoza koji su u tijeku, tj. kretanja robe puštene u provoz prije isteka prijelaznog razdoblja. [Nema puštanja robe u nove postupke provoza po isteku prijelaznog razdoblja.]	31. siječnja 2021.

Carinski informacijski sustav	Vrsta pristupa	Rok
ECS (Sustav kontrole izvoza)	<p>Potvrda izlaska za postupke izvoza koji su u tijeku, tj. robu puštenu u izvoz prije isteka prijelaznog razdoblja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – za postupke u kojima su carinski uredi izlaska u Ujedinjenoj Kraljevini radi potvrde izlaska robe u ECS-u; – za postupke u kojima su carinski uredi izlaska u državama članicama, tj. carinski uredi izvoza u Ujedinjenu Kraljevinu, radi dobivanja potvrde o izlasku robe od carinskih ureda izlaska u državama članicama. 	31. siječnja 2021.
INF (Informativni obrazac)	<ul style="list-style-type: none"> – Pristup „samo za čitanje” informativnim obrascima na posebnom portalu za trgovce iz Ujedinjene Kraljevine; – pristup „za čitanje/upisivanje” aktivnim informativnim obrascima u sustavu informativnih obrazaca za carinske urede. 	31. prosinca 2021.

Carinski informacijski sustav	Vrsta pristupa	Rok
SURV-RECAP (Sustav tarifnog nadzora – Primanje zahtjeva)	Prijenos elemenata podataka od carinskih tijela Ujedinjene Kraljevine za postupke puštanja u slobodni promet ili izvozne postupke: <ul style="list-style-type: none"> – podaci o carinskoj deklaraciji u pogledu nadzora koji još nisu prosljeđeni za postupke puštanja u slobodni promet ili izvozne postupke koji su pokrenuti prije isteka prijelaznog razdoblja; – elementi podataka o carinskoj deklaraciji u pogledu nadzora za postupke puštanja u slobodni promet koji završavaju ili za zaključenje postupka odnosno situacije u tijeku. 	28. veljače 2021.
EBTI3 (Sustav europskih obvezujućih tarifnih informacija)	Ulazni podaci za izračun carinskog duga: pristup informacijama koje se odnose na odluke o obvezujućim tarifnim informacijama ili na bilo koji naknadni događaj koji može utjecati na izvorni zahtjev ili odluku [puni pristup za pregledavanje podataka].	8. siječnja 2021.
TARIC3 (Integrirana carinska tarifa Zajednice)	Ulazni podaci za izračun carinskog duga: prijenos dnevnog ažuriranja Ujedinjenoj Kraljevini po isteku prijelaznog razdoblja, uz iznimku povjerljivih podataka (podaci o statističkom nadzoru).	31. prosinca 2021.

Carinski informacijski sustav	Vrsta pristupa	Rok
QUOTA2 (Sustav upravljanja carinskim kvotama, gornjim granicama i drugim podacima koji se nadziru)	Ulazni podaci za izračun carinskog duga: Upravljanje carinskim kvotama, poništavanje zahtjeva za carinske kvote i povrat neiskorištenih dodijeljenih količina.	6. siječnja 2021.
SMS TRA, EXP (Sustav upravljanja uzorcima)	Pristup „samo za čitanje” bazi podataka s uzorcima, pečatima i potvrdama.	31. siječnja 2021.
SMS QUOTA (Sustav upravljanja uzorcima)	Pristup „samo za čitanje” bazi podataka s potvrdama o autentičnosti koji su potrebni za iskorištavanje kvota.	6. siječnja 2021.
OWNRES (Izvrješćivanje o vlastitim sredstvima u slučajevima prijevара i nepravilnosti povezanih s tradicionalnim vlastitim sredstvima (TVS) u iznosu većem od 10 000 EUR, članak 5. stavak 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014)	Pristup ograničen samo na slučajeve povezane s Ujedinjenom Kraljevinom (bez pristupa globalnim analizama).	20. veljače 2026.

Carinski informacijski sustav	Vrsta pristupa	Rok
WOMIS (Informacijski sustav za upravljanje i obavješćivanje o otpisu vlastitih sredstava iz članka 13. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014)	Puni pristup, kako je u izvornim postavkama već ograničen samo na nacionalna izvješća o otpisu (pristup „samo za čitanje” od 1. srpnja 2025. u okviru likvidacije posebnog računa do 31. prosinca 2025.).	30. lipnja 2025.

Sustav za podršku	Vrsta pristupa	Rok
EOS/EORI (Sustav gospodarskih subjekata – Registracija i identifikacija gospodarskih subjekata)	Pristup „samo za čitanje” za povezane sustave.	31. prosinca 2021.
CDS (Sustav za carinske odluke)	Pristup „samo za čitanje” za trgovce u Ujedinjenoj Kraljevini i za carinske urede u Ujedinjenoj Kraljevini.	31. siječnja 2021.
CS/RD2 (Središnji servisi / referentni podaci)	Pristup „samo za čitanje” u odnosu na referentne podatke. Pristup „za upisivanje” isključivo za carinske urede nacionalnih tijela Ujedinjene Kraljevine.	31. prosinca 2021.

Sustav za podršku	Vrsta pristupa	Rok
CS/MIS (Središnji servisi / Sustav nadzora IT sustava)	Pristup „samo za upisivanje” radi učitavanja nedostupnosti i poslovne statistike.	31. srpnja 2021.
GTP (Generički portal za trgovce)	Pristup generičkim funkcijama portala za trgovce u Ujedinjenoj Kraljevini dok se za njih ne isključi zadnji posebni portal za trgovce.	31. prosinca 2021.

Mreža i infrastruktura	Vrsta pristupa	Rok
CCN (Zajednička komunikacijska mreža)	Povezano s pristupom za povezane sustave.	31. prosinca 2021. (ili duže ako je to potrebno za trošarine ili oporezivanje)
UUM&DS (Jedinstveno upravljanje korisnicima i digitalni potpis)	Povezano s pristupom za povezane sustave.	31. prosinca 2021. (ili duže ako je to potrebno za trošarine ili oporezivanje)
CCN2 (Zajednička komunikacijska mreža 2)	Povezano s pristupom za povezane sustave.	31. prosinca 2021. (ili duže ako je to potrebno za trošarine ili oporezivanje)

Dio II.: Trošarine

Informacijski sustav za trošarine	Vrsta pristupa	Rok
EMCS Core (Sustav kontrole kretanja trošarinskih proizvoda)	Odgoda plaćanja trošarine: prijenos u Ujedinjenu Kraljevinu i iz Ujedinjene Kraljevine potvrda o primitku / potvrda o izvozu (IE818).	31. svibnja 2021.
EMCS Admin Coop (Administrativna suradnja u okviru Sustava kontrole kretanja trošarinskih proizvoda)	<ul style="list-style-type: none"> – Prijenos poruka u Ujedinjenu Kraljevinu i iz Ujedinjene Kraljevine o otvorenim kretanjima (izvješća o događaju, izvješća o kontroli, administrativna suradnja (istražne radnje otvorenih kretanja u sustavu EMCS)); – države članice i Ujedinjena Kraljevina administrativnu suradnju u okviru EMCS-a održavaju na mreži kako bi se omogućile pretrage i revizije kretanja do isteka prijelaznog razdoblja. 	<p>31. svibnja 2021.</p> <p>31. prosinca 2024.</p>

Sustav za podršku	Vrsta pristupa	Rok
SEED (Sustav za razmjenu podataka o trošarinskim subjektima koji posluju s trošarinskim proizvodima u sustavu odgode plaćanja trošarine)	Pristup „samo za čitanje”, evidencija je o gospodarskim subjektima iz Ujedinjene Kraljevine poništena.	31. svibnja 2021.
CS/MISE (Informacijski sustav za središnje službe i upravljanje za EMCS)	Filtrirano radi ograničenja pristupa kretanjima koja uključuju Ujedinjenu Kraljevinu.	31. svibnja 2021.

Mreža i infrastruktura	Vrsta pristupa	Rok
CCN (Zajednička komunikacijska mreža)	Povezano s pristupom za povezane sustave.	31. svibnja 2021. (ili duže ako je to potrebno za trošarine ili oporezivanje)

Dio III.: PDV

Informacijski sustav za PDV	Vrsta pristupa	Rok
VAT-VIES (Informacijski sustav za razmjenu podataka o PDV-u)	Registracijski podaci o poreznim obveznicima Uzajamni pristup informacijskim sustavima za Ujedinjenu Kraljevinu i države članice ¹ radi razmjene povijesnih registracijskih podataka druge strane ² (registracijski podaci uneseni u sustav prije isteka prijelaznog razdoblja) do 31. prosinca 2024. kao i ažuriranih registracijskih podataka druge strane nakon isteka prijelaznog razdoblja (npr. prestanak registracije poreznog obveznika).	31. prosinca 2024. ³

¹ Za potrebe ovog Priloga „uzajamni pristup” znači da Ujedinjena Kraljevina državama članicama mora osigurati jednak pristup tim podacima u Ujedinjenoj Kraljevini kao što ga Ujedinjena Kraljevina i države članice imaju u državama članicama.

² Za potrebe ovog Priloga „druga strana” u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu znači država članica, a u odnosu na državu članicu znači Ujedinjena Kraljevina.

³ Podaci Ujedinjene Kraljevine o PDV identifikacijskim brojevima njezinih poreznih obveznika moraju se ažurirati do 31. prosinca 2024.

Informacijski sustav za PDV	Vrsta pristupa	Rok
	<p>Transakcije – podaci o prometu:</p> <p>pristup informacijskim sustavima za Ujedinjenu Kraljevinu i države članice s uzajamnim pristupom radi razmjene podataka iz rekapitulacijskih izvješća podnesenih drugoj strani o transakcijama izvršenima¹ prije isteka prijelaznog razdoblja i u vezi s poreznim obveznicima strane koja prima podatke;</p> <p>Ujedinjena Kraljevina i države članice nemaju uzajamni pristup podacima o prometu koji se odnose na transakcije izvršene nakon 31. prosinca 2020.</p>	31. prosinca 2024.
Povrat PDV-a	<p>Pristup informacijskom sustavu kako bi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – državama članicama prosljedila zahtjeve za povrat PDV-a koje su podnijeli porezni obveznici s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s Direktivom 2008/9/EZ i primala od država članica zahtjeve za povrat PDV-a koje su podnijeli porezni obveznici s poslovnim nastanom u državi članici; 	30. travnja 2021.

¹ Uključujući transakcije iz članka 51. stavka 1.

Informacijski sustav za PDV	Vrsta pristupa	Rok
	<ul style="list-style-type: none"> – rješavala¹ zahtjeve za povrat PDV-a zaprimljene u Ujedinjenoj Kraljevini koje su podnijeli porezni obveznici s poslovnim nastanom u državi članici i zahtjeve za povrat PDV-a zaprimljene u državama članicama koje su podnijeli porezni obveznici s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini. 	31. siječnja 2022.
MOSS (Mini-sustav za pružanje usluga na jednom mjestu)	Registracijski podaci: pristup informacijskim sustavima za Ujedinjenu Kraljevinu i države članice s uzajamnim pristupom kako bi: <ul style="list-style-type: none"> – razmjenjivale registracijske i povijesne registracijske podatke; – dostavljale podatke o novim registracijama u MOSS-u, za registracije koje budu proizvodile pravne učinke prije ili na dan 31. prosinca 2020. 	31. prosinca 2024. 20. veljače 2021.

¹ Za potrebe ove alineje, „rješavanje” znači sve aktivnosti kojima se omogućuje finalizacija zahtjeva, uključujući obavješćivanje o svim neodobrenim iznosima, te pojedinostima o načinu podnošenja žalbe, i isplata odobrenih iznosa te razmjena svih relevantnih poruka sa sustavom za povrat PDV-a.

Informacijski sustav za PDV	Vrsta pristupa	Rok
	<p>Prijava PDV-a: pristup informacijskim sustavima za Ujedinjenu Kraljevinu i države članice s uzajamnim pristupom kako bi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razmjenjivale podatke o prijavama u MOSS-u, za prijave PDV-a podnesene prije 31. siječnja 2021.; – razmjenjivale podatke o izmjenama prijava PDV-a u MOSS-u koje budu podnesene prije 20. siječnja 2021.; – razmjenjivale podatke o prijavama PDV-a za transakcije koje uključuju drugu stranu; – Ujedinjena Kraljevina i države članice nemaju uzajamni pristup podacima o prijavama PDV-a za transakcije koje budu izvršene nakon 31. prosinca 2020. 	<p>20. veljače 2021.</p> <p>20. siječnja 2022.</p> <p>31. prosinca 2024.</p>

Informacijski sustav za PDV	Vrsta pristupa	Rok
	<p>Podaci o plaćanju:</p> <p>pristup informacijskim sustavima za Ujedinjenu Kraljevinu i države članice s uzajamnim pristupom kako bi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razmjenjivale podatke o plaćanjima primljenima od poduzeća registriranih u MOSS-u prije ili na dan 31. siječnja 2021.; – u pogledu oporezivih transakcija u drugoj stranki, razmjenjivale podatke o povratima ili plaćanjima za izmjene prijave PDV-a u MOSS-u koje budu podnesene prije 31. prosinca 2021. 	<p>20. veljače 2021.</p> <p>20. siječnja 2022.</p>

Sustav za podršku	Vrsta pristupa	Rok
<p>CCN/eFCA</p> <p>Administrativna suradnja za potrebe PDV-a (Zajednička komunikacijska mreža / Središnja aplikacija za e-obrasce)</p>	<p>Prijenos, između Ujedinjene Kraljevine i država članica, zahtjeva za administrativnu suradnju za potrebe PDV-a i daljnje mjere povezane s tim zahtjevima.</p>	<p>31. prosinca 2024.</p>
<p>TIC – preferencije u odnosu na povrat PDV-a</p>	<p>Pristup za Ujedinjenu Kraljevinu kako bi ažurirala svoje preferencije u odnosu na povrat PDV-a.</p>	<p>31. ožujka 2021.</p>

Dio IV.: Pomoć pri naplati poreznih i carinskih potraživanja

Sustav za podršku	Vrsta pristupa	Rok
CCN/eFCA Pomoć pri naplati potraživanja	Prijenos, između Ujedinjene Kraljevine i država članica, zahtjeva za pomoć pri naplati potraživanja i daljnje mjere povezane s tim zahtjevima.	31. prosinca 2025.

EURATOM

U ovom se Prilogu utvrđuju kategorije opreme i ostale imovine Zajednice koje se odnose na nadzor sigurnosti i nalaze se u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju Ugovora o Euratomu, a koje na kraju prijelaznog razdoblja postaju vlasništvo Ujedinjene Kraljevine.

Na kraju prijelaznog razdoblja Europska komisija šalje Ujedinjenoj Kraljevini konačan popis prenesene opreme i ostale imovine Euratoma.

U skladu s člankom 84. stavkom 1. i člankom 148. Ujedinjena Kraljevina dužna je isplatiti Uniji naknadu za vrijednost te opreme i ostale imovine, koja se izračunava na temelju vrijednosti te opreme i ostale imovine iskazane u konsolidiranim financijskim izvještajima za 2020. Europska komisija priopćuje navedenu vrijednost Ujedinjenoj Kraljevini nakon njezina konačnog regulatornog odobrenja.

Oprema Euratoma nalazi se na sljedećim lokacijama:

- **Sellafield**¹, postrojenje za preradu nuklearnog goriva u Ujedinjenoj Kraljevini;

¹ Sellafield Ltd, SELLAFIELD CA20 1PG, UJEDINJENA KRALJEVINA

- **Dounreay**¹, bivši centar za istraživanje i razvoj brzih reaktora u Ujedinjenoj Kraljevini;
- **Sizewell**², postrojenje s dvjema nuklearnim elektranama, Sizewell A (nije u funkciji) i Sizewell B, tlakovodni reaktor koji je još u funkciji;
- **Capenhurst**³, postrojenje za obogaćivanje urana;
- **Springfields**⁴, postrojenje za proizvodnju goriva;
- Ostali reaktori, istraživački, medicinski i drugi objekti u kojima se upotrebljava oprema za nadzor sigurnosti.

¹ Dounreay Site Restoration Ltd, KW14 7TZ THURSO CAITHNESS, UNITED KINGDOM
² EDF Energy Nuclear Generation Limited – Sizewell B Power Station, SUFFOLK, IP16 4UR LEISTON
³ Urenco UK Limited, Capenhurst Works, CHESTER CH1 6ER, UNITED KINGDOM
⁴ Westinghouse Springfields Fuels Ltd, SALWICK PRESTON PR4 OXJ, UNITED KINGDOM

Oprema Euratoma obuhvaća različite elemente koji se sastoje od stacionarnih postrojenja i povezanih uređaja potrebnih za upotrebu tih stacionarnih postrojenja, a koji čine sastavni dio cijelog ugrađenog sustava:

1. Brtve:

- metalne brtve za jednokratnu upotrebu;
- brtve od optičkih vlakana za jednokratnu i višekratnu upotrebu; i
- čitači za brtve.

2. Oprema za nadzor:

- digitalni i analogni zaštitni sustavi nadzora od jedne ili više sastavnica.

3. Oprema za mjerenje (ispitivanje bez razaranja):

- različite vrste gama detektora s pretpojačalima i elektroničkim brojilima za mjerenje gama zračenja;
- različite vrste detektora neutrona s pretpojačalima i elektroničkim brojilima za mjerenje neutrona; te

- oprema za nove i istrošene gorivne sklopove, mjerenje sadržaja spremnika uranija i plutonija, uključujući skenere za gorivne šipke i sklopove, vage i mjerne ćelije.

4. Laboratorijska oprema (koja je dio terenskog laboratorija u Sellafieldu):

- maseni spektrometar (TIMS);
- instrumenti za mjerenje gama i rendgenskog zračenja (npr. denzitometrija K-edge i XRF); i
- komore s rukavicama s analitičkom opremom uključujući denzitometar i analitičke vage.

Kako bi se omogućila što učinkovitija predaja ove opreme, Ujedinjena Kraljevina i Zajednica poduzimaju nužne pravne mjere u cilju oslobođenja Zajednice od njezinih obveza i odgovornosti na temelju sporazuma od 25. ožujka 1994. s društvom British Nuclear Fuels PLC (sada Sellafield Ltd).

5. Računalna i povezana oprema (u uredima i u okviru sustava mjerenja):

- osobna računala i pripadajuća oprema, uključujući infrastrukturu za prijenos podataka na daljinu (baterijski sklopovi i sustavi za napajanje, hardverski uređaji za nadzor više računala, mrežna oprema uključujući optička vlakna, Ethernet kabele i pretvarače, sklopke, serijske poslužitelje, virtualni privatni mrežni usmjerivač, sustav kontrole vremena i domene, ormarići); te
 - povezani poslužitelji, ekrani i pisari.
-

POPIS POSTUPAKA ADMINISTRATIVNE SURADNJE

IZ ČLANKA 98.

1. Administrativna suradnja država članica koja se odnosi na izjave dobavljača o podrijetlu robe, uspostavljena radi povlaštene trgovine između Unije i određenih zemalja (članci od 61. do 66. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
2. Za provjeru dokaza o podrijetlu koje su izdala tijela treće zemlje ili agencije po ovlaštenju tih tijela (posebni nepovlašteni uvozni režimi) (članak 59. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447) te za provjeru dokaza o podrijetlu koje su izdala ili sastavila tijela treće zemlje ili izvoznici (povlaštene mjere) (članci od 108. do 111. i članak 125. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447, članak 32. Priloga II. Uredbi (EU) 2016/1076 Europskog parlamenta i Vijeća, članak 55. Priloga VI. Odluci Vijeća 2013/755/EU i istovrijedne odredbe u sporazumima o povlaštenom režimu).
3. Uzajamna suradnja u okviru naplate carinskog duga (članak 101. stavak 1. i članak 102. stavak 1. Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 165. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).

4. Uzajamna suradnja u okviru prijenosa iznosa carinskog duga od države članice koja je prihvatila osiguranje državi članici u kojoj je nastao carinski dug (članak 92. stavak 1. točka (c) Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 153. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
5. Provjera dokaza o statusu robe Unije (i administrativna pomoć) (članak 153. Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 212. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
6. Komunikacija među tijelima o vraćenju robe (članak 203. Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 256. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
7. Administrativna suradnja u okviru naplate drugih davanja za robu stavljenju u postupak privremenog uvoza na temelju Konvencije ATA ili Istanbulske konvencije (članak 226. stavak 3. točka (c) Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 170. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
8. Uzajamna pomoć radi razmjene dodatnih informacija kada je potrebno donijeti odluku o zahtjevu za povrat ili otpust (članak 22. i članak 116. stavak 1. Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 175. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
9. Provjera i administrativna pomoć pri naknadnim provjerama informacija o postupku provoza Unije (članak 48. Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 292. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).

10. Administrativna suradnja u naplati drugih davanja u okviru postupaka provoza (članak 226. stavak 3. točke (a), (b) i (c) Uredbe (EU) br. 952/2013, članci 167. i 169. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
11. Obavijest o naplati carina i drugih davanja u okviru postupka provoza Unije i postupka provoza na temelju Konvencije TIR (članak 226. stavak 3. točke (a) i (b) Uredbe (EU) br. 952/2013, članak 168. Provedbene uredbe (EU) 2015/2447).
12. Izravna suradnja i razmjena informacija među državama članicama o kontroli izvoza robe s dvojnog namjenom (članak 19. stavak 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 428/2009).

POPIS AKATA/ODREDABA IZ ČLANKA 128. STAVKA 6.

1. Uredba Vijeća (EZ) br. 2100/94 od 27. srpnja 1994. o oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu Zajednice (ne dovodeći u pitanje članak 96. stavak 1. ovog Sporazuma)¹.

¹ SL L 227, 1.9.1994., str. 1.

2. Glave III. i IX. Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu¹, Uredba (EZ) br. 1901/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o lijekovima za pedijatrijsku upotrebu², Uredba (EZ) br. 1394/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o lijekovima za naprednu terapiju³, Uredba (EZ) br. 141/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1999. o lijekovima za rijetke bolesti⁴, glave III. i VII. Direktive 2001/82/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o veterinarsko-medicinskim proizvodima⁵, Uredba (EZ) br. 470/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o propisivanju postupaka Zajednice za određivanje najvećih dopuštenih količina rezidua farmakološki djelatnih tvari u hrani životinjskog podrijetla⁶, Uredba (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju postupaka odobravanja primjene i postupaka nadzora nad primjenom lijekova koji se rabe u humanoj i veterinarskoj medicini, te uspostavi Europske agencije za lijekove⁷, Provedbena uredba Komisije (EU) br. 520/2012 od 19. lipnja 2012. o provedbi farmakovigilancijskih aktivnosti predviđenih Uredbom (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktivom 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁸ i Uredba Komisije (EZ) br. 1234/2008 od 24. studenoga 2008. o razmatranju izmjena uvjeta odobrenja za stavljanje u promet lijekova za humanu primjenu i veterinarsko-medicinskih proizvoda⁹.

¹ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

² SL L 378, 27.12.2006., str. 1.

³ SL L 324, 10.12.2007., str. 121.

⁴ SL L 18, 22.1.2000., str. 1.

⁵ SL L 311, 28.11.2001., str. 1.

⁶ SL L 152, 16.6.2009., str. 11.

⁷ SL L 136, 30.4.2004., str. 1.

⁸ SL L 159, 20.6.2012., str. 5.

⁹ SL L 334, 12.12.2008., str. 7.

3. Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije¹.
4. Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa².
5. Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja³ i Uredba (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla⁴.
6. Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda⁵.
7. Uredba (EU) br. 536/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kliničkim ispitivanjima lijekova za primjenu kod ljudi⁶.

¹ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

² SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

³ SL L 309, 24.11.2009., str. 1.

⁴ SL L 70, 16.3.2005., str. 1.

⁵ SL L 167, 27.6.2012., str. 1.

⁶ SL L 158, 27.5.2014., str. 1.

8. Članak 16. Uredbe Komisije (EZ) br. 1235/2008 od 8. prosinca 2008. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na režime za uvoz ekoloških proizvoda iz trećih zemalja¹.
9. Uredba (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova².
10. Direktiva br. 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama³ i članak 6. stavak 3. točka (c) Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje⁴.
11. Uredba (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani⁵.

¹ SL L 334, 12.12.2008., str. 25.

² SL L 131, 28.5.2009., str. 11.

³ SL L 106, 17.4.2001., str. 1.

⁴ SL L 268, 18.10.2003., str. 1.

⁵ SL L 404, 30.12.2006., str. 9.

12. Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta¹.
 13. Uredba (EZ) br. 767/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje².
-

¹ SL L 317, 4.11.2014., str. 35.

² SL L 229, 1.9.2009., str. 1.

POSLOVNIK ZAJEDNIČKOG ODBORA
I POSEBNIH ODBORA

Pravilo 1.

Predsjednik

1. Zajedničkim odborom supredsjedaju član Europske komisije i predstavnik Vlade Ujedinjene Kraljevine na ministarskoj razini ili visoki dužnosnici imenovani za njihove zamjenike. Europska unija i Ujedinjena Kraljevina obavješćuju jedna drugu pisanim putem o imenovanim supredsjednicima i njihovim zamjenicima.
2. Odluke supredsjednikâ predviđene ovim Poslovníkom donose se zajedničkom suglasnošću.
3. Supredsjednika koji ne može prisustvovati sastanku može zamijeniti imenovani predstavnik. Supredsjednik ili njegov imenovani predstavnik u najkraćem roku o tom imenovanju pisanim putem obavješćuju drugog supredsjednika i tajništvo Zajedničkog odbora.
4. Imenovani predstavnik ostvaruje prava tog supredsjednika u opsegu imenovanja. Svako upućivanje na supredsjednike u ovom Poslovníku tumači se tako da uključuje imenovanog predstavnika.

Pravilo 2.

Tajništvo

Tajništvo Zajedničkog odbora („tajništvo”) čine dužnosnik Europske komisije i dužnosnik Vlade Ujedinjene Kraljevine. Tajništvo, pod nadležnošću supredsjednikâ, obavlja zadaće koje su mu povjerene ovim Poslovníkom.

Pravilo 3.

Sudjelovanje na sastancima

1. Prije svakog sastanka Unija i Ujedinjena Kraljevina obavješćuju jedna drugu putem tajništva o predviđenom sastavu delegacija.
2. Prema potrebi i odlukom supredsjednikâ, stručnjaci ili druge osobe koje nisu članovi delegacija mogu biti pozvani na sastanke Zajedničkog odbora kako bi pružili informacije o određenoj temi.

Pravilo 4.

Sastanci

1. Osim ako supredsjednici odluče drukčije, Zajednički odbor naizmjenice se sastaje u Bruxellesu i Londonu.

2. Odstupajući od stavka 1., supredsjednici mogu odlučiti da se sastanak Zajedničkog odbora održi videokonferencijom ili telekonferencijom.
3. Tajništvo saziva svaki sastanak Zajedničkog odbora, a odluku o datumu i mjestu sastanka donose supredsjednici. Ako Unija ili Ujedinjena Kraljevina podnesu zahtjev za sastanak, Zajednički odbor nastoji se sastati u roku od 30 dana od tog zahtjeva. U hitnim slučajevima nastoji se sastati ranije.

Pravilo 5.

Dokumenti

Pisane dokumente na kojima se temelje rasprave Zajedničkog odbora tajništvo numerira i dostavlja Uniji i Ujedinjenoj Kraljevini kao dokumente Zajedničkog odbora.

Pravilo 6.

Korespondencija

1. Unija i Ujedinjena Kraljevina svoju korespondenciju upućenu Zajedničkom odboru šalju tajništvu. Ta korespondencija može se slati u svim oblicima pisane komunikacije, uključujući elektroničkom poštom.

2. Tajništvo osigurava da se korespondencija upućena Zajedničkom odboru prosljeđuje supredsjednicima i da se, prema potrebi, dostavlja u skladu s pravilom 5.
3. Sva korespondencija koju upućuju supredsjednici ili koja im je izravno upućena prosljeđuje se tajništvu i, prema potrebi, dostavlja u skladu s pravilom 5.

Pravilo 7.

Dnevni red sastanaka

1. Tajništvo za svaki sastanak sastavlja prijedlog dnevnog reda. Taj prijedlog, zajedno s odgovarajućim dokumentima, šalje se supredsjednicima najkasnije 15 dana prije datuma sastanka.
2. Prijedlog dnevnog reda sadržava točke čije uvrštenje na dnevni red zatraži Unija ili Ujedinjena Kraljevina. Svaki takav zahtjev, zajedno sa svim relevantnim dokumentima, tajništvu se podnosi najkasnije 21 dan prije početka sastanka.
3. Supredsjednici najkasnije 10 dana prije datuma sastanka odlučuju o prijedlogu dnevnog reda sastanka. Oni taj prijedlog dnevnog reda ili bilo koji njegov dio mogu objaviti prije početka sastanka.

4. Zajednički odbor donosi dnevni red na početku svakog sastanka. Na zahtjev Unije ili Ujedinjene Kraljevine Zajednički odbor može odlučiti da se u dnevni red doda točka koja nije bila uvrštena u prijedlog dnevnog reda.
5. U iznimnim slučajevima supredsjednici mogu odstupiti od rokova iz stavaka 1. i 2.

Pravilo 8.

Zapisnik

1. Osim ako supredsjednici odluče drukčije, tajništvo sastavlja nacrt zapisnika svakog sastanka u roku od 21 dan od završetka sastanka.
2. U zapisniku se u pravilu sažima svaka točka dnevnog reda i, ako je primjenjivo, navodi sljedeće:
 - (a) dokumentacija dostavljena Zajedničkom odboru;
 - (b) sve izjave za koje je jedan od supredsjednika zatražio da se uključe u zapisnik; i
 - (c) donesene odluke, dane preporuke, dogovorene zajedničke izjave i doneseni operativni zaključci o određenim točkama.
3. Zapisnik uključuje popis imena, titula i funkcija svih pojedinaca koji su prisustvovali sastanku.

4. Zapisnik odobravaju supredsjednici u pisanom obliku u roku od 28 dana od datuma sastanka ili u nekom drugom roku koji odrede supredsjednici. Nakon što je odobren, članovi tajništva potpisuju dvije vjerodostojne verzije zapisnika. Jednu od tih vjerodostojnih verzija dobiva Unija, a drugu Ujedinjena Kraljevina. Supredsjednici mogu odlučiti da taj zahtjev bude ispunjen potpisivanjem i razmjenom elektroničkih kopija.
5. Tajništvo sastavlja i sažetak zapisnika. Nakon njegova odobrenja, supredsjedatelji sažetak mogu javno obznaniti.

Pravilo 9.

Odluke i preporuke

1. U razdoblju između sastanaka Zajednički odbor može donositi odluke ili preporuke pisanim postupkom ako ga supredsjednici odluče upotrijebiti. Pisani postupak sastoji se od razmjene nota između supredsjednika.
2. Ako Zajednički odbor donese odluke ili preporuke, u naslov takvih akata umeću se riječi „Odluka” ili „Preporuka”. Tajništvo upisuje svaku odluku ili preporuku pod određenim serijskim brojem i s upućivanjem na datum njezina donošenja.
3. U odlukama koje donese Zajednički odbor navodi se datum njihova stupanja na snagu.

4. Odluke i preporuke koje donese Zajednički odbor potpisuju supredsjednici, a tajništvo ih šalje strankama odmah nakon potpisivanja.

Pravilo 10.

Javnost i povjerljivost

1. Osim ako supredsjednici odluče drukčije, sastanci Zajedničkog odbora povjerljivi su.
2. Ako Unija ili Ujedinjena Kraljevina Zajedničkom odboru ili nekom od posebnih odbora dostavi informacije koje se na temelju njihovih zakona i propisa smatraju povjerljivima ili zaštićenima od objavljivanja, druga stranka primljene informacije tretira kao povjerljive.
3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., Unija i Ujedinjena Kraljevina mogu samostalno odlučiti hoće li odluke i preporuke Zajedničkog odbora objaviti u svojim službenim publikacijama.

Pravilo 11.

Jezici

1. Službeni jezici Zajedničkog odbora jesu službeni jezici Unije i Ujedinjene Kraljevine.

2. Radni jezik Zajedničkog odbora jest engleski jezik. Osim ako supredsjednici odluče drukčije, Zajednički odbor svoje rasprave temelji na dokumentaciji sastavljenoj na engleskom jeziku.

Pravilo 12.

Troškovi

1. Unija i Ujedinjena Kraljevina pojedinačno podmiruju sve troškove svojeg sudjelovanja na sastancima Zajedničkog odbora.
2. Troškove organizacije sastanaka i umnožavanja dokumentacije za sastanke koji se održavaju u Bruxellesu snosi Unija, a za sastanke koji se održavaju u Londonu Ujedinjena Kraljevina.
3. Troškove usmenog prevođenja na radni jezik Zajedničkog odbora i s tog jezika na sastancima snosi stranka koja zatraži usmeno prevođenje.

Pravilo 13.

Posebni odbori

1. Ne dovodeći u pitanje stavke 2. i 3. ovog pravila, pravila od 1. do 12. primjenjuju se *mutatis mutandis* na posebne odbore osim ako Zajednički odbor odluči drukčije.

2. Posebnim odborima supredsjedaju predstavnici koje imenuju Europska komisija i Vlada Ujedinjene Kraljevine. Europska unija i Ujedinjena Kraljevina obavješćuju jedna drugu o imenovanim predstavnicima.
3. Sve informacije i izvješća koje posebni odbori trebaju dostaviti u skladu s člankom 165. stavkom 4. ovog Sporazuma dostavljaju se Zajedničkom odboru bez nepotrebnog odlaganja.

Pravilo 14.

Godišnje izvješće

Godišnje izvješće o funkcioniranju Sporazuma predviđeno njegovim člankom 164. stavkom 6. tajništvo sastavlja za svaku kalendarsku godinu do 1. svibnja sljedeće godine. Usvajaju ga i potpisuju supredsjednici.

POSLOVNIK

DIO A

POSLOVNIK O RJEŠAVANJU SPOROVA

I. Definicije

1. Za potrebe ovog Poslovnika primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „stranka” znači Unija ili Ujedinjena Kraljevina;
- (b) „tužitelj” znači bilo koja stranka koja zatraži osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 170. Sporazuma;
- (c) „tuženik” znači stranka koja navodno krši odredbu ovog Sporazuma;

- (d) „zastupnik stranke” znači službenik ili svaka osoba koju je stranka imenovala svojim zastupnikom u svrhu rješavanja spora na temelju ovog Sporazuma;
- (e) „savjetnik” znači osoba koju je stranka imenovala da tu stranku savjetuje ili joj pomaže u vezi s postupcima pred arbitražnim vijećem;
- (f) „pomoćnik” znači osoba koja u skladu s uvjetima svojeg imenovanja za člana arbitražnog vijeća i pod njegovim vodstvom i nadzorom obavlja istraživanja ili mu pomaže.

II. Dostava obavijesti

- 2. Na dostavu obavijesti između stranaka i arbitražnog vijeća primjenjuju se sljedeća pravila:
 - (a) arbitražno vijeće šalje sve zahtjeve, obavijesti, pisane podneske i druge dokumente objema strankama istodobno;
 - (b) preslika zahtjeva, obavijesti, pisanog podneska ili drugog dokumenta koji upućuje arbitražnom vijeću stranka istodobno šalje i drugoj stranki; i
 - (c) preslika zahtjeva, obavijesti, pisanog podneska ili drugog dokumenta koji upućuje drugoj stranki stranka istodobno šalje i arbitražnom vijeću.

3. Sve obavijesti iz točke 2. dostavljaju se e-poštom ili, prema potrebi, bilo kojim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje obavijesti. Osim ako se dokaže drukčije, smatra se da je obavijest dostavljena na dan slanja. Sve se obavijesti upućuju pravnoj službi Europske komisije i pravnom savjetniku Ministarstva vanjskih poslova i Commonwealtha Ujedinjene Kraljevine.
4. Na pisani zahtjev stranaka ili arbitražnog vijeća Međunarodni ured Stalnog arbitražnog suda djeluje kao komunikacijski kanal između stranaka i arbitražnog vijeća.
5. Manje se administrativne pogreške u svakom zahtjevu, obavijesti, pisanom podnesku ili drugom dokumentu koji se odnose na postupke pred arbitražnim vijećem mogu ispraviti dostavom novog dokumenta u kojem su izmjene jasno naznačene.
6. Ako je posljednji dan za dostavu dokumenta dan vikenda ili državni praznik za Europsku komisiju ili Ministarstvo vanjskih poslova i poslova Commonwealtha Ujedinjene Kraljevine, dokument se može dostaviti sljedećeg radnog dana. Najkasnije do 30. rujna svake godine Unija i Ujedinjena Kraljevina obavješćuju jedna drugu te, u slučaju iz točke 4. Međunarodni ured Stalnog arbitražnog suda, o državnim praznicima za Europsku komisiju odnosno Ministarstvo vanjskih poslova i poslova Commonwealtha Ujedinjene Kraljevine.

III. Imenovanje i zamjena članova arbitražnog vijeća

7. Ako se u skladu s člankom 171. stavkom 5. Sporazuma jedan ili više članova arbitražnog vijeća bira ždrijebom, Međunarodni ured Stalnog arbitražnog suda pravodobno obavješćuje stranke o datumu, vremenu i mjestu odabira. Stranke mogu biti prisutne tijekom odabira. Međutim, odsutnost jedne ili obiju stranaka ne dovodi u pitanje provođenje odabira.
8. Međunarodni ured Stalnog arbitražnog suda svakoj osobi izabranoj za člana arbitražnog vijeća dostavlja pismenu obavijest o njezinu imenovanju. Svaka izabrana osoba u roku od pet dana od te obavijesti dostavlja potvrdu svoje raspoloživosti Međunarodnom uredu Stalnog arbitražnog suda i objema strankama.
9. Ako smatra da član arbitražnog vijeća ne postupa u skladu s Kodeksom ponašanja iz dijela B i da ga zbog toga treba zamijeniti, stranka o tome dostavlja obavijest drugoj stranki u roku od 15 dana od trenutka kada je prikupila dovoljno dokaza o njegovu navodnom nepostupanju u skladu s Kodeksom.

10. Stranke se međusobno savjetuju u roku od 15 dana od dostave obavijesti iz točke 9. One obavješćuju člana arbitražnog vijeća o njegovu navodnom nepostupanju i od njega mogu zatražiti da poduzme mjere za popravljjanje stanja. Mogu i zajednički odlučiti o razrješenju tog člana i odabiru novoga u skladu s člankom 171. Sporazuma.

Ako se stranke ne uspiju dogovoriti o zamjeni člana arbitražnog vijeća koji nije njegov predsjednik, bilo koja od njih može zatražiti da se to pitanje uputi predsjedniku tog vijeća, čija je odluka konačna.

Ako predsjednik arbitražnog vijeća ustanovi da član arbitražnog vijeća ne postupa u skladu s Kodeksom ponašanja, bira se novi član arbitražnog vijeća u skladu s člankom 171.

Sporazuma.

11. Ako se stranke ne uspiju dogovoriti o zamjeni predsjednika, bilo koja od njih može zatražiti da se to pitanje uputi jednoj od preostalih osoba koje su Unija i Ujedinjena Kraljevina zajednički predložile za predsjednika u skladu s člankom 171. stavkom 1. trećom rečenicom Sporazuma („izabrana osoba”). Glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda ždrijebom izvlači ime izabrane osobe.

Ako izabrana osoba smatra da predsjednik ne postupa u skladu s Kodeksom ponašanja, izabire se novi predsjednik u skladu s člankom 171. Sporazuma iz redova osoba koje su Unija i Ujedinjena Kraljevina zajednički predložile za predsjednika, uz iznimku izabrane osobe.

IV. Financijska pitanja

12. Stranke jednako dijele troškove osnivanja i rada arbitražnog vijeća, uključujući naknade za rad i troškove koji se isplaćuju članovima tog arbitražnog vijeća.
13. Stranke se s arbitražnim vijećem, u roku od sedam dana od njegova osnivanja dogovaraju o sljedećem:
 - (a) naknadama za rad i troškovima koji se isplaćuju članovima arbitražnog vijeća, koji moraju biti opravdani i usklađeni sa standardima WTO-a;
 - (b) naknadama za rad koje se isplaćuju pomoćnicima; ukupan iznos naknade za rad pomoćnika svakog člana arbitražnog vijeća mora biti opravdan i ni u kojem slučaju ne smije biti veći od trećine naknade za rad tog člana.

Takav se dogovor može postići bilo kojim komunikacijskim sredstvom.

V. Kalendar i pisani podnesci

14. Arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama utvrđuje okvirni kalendar postupka u roku od sedam dana od svojeg osnivanja.
15. Tužitelj dostavlja svoj pisani podnesak arbitražnom vijeću najkasnije 20 dana od dana utvrđivanja okvirnog kalendara. Tuženik dostavlja svoj pisani podnesak arbitražnom vijeću najkasnije 20 dana od datuma primitka primjerka tužiteljeva pisanog podneska.

VI. Rad arbitražnog vijeća

16. Predsjednik arbitražnog vijeća predsjedava svim njegovim sjednicama. Arbitražno vijeće može ovlastiti predsjednika za donošenje administrativnih i postupovnih odluka.
17. Osim ako je ovim Sporazumom ili Poslovníkom predviđeno drukčije, postupci i vijećanja arbitražnog vijeća mogući su bilo kojim komunikacijskim sredstvima.
18. U vijećanjima mogu sudjelovati samo članovi arbitražnog vijeća, ali arbitražno vijeće može dopustiti pomoćnicima članova da prisustvuju raspravama.

19. Sastavljanje pravorijeka ili odluke u isključivoj je nadležnosti članova arbitražnog vijeća i ne delegira se drugim osobama.
20. Međunarodni ured Stalnog arbitražnog suda arbitražnom vijeću osigurava tajničke usluge i drugu logističku potporu.
21. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim Sporazumom ili ovim Poslovníkom, arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama može odlučiti koji postupak treba primijeniti, pod uvjetom da je taj postupak u skladu s ovim Sporazumom i ovim Poslovníkom.
22. Ako smatra da je potrebna izmjena nekog roka iz ovog Poslovníka ili neka druga postupovna ili administrativna prilagodba, arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama pisanim putem obavješćuje stranke o razlozima te izmjene ili prilagodbe te o roku ili potrebnoj prilagodbi.

VII. Rasprave

23. Na temelju okvirnog kalendara utvrđenog u skladu s točkom 14. predsjednik nakon savjetovanja sa strankama i drugim članovima arbitražnog vijeća dostavlja obavijest strankama o datumu, vremenu i mjestu rasprave. Te se informacije javno obznajuju, osim ako je rasprava zatvorena za javnost.

Arbitražno vijeće može u dogovoru sa strankama odlučiti da neće održati raspravu.

24. Osim ako stranke dogovore drukčije, rasprava se održava u Haagu, u prostorima Stalnog arbitražnog suda.
25. Ako se stranke tako dogovore, arbitražno vijeće može sazvati dodatne rasprave.
26. Svi članovi arbitražnog vijeća moraju biti prisutni tijekom cijele rasprave.
27. Osim ako stranke dogovore drukčije, raspravi mogu prisustvovati sljedeće osobe, neovisno o tome je li rasprava otvorena za javnost:
 - (a) zastupnici stranke;
 - (b) savjetnici;
 - (c) pomoćnici;
 - (d) usmeni prevoditelji, pismeni prevoditelji i sudski zapisničari arbitražnog vijeća; i
 - (e) vještaci, prema odluci arbitražnog vijeća.
28. Svaka stranka najkasnije pet dana prije datuma rasprave arbitražnom vijeću i drugoj stranki dostavlja popis imena osoba koje će na raspravi usmeno iznijeti argumente u ime te stranke te imena drugih zastupnika ili savjetnika koji će prisustvovati raspravi.

29. Osiguravajući tužitelju i tuženiku jednako vrijeme za iznošenje argumenata i odgovora, arbitražno vijeće raspravu provodi na sljedeći način:

(a) argument:

i. argument tužitelja;

ii. argument tuženika;

(b) odgovor:

i. odgovor tužitelja;

ii. protuodgovor tuženika.

30. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku tijekom rasprave uputiti pitanja bilo kojoj stranki.

31. Arbitražno vijeće osigurava da se zapisnik s rasprave sastavi i dostavi strankama što je prije moguće nakon rasprave. Stranke mogu iznijeti primjedbe o zapisniku, a arbitražno ih vijeće može uzeti u razmatranje.

32. Svaka stranka može arbitražnom vijeću u roku od deset dana od datuma rasprave dostaviti dodatni pisani podnesak o bilo kojem pitanju postavljenom tijekom rasprave.

VIII. Pitanja u pisanom obliku

33. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku tijekom postupka uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj ili objema strankama.
34. Svakoj je stranki omogućeno pisano očitovanje o odgovorima druge stranke na pitanja arbitražnog vijeća u roku od pet dana od datuma primitka primjerka tih odgovora.

IX. Povjerljivost

35. Stranka i vijeće čuvaju povjerljivost svih informacija koje je druga stranka dostavila arbitražnom vijeću, a koje je označila kao povjerljive. Stranka koja arbitražnom vijeću podnese pisani podnesak koji sadržava povjerljive informacije u roku od 15 dana dostavlja podnesak bez povjerljivih informacija koji se javno obznanjuje.
36. Ništa u ovom Poslovniku ne sprečava stranku da objavi svoje pisane podneske, svoje odgovore na pitanja koja joj je uputilo arbitražno vijeće ili zapis svoje usmene argumentacije, pod uvjetom da pri upućivanju na informacije koje je dostavila druga stranka ne objavljuje informacije koje je druga stranka označila kao povjerljive.

37. Rasprave pred arbitražnim vijećem otvorene su za javnost osim ako podnesci ili argumenti stranke sadržavaju povjerljive informacije ili ako stranke dogovore da rasprava bude zatvorena za javnost. U tom slučaju stranke poštuju povjerljivost rasprave pred arbitražnim vijećem.

X. Kontakti *ex parte*

38. Arbitražno vijeće ne sastaje se s jednom strankom niti na drugi način s njom usmeno komunicira u odsutnosti druge stranke.

XI. Hitni slučajevi

39. U hitnim slučajevima iz članka 173. stavka 2. Sporazuma arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama prema potrebi prilagođava rokove iz ovog Poslovnika. Arbitražno vijeće o tim prilagodabama dostavlja obavijest strankama.

XII. Pismeno i usmeno prevođenje

40. Postupak pred arbitražnim vijećem vodi se na engleskom jeziku. Odluke arbitražnog vijeća objavljuju se na engleskom jeziku.

41. Svaka stranka snosi vlastite troškove prijevoda svih dokumenata podnesenih arbitražnom vijeću koji nisu izvorno sastavljeni na engleskom jeziku te troškove usmenog prevođenja tijekom rasprave povezane sa svojim zastupnicima ili savjetnicima.

DIO B

KODEKS PONAŠANJA ČLANOVA ARBITRAŽNIH VIJEĆA

Definicije

1. Za potrebe ovog Kodeksa ponašanja primjenjuje se definicija „pomoćnika” utvrđena u Poslovniku. Osim toga, „kandidat” znači osoba čije se ime nalazi na popisu iz članka 171. stavka 1. Sporazuma i koji se razmatra pri odabiru člana arbitražnog vijeća na temelju tog članka.

Odgovornosti u okviru postupka

2. Svaki kandidat i član arbitražnog vijeća izbjegava neprimjereno ponašanje i dojam neprimjerenog ponašanja, neovisan je i nepristran, izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa i poštuje visoke standarde ponašanja radi očuvanja integriteta i nepristranosti postupka rješavanja sporova. Bivši kandidati ili članovi arbitražnog vijeća ispunjavaju obveze iz točaka 8., 9. i 10.

Obveze objavljivanja informacija

3. Prije potvrde njihova odabira za člana arbitražnog vijeća na temelju ovog Sporazuma kandidati obavješćuju stranke u pisanom obliku o svakom interesu, odnosu ili pitanju za koje znaju da bi mogli utjecati na njihovu neovisnost ili nepristranost ili koji bi opravdano mogli stvoriti dojam neprimjerenog ponašanja ili pristranosti u postupku pred arbitražnim vijećem.
4. Kandidati i članovi arbitražnog vijeća o pitanjima koja se odnose na stvarna ili moguća kršenja ovog Kodeksa ponašanja obavješćuju samo Zajednički odbor kako bi ih Unija i Ujedinjena Kraljevina razmotrile.
5. Članovi arbitražnog vijeća u bilo kojoj fazi postupka pred arbitražnim vijećem obavješćuju stranke u pisanom obliku o svakom interesu, odnosu ili pitanju iz točke 3. za koje znaju ili su saznali.

Dužna pažnja članova arbitražnog vijeća

6. Izabrani članovi arbitražnog vijeća obavljaju svoje dužnosti tijekom cijelog postupka pred arbitražnim vijećem temeljito, brzo, pošteno i uz dužnu pažnju. Konkretno:
 - (a) razmatraju samo pitanja koja su istaknuta tijekom postupka pred arbitražnim vijećem, a potrebna su za donošenje pravorijeka te tu dužnost ne prenose na druge osobe;

- (b) poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo da se njihovi pomoćnici upoznaju s točkama 2., 3., 4., 5., 9. i 10. te da ih se pridržavaju.

Neovisnost i nepristranost članova arbitražnog vijeća

7. Članovi arbitražnog vijeća:

- (a) neovisni su i nepristranu te izbjegavaju stvaranje dojma neprimjerenog ponašanja i pristranosti te ne smiju biti pod utjecajem vlastitih interesa, vanjskog pritiska, političkih interesa, zahtjeva javnosti, odanosti Uniji ili Ujedinjenoj Kraljevini ili straha od kritike;
- (b) ne prihvaćaju, izravno ili neizravno, nikakvu obvezu ni korist koja bi na bilo koji način utjecala, ili odavala dojam da utječe, na pravilno obavljanje njihovih dužnosti;
- (c) ne iskorištavaju svoje mjesto u arbitražnom vijeću za ostvarivanje bilo kakvih osobnih ili privatnih interesa te izbjegavaju radnje koje bi mogle stvoriti dojam da su drugi u posebnom položaju da mogu utjecati na njih;
- (d) ne dopuštaju da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njihovo ponašanje ili prosuđivanje;

- (e) izbjegavaju uspostavljanje bilo kakvih odnosa ili stjecanje bilo kakvih financijskih pogodnosti koji bi mogli utjecati na njihovu nepristranost ili koji bi mogli opravdano stvoriti dojam neprimjerenog ponašanja ili pristranosti;
- (f) ne raspravljaju ni o kojem aspektu predmeta ili vođenja postupka pred arbitražnim vijećem s jednom ili objema strankama u odsutnosti drugih članova arbitražnog vijeća.

Obveze bivših članova arbitražnog vijeća

8. Svi bivši članovi arbitražnog vijeća izbjegavaju radnje koje mogu stvoriti dojam da su bili pristrani pri obavljanju svojih dužnosti ili da su imali koristi od odluke ili pravorijeka arbitražnog vijeća.

Povjerljivost

9. Član ili bivši član arbitražnog vijeća ni u kojem trenutku ne smije
 - (a) odavati ni upotrebljavati informacije koje nisu javne o postupcima pred arbitražnim vijećem ili dobivene tijekom takvog postupka, osim u svrhu tog postupka, a u svakom slučaju ne smije odavati ni upotrebljavati takve informacije radi stjecanja osobne koristi ili koristi za druge ili kako bi nepovoljno utjecao na interese drugih osoba;

(b) odavati informacije o raspravama arbitražnog vijeća ili stajalištima članova vijeća.

10. Član arbitražnog vijeća ne smije odavati informacije o pravorijeku arbitražnog vijeća ili njegovim dijelovima prije njegove objave u skladu s ovim Sporazumom.
